

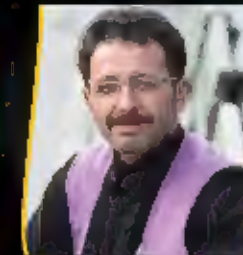
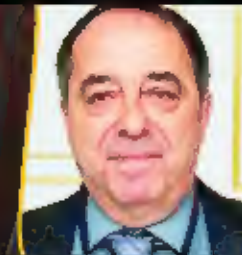

YIL 2012 SAYI 13

ALTIN NESİL

DR. KEMAL NACİ EKŞİ ANADOLU LİSESİ YAYINI

ŞEVVAL SAMİ
"İNSAN KÜÇÜK BİR ÂLEM,
ÂLEM İSE BÜYÜK BİR İNSANDIR."

ALTIN NESİL

BAĞCILAR DR. KEMAL NACİ EKŞİ ANADOLU LİSESİ YAYIN ORGANIDIR

YIL: 2012 SAYI:13

SAHİBİ
FİKRİ EVREM
DR. KEMAL NACİ EKŞİ ANADOLU LİSESİ
MÜDÜRÜEDITÖR
ESRA YAPICIOĞLUGENEL YAYIN YÖNETMENLERİ
ESRA YAPICIOĞLU
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ
NURTEN AYIK
FELSEFE ÖĞRETMENİDANIŞMA KURULU
LEMAN DEMİREL, PERVIN AKBABA, ÇİĞDEM GÜVEN KÜÇÜK, M.
SALİH ÖZDEMİR, MUSTAFA AYDIN, AHMET KUYUMCU, MUSTAFA KÖKELYAYIN KURULU
Kübra AYDIN, Hilal AYDOĞDU, Nergin ÖZKAN, Yaren SALGIN,
Özge YILMAZ, Elif GÜNEŞ, Yağmur Anıl SÜRME, Mehmet ZERDALI,
Edanur ÖZÇETİN, Serhat BAYAZIT, Şüheda AKSU,
Yunus Emre DEMİR, Berkay ŞATIR, Büğra ZEYEM,
Dilan AYTAN, Melfem DEMİRALP, Ayşe BIÇAKÇI,
Cemre KOBOĞLU, Özge KORTEK, Abdülhamit DEMİRHAN,
Zeynep DINLEYİCİ, Elif Burcu DOKUMACI, Feyza ÜNSAL,
Cansel YILDIZ, Rabia ÇELİK, Utku KORKMAZ,
Sena DİZDAR, Azelya ÖZDAĞ, Büğra KARAKALE,
Aylin AYDEMİR, İrem FIRAT, Deniz Zeynep TEKİR,
Tuğçe GÜNER, Aytunç ÖZSOY, Derda KARAKIŞ,
Seda ÖZÇETİN, Merve ARAZ, Büğra SAKAR,
Gamze CENGİZ, Binnur Fatma GÜLER, Şevval KEKLİK,
Şenay BOZKURTİLETİŞİM
(0212) 569 30 31- 569 30 74GRAFİK- TASARIM
Melek AKGÜN (0534 789 38 61)

Merhaba,

13. sayımızla yine birlikteyiz. Bu sayımızda da nice yeni serüvenlere çıktık. Edebiyat, müzik, resim, tiyatro, sinema gibi pek çok rengin birleştiği bir yelpaze hazırladık sizlere.

Ressam Safiye Mine Hanımın renkleri, Nevzat Çelikk'in dizelerine, Hakan Günday'ın kurgularına, Sinan Yağmur'un beşeriyetten ilahiye uzanan aşkına karşı, Sevgül Sönmez ile Sabahattin Ali'yi andık. Onlarca eserin içine sığdırıldığı 41 yıllık yaşamı, çoğunu kendisinin geldiği fotoğraflarla yeniden tanıdık. Kahraman Tazeoğlu taze bir soluk olarak çıktı edebiyat sever öğrencilerimizin karşısına.

Tarihimizi de unutmuyarak, Kazım Karabekir'in kızı Timsal Karabekir Hanımefendiyi okulumuz da ağırladık. Öğrencilerimiz, o yılların pek çoğu acı olan hatıralarını dinlemek için konferans salonumuzu dol durdu. Osmanlı Arşivi'ne giderek, bir de belgeler üzerin den bir tarih yolculuğu yaptık.

Röportajlarımız esnasında pek çok güzel insanla, pırl pırl yürekle tanıştık. Onur Ünlü, İnsanı hayran bırakan mütevazılığı ve hoşgörüsüyle bizi ağırladı. Kanse-rin yaralayamadığı düşünceleriyle aklımızı, ilginç mizah anlayışı ve bakış açısıyla ruhumuzu besledi. Söylediği her sözü duygularıyla besleyen Erdal Tosun, geçmişi ve arkadaşlarını anar-ken yaşanan gözleriyle kalbimizde yeni bir yer edindi. Tanık Akan'ın gözleriyle baktık, yıllar süren emeklerle yoğrulmuş Türk sinemasına.

Sinema ve tiyatroya yolculuğumuz, Engin Hepileri, Mert Fırat, Selçuk Aydemir gibi isimlerle devam etti. Anladık ki, ülkemizde böyle bilinçli ve meslek aşkı ile çalışan genç beyinler oldukça sanat dimalik ayakta kalacak. Gül Onat Hanımefendiyi de unutmamak gerek tabii. Tecrübeleri ve gözlerindeki ışıltıyla bize yol gösterdi.

Genç yetenekler deyince Aydoğan Topal'ı anmak ve anlamak lazım. Karadeniz'in sırtılı bir alanda can bulan müziğini, ülke geneline yaymaya çalışan insanlardan biri de Aydoğan Bey. Onun sayesinde buluşma fırsatı bulabildiğimiz Engin'in Günlüğü ise öğrencilerimiz arasında büyük bir coşku yarattı. Grubun klavyecisi olan Nadir Gökdürk büyük bir alçakgönüllülikle tüm sorularımıza yanıtladı ve bize yeni ufuklar açtı.

Ve Şevval Sam... Ülkemizde sadece sanatı ile gündeme gelmeye özen gösteren, hanımefendiliği ve güzelliği ile dikkat çeken Şevval Hanımı derginin kapağında da ağırlamayı uygun bulduk.

Ve Van depremi... Hayatta her zaman güzel şeyler olmuyor. Bazen insanın yüreğini burkan, boğazını düğümleyen tecrübelerle de karşı karşıya kalıyoruz. Oğuz Gündoğdu ile Van depremi ve olası Marmara depremi üzerine yaptığımız röportajın ardından, okulumuzda misafir ettiğimiz depremzede öğrencilerimizin de yazılarıyla içimizdeki deprem yangını sızlarla de paylaşmak istedik.

Dergimizin hazırlanma aşamasında büyük özveri gösterip bizi tüm röportajlara götür-en, derginin fotoğraf çalışmalarını üstlenen, değerli meslektaşım Halil Dalak ve her zaman yanımda olan, dergiyi birlikte şekillendirdiğimiz sevgili arkadaşım Nurtan Ayık başta olmak üzere, maddi manevi her konuda bize destek veren idareci arkadaşlarımıza, emek veren tüm öğretmen ve öğrencilerimize sonsuz teşekkürler...

14. sayımızda buluşmak dileğiyle...

ESRA YAPICIOĞLU
DR. KEMAL NACİ EKŞİ ANADOLU LİSESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ

YAŞAMIN RENKLERİ

"Eğer dünya açık, aydınlık olsaydı sanat olmazdı. "der Albert Camus. Bizler de dünyanın karmaşıklığından sıyrılarak, hayatın karanlıklarıyla ağırlanan ruhlarımıza sanatta ışık tutmak amacıyla çıktık yola. Sanatın her dalından pek çok usta isimle tanışma fırsatını yakaladığımız an, o güzellikleri sizinle de paylaşmak istedik.

Horatius'a göre " Resim, kelimesiz bir şiirdir." Kelimesiz şiirlerde bulduk Safiye Mine'nin sanatını. Evrendeki tüm renkler, gelip Safiye Hanım'ın ruhunun bir köşesine tutunmuştu sanki; o denli civil civil, o denli hayat dolu...

Hittit'nin "Eğitim sadece okumak değildir. Okudukları üzerinde düşünebilmek yeteneğidir." sözünden yola çıkarak, düşünme durakları edindik kendimize. Sabahattin Ali (Sevengül Sönmez sayesinde), Şiir Yağmur, Kahraman Tazuoğlu, Hakan

Günday ve Nevzat Çelik bu duraklarda soluklandığımız, soluklanırken, ruhumuzun yeni pencerelere açıldığını hissettiğimiz serin su yudumları gibiydi. "Okumak bir insanı doldurur, insanlarla konuşmak hazırlar, yazmak ise olgunlaştırır." der F. Bacon. Biz dolduk, hazırlandık, olgunlaşma çabasında ilerliyoruz.

Ne büyük bir düşünürdür Konfüçyus. "Müzik, gök ile toprak arasında bir ahenktir." Ne müthiş bir tespit. Toprak ile gök arasında, hatta tüm kâinatta görülen o muhteşem uyumu; Ezginin Günlüğü, Şevval Sam ve Aydoğan Topal'ın müziğinde yeniden yakaladık. Effatun'un dediği gibi "Müzik ve ritim, yollarını ruhun gizli köşelerinde buldular."

"İnsan oynadığı sürece insandır." demiş F. Schiller. Hayat başlı başına bir oyun değil mi zaten? Biz yaşamı ve insanı tanıma amacıyla çıktığımız yolculukta her adımda oyunla karşılaştık. Oyun, kelimesini burada eğlence, hile, düzenbazlık anlamlarından sıyrıp, bir olguyu yeniden yorumlama maksadıyla kullandığımızı unutmamak gerekir. Onur Ünlü, Selçuk Aydemir, Tank Akan, Erdal Tosun, Gül Onat, Engin Hepileri ve Mert Fırat oynayan ve oynatan rolleriyle, büyük bir ustalıkla çıktı karşımıza.

Ömer Hayyam'a göre " Tarih kâinatın vicdanıdır." Bu vicdanı biz Timsal Karabekir'in babasından edindiği hatıralarda ve Osmanlı Arşivi'nin belgelerle yüklü koridorlarında sorguladık.

Büyük düşünürlerin fikirleriyle beslendiğimiz şu an İbni Sina'yı hatırlamadan edemeyeceğiz. "Bilim ve sanat takdir edilmediği yerden göç eder." Biz elimizden geldiğince bilimi ve sanatı, aklımızın ve ruhumuzun en nadide noktalarında taşımaya gayret ettik. Dileriz bu gayretimiz, 14. sayımızda da devam eder ve tüm yaşamımıza sirayet eder. Çünkü biliyoruz ki; Konfüçyus'un da dediği gibi "Nerede güzel eserlerden oluşmuş uyum vardır, orada adalet ve erdem hüküm sürer."

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

NURTEN AYK

DR. KEMAL NACİ EKŞİ ANADOLU LİSESİ
FELSEFE ÖĞRETMENİ

Değerli Okurlar,

Dr. Kemal Naci Ekşi Anadolu Lisesi, bu güne kadar adını pek çok başarıyla duyurmuş; spor ve kültürel etkinlikler konusunda bilhassa önemli çalışmalar yapmış bir eğitim kurumudur. Bu bağlamda Altın Nesil dergimizin varlığı da bizleri özellikle mutlu etmektedir.

Dergimiz, öğrencilerimiz tarafından sahiplenilen, sevilen bir yayın olup, pek çok öğrenci eğitim- öğretim yılı süresince dergimiz için gönüllü çalışmalar yapmaktadır.

Bizler de böyle gönülden çalışan öğrencilerimizi, edebiyat zümresi ve destek veren diğer zümre öğretmenlerimizi tebrik eder, başarılı çalışmalarının devamını dileriz.

Saygılarımla...

FİKRİ EVREM

DR. KEMAL NACİ EKŞİ ANADOLU LİSESİ MÜDÜRÜ

İÇİNDEKİLER

JEOFİZİK MÜHENDİSİ YRD. DOÇ. DR. OĞUZ GÜNDOĞDU 17 Ağustos Depremi'nden sonra tanınır hale geldim.....	8
ANIL YAĞMUR BÜRNE Değişen hayaller.....	11
MEHMET ZERDALI Yaralı Ruhlar.....	12
ELİF GÜNEŞ İki deprem arasında.....	12
SES SANATÇISI VE OYUNCU ŞEVVAL SAM "İnsan küçük bir âlem, âlem ise büyük bir insandır".....	13
MÜZİK GRUBU EZGİNİN GÜNLÜĞÜ Dünya umrunuzda değilse tommiks okursunuz, umrunuzdaysa dostoyevski okursunuz.....	17
KARADENİZ MÜZİĞİNE FARKLI BİR SOLUK GETİREN MÜZİSYEN AYDOĞAN TOPAL Ben sanatta dil, din, ırk, renk ayrımı olmadığını düşünüyorum.....	20
YAZAR SİNAN YAĞMUR Aşk, Allah'ın insanı sevmesidir.....	25
ŞAİR VE YAZAR KAHRAMAN TAZEÖĞLU Her kalpte ayrı ayrı aşk.....	32
ŞAİR VE YAZAR NEVZAT ÇELİK Kurak hale getirmiş bir toprakta gür fidanlar, bol meyveli ağaçlar yetiştirmek mümkün değil.....	39
ROMAN VE OYUN YAZARI HAKAN GÜNDAY Yaza yaza yazıya âşık oldum.....	43
SEVENGÜL SÖNMEZ'DEN SABAHATTİN ALİ HAKKINDA ÖĞRENDİKLERİMİZ	52
YÖNETMEN VE SENARYO YAZARI ONUR ÜNLÜ İnsanın başına gelebilecek en beter şey, kendini ciddiye almasıdır.....	54
TİYATRO SANATÇISI GÜL ONAT Yıldız Kentler, bana hocalığının dışında çok analık etmiştir.....	62
SİNEMA OYUNCUSU TARİK AKAM Önce artist oldum, sonra yavaş yavaş oyunculuğu öğrendim.....	66
SİNEMA, TİYATRO VE DİZİ OYUNCUSU ERDAL TOSUN Sanatçı, sanatını yapmazsa yaşayamayacak olandır.....	69
TİYATRO, SİNEMA VE TELEVİZYON OYUNCUSU, TİYATRO YÖNETMENİ ENGİN HEPİLERİ Ben her şeyi Yıldız Kentler'den öğrendim.....	76
TİYATRO VE SİNEMA OYUNCUSU MERT FIRAT Nasıl bir marangoz kendini tamamen ağaca adıyorsa, ben de kendimi insana adıyorum.....	82
SENARİST- YÖNETMEN SELÇUK AYDEMİR Yönetmen olarak yaptığım şey, seyirci olarak ne izlemeyi seviyorsam, onu çekmek.....	87
ÜLKEMİZDE KARTVİZİTLERİ RENKLERLE BULUŞTURAN İLK RESSAM SAFİYE MİNE ERDURAK Kaybedecek hiçbir şeyiniz olmadığını düşündüğünüzde daha başarılı olursunuz.....	94
KURTULUŞ SAVAŞIMIZIN KAHRAMANLARINDAN KAZIM KARABEKİR'İN KIZI TİMSAL KARABEKİR'DEN O DÖNEM VE BABASI HAKKINDA ÖĞRENDİKLERİMİZ	97
OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANI ÖNDER BAYIR Devletlerin, Milletlerin Hafızası Arşivlerdir.....	102
TEŞEKKÜR & ETKİNLİKLERİMİZ	107

JEOFİZİK MÜHENDİSİ YRD. DOÇ. DR. OĞUZ GÜNDOĞDU

17 AĞUSTOS DEPREMİ'NDEN SONRA TANINIR HALE GELDİM

■ Kübra AYDIN: Oğuz Gündoğdu kimdir? Bize kendinizi tanıtabilir misiniz?

-Ben Bursa'da doğmuşum. Bir astsubayın oğluyum. İki doğmuşuz. Ebe kardeşime Yavuz ismini takmış. Oğuz- Yavuz olmuşuz. Babam hava astsubayı idi. Bu nedenle çok gezdik biz. İlkokul, ortaokul ve liseyi Bandırma'da okudum. Üniversitede matematik oluyordum; ama daha sonra bu bölümün bana uymayacağını anladım ve bu nedenle Jeofizik Mühendisliği Bölümü'ne geçtim. Çoğu insan bu bölümü yazmak istemez; ama ben işle-yerek girdim. Üniversitede iken Türkiye'nin en nadirli yıllarını yaşadım. Bu nedenle tahsil hayatım uzun sürdü. Üniversiteye asistanlıkta başladım ve böyle devam ediyoruz. Şimdi yardımcı doçentim. Hem öğretilenlik yapıyoruz hem de deprem konusunda uzmanlığım olduğu için araştırmalar yapıyorum. 17 Ağustos Depremi'nden sonra tanınır hale geldim.

■ Hilal AYDOĞDU: Deprem her zaman her yerde olabilir mi? Bizler depreme etki eden faktör olarak fay hatlarını biliyoruz. Fay hatlarından başka depreme neden olan faktörler var mıdır?

-Depremi oluşturan fay hatlarıdır zaten. Ama bir de lokal depremler dediğimiz depremler var. Bu depremler kırılmalar sonucu oluşur ve biz bu kırılmaları görebiliriz. Baraj depremler, çökme depremler ve volkanik depremler de var. Magma yukan doğru çıkarken çevreyi ısıtır ve ufak ufak kırılmalar olur. Bunun sonucun-

da volkanik deprem oluşur; ama bizim asıl ilgilendiğimiz tektonik depremlerdir. Bu olay da yumurta civiv meselesi gibidir, yani "deprem mi faydan oluşuyor, yoksa fay mı depremden oluşuyor" gibi bir iklem var aslında. Ama genel olarak kabul ettiğimiz şey; bir fay hatlından depremin oluşmasıdır, yani faysız tektonik deprem olmaz.

■ Nesrin ÖZKAN: Depremle ilgili yapılan araştırmalar her geçen gün artıyor. Peki, siz ülkemizde yapılan araştırmaları, dünyada yapılan araştırmalara göre yeterli buluyor musunuz?

-Bilimsel araştırmaların sonu yok. Bilimde olmaz diye bir şey de yok. Örnek olarak maddenin en küçük yapıtaşı atomdur denildi; ama sonra atom bölündü ve Japonlara bomba olarak atıldı. Biz depremlerde can ve mal kaybının az olması için yapılan çalışmalarda pek iyi değiliz. Çok yapıyoruz yıkılıyor ve çok can kaybı oluyor. Yapıları tekrar yerine koymak mümkün; ama insanları yerine koymak mümkün değil. Bu güne kadar en büyük depreminiz Erzincan depremi. Bu deprem 8 büyüklüğünde bir deprem. Bu depremde çok büyük can kayıplarımız oldu.

■ Kübra AYDIN: Türkiye her tarafı kırıklarla dolu bir ülke, demiştiniz bir konuşmanızda. Neden böyle düşündüğünüzü açıklayabilir misiniz?

-Elimizde olan belgeler, yaptığımız araştırmalar Türkiye'nin her tarafının kırık olduğunu gösteriyor. Arap levhası ile Afrika levhasının sıkışması ile karşı karşıyayız. Kendi içimizde kırılıyor. Bu nedenle ülkemizin her tarafı kırıklarla dolu. Eskiden Konya'da deprem olmaz diyorduk; ama orada da ciddi depremler oldu. Şu anda ülkemizde deprem ol-

maz diyebileceğimiz bir yer yok. Depremden etkilenmek için kaçabileceğimiz bir yer kalmadı.

■ Hilal AYDOĞDU: Bildiğimiz üzere depremler kişilerin özellikle psikolojileri üzerinde önemli etkiler bırakıyor. Sizce depremezdelelerin psikolojilerinin düzeltilmesi adına neler yapılabilir?

-Bizim en çok geri kaldığımız konu bu bence. Özellikle Van depreminden sonra oranın halkının psikolojileri ciddi manada bozuldu. Sık sık gittiğim için bunun farkına vardım. Biz depremlere karşı psikolojik olarak hazır değiliz. Halkın bu konuda deprem uzmanlarından eğitim almaları gerekir.

■ Nesrin ÖZKAN: Depremde kaybettiğiniz bir yakınınız oldu mu?

-Hayır, hiç olmadı. Genelde akrabalarım Bursa'da ve Çorlu'da yaşıyorlar. Oralarda büyük bir depremi olmadığı için depremde kaybettiğim bir yakınım olmadı.

■ Hilal AYDOĞDU: Artçı sarsıntı nedir? Bu sarsıntıların büyüklüğü nedir?

-Sorunun son kısmı depremin karakterine, oluşum şekillerine ve depremin derinliğine göre değişir. Bundan dolayı onun cevabını şu anda söyleyemeyiz. Artçı sarsıntı büyük depremden sonra olur. Kırılan fayların üzerinde oluşan küçük enerjilerle oluşur. Bu artçı sarsıntılar olduğu zamanlarda halkın evlerine girmelerini gerekir. Şu anda Van'da insanlar evlerine girmiyorlar; çünkü çok sık deprem oluyor. Bu depremi ezber bozan bir depremdi. Bizim de ezberimizi bozdu. Çünkü orada deprem olmasını gerektirecek bir fay hattı yoktu. Bu günlerde Van'da martılar uçuyormuş ve gölde gaz çıkışları oluyormuş; ama bir depremi olmadı.

■ Esra YAPICIOĞLU: Hocam bunlar deprem habercisi olabilir mi?

-Evet olabilir.

Biz depremlere karşı psikolojik olarak hazır değiliz. Halkın bu konuda deprem uzmanlarından eğitim almaları gerekir.

■ Nesrin ÖZKAN: Marmara'da büyük bir deprem bekleniyor. Bu konu hakkında bilgi verebilir misiniz?

-Marmara'da 7 şiddetinin üzerinde bir deprem bekliyoruz. Elimizde veriler ve olasılık dağılımları var. 7.7 veya 7.3 şiddetinde depremi olabilir. Ülke yılda 2 cm Yalova tarafına kaymakta. Depremlerin de belirli ivmeleri var. Van'daki depremde ivme küçüktü. Bu nedenle tahmin ettiğimizden daha az yıkıma meydana geldi.

■ Hilal AYDOĞDU: 1999 depreminden önce güneş tutulması gözlenmiştir. 2006 yılındaki güneş tutulmasının da ardından İstanbul'da büyük şiddetli deprem olacağı söylentileri ortaya çıkmıştır. Sizce bu sarsıntılara doğadaki diğer oluşumların bir etkisi var mıdır? Bu olayları deprem habercisi olarak tanımlayabilir miyiz?

-Güneş tutulmasından etkilendiği söyleni-

Bir insanın zaten günümüze kadar birçok şeyi güneşe alıştırmıştı. İnsanlar güneşi kimi zaman Tanrı ilan etmişlerdi. Ay tutulması da depremi etkileyebilir. Karalar-daki ve denizlerdeki inip çıkınlar depremi tetikleyebilir, denilebilir. Bu bir hipotez olmakla beraber araştırmalar yapıldığından henüz tam bir sonuç yok. Zaten depremin tek bir boyutu yok. Depremi farklı boyutlarda incelemek gerekir.

Nesrin ÖZKAN: Sizce deprem önceden bilinebilir mi? Erken uyarı sistemi işe yarar bir sistem midir?

-Erken uyarı sistemi Marmara depreminde işe yaramaz. Erken uyarı ile depremin önceden belirlenmesi olayı birbirine karıştırılıyor. Bizi etkileyen deprem en iyi ihtimalle 50 metre uzaklıktan etki edecek. Bu erken uyarı sistemi 6 saniyelik bir olay ve hiç bir işe yaramaz. Ama depremi birkaç saat öncesinden, bir hafta öncesinden tahmin edebiliriz. Fiziksel değişimler, kaplıcalarda ısıların değişmesi, marıların uçuşması, kanncaların hareketleri deprem belirtisi olabilir.

Nesrin ÖZKAN: Son zamanlarda Van depreminin birden gerçekleşmesini neye bağlıyorsunuz? Depremlerde can ve mal kaybının fazla olmasını halkımızın depreme karşı bilinçsiz olmasına mı yoksa binalarımızın dayanıksız olmasına mı bağlıyorsunuz?

-Birinci sorunun cevabı kolay, ama ben de tam olarak anlamış değilim. Bunu anlamak için önce araştırmalar yapmak lazım ve bu konu üzerinde tartışmak lazım. Bu nedenle bu sorunun cevabını vermek için henüz erken. Van'daki binaların durumu çok kötü; buna rağmen 600 kişinin kaybedilmesi yine de çok çok iyi. Ben Van'da ki binaların yerle bir olacağını düşünüyordum. Ama daha önce de söylediğimiz gibi depremin ivmesi çok düşüktü. Bunları araştırmak ve anlamak lazım. Ondan sonra daha doğru cevaplar verebiliriz.

Estra YAPICIOĞLU: Bize zaman ayırıp, bizleri bilgilendirdiğiniz için çok teşekkür ederiz.

Van depremi, ezber bozan bir depremdi. Bizim de ezberimizi bozdu. Çünkü orada deprem olmasının gerektirecek bir fay hattı yoktu.

ANIL YAĞMUR SÜRME

DEĞİŞEN HAYATLAR

Günün ilk saatlerinde her şey aynıydı. Klasik bir pazar günüydü. Her zamanki gibi kalkıp kahvaltı yaptık. Daha sonra ben odama ders çalışmaya, annem ütü yapmaya, babam da televizyon izlemeye gitti. Hafta sonları amcamlarla sahile inip yemek yerdik. O gün de hava güzeldi. Öğlen herkes işini bitirip dışarı çıkmaya hazırlandı.

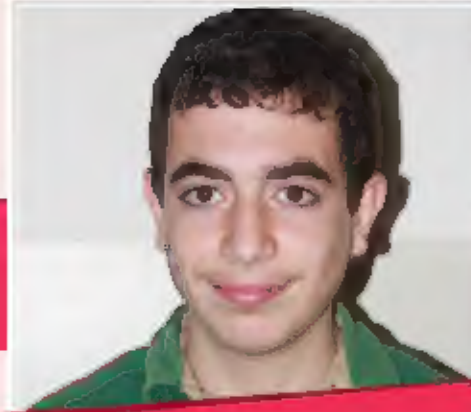
Amcamların evine giderken trafik tıkanı ve insanlar arabaya çarpmaya başladı. İlk başta bomba sandık; ama hiç de öyle değildi. Birden tüm yer sallanmaya başladı. Binalardan çatırlar geliyordu. Camlar kırılıyordu. Hiç kimse böyle bir şey beklemiyordu. Saniyeler bana saat gibi gelmişti. Annem ile babam bir yandan dua ediyor, bir yandan da bana sahip çıkmaya çalışıyorlardı. Hâlbuki ben daha ne olduğunu anlamamıştım. Arabadan indik ve etrafa bakınmaya başladık. Kimi kriz geçiriyor, kimi de hâlâ dua ediyordu. Ortalık nasıl da karışmıştı bir anda.

Bir an önce amcamların evine ulaşmaya çalıştık; ama kalabalıkta, o hengamede ulaşmak bayağı zamanımızı aldı. Onların evi 8. katlı. Onları alıp bir an önce şehirden uzaklaşmaya çalıştık. Kuzenimle bir yandan ağlıyor, bir yandan da birbirimize sarılıyorduk. Nihayet şehirden uzaklaştık. Neler olduğunu anlamaya çalıştık. Gece çökmeğe başlamıştı. Nerede kalacağımız da belli değildi. Bir lokanta bulup bir şeyler yedikten sonra merkeze geri döndük. Açık bir alan bulup iki arabayı yan yana park ederek uyumaya çalıştık.

Annem ile yengem hemşire olduğu için işe gitmeleri gerekiyordu. Bu yüzden eve uğrayıp eşyaları aldık. Amcamların evi berbat bir durumdaydı. Yengem, evini o halde görünce ağlamadan edemedi. Her şey yerle bir olmuştu. Vazolar, küçük porcelen bebekler, tabaklar, vitrin camı hepsi yerlerdeydi. Yengemi ağlaya ağlaya formalarını aldı. O kadının ağlayışını beni çok etkilemişti. Nedenini bilmiyorum; ama etkilenmişli işte. Evini o şekilde gören birinden başka tepki beklenemezdi. Bir şeyler alıştırıp onları işe yolladık.

Bu sırada artçılar da devam ediyordu. Bunu takip eden iki üç gün boyunca arabada yattık. Tabii ben ve kuzenim okula da gitmiyorduk. Amcam müteahhit olduğu için onun da işe gitmesi gerekiyordu. Bizim eskiden kalma yazlık bir çadırımız vardı. Onu dedemin bahçesine kurduk. İçine amcamın inşaatçıdan getirdiği yalıtım malzemelerini yerleştirerek daha sıcak bir ortam yaratmaya çalıştık. Orada iki haftaya yakın süre kaldık. Havaalar da gittikçe soğuyordu. Ağabeyim Kıbrıs'tan geldi. Orada kalmaya başladık. Ağabeyimi Kıbrıs'a geri yolladık. Annem ile babam işe gidiyordu. Ben de dedemle kalıyordum. O evde ne kadar kaldığımı hatırlamıyorum; ama bana yıllar gibi gelmişti. Geçmek bilmiyordu zaman. Her gün babamla anneme neden okula gitmiyorum, diye sitem ediyordum. Onlar da araştırmış ve anneannemlerin evine yakın olan ve puanımın yettiği bir lise bulmuşlar. Dr. Kemal Naci Ekşi Anadolu Lisesi... Ve artık bu okuldayım.

MEHMET ZERDALI

YARALI RUHLAR

Her insan, hayatında kötü anlar ve kötü olaylar geçirir. Öyle biran gelir ki; ölümün kuyusundan dönersin, işte ben o kişilerden biriyim. Van depremini yaşamış bir depremzedeyim. Benim ve aile fertlerimin canı sağ; ama ruhumuz yaralı.

Her zaman ki sabahlardan biriydi. Nedense o gün içinde büyük bir sıkıntı vardı. Dershaneme gitmek istemiyordum. Sonra ablamın ısrarıyla gittim. Hocamız bize ders anlatırken birden büyük bir uğultu yükseldi. Her yer sallanıyordu. Herkes, ne yapacağını bilmeden bağırıp bir tarafa kaçıyordu. Merdivenlerden inerken birbirimizi eziyorduk. Yaşadığımız 15 saniye deprem daha da şiddetini artırdı. Hepimiz aşağı indik. O anda herkes caddenin ortasına toplanmıştı.

Kıyamet günü gibi bir şeydi, herkes ağlıyordu. Yıkılan evlerden dumanlar yükseliyordu. Daha sonra ilk aklıma gelen ailem oldu. Koşarak eve gittim. Ailemi sağ olarak gördüğümde dünyalar benim oldu. Fakat insanların ağlamaları, çığlıkları hâlâ gözümün önünden gitmiyor. Üç gün kaldık Van'da. O üç gün bende çok kötü izler bıraktı. Bir daha Van'a döner miyim bilmiyorum; ama Van benim memleketim ve oradaki insanlar için de endişeleniyorum. Van'ın en kısa zamanda eski haline dönmelerini diliyorum.

Depremi her yerde olabilir, depremler yaşamasını bilmeliyiz. Depreme dayanıklı evler yapmalıyız. Tek temennim, bir daha kimse depremden zarar görmemesi.

ELİF GÜNEŞ

İKİ DEPREM ARASINDA

Istanbul'da yaşadığım '99 depreminden sonra Van depremini yaşadım. İstanbul'daki depremi çok küçük olduğum için pek hatırlamıyorum. Ama eminim ki, en az Van depremi kadar dehşet vericidir.

Biz birkaç yıl önce Van'a taşınmış, Van'da kendimize yeni bir hayat kurmuştuk. Her şey çok güzeldi, deprem anına kadar.

Şimdi tekrar İstanbul'a döndük. Burada hayata tutunmaya ve ruhumuzda açılan yaraları sarıya çalışıyoruz.

Yaşadığım olay çok zorlu bir sınavdı, hem benim, hem de tüm Van halkı için. Şimdi her gün Allah'a hamd ediyorum, sevdiğilerimi bana bağışladığı için.

SES SANATÇISI VE OYUNCU
ŞEVAL SAM

"İNSAN KÜÇÜK BİR ÂLEM, ÂLEM İSE BÜYÜK BİR İNSANDIR"

■ **Kübra AYDIN:** *Hepimiz sizi yakından tanıyor ve çok seviyoruz; ama yine de bize kendinizden bahseder misiniz?*

-İnsanın kendisinden bahsetmesi zor aslında. Çünkü insan, kendine karşı çok dürüst olamayabilir. O yüzden kendimi pek tarif edemeyeceğim. Nasıl tezhür ediyorsa, doğrusu odur bençe.

■ **Seda ÖZÇETİN:** *Müziğe olan yatkınlığınızda annenizin payı nedir?*

-Kalıtsal olarak annemin genini taşıyorum. İyi ki sanatta uğraşıyorum; çünkü sanat bir ifade biçimi olarak görüyorum. İnsanın kendisini sanatta ifade edebilmesi büyük bir şans ve kendimi sanatta uğraştığım için çok şanslı hissediyorum.

■ **Merve ARAZ:** *Peki annenizle albüm yapmayı düşünüyor musunuz?*

-Albüm yapmayı düşünmüyoruz; ama bazen birlikte sahne alabiliyoruz. Bazen annem, benim bir şarkımı albümüne koyup söylüyor. Bazense beni konserine davet ediyor ve beraber şarkı söylüyoruz. Ama dediğim gibi albüm yapmayı düşünmüyoruz.

■ **Kübra AYDIN:** *Sizi besleyen, örnek aldığınız ve bize tavsiye edebileceğiniz sanatçılar kimlerdir?*

-Açıkçası bende idol ve hayranlık mekanizması çalışmıyor. İnsanı anlamda tapınılmak ve tapınmak bu anlamda bana ters düşen kavramlar. Bu nedenle kimseyi çok yakından takip ettiğimi söyleyemem. Ayrıca herkes benim gözümde eşit. Bu anlamda sanatçı olarak da, insan olarak da en çok şey öğrendiğim kişi annem. Onun haricinde yaptığım bütün işler kendimi oluşturma süreci içerisinde bir araç. Hedefim hiç-

bir zaman sadece başan, ün ve para kazanmak olmadı. Tam tersine önce kendimi inşa etmek üzerine kurdum hayatımı. Bu anlamda da herkesten ve her şeyden faydalandım. Önyargılardan sıyrılmaya çalıştım, hayali sorguladım, inançlara ve tabulara karşı tezleri de araştırdım ve en çok da tabiatı izleyerek öğreneceklerimi öğrendim. İnsan kendi anatomisine, bedeninin çalışma sistemine bakarak evreni de çözümleyebiliyor.

■ **Esra YAPICIOĞLU:** *Zaten insan, evrenin küçük bir parçası, yansıması.*

-Evet, insan küçük bir âlem, âlem ise büyük bir insandır. Dedğim gibi özel bir sanatçıyı takip etmiyorum. Ben sanatın kendisini takip ediyorum.

■ **Seda ÖZÇETİN:** *Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü mezununuz. Mezun olduğunuz bölümle ilgili çalışmalarınız var mı, yoksa kendinizi sadece sanata mı adanmış?*

-Aslında onu da sanatla ayırmamak lazım, o da sanatın bir parçası; fakat onu yapma şansım pek olmadı. Üniversitede iken oyunculuğa başladım. Bu arada evlendim ve çocuğum da oldu.

Hedefim hiçbir zaman sadece başan, ün ve para kazanmak olmadı. Tam tersine önce kendimi inşa etmek üzerine kurdum hayatımı.

Bu konu hakkında erken hareket ettiğimi düşünüyorum; ama benim hayatım böyle aktı. Keşke diye bir şey yok hayatta. O mesleği seçmedim; çünkü ben üniversite döneminde iken bilgisayarlı sistemlere geçildi ve ben adaptasyon sonunu yaşadım. Hâlâ teknoloji ile hankulade bir ilişkim yok, belli ölçüde kullanıyorum teknolojiyi. Güzel sanatlar belli bir estetik kazandırıyor insana. Benim güzel sanatlara dair bir alt yapım var üniversiteden. Çok profesyonel olmamakta beraber grafiker arkadaşlarım ile beraber tasarımlar yapıyoruz.

Önyargılarımdan sıyrılmaya çalıştım, hayatı sorguladım ve en çok da tabiatı izleyerek öğreneceklerimi öğrendim. İnsan kendi anatomisine, bedeninin çalışma sistemine bakarak evreni de çözümleyebiliyor.

■ **Merve ARAZ:** *Gülbeyaz dizisinden dolayı biz sizi hep Karadenizli olarak tanıdık. Karadeniz türkülerini de seslendiriyorsunuz. Karadeniz'in sizin için özel bir yeri var mı?*

-Karadeniz'in benim için özel bir yeri oldu tabii. Gülbeyaz, benim hayatımda içinde bulunmaktan en çok keyif aldığım işti. Bu vesile ile Kazım KOYUNCU'yu tanıdım. Kazım ile birlikte müzik yaptırın, sanat açısından farklı bir yeri var ve Kazım sınırların olmamasına inanan, insanların din, ırk, aynı gözetmeksizin eşit olduğuna inanan bir insandı. O benden daha güçlü bir devrimciydi. Ben açıkçası Kazım'dan önce Karadeniz türkülerini çok fazla dinlemiyordum ve çok da sevmiyordum. Çünkü Karadeniz müziğini bize; aşın milliyetçi, aşın radikal cümleler içeren, kemence ile söylenen bir müzik olarak tanıdılar. Ne zaman ki Kazım'ı tanıdım; Karadeniz'in renklerini keşfetme fırsatı oldu. Çok istek üzerine Karadeniz şarkılarını söyledim

ve Karadeniz albümü çıkardım. Ondan sonra da Karadeniz türkülerini hayatıma net olarak girmiş oldu.

■ **Kübra AYDIN:** *Ben de sizden Kazım KOYUNCU'nun, sizin hayatınızdaki yerinden bahsetmenizi isteyecektim. Kazım KOYUNCU'yu çok erken kaybettik, bu konuda ne söylemek istersiniz?*

-Ben bu dünyanın aslında bir cehennem olduğunu düşünüyorum. Bazı insanlar iyi halden erken gidiyorlar bu dünyadan. Aslında bu dünya cennetle de çevrilebilir. Bazı ruhlar vardır ki; onların bir bedende olmalarına ihtiyaç yoktur. Kazım bu anlamda çok güçlü bir ruhtu. Hâlâ insanlar onu soruyorsa, seviyorlarsa ve görüşlerine değer veriyorlarsa bu onun ruhunun gücünden kaynaklanıyordur.

■ **Seda ÖZÇETİN:** *Hayata bakış açınızı, ha-*

yallerinizi ve Karadeniz'i bir kitaba sığdırmayı hiç düşündünüz mü? Duygularınızı satırlara dökmek iyi bir fikir değil mi size?

-İyi bir fikir olabilir. Ama bu tip şeyler, odaklanmayı ve bir alt yapıyı gerektiriyor. Böyle bir şey için daha fazla zaman ve tecrübe gerekiyor. Bu nedenle henüz erken olduğunu düşünüyorum. Ayrıca Karadeniz olması şart değil. Çünkü ben bu dünyanın bir parçasıyım. Nerele olduğum, kimin nereden olduğu, neye inandığı çok da önemli değil benim için. Bu dünyada altı milyar farklı parmak izi varsa altı milyar farklı insan, görüş, ideoloji olabilir. Bu nedenle Karadeniz'e özel bir anlam yükleniyorum ben. Benim için Anadolu'nun kırtan fazla etnik kimliği en az Karadeniz kadar önemli. Kürtçe, Ermenice, Zazaca ve diğer dillerde de şarkı söylemeyi çok seviyorum ben.

■ **Merve ARAZ:** *Müzik, hayatınızın ne kadarlık bir kısmını kaplıyor? Hiç şarkı söylemediğinizi varsayalım. Nasıl bir boşluk olurdu hayatınızda?*

-Birleri bana şarkı söylemeyi yasaklasaydı işle o zaman benim için dünya, az önce bahsettiğimi cehenneme dönüşürdü. Ama ben sahnede, sokakta, evde şarkı söyleyebiliyorum. Eğer şarkı söyleyemeseydim çok büyük bir boşluk olurdu hayatımda. Belki de içimde müzik potansiyeli olmasaydı bu boşluğu hissetmeye bilirdim.

■ **Kübra AYDIN:** *Sizin şarkılarınızdaki bütünlüştürücülük yadsınmaz. Her kesimden insan müziğinizi dinleniyor. Bunu nasıl başarıyorsunuz?*

-Çünkü kendi hayatımda önyargıları insanları kısıtladığını, fakirleştirdiğini gördüm. Bu önyargıları kaldırdığınız zaman, bütün insanları eşit olarak görüyorsunuz ve herkesin kalbine ulaşıyorsunuz. Aidiyet duygusu benim için insanî bir zaaf aslında. Çünkü birey olamayanlar bir dernekte, bir partide kendilerini var olarak görebilirler. Ama insanın ait olduğu tek bir şey vardır, o da insanın ana dilidir. Bizim hayvanlardan ayırdığımız en önemli nokta, kendimizi ifade etme ihtiyacında olan yaratıklar olmamızdır. Kendimizi de en iyi anadilimizle ifade edebiliriz. Herkesin anadiline saygı duyduğunuz zaman herkes de size saygı duyar ve kendisine saygı duyulduğu için bunun karşılığını aynı sevgi ve saygıyla geri gösterir. Ben de açıkçası bütün insanların kendilerine ait kültürel özelliklerine saygı duyuyorum ve bu durumun kültürel bir zenginlik olduğunu düşünüyorum. Çünkü eğer dünya tek tip olmak zorunda olsaydı, Allah bu kadar çeşit - ağaç, böcek, insan- yaratmazdı. Gökkuşağı bile tek renk değil. Bunun farkına varmadığımız

müddetçe hayat çekilmez olur.

■ **Seda ÖZÇETİN:** *"Marblar ve İstanbul", "Yaşamın Kıyısında" ve "Siyah Beyaz" gibi filmlerde rol aldınız. Sinema dünyasıyla nasıl tanıştınız ve bu dalda örnek aldığınız kişiler var mı?*

-Dediğim gibi pek de örnek aldığım insanlar yok. Hepsinin bir ifade biçimi olduğunu düşünüyorum. Biraz seçici olduğum için, sadece kendini perdede görmek gibi bir hırsım olmadığı için, on sekiz senedir oyunculuk hayatım olmasına rağmen sadece bir tane sinema filminde oynadım. O da tarihi bir kadroydu. Erkan CAN, Nejat İŞLER, Taner BİRSEL, Denya ALABORA gibi gerçekten tarihi bir kadroyla çalıştım. Siyah Beyaz filmi otuz beş yaş üstü bir film aslında. Benim içinde yer almaktan çok keyif aldığım bir filmi.

■ **Merve ARAZ:** *Daha önce "Gülbeyaz", "Çocuğun Var Derdin Var", "Müjgan Bey", "Süper Baba", "Feride" gibi dizilerde oynadınız. Bu dizilerdeki rolleriniz arasında sizi en çok etkileyen rol hangisi oldu?*

-Gülbeyaz oldu gerçekten; çünkü en eğlendiğim rol, Gülbeyaz rolüydü. Şi've konuşmak çok eğlenceliydi, türküler çok eğlenceliydi, hikâye çok romantik ve komikti.

Ama oyunculuk hayatım boyunca çok kıymetli insanlarla çalıştım ve oyunculukla ilgili akademik bir alt yapım olmadığı için aslında hepsinden bir şeyler öğrenerek ilerledim. Cem Davran'dan, Süper Baba zamanında Şevket Abiden çok şey öğrendim. Bu

zamana kadar ismini hatırlamadığım birçok değerli isimden birçok şey öğrendim ve paylaştım.

■ **Kübra AYDIN:** *Sizi uzun süredir dizilerde göremiyoruz. Bundan sonraki hayatınızda herhangi bir dizide oynamak istiyor musunuz?*

-Normal şartlarda oyunculuğu özlediyorum; ama Türkiye'deki dizi sektörü biraz yıpratıcı. En son oynadığım dizide aşağı yukarı seksen beş saat uykusuz kalarak bir sette ekiple birlikte çalışınca, bu işe biraz ara vermem gerektiğini düşündüm. O yüzden biraz mesafeliyim dizi meselesine. Bu sene çok dizi teklifi geldi. İstanbul içindekiler çok ilgimi çekmedi, İstanbul dışındaki teklifler hoşuma gitti; ama ergenlik döneminde bir oğlum var. Onu bırakıp İstanbul dışında uzun süre kal-

Kendi hayatımda önyargıların insanları kısıtladığını, fakirleştirdiğini gördüm. Bu önyargıları kaldırdığınız zaman, bütün insanları eşit olarak görüyorsunuz ve herkesin kalbine ulaşıyorsunuz. Aidiyet duygusu benim için insanî bir zaaf aslında. Çünkü birey olamayanlar bir dernekte, bir partide kendilerini var olarak görebilirler.

mak gibi bir füksüm olmadığı için İstanbul dışından gelen teklifleri kabul etmedim.

■ Seda ÖZÇETİN: Peki günümüzdeki dizilerde kadrosunu beğendiniz hangi diziler var?

-Evimde televizyonumun olmadığını söylesem ne düşünürsünüz bilmiyorum; ama televizyon seyretilmiyorum. Oğlumla beraberken derin sohbetlerimiz oluyor onunla. Paylaşımlarımız ağırlıklı olarak dışa dönük paylaşımlar oluyor. Televizyon seyretilmediğim için dizileri çok fazla takip edemiyorum. Bu nedenle bu soruya cevap veremeyeceğim.

■ Seda ÖZÇETİN: Kısa filmlerde rol aldınız. "Sen Olmak" gibi. 7. Ulusal Kısa Film Festivali'nde En İyi Film Ödülü'nü aldı. Sizce sinema sanatında kısa filmin yeri nedir?

-Bir fikri kısa bir zamanda anlatmak için çok iyi bir fırsat. Kısa filmlerde hızlı düşünüp en az elemanla birçok şey anlatmak gerektiği için şartları zorlayan bir şey. Ama çok severek rol aldığım kısa filmler oldu.

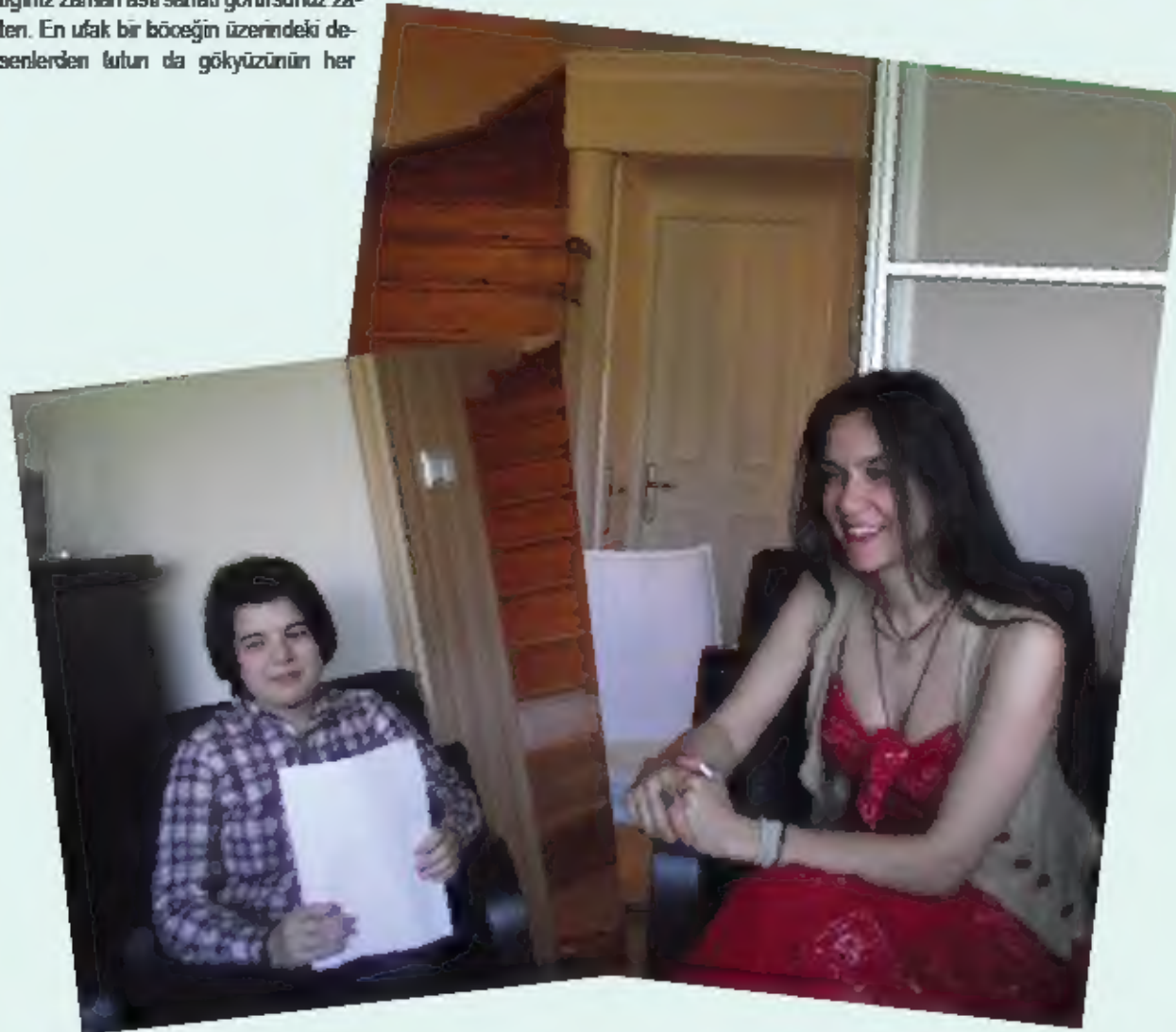
■ Merve ARAZ: Son olarak sanatla ilgilenen gençlere tavsiyeleriniz nelerdir?

-Sanatla gerçek anlamda ilgilenmek gibi bir niyetiniz varsa hedefinize popülariteyi ve ekonomik değerleri koymamanız gerekir. Sanatçılık aslında bir elçiliktir. Tabiata baktığınız zaman asıl sanatı görürsünüz zaten. En ufak bir böceğin üzerindeki desenlerden tutun da gökyüzünün her

gün değişen desenlerinde de sanat vardır. Biz zaten sanatın bir parçasıyız ve biz o yüksek sanatı temsil eden elçileriz. Gerçek olan sanat, dünyevi hesapları esas almadan yapılan sanattır. Tabi ki bunlar da önemli ama asıl olanı hedef alırsak bunlar zaten peşinden gelir.

■ Kübra AYDIN: Her şey için çok teşekkür ederiz. İyi çalışmalar dileriz.

Sanatçılık aslında bir elçiliktir. Tabiata baktığınız zaman asıl sanatı görürsünüz zaten. En ufak bir böceğin üzerindeki desenlerden tutun da gökyüzünün her gün değişen desenlerinde de sanat vardır.

MÜZİK GRUBU EZGİNİN GÜNLÜĞÜ

**DÜNYA UMAUNUZDA DEĞİLSE TOMMIKS OKURSUNUZ,
UMAUNUZDAYSA DOSTOYEVSKI OKURSUNUZ**

■ Yunus Emre DEMİR: İlk olarak, Ezginin Günlüğü'nün çıkış aşamasından, yani 30 yıl öncesinden başlayalım. Çok zorlu dönemlerde ortaya çıktınız. Bu işe atılırken tek amaç müzik yapmak mıydı, yoksa kendinize bunun yanında daha farklı misyonlar da belirlemiş miydiniz?

-Evet, müzik yapmak için yola çıktık. Ama müzik, hayattan soyutlanmış bir kavramı değildir. Tabii ki müzik, çok değişik amaçlarla yapılabilir; çünkü çok farklı işlevleri olan bir daldır müzik. Yani, oyun havaları da müziktir, marşlar da, ninniler de... Müzik, dans etmek için de kullanılır, ağıt olarak bir ölünün arkasından seslenmek için de...

Bu değişik türlerden birini seçmenizin yanında, amaç olarak düşüncelerinizi ve duygularınızı başkalarıyla paylaşmak için de müzik yapabilirsiniz, "belki bu işten çok para kazanırım" düşüncesiyle de. Biz, duygu ve düşüncelerimizi ifade etmek ve bunları paylaşmak amacıyla yola çıktık.

■ Rabia ÇELİK: Sizi birlikte müzik yapmaya iten özel bir durum var mı? Grubun adı neden Ezginin Günlüğü?

-Müzik, genellikle bir ekip çalışmasını gerektirir. Yani, siz tek başınıza müzik yapıyor muydunuz gibi görünseniz de, arkada hep bir ekip vardır. Yani, sözü yazar, müziği yazar, orkestrasyonu hazırlayan, enstrümanları çalan ve şarkıyı söyleyenlerden söz ediyorum. Bütün bunlar, bir kişinin yapabileceği işler değildir. Dolayısıyla, en doğal müzik çalışması, grup çalışmasıdır. Çünkü bireysel çalışmalarda, şarkıdan şarkıya, albümden albüme, bu arkadaki ekip çok değişkendir; ama grup çalışmalarındaki değişkenlik çok fazla değildir. Dolayısıyla, grup müziği, her zaman, daha olumsuz bir müzik-

tir. Bizi grup çalışmasına iten sebep de, bu tür bir çalışmanın, bireysel çalışmaya göre, daha doğru bir yöntem olduğunu kavramış olmamızdır.

Grubun adını, o dönemki solistlerimizden Hakan Yılmaz'ın bir şiirinden esinlenerek koyduk.

■ Yunus Emre DEMİR: Popüler müzik, özgün müziğin önüne geçmiş durumda. Buna rağmen hâlâ ayakta, sapasağlam durabilmekte, çok başarılı işler ortaya koymaktasınız. Bunun sırrı nedir?

-Ben, bu "özgün müzik" yakıştımasını, kendi grubum için hiçbir zaman benimsemedim ve kullanmadım, kullanmam da... Hatta bizi, "özgün müziğin öncüsü" bile ilan ettiler. Bunu parantez içinde belirttikten sonra, sizin sorunuzda aslında neyi sormak istediğinizi anladığımı için, sorunuzun cevabını vereyim:

Evet, biz 'popçu' değiliz. Çünkü pop müzik, müzik piyasasının taleplerine göre şekillenen bir müzik türüdür. Yani siz kendi istediğiniz müziği değil de, piyasanın sizden istediği müziği yaparsınız. Yani başka bir deyişle, "Hangi müzik daha çok satar?" diye düşünerek müzik yapıyorsanız, 'popçu'sunuz demektir. Oysa biz, ilk sorunuza da verdiğimiz cevapla, "kendi duygu ve düşüncelerimizi paylaşmak"tan söz etmiştik. Başarıımızın sırrı ise, memleketimizde, müziğimizi paylaşabildiğimiz bir dinleyici kitlesinin var olmasıdır.

■ Rabia ÇELİK: Yaklaşık 30 yıllık bir müzik hayatınız var. Bu 30 yılda gençliğin özgün müziğe bakışında değişiklik sizce nasıl olmuştur? Gençlik popüler kültüre mi kapılmıştır, yoksa sizler gibi gerçek sanatçılara daha mı çok yakınlaşmıştır?

-Nasıl ki domatesler, salatalıklar doğallığını

giderek kaybetmekte ve insanlar GDO'lu besinlere, fast-food tarzı yiyeceklerle alıştırmaya başladıysa, bu müzik tarzları için de geçerli tabii ki... Popüler kültür giderek en uzak köşelere kadar yayılmakta, dolayısıyla pop müzik de...

■ **Berkay ŞATIR:** Afşar Timuçin, Nazım Hikmet, Orhan Veli gibi birçok aydının şiirlerini bestelediniz. Bu şiirlerken nelere dikkat ettiniz?

-Hem şiirini hem de şiirini sevmek ilk şart bence. Ondan sonra, şiirin müziklenmeye uygun olması gerekir. Bitirdikten sonra da, meydana çıkan şarkının, şiirin ruhuna yabancılaşmamış olması en önemli zorunluluktur bence. Yani şiiri bozmamak, bulunduğu yeri değiştirmek, atmosferini kaybetmemek gerekir.

■ **Yunus Emre DEMİR:** Son zamanlarda ortaya çıkan ve gençliği etkisi altına alan, sezonluk şarkılar ve bunları yapan şarkıcılar hakkında ne düşünüyorsunuz?

-Bunlar, yukarıda da dediğim gibi, piyasanın beklentilerine cevap veriyorlar. Arz-talep meselesi yani... Bunları dinleyenler olduğu sürece, bu tür müzikler yapılacaktır. Bu yüzden, ben yapanlara kızmıyorum, çünkü sürüyle dinleyicisi var bu sezonluk şarkıların.

■ **Rabia ÇELİK:** Şarkılarınızdaki derin hislere, acılara, can yakmalara rağmen, yüzlerde bir tebessüm oluşturmayı her daim başarıyorsunuz. Bunun sırrı nedir?

-Pek farkında değilim. Belki hayat felsefemizin getirdiği bir sonuçtur. Yani gerçeklerden kaçamıyoruz, ama yaşamak da zorundayız, bunun bir olur yolunu bulmamız

lazım.

■ **Berkay ŞATIR:** Albümlerinizde sound değişikliği pek fazla yok. Bu sizin tercihiniz mi, yoksa kendiliğinden oluşan bir durum mu?

-İnsan her gün aynaya bakarsa, yaşlandığını pek fark etmez. Ama estetik ameliyatla burnunuzu küçültmüşseniz hemen gözünüze bataır. Sound değişiklikleri de zamanla yayılınca pek fazla anlaşılmaz. Yani, zorlamayla değil de doğal bir şekilde olduğu için çok fazla algılanmıyordur sanıyorum.

■ **Yunus Emre DEMİR:** Şarkıların çoğunda bir İstanbul aşkı, İstanbul havası var. Nereden geliyor bu İstanbul sevgisi?

-İstanbul'da yaşıyoruz çünkü... Nefes aldığımız, yemek yediğimiz, sevdiğimiz şehir...

■ **Rabia ÇELİK:** Sizin için sanatın ilk planında olduğunun farkındayız. Ancak şarkılarınızı yaparken hiç ticari kaygılar yaşadığınız oluyor mu? Bu şarkı tutmaz deyip albümden çıkarttığınız şarkı oldu mu hiç mesela?

-Sonuç olarak, yaptığımız işler, ticari bir mal olarak satışa çıkarılıyor. Biz farkına varsak da, varmasak da, mutlaka bazı şeyleri gözlemliyoruz. Bu da profesyoneliğin bir gereği... Çünkü albümler dükkanlarda parayla satılıyor, konserlere biletli girilmiyor. Ama bu, amacımızın ficareti olmadığı gerçeğini değiştiren bir durum değil.

■ **Berkay ŞATIR:** Klipleriniz genelde bir senaryo üzerine dayalı, performans klipleriniz çok nadir. Bu tercihinizin özel bir nedeni var mı?

Başarıımızın sırrı, memleketimizde, müziğimizi paylaşabildiğimiz bir dinleyici kitlelerinin var olmasıdır.

-Bu bizim tercihimiz değil. Biz klibi de, klip yapmayı da sevmeyen bir grubuz. Ama ne yazık ki, insanların en güvendiği alet televizyon olduğu için, plak yapımcıları da bu kanalı kullanmak durumunda kalıyorlar. Biz de hayır diyemiyoruz.

Şarkılarımızdaki derin hislere, acılara, can yakmalara rağmen, yüzde bir tebessüm oluşturmaya başarabilmemiz belki hayat felsefemizin getirdiği bir sonuçtur. Yani gerçeklerden kaçamıyoruz; ama yaşamak da zorundayız, bunun bir olur yolunu bulmamız lazım.

Yunus Emre

DEMİR: Gerçekleştirmek istediğiniz projeler nelerdir?

-Yeni yeni şarkılar, yeni yeni albümler...

■ **Rabia ÇELİK:** "Dünya umrunuzda değilse Tommiks okursunuz, umrunuzdaysa Dostoyevski okursunuz" Biz bu cümleyi nasıl yorumlarıyorsunuz?

-Bu söz, bizim eski solistimiz Hüsnü'ye ait yanılmıyorsa. Üzerinde tartışına yaratan bir cümle demek ki... Sizin nasıl yorumladığınız gerektigine ben karışmam...

Orhan Veli'nin bir tane 'Cımbızlı Şiir'i vardır, benim aklıma o şiir geldi.

Ne alom bombası
Ne Londra Konferansı
Bir elinde cımbız,
Bir elinde ayna;
Umurunda mı dünya!

■ **Berkay ŞATIR:** Halk müziği, Türk sanat müziği ya da caz vb. müzik kategorileri, insanın gelişim yaşına göre farklılık gösterir mi?

-Bu değişik tür müzikler, öncelikle kültürel özelliklere bağlı olarak tercih edilir. İnsanın içinde bulunduğu ortam, kültür ve entelektüel konumu tercihlerini belirler. Yaşla göre ise; sanıyorum yaş ilerledikçe, insan, gürültüden ve gürültülü bulunduğu şeylerden kaçma eğilimine giriyor. Dolayısıyla, 'gürültülü müzik' de uzaklaşan türlerin başında geliyordu.

■ **Yunus Emre DEMİR:** Son olarak müzikle ilgilenen bizim gibi gençlere neler söylemek istersiniz?

-Büyüklerin sözlerine pek fazla kulak asmamalısınız, sevdikleri şeylerden vazgeçmemelerini öneririm.

KARADENİZ MÜZİĞİNE FARKLI BİR SOLUK GETİREN MÜZİSYEN AYDOĞAN TOPAL

**BEN SANATTA DİL, DİN, İRAK, RENGİ AYRIMI OLMADIĞINI
DÜŞÜNÜYORUM.**

■ **Yaren SALGİN:** Küçük yaşlarda müziğe başlamışsınız. Ailenizde buna önayak olan biri var mı? Sizi destekten, yüreklen-diren?

Benimki durup dururken oldu işte. Ailede kimse yok. Babamın bana bir oyuncak almasıyla başladı. Çok keyif almaya başladım ondan. Sonra blok flüt, daha sonrasında klavye falan, müziğin içinde buldum kendimi.

■ **Özge YILMAZ:** Müziğe kendi isteği-nizle başlamışsınız; ama hani özel bir eği-tim aldınız mı müzik hakkında?

Hiçbir eğitim almadım. Tamamen kendi uğraşlarımla, kendi çabalarımla, hani merakımla, araştırarak, dinleyerek öyle kendimi geliştirdim, şarkı söyleye söyleye sesimi geliştirdim.

■ **Özge YILMAZ:** Liseden sonra tama-men müzikle ilgilenmişsiniz. Acaba o za-mana kadar içinizdeki müzik aşkı hiç sön-medi mi? Bir daha yapamazsam diye umutsuzluğa kapıldığınız oldu mu?

Yok, kapılmadım, çünkü müzik anne karni-dan ölene kadar hep hayatımızda var olan bir şey. Yani kutsal bir şey benim için, keyif aldığım. Ben profesyo-nel basketbol da oynadım, tiyatro da oynadık 6 yıl, orta- okul lise yıllarında, folklor, dans çok şehir dolaştım yani, ama müzik daha ağır bastı. Hiç sıkılmadım, daha çok geliştirmek istedim. Zaten ilkokul, ortaokul, lise yıllan-da toplamda 4 enstrümanı kendi kendime öğrenip hani farklı enstrümanlar da çalmak için böyle bir uğraşta bu-lundum. Sıkılma olayı olmadı yani.

■ **Yaren SALGİN:** Genelde aileler ço-

cuklarının sadece müzikle uğraşmalarına karşı olurlar. Yani müzikten karnını doyu-rabileceğini ve geleceği olabileceğini dü-şünmezler. Sizin ailenizin düşünceleri ne-lerdi?

Benim ailem ilk olarak şunu dedi: "Müzikle il-gilen, halta bunu bir uğraş, hobi olarak yap, ama hani üniversite eğitimi tamamla. Yine üniversite okuyacak-san da konservatuara hazırlar." Benim ailem bu konu-da çok iyi destek oldu, aslında bana çok kattılar. İlk zamanlarda, özellikle geceleri sabaha kadar hep en-strüman çalışırdım. Halta rahatsız oldukları için çatıya çıkardım ve orada çalışırdım, ama yanı sıra destek oldu-lar, hiçbir zaman beni yan yolda bırakmadılar. İşte ra-hatla, çabala diye değil, daha sonrasında ne yapabile-rsin diye de destekten oldu bana.

■ **Yaren SALGİN:** Parçalarınızı dinledik. Karadeniz müziğini başka tarzlarda, fark-lı şekillerde dinleyicilere sunuyorsunuz. Tarzınızı çok beğendik açıkçası. Merak et-tiğimiz niçin bu şekilde, bu tür müzik yap-mayı tercih ettiniz, başka tarzlara yönel-mediniz, ya da niye farklı olmayı tercih et-tiniz?

Şimdi şöyle söyleyeyim, ben halen de bura-da, Beyoğlu'nda bir yerde her tarz müzik yapıyorum. Yani pop da söylüyoruz, rock da söylüyoruz, türkü de söylüyoruz. Ama Karadeniz müziği benim için bambaş-ka. Şu anlarda bambaşka, farklı, çünkü benim yaşad-ığım, hissettiğim bir kültürün ezgileri bunlar. Daha iyi ifa-de edebileceğimi düşündüğüm için ben Karadeniz mü-züğüne yöneldim. Hani Karadeniz müziğini iyi kötü izle-eden insanlar var tabii, ama bir de şöyle bir gerçeklik var. Bizim oradaki kültür kaybolmaya yüz tutmuş du-

rumda. Hani bunun da ucundan tutmak istedim, taşın altına elimi koymak istedim, o yüzden Karadeniz müziği ön plana çıktığı ve bunun üzerine çalışmalar yapmaya başladım ve al-büm de bu şekilde oldu.

■ **Özge YILMAZ:** Peki ileride farklı tarzla-ra yönelebilir misiniz; belki sadece rock albü-mü, yani hiç Karadeniz müziği olmadan ola-bilir mi?

Şimdi şöyle, benli zamanlarda böyle bir albüm düşünüyorum, ama Karadeniz ezgilerini de olacak, ama söylemek istediğimi, sevdiğim, beğendiğim türküler de ola-cak, rock şarkılar da olacak ki; benim albümümü dinlerse-niz benim Karadeniz albümümün diğer Karadeniz albüm-lennden farklı çok yanı var. Mesela benim üçüncü parçam annemin sözlerini yazdığı benim bestelediğim Lazca bir şarkı, ama yanı tamamen doğaçlama üzerine: işte Afrika ri-timlerinin, Latin ezgilerinin olduğu bir şarkı. Yani Lazca bil-meyen bunun Lazca olduğunu ya da türkü müziği oldu-ğu anlamaz. Dördüncü parçamız keza Hemsince bir par-çaydı, arkadaşımı sözlerini yazmıştı, müziğini ben yaptım ve rock soundunda bir parça. Kesinlikle Karadeniz enstrü-manları yok, şave yok. Hemsince zaten bu şarkı. Hani fark-lı bir altyapı oluşturuyoruz, bu anlamda hani geniş duman gerektiriyor diye düşünüyorum. Yeni nesil gençlerimizin özel-likle farklı müziklerle haşır neşir olduğunu, yani kendi kül-türümüzün ezgilerinden uzaklaştığını göz önünde bulundu-rarak, onların anlayabileceği bir dilden; ama bizim tutumu, kemençeyi hani bizim kültürümüzün ezgilerini de taşıyıp onlara sunup tekrardan sevdirmek gibi bir çaba içersinde-yim.

■ **Özge YILMAZ:** Klavye, bağlama, ko-tuk davulu ve gitar çaldığınızı biliyoruz. Aca-ba müzik yaparken en çok hangisini kendi-nize daha yakın buluyor, çalışmalar yapıyor-sunuz?

Hani şöyle bir şey var. Hepsini öğ-rendim, ama hani profesyo-nel anlamda değil. Ben ilkokul 2 sınıf ta işte flüt-le başla-dım.

Ortaokulda ilk defa düğünde bir keyboard görmüştüm, son-ra keyboard ile başladım. Düğünde falan Hemsin horonu çalmıştım, sonra kuzenim üniversiteye gittiğinde bağla-ma görmüştüm, almıştı, yanı bağlamaya merak saldım ve bağlama öğrendim işte. Hopa da imkânsızlıklardan kay-naklı çok şey öğrendim. Tel bulamadık, çok zayıf çıkıyordu ses, teller koptuğu için. Akordu keşfettim, mesela bağlama-da basamadığım akort yoktur. Böylece gitarı öğrenmemi ko-lay oldu. Bende şöyle bir şey vardır, ben bir enstrümanı bı-raktığım zaman tekrar geri dönüşüm olmuyor. Ben 6 yıl ka-dar profesyonel anlamda bağlama çaldım. 2005 yılına ka-dar İstanbul'da bağlamayla da sahneye çıktım. 2005'ten sonra gitara döndükten sonra bağlamayı bir kenara bırak-tım, gitara devam ettim, yanı şu anda en aktif olarak çaldı-ğımı akustik gitar.

■ **Yaren SALGİN:** Karadeniz'in özgün tür-küleri dışında kendi yazdığınız eserlerinizde toplumun hangi öğelerinden, ülkenin hangi bölgelerinden faydalaniyorsunuz ve etkileni-yorsunuz?

Ya şimdi Anadolu, yanı o kadar geniş kültüre sa-hip ki, hemen hepsinden faydalaniyorum. Yani onu kendi misyafirimle. Kendi duygularıyla ifade etmeye çalışıyorum. Yaşanan olumsuzluklar, haksızlıklar ya da mutuluklar bir etkindir zaten, hemen hepsinden faydalaniyorum.

■ **Yaren SALGİN:** Sadece Karadeniz baş-ta olmak üzere hepsinden yararlanıyorsunuz herhalde?

Evet, tabii ki, yanı gerek ritim olarak olsun, ezgi, melodi, armoni olarak olsun farklı kültürlerin yaşayışları-ndan yararlanmaya çalışıyorum. Ki olacak da. Anadolu'nun diğer ezgileri, kültürlerine ait eserler de olacak ilerleyen albümlerde.

■ **Özge YILMAZ:** Sizin gibi müzik yapan sanatçı sayısı az; ama hani fikirle-rinden ve eserlerinden et-kilendiğiniz biri var mı?

Türkiye içindeki sonuyorsanız, yani yakın zamanda en beğendik, klasik olacak biraz ama Kazım ağabey (Kazım Koyuncu). Benim için çok farklı bir yen var. Çünkü dünyaya bakış açısı çok farklıydı. Sanatın her şeyin üstünde olduğuna inanan, tüm olumsuzluklara karşı mücadele eden bir kişiydi. Hayata her zaman olumlu bakardı, hatta bir hikâyesini anlatmak istiyorum. Kazım ağabeyin Zuğuşu Berepe (Deniz Çocukları) diye bir Laz rap grubu vardı. İlk zamanlar, ilk kurduklarında sürekli konserler oluyordu ve bir hanımefendi yanına gidiyor ve işte "Çok güzel falap ediyorsunuz, etmeye çalışıyorsunuz ama size çok kolay ulaşamıyorsunuz neden siz reklamınızda, şunlarda, bunlarda göremiyorsunuz, ulaşamıyoruz buluşamıyoruz?" diye soruyor. "Konser salonunda buluşuk işte bak" diye cevap veriyor. Evet, hayata bu şekilde bakan ve hep olumlu tarafını gören bir insan ve benim için çok önemli bir yen var Kazım Koyuncu'nun. Keza Fuat ağabeyin (Fuat Saka) da çok başarılı çalışmaları oldu. Yani Türkiye'nin 15-20 sene sonrasında yakalayabileceği bir kaliteyi 89'da 90'larda başarmış bir insandır. Yani Fuat ağabeyi de çok beğenirim hani kendi tarzında.

■ **Yaren SALGİN:** İnsanlar şarkılarda kullanılan enstrümanlara pek dikkat etmiyor yani genelde sözlerle ilgileniyorlar. Mesela Türkiye'de enstrüman çalan insan sayısı çok az, çoğunluk sözleri önemsiyor. Sizin bu konu hakkındaki düşünceleriniz neler?

Şimdi müzisyen olarak Türkiye'de gerçekten çok iyi müzisyenler, enstrüman çalan, çok kaliteli işler yapan, çok sayıda insan var, ama ön planda olmuyorlar. Belki bu şansla ilgili, belki düşünüşle ilgili, belki bu sektörde karşı durduğu için, yani medyaya karşı durduğu için. Ben Kazım ağabeyin Hülya Aşkar Show'a silah zoruyla çıkarıldığını biliyorum. Çıkmak istemiyorduk, yani medyadan uzak durmak istiyorduk. Bu tarz müzisyenler çok, ama dinleyicilere gelince dinleyicilerde mesela maalesef tamamen sese ya da ritme odaklı ve popülizm üzerine bir şey var. Mesela ben Beyoğlu'nda 7 yıldır söylüyorum. İnsanların müzik kültürü yok, maalesef yok. Olanlar çok az. O dönemde hangisi gündemdeyse genelde o işlemler yapılıyor. Bu çok acı verici. Hatta Fendun Düzağaç'ın bir röportajında duymuştum, "Ben gerçekten kendimi geliştirmedim diye düşünüyorum. Gerçekten müziği bırakmam gerektiğini düşünüyorum." diye bir cümleyle başladı ve "Ben" dedi "İlk yaptığım albüm üzerine üç-dört tane daha albüm yaptım, hâlâ da ilk yaptığım şarkılar isteniyor. Daha popüler olduğu için. Demek ki ben kendimi geliştirmedim, orada kalmışım" dedi. Aslında bu sadece Fendun Düzağaç'a has bir durum değil. Bazı şeyler hazzı oluyor maalesef. Bir şeyler popüler oluyor, bir yerlerde parayla da olsa çıkarılıyor bir yerlere, ondan sonra "Aa, bu güzeldir demek ki" deyip başkala-nı yönlendiriliyor. Bir insana bir şeyi ilk sunduğunda beğenmiyorsa dikkate alınmaz. İkinci sunduğunda zaman yine dikkate alınmaz, ama üçüncüsünü sunduğunda zaman, bakıldı kulağında dönme başlar. Dördüncüsünde

adam şarkıyı merak edip araştırmaya başlar. Beşincisinde ise konserlere gider. Yani insanlar zorla seviyor. Medyaya bakıyoruz, şu an çok popüler olanlar, yani kaliteli isimler de var, ama bana göre müyonda bir görünen kısmı. Diğer kısmı tamamen şişirme, parayla. İşte çok özür diliyorum güzelikle, eş dost. Ayda bile bir programa gitmek için 100.000 dolar isteyebiliyor. Ve alıyorlar da o adamı. Reyting uğruna sanatı bir kenara itmiş durumdadır.

■ **Özge YILMAZ:** Şimdiki gençler kendi kültürünün dışında çoğunlukla batı kültürünün müziğiyle ilgileniyor. Bunun hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ya, farklı ezgiyi dinlenmesinin, onların takip edilmesinin benim için olumsuz hiçbir tarafı yok. Yani her zaman savunduğum bir şey var, evrensel müziğe giden yol yerel müziği sahiplenmekten geçer bana göre. Demek de söyledim gibi ben Karadeniz müziğini yapıyorum, çünkü yaşadığım, hissettiğim kültür. Onu da bir yere getirebilsem evrenleşebilirim. Bu bağlamda gençlerin hani farklı kültürlerin müziklerini dinlemelerinde gerçekten hiçbir olumsuzluk yok. Ama benim üzüldüğüm nokta; kendi kültürümüzü unutuyor olmamız ve körelmesinin sebep olmak. Yani kendi kültürünü bilmeden bir şey yapmak, daha fidan olmadan ağaç olmak gibi ve kökünün zayıf kalması gibi bir durum bence.

■ **Yaren SALGİN:** Ülkemizde konserler ve dinletiler gibi etkinlikler gerçekleştirildiğinizi biliyoruz. Acaba ileriki zamanlarda yurtdışında da bu tür etkinlikler düzenleyip sesinizi ve yeteneğinizi diğer milletlere de duyurmak ister misiniz? Eğer böyle bir düşünceniz varsa ilk olarak hangi ülkede konser vermek isterdiniz?

Benim düşüncelerim arasında dünyanın tüm ülkelerine gitmek var açıkçası. Ama bunun için tabii şartların uygun olması gerekiyor. Benim yaptığım çalışmaların biraz daha üst seviyeye çıkarılması için bayağı bir uğraş gerekiyor. Hedefimde kesinlikle "Burası tamamdır!" dediğim bir şey yok. Hani ünlü bir müzik düşünürünün dediği "Müzik bir okyanus, bense bir su damlasıyım" Ben de hayata bu şekilde bakıyorum. Benim için bir hedef yok yani. Sonuna kadar gitmeyi hedefliyorum. Yurtdışındakiler bizim müziği-mizi daha iyi anlıyor. Londra'da şöyle bir şeyle karşılaştık arkadaşlar. Sokak müzisyenlerine belediye sokak lambalarına bir anfi yapmış. İçine de hoparlör koymuş. Monte edilmiş o sokak lambalarına. Sokak müzisyeni geliyor, çalgısını takıyor, müziğini yapıyor. Ama Türkiye'de Sokak müzisyeni kovalanıyor. Orada müziğe çok farklı bakılıyor. Müziğin rengi, dâhi kesinlikle yoktur zaten. Ben Avrupa'ya gitmek istediğimde ilk gitmek istediğim yer Londra. Çünkü müziğe çok önem gösteriyor. Tabii ki hani Almanya dâhil, orada yaşayan insanlar klasik müzik dinliyorlar kilisede. Benim arkadaşım Amerika'da şu anda. Bir buçuk-iki yıllık bir eğitim için yaklaşık üç ay önce gitti. Şu anda orada tüm kursu veriyor, horon dersi veriyor. Geçen videolarını izledim yani 20-30 tane Amerikanlı geçmiş orada horon oynuyor. Laz şar-

kan söylüyorlar. Müzisyensen, fiyatı ucuzsan, şarkı yazıyorsan gerçekten sana saygı duyuyorlar. Burada bir bez parçası gibi.

■ **Yaren SALGİN:** Burada saygı duyulmayan şeylere başka ülkelerdeki insanların ilgi göstermesi sizi rahatsız ediyor mu? Benim halkım ilgilenmiyor; ama başka insanlar ilgileniyor.

Benim halkım ilgilenmiyor, umursamıyor değil. Ben hep olumsuzluktan bahsettim, ama olumlu yanı da, gen dönüşler de var. Yavaş yavaş da olsa var. Çünkü mesela bizim konserlerde İstanbul'da ben hani çok popüler bir insan değilim, ama müzik camiasında müzisyenler tarafından bilinen bir kişiyim. Benim konserlerimi de genelde müzisyenlerle doludur. Biz bir mekânı doldurabiliyorsak, 1000 kişi geliyorsa, kitlemiz var, takip edenimiz var. Bu işe saygı gösteren insanlar olduğunu gösteriyor. Hani dediğim cümle-ye katılmıyorum. Yurtdışında saygı gösteriyorlar müzisyenlere, müziğe, sanata saygılar, Türkiye'de az. Onu ifade etmeye çalıştım. Azınlıktan yararlanıyoruz yani biz.

■ **Yaren SALGİN:** Müziğe sadece müzik olarak bakmalarından çok, belki ben yanlış düşünüyorum bilmiyorum; ama düşüncelerinizi merak ettim. Mesela Kürtçe müzikler dinlenmez. İnsanlar siyasetle müziği ayırmıyorlar, o kapasiteye ulaşabildiklerini düşün-

müyorum. Kürtçe dinlemiyorlar; çünkü onu Kürtler söylüyor vs. Hep genelleme yapıyorlar. Müziğe müzik olarak değil de, siyaset olarak, insan olarak bakıyorlar. Mesela ben kötü bir şey yapıyorsam, ama müzik de yapıyorsam benim müziğime saygı duymazlar. Niye, çünkü ben kötüyüm. Fakat burada dinlenen ya da saygı duyulan ben değil müziğim. Benim müziğim. Peki, siz bunun hakkında ne düşünüyorsunuz?

Şimdi müzik dünyasında, geçmişten bu yana, işte 'akımlar ve insanların tamamen benim düşüncem neyse ona odaklanıyor, onun gibi olurlar' bencilliği geçmişten günümüze kadar hep var. Ben bazı tepkiler ile karşılaşıyorum. "Neden Lazca, Hemşince söylüyorsun, Türkçe söylemiyorsun?" Ee, Türkçe de söylüyorum, ama Lazca gibi değil. Benim annemle babam Lazca, Hemşince âşık olmuşlar, aşık yakınlıklar yıllarca, yani bu kötülük değil. Keza Kürtçe. Kürtçe çok eski bir dil, Türkçe kadar eski bir dil. Hala de yaşıyorsa bunu yaşatmak kadar güzel bir şey yok. Sanat başlı başına bir siyaset alanında, ama o, ideolojilerin günlük siyasetin çok üstünde, çok farklı bir yerde siyaset. Her şey ifade edebilmek, aşkını, sıkıntısını, derdini, ideolojini ifade edebilmek. Aslında bir siyaset, fakat günümüzdeki siyasetten çok farklı bir yerde, farklı bir boyutta. Yüce bir şey. O yüzden ben sanatta dil, din, ırk, renk olmadığını düşünüyorum. Sanatın bu günlerde her şeyin üstünde olduğuna inanıyorum.

■ **Esra YAPICIOĞLU:** Son soruyu da ben sorayım. Yeni yetişen neste, bir genç olarak neler tavsiye edersiniz? Çocuklarımız nasıl büyüsünler, ne okusunlar, ne düşünsünler?

Yani genç arkadaşlara nazıane kendi fikrini söyleyeyim. Hayatta yapmak istedikten, mandıklan şey doğrultusunda ne gerekiyorsa yapsınlar. Başarıya ulaşmak için istemek yeterli, ama gerçekten isteyip azanle sonucuna ulaşmayı beklemek.

■ **Özge YILMAZ:** Her şey için çok teşekkür ederiz.

Bir şeyler popüler oluyor, bir yerlerde parayla da olsa çıkartılıyor. Ondan sonra "Aa, bu güzeldir demek ki" deyip başkaları yönlendiriliyor.

YAZAR
SİNAN YAGMUR

AŞK İLLAH'IN İNSANI SEVMESİDİR

■ **Feyza ÜNSAL:** Elif Şafak 'Aşk' ile, Ahmet Ümit 'Bab-ı Esrar' ile Konya ve manevi şahsiyetleri romanlarına konu ettiler. Sizin Şems ve Mevlana ile ilgili eserleriniz adı geçen romancılardan etkilenecek mi yazıldı, yoksa sizin zaten niyetiniz var mıydı?

Mevlana ve Şems pirlerimizi olduklarının dışında yazarak güzele şaşı baktırmak vebal işidir.

Elbette hayır. Ben Mevlana ve Şems'i onlardan yıllar önce yazan kalemim. Neden onlardan etkileneyim ki, onlar benim eserlerimden faydalandılar, ama kısır kaldı anlatımları. Anadolu'da bir tarif vardır, kot anlayışı olanın sözü uzaktan duyulmaz. Kültür Bakanlığı Yayınlar Dairesi'ne bakın, benim Tennure ve Ateş Hz. Mevlana kitabım 2004 yılında yayınlandı ve Konya'dan yayınlanan bir kitap olarak kampanyasız, reklamsız binlerce satılı okundu, hemen hemen her cezaevinin ve okulların kütüphanesinde vardı. Elif Şafak ve Ahmet Ümit Mevlana'yı benden 5 yıl sonra yazdılar. Şimdi konunun etkisinde, rüzgarında kalmış oluyor. Onlar Mevlana'nın ilk harfını bile bilmezken ben Mesnevi deryasında tefekkürlerideyim. Ne Elif Şafak ne de Ahmet Ümit mutasavvıf yazarlık konusunda bir damla dahi olamazlar. Onlar tasavvufu popüler kültür görece kadar cılızdılar. Mutasavvıf yazarlar Cemalhur Sargut, H. Nur Arıran, Şefik Can, Tuğrul İnanger gibi Mevlevilik ahlakında örnek olan zatlardır. Her bin gü-

neşir, deryadır. Diğerleri mi? Edebiyat yönleri beni ilgilendirmez, ancak tasavvutun bihaber olduklarına eminim. Mevlana'yı slogan ya da tutku olarak, moda hareketi olarak gören ve batırın göz kırpması ile kalem oynatan kişiler beni nasıl etkilesin ki?

■ **Feyza ÜNSAL:** Eserlerinize 'Biyografik-Roman' diyorsunuz. Bununla ne demek istiyorsunuz?

Daha önceden akademik tarzda yazdığım kitapları roman dili ile anlattım. Neden? İnsanımız akademik kitapları okumuyor, sıkılıp bir kenara atıyor. Dili güncel, üslubu akıcı, sade bir tarz benimseyor.

Biyografik olması, anlatıldığını kişinin dili ile daha kolay ve tesirli olması açısından önemlidir. Sanki Şems ile oturup sohbet ediyormuş gibi hissediyorsunuz. O nedenle milyonlarca kişi tarafından benimsendi, hayran olundu. 2010 ve 2011 yılına damgasını vurdu.

Kitap okuyucuya akıl vermeyecek, okuyucu ile kucaklaşacak. Şems ve Mevlana'nın özelliğidir sıcak kucaklama ile canları bağırılana basması. Okuyucu gönlünü okşamayan kitap için gözünü yormaz. Aşkın Gözyaşları sensini hararetle aylarca beklemeyen ve sınımları bunun içindir.

Kadın, doğuran değil, toplumları doğuran ve aşk ile yoğuran bir cennet içsidir.

■ **Fevza ÜNSAL:** Bir eserin kalitesi eleştirilerle belli olur. Sizin eserlerinize uzman eleştirmenler tarafından eleştiriler yöneltildi mi?

Asla. Eleştiri gelmedi. Bazıları kıskançlık gösterdi. Bana ambargo konması nı sağladılar. Özellikle medyada bazı kanallara çıkma nı engellediler, istemediler. Neden? Listeden silinmei en hoşlanma nna girmed i. Çok satanlarda en çok kalan, 43 gün kaldı. Onca reklam, afiş, tv, radyo etkisine rağmen duramadılar. Konya'dan bir öğretmen nasıl bunu başardı yahu, diye söylendiler. Göremediler. Mevlana basını, Şems bereketini. Manevi büyüklerin hammetlerini hesaba katamadılar. Yeltmedi, küçümsediler. Beğenilenler, tebrik edenler de çok sayıdadır. Canan Tan, İpek Ongun, İskender Pala, Nazan Bekiroğlu, Cemalınur Sargut, Bedirhan Gökçe, Bülent Akyürek, Nevval Sevindi, Senai Demirci, Dr. Ender Sarı, Kahraman Yazeoğlu, H. Nur Arıtan, Tuğrul İnancıer gibi birçok üstad kalemi, tebrik ve beğenilerini ilettiler.

■ **Fevza ÜNSAL:** Her insan için bir âşık olma zamanı vardır. Bir de ölmek zamanı. Öyleyse ilahî aşkın arayış serüveni ne zaman başlar?

İlahî aşkın imadı "ölmekten önce ölmeyi" başarmakla başlar. Bütün milatların sonu meaddır. Yani dönüştür ve dönüş haktır. Aşkta geldik, aşka gideriz. Gideriz ama nasıl? Aşkı güzelleştirerek mi, gücendirerek mi? Bunun cevabını, ölmanız ile ölmek şekliniz verir.

"Kişi gönül aynasına bakarken aslında kendini mu anyor? Kimi anyor sizce? İçimizdeki içimizi bulmak sizce zor mu? Aşkın acı pınan nasıl bir eylemdir?" İşte bu sorulara verdiğiniz cevaplar, aşk yolundaki kader hançanızı tayı ve takdir eder. Gelin satır aralarından yüreğinizin sessiz, renksiz serencamına can bulalım:

Bir aynadır gönül. Hakk'ı gösteren,
Senin aynan bulanık acep neden?
Aynan aydın olsun istersen ey dil!
Tevhiddir onun cıvısı, bunu iyi bil.

Evet. Kişi aslırın aslını anyor. Yani özünü. Yani ruhlar âleminde verdiği o sözü. Söz neydi? Söz, "Ey ben aşk ile yaratan Rabbin, verdiğim emaneti lekelemeden kiletmeden geleceğim. Emanete ihanet etmeyeceğim." Aşk, Allah'ın insanı sevmesiydi. Onu yaratmışların en seçkin kılması. Aşk, insanın Rahmanı sevgide kendisini sevmesidir. Narsızın, egozın işe şeytanlaşmaktır. Şeytanın suyundan içersen acılaşırın, acıyı bal eylemenin yolu çamuradüşmeden nurlaşmaktır. Acı, bedeni yakan değil ruha azap

verendir. Aşk ise ruhu valanı ile kavuşturandır. Acıyı bal eylemek âşıkının meyvesidir.

■ **Fevza ÜNSAL:** Şems Mevlana'ya kavuşmadan önce diyar diyar geziyor. Arayışının nedeni sizce nedir? Mevlana ile tanıştıktan sonraki arayışı size göre nasıl şekillenmiştir? Sizin gözünüzden Mevlana ile Şems arasındaki ilişkiyi biraz bize anlatabilir misiniz?

"Biz bizden başkası zalen ayıramazdı, bize bunu bizden başkası yapamazdı. Ah be sevgili, hamdım belki, ama pişim, yandım. Zalen beni senden başkası yakamazdı."

Aşk aynılaşmaktır. Yanlış anlaşılmasın, aynılaşmak derken benzeşmeyi kastetmiyorum. Benzeşmede taklit vardır, özentil vardır. Aşk yoktur. Aşk dostun dosta ayna olmasıdır, post olması değil.

Şems'in arayışı, çıpınışı, şehir şehir dolaşması radî değildir. İçinden gelen velayetin sesi sonucu kendini yollara vurur. Yıldız, yolicusunu bulmak için kendini dağlara taşlara vuran. Arayandır, vusiat koşuşturmasında kıvrılan. Durmak istese de duramazdı artık. Mevlana bekliyendi. Duaların yazgısıydı beklemesi. Babasının duası vardı yollarda, annesinin duası vardı yıllarda. Celaleddin'di, Mevlana'laşması gerekiyordu. Âlîm'di, arif; ama yeltmiyordu, o âşık olmanın kıvrımına hazırlanmıştı. Daha doğrusu hazırlanmıştı. Görevi vardı. Görevlendirilmişti. Bırakmak elinde değildi, aklından bile geçmezdi duraksamak. Kırk yıllık birikimi coşturan, gelecekti. İlahî aşkın sınıydı aradığı. Gelen meçhul, yoldan gelenin müphemliği umununda değildi. Yeter ki gelsin. Bekliyordu. Aşkın makamına maşukla gidecekti. Benim nazarımda "Meracel Bahreyn" olması, gereken olması, ilahî yazgının tecellisi idi. Rabbin ilk dostun buluşmasını nasip kıldı ki, insanlar aşkı konuşanlara rûbar etmeyip yaşayanlara rûbar etsinler. Şems ve Mevlana arasındaki dostluk ilişkisini siğ görenler yanür, hayali tasavvur etmeyi beceremeyenler hakikat dahi eksiltmeye çalışırlar. Hakikat nedir? Aşkı başarmak hiç de zor değildi. Ateş ve su nasıl nurlaşır? İşte Şems ve Mevlana'nın başardığı hîmet budur.

Aşkta geldik, aşka gideriz. Gideriz ama nasıl? Aşkı güzelleştirerek mi, gücendirerek mi?

Aşk, aynılaşmaktır. Yanlış anlaşılmasın; aynılaşmak derken benzeşmeyi kastetmiyorum. Benzeşmede taklit vardır, özentil vardır. Aşk yoktur. Aşk dostun dosta ayna olmasıdır, post olması değil.

■ **Fevza ÜNSAL:** Aşkın Gözyaşları tene değil ruha; göze değil gönle geliyor. Şems'i, Mevlana'yı ve Kimya Hatun'u anlatırken neler hissettiniz? "Aşkın Gözyaşları"nın niçin ağıttınız?

Aşkın Gözyaşları her bir harfi ateşten geçen sözlerin terlemesi idi. Manayı gözyaşlarımla ıslatıp yoğurursanız, nar nur olur. Her şey rüyalarımdaki söz ile başladı. Önce söz, sonra köz, ardından öz oluştu. Sancısız doğum olmazdı. Sancılarımı düşünme renk verdi. Dualarımı daima bu sancılarını yaraya dönüşmesi içindi. Nitekim hamdolsun Rabbin dualarıma aman verdi. Şems anlaşılmasın Mevlana derya- zülmez. Kulaç sında yü- atar- ken kramp yeme, boğulma, vurgun alma derdiniz olmama- lı. Aşkın Gözyaşları önce gönlüme aktı, sonrasın da yazılanların yazgısı yazıma yansıdı. Yaşırsan yaransın, yanarsan yazarsın.

Öncelikle Şems-i Tebrizi ile ilgili ülkemizde genel bir hafıza tazelenmesi yapıldığı Aşk romanının yazarı Elif Şafak Hanım'a ve Babı Esrar'ı kaleme alan Ahmet Ümit Bey'e teşekkür borçluyuz. Onların aracılığı ile hem okuma hızı yükseldi, edebiyatımız soluk aldı, hem de Mevlana ve Şems hatırlandı. 26 yıldır Mevlana ve Şems, ayrıca diğer aşk pirlen hakkında tasavvuf deryasında araştırma yapan bir eğitimci olarak, Şems ve Mevlana hakkında yazılan kitapları beğeniyorum, ancak neticede kutsal kitap değildir yazılanlar ve yazdıklarımız. Dolayısı ile eksik, yanlış olacaktır. Yanlı olmanın yeller Mevlana ve Şems pörlernizi oduklarının dışında yazarak güzele şaşı baktırmak vebal ıdır. Türk edebiyatı geçmişten gelen kültür mirası ile zengindir. Yanlı veya yanlış yazılara doğru bilgilerle karşılık verme isteğim gençliğimde gördüğüm bir rüya iledir. Kitabımda bu konuya ayrıntılı yer veriyorum.

■ **Fevza ÜNSAL:** Kimya Hatun bir kadının karşılık beklemeden yaşadığı aşkı anlatıyor. Aşk'a bu kez bir kadının penceresinden bakıyorsunuz. Siz Kimya Hatun'u yazarken nelele dikkat ettiniz?

Yazdığım kitaplar içersinde en çok fikir çileti çektiğim kitap Aşkın Gözyaşları Kimya Hatun oldu. Çünkü bir erkek olarak bir hanımın hayatını, yüreğini ve ruh halını yazmak avuç avuç denizi göle taşımak kadar zordu. Epey terledim. Durdur kalem. Dondur kalem. Yazı kâğıda akmadı. Yardım yine Şems'ten geldi. Bir gece Şems Camia avlusunda banka oturmuş bu konuda tefekkür ederken, iç ses dile geldi: "Ne düşünür durursun, bir erkek olarak bir kadının hayatını beklenli ve hasretini nasıl yazacağım diye. Sen aşkı yazmaya niyetlendinse, ne diye cinsiyete takılırsın, aşkın cinsiyeti var mı okla!" Ve o dakikadan sonra kitap bir nehrin yatağına akbği gibi aktı gitti.

■ **Fevza ÜNSAL:** Mevlana'yı Şems'ten; Şems'i Mevlana'dan ayrı düşünmemek adına Van'da yapılan Mevlana evlerinin karşısına Şems evleri yapılıyor. Van depreminin yanında kendi ruhsal depremlerimizin enkazları için siz neler söylemek istersiniz?

Enkazlar altında kalan, tek beden olsa telafî kolay, ya ruhlar enkaz altında kalınca? Üstelik enkaz altında kaldığınızın da bilinin de değilse? İşte sancının kıvrımı buradan başlıyor. Tasavvufun soluğunu üfleemek gerekiyor. Psikoyatri ve antidepressan ile toplumsal kınılmanın, ruhsal travmaları ryleştiremezsiniz. Kaynağın berrak sulana ve o sulanın sakilenne başyurnak zorundayız. İblisin nefsinde boğulan yüreklerle ümit mesajı vererek, kırılan gönüllere temiz havalar teneffüs ettirmeliyiz.

Ateş ve su nasıl nurlaşır? İşte Şems ve Mevlana'nın başardığı hikmet budur.

■ **Fevza ÜNSAL:** Pek çok insan Aşk'a ulaşmak ister belki. Ama ya kendinden korkar ya da bu ummanda kaybolmaktan. Yorgun yüreklerle siz ne söylemek istersiniz?

Aşk korkuların kuytusunda uyku taklidi yaparak beklenmez. Ateşe düş ki düşlerin ucunda titremekten cüz düşen yüreğin hakiki masuka erebilsin.

Aşk, yaşanmadan konuşulmaz. Aşkı konuşanlar aşkı yaşayanları anlamaya en uzak olanlardır. Aşkı bilmeden dokunduğunuz her şey ateştir, acıtır, yakar. Aşkı zikretmek için söz duşa gelmeden önce cennet gibi yüreğe düşmelidir. Bakışınız, konuşmanız, yazınız aşk kokmaz, şayet bilmeden dokunuluyorsa, Aşk ne o vakit? Ah çekmede dahi aşk tüten harfler, aşkı anlatmakta acizdir, acuzedir. Saatlerce, sayfalarca da edebiyatını yapsanız, kulağa hoş terennümler de söyleyiniz "ben"likten "Birliğe" geçemediğiniz an aşktan habersizsiniz demektir. O nedenle Hz. Pir "Aşkı mı öğrenmek dilerim? Ben ol da bil." derken "Bir" ol da gel demektir. Aşk ne çektiyse, aşkı bilmeyenlerin dilinden çıktı. O nedenle aşk denilince sevginin cüz boyutunu, tutkuyu, beğeniyi, özentiyi aşk sandılar. Aşktan ağızlarının yandıklarını sandılar ve aşkı öcüleştirdiler. Oysa aşk benlikten çıkarılmı, enaniyete köle olmayan özgürlüğün harcıdır. Aşk, taşılandığı taşı yerden alıp, avucunda tutup, okşayıp güleştirep sana taş atana gül sunabilmektir. Aşık olmaya değil aşk "ol"maya bakmanız lazımdır. O, "ol" deyince olur. Aşk "ol"maktır. Aşkın yazısını yazanlar kendi yazgılarına emmeden nasıl dokunabiliyorlar kelimelere. Yüreğinizden geçmeyen kelimelere parmağınızla dokunursanız cehennemi tutuşturmaya başlıyorsunuz demektir.

Aşk, korkuların kuytusunda uyku taklidi yaparak beklenmez. Ateşe düş ki düşlerin ucunda titremekten cüz düşen yüreğin hakiki masuka erebilsin.

Fevza ÜNSAL: Şems-i Tebrizi ile ilgili elimizde çok az kaynak var. Siz onun çocukluğu, gençliği, eğitim ve Mevlana'nın yanındaki hayatıyla ilgili hangi kaynaklardan yararlandınız. Yoksa eserleriniz büyük ölçüde kurgusal mı?

Kim demiş Şems ile ilgili kaynaklar az diye? Bu araştırma ruhundan sıyrılmak isteyenlerin kuru mazereti. İran, Afganistan, Suriye, Pakistan'daki kütüphanelere g-

derseniz görürsünüz, Şems ile ilgili ne çok kaynağın olduğunu. Ben hem ülkemizdeki hem de İslam coğrafyasındaki yazma eserler kütüphaneleri ve üniversite kitaplıklarını bizzat incelemiş insanım. Araştırma zahmetine girmez, oturduğunuz yerden kaynağın ayağınıza gelmesini beklerseniz, tabii ki kaynak yetersiz bahanesine sığınabilirsiniz. Tembel öğrencinin tipik mazereti gibi. Eh ne yapaymı ödevi yapacak kitaplar azdı, yoktu. "Siz bir gayret edin bakalım, ne

kaynaklar çıkar karşınıza da diliniz tutulur. Ben yararlandığım kaynakları kitaplarının arkasında belirtiyorum. Diğerleri gibi kurgu yapmıyorum. Hakikat penceresinden yazıyorum, senaryo ile değil. Bakın Tennure ve Ateş isimli kitabıma dipnot ve kaynaklar sayfa sayfadır.

Fevza ÜNSAL: Her bir eserinizde mum-

dan gemileriyle ateş denizinde yüzen âşıkları anlatıyorsunuz ve bu eserlere bir yenisini daha eklediniz. Yeni çıkan kitabınız "Aşk'a Yolculuk / Veysel Karani"den biraz bahsedermisiniz?

"Allah, annesini mutlu edene, Peygamber'in hırkasını giydirmiş"

Kalem Aşk'a değdiğinde, onun tutan elden kalemin ucuna doğru akan duygular ve düşünceler, kalemin kâğıda her dokunuşunda ruhani lezzetler taşıyan bir yolcuğun adımlarını belirler. O kâğıdın üzerine yazılanları, insanımıza düşündürdükleriyle, her bizzatın adına kültür dediğimiz o uçsuz bucaksız alanda, bir yolun oluşmasını sağlar. Aslında hep merak edilen, yoldan çok, o yolda yürüyenlerin hikâyesidir.

Hepimizin çocukluğumuzdan itibaren duyduğu, arada bir mırıldandığımız bir ilahı vardı. "Yemen ellinde Veysel Karani". Peki kimdir, neden çöller aşarak Medine'ye gitmek için ağlamış, çırpınmıştır? Onda aşk nıçın bugün bizlerde yok? Veysel Karani anne sevgisi ile neden taşkırdı?

Aklınızın ortasındaki bir ova ya çizdiğimiz yol, bazı hangi bilinmedik noktalara taşır?

Karani Üveys ya da hepimizin bildiği ismiyle Veysel Karani'nin de aklında oluşturduğu yol onu, Allah'a duyduğu o derin ve eşsiz sevgiye ulaştırmıştır. O denli bir aşkıdır ki bu, Allah sevgisi, anne sevgisi ve Peygamber sevgisini de beraberinde olgunlaştırmıştır.

Hayatında hiç göremediği ama bir ömür onun özlemine içinde taşıdığı peygamber Hz. Muhammedi (s.a.v.) görebilmek için günlerini ve gecelerini hasretine katk etmiş bir Müslüman.

Ömrünün her anında anneye duyulan bir sevginin olgunlaştığı bir evlat.

Ve anne sevgisinin mükâfâtı olarak bu dünya için Peygamber'in hırkasına sahip olmak, Ahiret için Peygamberin yanı başında cennet. İslam için doksan yedi yıllık ömrün ihtiyarlığına bakmaksızın, en ön safta cihad etmek ve şehadet...

Veysel Karani kim midir?

Allah'a duyulan aşktır.

Peygambere duyulan hasrettir.

Anneyi nefes aldığı her an mutlu etmektir.

Mutlu edilen bir anneden dolayı peygambere duyulan hasreti bir nebze hafifleten mukaddes hırkayı sırtına

Önce söz, sonra göz, ardındanöz oluştu.

Şems anlaşılmadan Mevlana deryasında yüzeılmaz.

alıp, Allah aşkıyla şahadete yürümektir

Bu kitapta yitirdiğimiz güzel değerleri yeniden kazanma çabası var. Bu değerlerin başında kadınlığın ve merhametin sembolü yeryüzü melekden anneler gelmektedir. Çağımızda yürekden yanık ve yalnızlığın pençesindeki anne değerimize yeniden kavuşabilmek için Veysel Karani de destanlaşan kadın kıymeti ve anne sevgisini insanlarımızı kazandırmak zorundayız. Kadın, doğuran değil, toplumları doğuran ve aşk ile yoğuran bir cennet ıssıdır. Cennetin ayaklarının altına serildiğini ve Allah'ın "esma

*Aşkın Gözyaşları önce gönlüme aktı,
sonrasında yazılanların yazgısı ya-
zıma yansıdı. Yaşarsan yanarsın, ya-
narsan yazarsın.*

*Rabbim iki dostun buluşmasını nasip
kıldı ki; insanlar aşkı konuşanlara iti-
bar etmeyip yaşayanlara itibar etsin-
ler. Şems ve Mevlana arasındaki dost-
luk ilişkisini sıg görenler yanılır, ha-
yalı tasavvur etmeyi beceremeyenler
hakikati dahi eksitmeye çalışırlar.*

*Aşk bilmeden dokunduğunuz her şey
ateştir, acıtır, yakar. Aşk zikretmek
için söz dudağa gelmeden önce cemre
gibi yüreğe düşmelidir. Bakışınız, ko-
nuşmanız, yazınız aşk kokmaz, şayet
bilmeden dokunuluyorsa.*

ül hüsnâ"sından Rahm ismini kadınlara hediye ettiğini, ka-
dını aşağılayan zihniyetlere hatırlatmak gerekiyor. Kadının
saçı uzun akı kısa mantığı ile hareket eden düşüncelerden
ne hayır gelir, ne bereket. O halde Peygamberimizin hür-
met ve muhabbet beslediği kadınlık müjelerini insanlara
duyurmak gerekiyor.

■ Feyza ÜNSAL: Çok teşekkür ederiz.

*Veysel Karani'nin de aklında oluşturu-
duğu yol onu, Allah'a duyduğu o derin
ve eşsiz sevgiye ulaştırmıştır. O den-
li bir aşktır ki bu, Allah sevgisi, anne
sevgisi ve Peygamber sevgisini de bera-
berinde olgunlaştırmıştır.*

ŞAIR VE TAZAK KAHRAMAN TAZEĞÜLÜ

■ **Feyza VNSAL:** *Biz sizi hayat hikâyenizden ziyade sizden dökülen nağmelerde biliyoruz. Evlisiniz ve çocuğunuz var. Şairliğinizin evlendikten sonra da devam etmesi ya da çok yoğun bir çalışma programınızın olması hayatınızı olumsuz yönde etkiliyor mu?*

Aslında bir parça etkiliyor. Evet, şimdi evde bir çocuk varken yazmak çok zor. Eşimden yana bir sıkıntı yok, çünkü pek kanışmaz benim yazı hayatıma. Ama çocukla biraz zor oluyor, görüyorsunuz. (Gülüşmeler) Fakat yine de ben ona şey diyorum: Hayatın içinden çıktığım zamanlar. O çıktığım zamanlarda üretmeye çalışıyorum, yazmaya çalışıyorum. Diğer yazarlar gibi benim öyle koca gün akşamı kadar yazmaya zamanım yok. Ben de o hayattan çıktığım kısa zamanlar içersinde yazabılıyorum. Öyle değerlendirmeye çalışıyorum. İlerde emedi olunca daha iyi yazacağım.

■ **Zeynep DINLEYİCİ:** *Kitaplarınızda, şiirlerinizde hâsılı sizin yürek kaleminizden çıkmış olan her noktada ayrılık acısının insana kattıklarından, büyük sevmelerin büyük acılarından bahsediyorsunuz. Sizi şair yapan aşk mıydı, ayrılıklar mı?*

Aslında ayrılıklar. Çünkü ben ilk âşık olduğumda içindeki şairi fark etmemiştim. Terk ettiğimde o şair çıktı ortaya. Her yerde anlatıyorum. Daha 17-18 yaşlarındaydım, komşunun kızına âşık olmuşum. Sonra biz hiç birleşmeden ayrıldık. Ayrıldıktan sonra birdenbire kalemi elime alıp şu sözden yazdığımı hatırlıyorum: "Sabaha kadar uyutmayıp ağlattığın gecelerin, kitaplarını açıp da okumadığın hecelerin hesabını sorarlar senden." İlk yazdığım şey buydu. Sonra devamı geldi. Ama sonunuza cevap olması gerekiyorsa, evet,

aynılık beni şair yaptı.

■ **Elif Burcu DOKUMACI:** *Yaşadığınız terk edilmeler sizin yüreğinizi aşka âşık etmiş. Peki, o terk edilişlerde aşkınıza nefretinizi dâhil ettiniz mi?*

Aşkın içinde zaten nefret biraz olmalı. Çünkü nefret de o aşkın, o birlikliğin bir parçası. Yani insan aslında çok sevdiğinden nefret eder. Ben bu ikisini birbirinden ayırmıyorum. Ama terk edilmenin daha farklı da bir hüznü var insanda bıraktığı. Mesela ben o dönemlerde çok melankolik olmuşumdur. Çok da üretken bir zaman diliminin içine giriyorsunuz. O dönemde hakikaten daha çok üretiyorsunuz. Ve en iyi ürünler o dönemlerde çıkıyor ortaya. İşte bu terk edilişlerin ardından o geçmiş olduğum üretken zaman aslında biraz aşk acısıyla bana mutluluk getiriyor, bir rahatlama getiriyor veya. Çünkü içinde bir şeyler kırılmış. Nasıl ki vücudunuzun içersinde bir zehir varsa ve ne yapıp edip vücudunuz dışarı atılacaksa o zehir, o dönemlerde içinizde birikenler de o şekilde dışarı atılıyor.

■ **Cansel YILDIZ:** *Mecazi aşktan, ilahi aşk'a ulaşan insanlar var. Siz yüreğinizi aşka bu kadar adamışken, kaleminizden katre katre yürek damlarken bu durumun ilahi boyutunu yaşadınız mı?*

Savınım tam o evredeyim. Ben ona bir eşik diyorum. Tam o eşik önündeyim, bir geçiş olacağına düşünüyorum. Çünkü hakikaten beşen aşktan ilahi aşka geçiliyor nihayetinde. Şu anda tam da durduğum yer o eşik. Yakın zamanda zaten bir sürpriz olabilir. Şimdi açtım diyayım.

■ **Feyza VNSAL:** *Peki, yazdığınız şiirle-*

ri derleyip kitap haline getiriyorsunuz. Ve biz, şiirlerinizi okumadan önce dikkatimizi ilk çıkan kitaplarınızın isimleri oluyor. Kitapların adlarına nasıl karar veriyorsunuz?

Aslında ben kitabımın ismini yazarken karar veriyorum. Yani önceden planlanmış bir şey değil bu. Bazen anlatılmıyş olay örgüsüyle ilgili, bazen romanın içinde hiç geçmeyen bir şey de olabiliyor bu. Bazen o kahramanların isimleri de olabiliyor. Mesela ARAZ'da olduğu gibi. Bazen de romanın, hikâyenin veya şairin içinde geçen ve beni çok çarpan bir söz ortaya çıkmışsa, çıkabilmişse o, kitabın ismini oluşturuyor. Ama kesinlikle kitabımın adına kitabı yazmadan önce koymuyorum. Hep yazarken ya da bittikten sonra sonuca ulaşıyorum.

■ **Elif Burcu DOKUMACI:** *Kitaplarınızda ayrı konular ve ayrı yaşantılar anlatmanıza rağmen hikâyeler mutlaka bir yerde kesişiyor. Örneğin "Susacak Var" adlı kitabınızda, kitabın bir karakteri olan Akın Polat'ın yazdıkları aslında "Ölü Bir Kentin Morg Alfabetesi" kitabınızda yer alıyor. Bunun nedeni nedir?*

Aslında bunların özünde, temelinde hepse birbiriyle bağlantılı. Yani daha dikkatli analiz edilecek olursa; "Ölü Bir Kentin Morg Alfabetesi", "Susacak Var" ve "ARAZ" bir bütün. Fakat o aradaki bağlantıları kurabilmek için benim kitaplarımda, her üç kitabımın içersinde, bıraktığım bir takım mesajlar var. "Gizli mesajlar" diyeyim. O mesajları eğer deşifre edebilirsiniz aslında o üç kompozisyonun birbiriyle bir bütün olduğunu, grift olduğunu siz de görürsünüz. Seviyorum böyle şeyler yapmayı (gülüyor).

■ **Cansel YILDIZ:** *"Tutsak Mektuplar" adlı kitabınızda diğer kitaplarınızdan farklı olarak başkalarının yazılarına, yani mahkûmların size gönderdiği mektuplardaki yazılara yer vermişsiniz. Böyle bir eser daha derlemeyi düşünüyor musunuz?*

Aslında o şöyle oldu. Bir değil beden çok mahkûmun hayabı. Bir dönem Türkiye'de had safhada olan düşünce suçlularının bana yazmış olduğu mektuplardan derlemiş olduğum bir kitap bu. Ben onlara "özgür tut saklar" diyordum. Hakikaten bedenleri içendeydi, ama tabii düşünceye kelepçe vurulmuyor. Ve onlar hayatı güzel- leştirmek için çok güzel şeyler yaşıyorlardı, çok güzel şeyler düşünüyorlardı ve benimle paylaşıyorlardı. En önemlisi aşkı, aşklarını benimle paylaşıyorlardı. Ben de o "özgür tut saklar"ın aşklarını anlattığı mektupları kitaplaştırdım ve "Tutsak Mektuplar" adlı bir kitapla onların yazılarını ölümsüzleştirdim. Çok da sevildi o kitap. En azından o mahkûmlar ve aileleri tarafından çok olumlu karşılandı.

■ **Feyza VNSAL:** *Siz aşkı her haliyle yaşamış, acıları beslenmiş bir şairsiniz. Çocuğunuza da aşkı anlatacak mısınız? Babasından öğreneceği fısıltıların onda bir çığlığa dönüşmesini ister miydiniz?*

{Gülüşmeler} İşte kız babası olmanın zorluğu. Ben ne kadar öğrenmeye çalışsam, aşk kızının algıladığı gibi olacak, benim anlattığım gibi olmayacak, onu biliyorum. Çünkü herkalpte aynı aşk. Onun kalbinde de farklı olacak.

Neden siz şairlerin kıymetini, özellikle en yakınınızda olan kadınlar, okuyucularınız kadar bilmezler? Ve siz, başkalarının sözlülüğüne söz olurken kendinizi çıplak hissetmez mısınız?

em:

Benim sadece ona öğütleyebileceğim şeyler olabilir. Onun aşkını benimle, aşkı alacağı şekile alakalı herhangi bir yaptırımım olamaz, ama tecrübelerimden yola çıkarak ona vereceğim öğütler belki ona ışık olabilir.

■ **Zeynep DINLEYİCİ:** *Kitaplarınızın hepsi ayrı bir aşk incisi. Kahraman Tazeoğlu midyenin ağzındaki bu incileri çıkarırken nelere göğüs geriyor? Siz yazdıkça mı acı çekiyorsunuz, acı çektikçe mi yazıyorsunuz?*

Ben önce acı çekmeye başlıyorum, sonra yazıyorum. Ama sonra yazarken de o acıları tekrar çekiyorum, tekrar tekrar yaşıyorum. Biraz sancılı oluyor onların ortaya çıkması, gün yüzüne çıkması, biraz zorluyor. Çünkü yaşadığınız, geçmişte bıraktığınız belki de artık bir daha yüzleşmek istemediğiniz şeylerle yazarken tekrar yüzleşiyorsunuz. Yüzleştiğiniz gibi bir de çok denkleme analizi yapıyorsunuz. Zaten o analizlerin neticesinde vardığınız noktaya yazdığınız öykü, şair ya da roman oluyor. Onlardan geçiş evet biraz sancılı, ama çok enteresan bir şey, o sancılı süreci yaşadığınızdan sonra ürününüzü ortaya koyduğunuzda büyük bir rahatlama yaşıyorsunuz. Hani bir anıma, bir temizlenme, bir yıkanma diyebilirsiniz ona. Mesela "Susacak Var" adlı kitabın başında "Unutmak için yazdım." diye bir ifade koymuştum. E şimdi hakikaten öyle oluyor. Siz biraz yaşarken genye alığınız ya da yaşadığınızdan sonra görmezden geldiğiniz, yüzleşmekten korktuğunuz şeylerle ilk ve son kez denkleme yüz yüze geldiğinizde anıyorsunuz, temizleniyorsunuz ve belki de unutuyorsunuz. Gerçekten unutup muşunuz? Hayır, tabii ki, mümkün değil unutmak. Mutlaka denklemlerde bir yerde onların çizgileri hep kendini belli edecektir, ama en azından içinizdeki o aynı atılmış oluyorsunuz. Sadece acının adıyla yaşıyorsunuz.

■ **Elif Burcu DOKUMACI:** *Şiirlerinizde ve yazılarınızda karakterlerden bahsederken ben isim kullandığınızda pek rastlamadım. Mesela "Saçları Yağmurlu Kız" var ya da "Düşler Ormanının Gece Bekçisi" ve "Araz" var ve daha birçoğu... Neden sadece isim kullanmak yerine bunları tercih ettiniz?*

Bazen o kişiye bir gizemi katıyor. Eğer ben okuyucuya bahsettiğim kişinin görselini tamamen ona bırakmak istiyorsam isim kullanmıyorum, çünkü isimler bile insanları

*Eserin ortaya çıkması biraz sancılı oluyor, biraz zor-
luyor. Çünkü yaşadığınız, geçmişte bıraktığınız bel-
ki de artık bir daha yüzleşmek istemediğiniz şeyler-
le ya-zarken tekrar yüzleşiyorsunuz. Yüzleştiğiniz gibi
bir de çok derinlemesine analiz yapıyorsunuz. Zaten o
ana-lizlerin neticesinde vardığınız nokta sizin yazdığ-
nız öykü, şiir ya da roman oluyor*

h a
fiziklerinde bir görsellik oluşturu-
yor. Siz "Ahmet" dediğinizde mutlaka kişi çevresindeki Ah-
metlerden yola çıkarak bir prototip belirler. Ama
onu ısmısız yaptığınız zaman kişi tamamen ken-
di hayal gücüyle oluşturduğu imaja bakar. Bunu
bilhassa yaptım ben. Romanların her kahra-
manına yapmıyorum bunu, sadece hayalimde o
özgünlüğü yaşamalarını istediğimde yapıyorum.

■ **Cansef YILDIZ:** Araz'ın anlamı
"Aşka, Aynlığa, Zamana Eyvallah"
demişsiniz. Bunu biraz daha bize
açıklar mısınız?

Şimdi aslında onun anlamı o değil. O
akrostiş bir beğenime. Şiirin sonunda yer alıyor.
İsmi'nin gerçek manası farklı. Araz, hem erkeğe
hem de bayana konabilen bir isimdir. Erkeğe ko-
nuldugu zaman farklı bir anlam taşıyor, bayan-
da farklı bir anlam taşıyor. Mesela siz erkek ço-
cuğunuza Araz ismini koydunuz. O zaman onun
anlamı, "kum, fetna, boran" oluyor. Ama kız ço-
cuğunuz var, kız çocuğunuza bu ismi koydunuz
burun lek bir anlamı var "Mutluluk". Araz roma-
nındaki kahraman da bir bayan ve bu tamamen
bilinebilir bir şey. Sonu çok mutlu bitmese
de en azından kızın ismi mutluluğu taşıyor. Kö-
tünün yısı gibi bir durumu söz konusu. Bu arada o
kişi gerçek bındır, ismi de Araz değildir.

■ **Feyza VNSAL:** Araz romanın-
da küçük bir kızıdan mektup gelmiş-
ti. Mektupta size seslenişinde "Siz
şairlerin hiç özeli yok. Yaşadıkları-
nız hep gözler önünde. Yüzünü daha
görmediğiniz insanlara bütün sırtarı-
nızı anlatıyorsunuz. Kendinizi hiç sır-
rınız kalmamış gibi hissetmiyor mu-
sunuz?" diyordu. Gerçekten böyle bir mek-
tup aldınız mı? Siz bu konu hakkında ne dü-
şünüyorsunuz?

Keşke orijinalini getirseydim o mektubun. Evet,
gerçekten böyle bir mektup aldım. İçerik'in bir köyünden ya-
zılmıştı o mektup bana ve gerçekten çok çarpmıştı beni.
Ayşenur adında birisinden aldım. Hiç görmedim yüzünü, ta-
nemiyorum da. Demişti ki bana "Neden siz şairlerin kıymeti-
ne, özellikle de en yakınınızda olan kadınlar, okuyucularınız

kadar bilmeyiz? Ve siz başkalarının söz-
süzlüğüne söz olurken kendinizi çıplak his-
setmez mısınız?" diye bir soru sormuştu.
Ben o sorudan sonra düşünmeye başla-
mıştım, hiç aklıma gelmemişti o güne ka-
dar böyle bir şey. Evet, insanlar biraz as-
lında kendini sırsız hissediyor. O boşluğa
düşmemek için tutunduğumuz bazı şeyler
vardır. Mesela saklanmak. Neye saklanı-
rız? Yazmadıklarımızın arkasına. Evet,
yazdıklarımız bizim paylaşıklarımızdır.
Ben bir genelleme yaparak konuşuyo-
rum. Belki başka yazarlar vardır benim
gibi düşünmeyen, ama birkaçını tanıyo-
rum, onlar da benim gibi yazmadıklarının arka-
sına saklanıyorlar. Biz yazarlar sadece sizin bilmenizi iste-
diğimiz şeyleri yazanlar. Sakladıklarımız da bize aittir.

bir zaman vardı. Yeni bir yayınevine geçmiştim ve acil bir ki-
tap istemişlerdi benden. Ben aslında Başka'da ifade etmek
istedikten beri ifade edemedim. Biraz aceleye geldi. Ki-
tap çıktı, ama hâlâ o kitaba girmemiş, içinde bekleyen ya-
zılar vardı. O içinde kalanların bir şekilde dışa çıkması ge-
rekliyordu. Başka'nın devamı şeklinde farklı bir kitap çıktı,
bu da Bambaşka'ydı. 26 Ocak'ta çıktı. Başka'daki formatın
zaten aynı. Yine hikâyeler var, yine aforsmalar var, yine
bir şey var ve ben böylece bu Başka sensini tamamlamış ol-
dum.

■ **Elif Burcu DOKUMACI:** Aşkın
"Kahraman"ısnız ve bir aşk kahramanının
yüreğini şiirlerle dahi yeteri kadar ifade ede-
meyeceği kuşkusuz. Öyleyse "aşkın Kahra-
man" hali nedir? Biraz da ifade edememek
midir aşkınızı?

tekrara başlar. Hep arayış olmalı, o içindeki merakı içinde-
ki arayışı bitirmemeli yazar. Bitirmemek, sürekli aramak ve
bir şeylerin peşinden koşmak onu üretken yapar. O yüzden
ben hiç içindeki merakı bitirmeyeceğim ve içindeki sorun-
ların cevaplarını hiç bulmayacağım.

■ **Feyza VNSAL:** İçinizde tutamadığınız
için mi yazıyorsunuz, yoksa insanlara biraz
da olsun gerçek aşkı anlatabilmek için mi?

Aşkında öyle bir mesurum yok. İnsanlara gerçek
aşkı öğretmek için gışmedim bu işe. Ben kendimi rahat-
latmak için yazdım. İçindeki o zehri dışarı almak için yaz-
dım. Benim yazdıklarında insanlar kendilerine dair bir şey-
ler buluyorlar, ortak noktalarımla oluyor. Aşkı öğrendiklen-
ni söyleyenler var. Ben bunun için yazmıyorum bunu, ama
öyle olduğunu söyleyenler var. Bu da tabii ki benim için bir
artı. Buna yönelik yazmıyorum, ama sonuç o çı-
kıyor. Kötü bir şey değil. Çünkü insanların içinde-
ki boşluğu ve kafalarındaki soru işaretlerini karşı-
lamak oluyorsunuz ister istemez. Bu da benim için
önemli, gerçekten böyle olabiliyorsa ne mutlu
bana. Bir yazar başka ne ister ki?

■ **Zeynep DİNLEYİCİ:** Yazarken
mekân ve zaman sizin için önemli mi-
dir? Dikkat dağıtıcı bir ortamda dahi
yazabilir misiniz?

İyi ve kaliteli yazabilmek için her şeyden önce bi-
raz stabil bir hayat gerekiyor. Ben bu hayata, bu
koşullara kavuşabilmiş bir yazar değilim maale-
sef. Ben otobüslerde yazıyorum daha çok. Bele-
diye otobüslerinde ya da şehirlerarası otobüsler-
de yazıyorum. Yazmaktan çok küçük küçük not-
lar alıyorum. Sonra onları kağıda döküyorum ve
birleştiriyorum. Ama imkân tanınsaydı eğer, ses-
siz neredeyse 'çit' çıkmayacak bir yerde. Bu bura-
sı evimdir genelde. Gecece yazmak isterim. Bana
bu imkânlar tanınsın, bana gece verinsin, uyku
problemin olmasın, ertesi gün koşturacağım şey-
ler olmasın, işte benden daha mutluysa yok. Oturu-
rum ve bu okuduklarımdan inanılmaz daha çok gü-
zel şeyler ortaya çıkarmış. Çünkü bu okudukları-
nın hepsi ayaküstü yazıldı.

*Bence bir yazar yazdıklarını beğen-
memeli. Hep eksik bulmalı. Hep ara-
yış olmalı, o içindeki merakı içinde-
ki arayışı bitirmemeli. Bitirmemek,
sürekli aramak ve bir şeylerin peşinden
koşmak onu üretken yapar. Yazdıkları-
nı beğendiği noktada artık kendini tek-
rara başlar.*

■ **Zeynep DİNLEYİCİ:** Bundan bir süre
önce "Başka" adında bir kitabınız çıktı. Şim-
di de en son çıkan kitabınızın adı "Bambaş-
ka". Bu benzerliğin nedeni nedir? Bize biraz
Bambaşka'dan söz edebilir misiniz?

Başka'dan başlayayım o zaman. Geçen yılın ka-
sım ayında çıktı ve çok ila arada bir derede yazıldı. Çok az

Aslında ifade etmeye çabalamaktı. Siz süre-
li bunu yapmaya çalışacaksınız, fakat asla ifade edeme-
yeceksiniz. İfade ettiğiniz yerde "Tamam ben bairdim, artık
içindeki bütün çelişkileri anlattım, dökülm, hatta aşkın sır-
rını gözdüm, insanlara da anlattım" dediğiniz noktada ka-
ırsınız, ilen bir adım daha atamazsınız. Çünkü artık oldum,
peştim, tamamen dediğiniz yere gelmiş olursunuz. Mesela
bence bir yazar yazdıklarını beğenmemeli. Hep eksik bul-
malı. Yazdıklarını beğendiği noktada bitmiştir. Artık kendini

■ **Elif Bircan DOKUMACI:** Edebiyat dünyası biz okurlar, bu konuyla ilgilenenler için çok samimi ve iç açıcı. Biz sadece yazılanları okuyan ve kendi kadehimizin hacminde bir şeyler almaya çalışırız. Peki, yazarlar, şairler yani edebiyatı yaşatanlar için o dünya nasıl? Sizce edebiyat dünyasında üstünlük yarışmalı mı?

Buna üstünlük yarışması demeyelim de, tatlı bir rekabet olmalı yazarlar arasında. Ben mesela bazen çok kışkırtıcı, bir şurde, bir yazıda bir söz beni çarpar, "Anan Al-fahim! Bunu ben bulmalıyım. Ben yazmalıyım." derim. Ertenim başka yazarlar da vardır. Bu bir rekabet değildir. Acı kışkırtıcılar, kötü kışkırtıcılar değildir. Kışkırtıcıysa bile tatlı bir kışkırtıcıdır. Asla kötü değildir. Ben edebiyata bir yazar olarak böyle bakarım. Ve edebiyatı besleniyoruz biz. Edebiyat yapan insanların taamı, ama biz edebiyat yapıp edebiyattan besleniyoruz.

■ **Cansel YILDIZ:** Örnek alın, çokça takdir edilen bir şairsiniz. Şiirlerinizde, romanlarınızda kullandığınız üslup çok farklı ve çok anlamlı. Sizin edebi hayatınızda kendinize örnek aldığınız edebiyatçıları var mı?

Öncelikle teşekkür ederim öyle gördüğünüz için. Edebiyatla farklı bir üslup taşıdığımı söylüyorlar, bu da beni mutlu ediyor ziyadesiyle. Benim de okuduğum, beğendiğim pek çok yazar var. Ama röportajlarında ben şuna çok dikkat ediyorum; kesinlikle isim vermiyorum. Sonra yazar dostların beni unuttuğunu, bir de okuduğunu söylersin gibi serzenişlerde bulunuyorlar. Çünkü o kadar çok isim var ki, insan unutuyor bazen. O yüzden ben şöyle söyleyeyim; size bir genelleme yapacağım. Kendi tarzına yakın bulduğum tüm yazarların eserlerini okuyorum.

■ **Zeynep DINLEYİCİ:** Çağımız teknoloji çağı ve artık edebiyat tek tuşla her daim yanımızda. Şimdi de sanal yazarlar ve dizüstü edebiyat var. Siz bunun hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce sanal kitaplar olmalı mı?

Bence olmalı. Çünkü ben çağa ve teknolojiye inanıyor muyum. Bakın artık okullarda tabletler kullanıyor. Biz bunun karşısında duramayız. Artık kara tahta devri kapandı. Elektronik tahtalar var. Dünya değişiyor. Bu dünya içinde biz

bazı şeylere uyum sağlamalıyız. Türk edebiyatının da daha büyük kütellere ulaşması için bu gerekli bence.

■ **Feyza ÜNSAL:** Aşkın sorumluluğundan, yükünden, onu taşıyamamaktan, yüreğini feda edememekten korkan nice insanlar var. Yani Aşk'ı sencilileştiren ve boş bir kavram olarak gören insanlar... Korkmadan aşka sahip çıkabilmek, 'giden' olmamak, çıkarsızca, yüreğinin elverdiğince sevebilmek asil olanken, siz böylesi bir gruh için ne düşünüyorsunuz?

Aslında üzüliyorum onlara, biraz da laf aramızda acıyorum. Aşkta korkarak aşkı bulamazsınız. Onlar öyle bir çelişki içersinde ki hem aşkı anıyorlar, hem de aşktan korkuyorlar. Yarı aslında bulacakları şeyden korkuyorlar. Bu çelişki insanı olduğu yerde saydırır, deni götürmez. Ben üzüliyorum onlara. Çünkü insan aşkı bulmalı, aşkı yaşamalı ve aşkın beraberinde getireceği ayrıntılara da katlanmalı. Giden olmak zorunda değil, terk edilen de olabilir. Aşkın getireceği acıya da katlanmalı; çünkü o acı onu belki üretken yapacak. Tıpkı benim başıma geldiği gibi. Korkmamalı bence insan aşktan. Ama önce gerçek aşkın ne olduğunu bilmeli ve onu aramalı. Hansi bir şairimde geçiyor ya "Denize bakmayı bilmeyenler bir gün mutlaka boğulacaklardır." Denize bakmayı bilmek lazım. Aşkın içine atılacaksanız kendinizi. Aşkın getireceği bedelleri de görmek lazım. O kadar kolay değil. Tabii ki günümüz aşkılarından bahsetmiyorum.

■ **Zeynep DINLEYİCİ:** Ben biraz da radyo programınızdan bahsetmek istiyorum. Gece ki aşkıların meşk zamanı... Gece 01.00-04.00 arasında programlarınız oluyor. Gecenin siz hali nedir? Ve bir de programınızda amatör şairlerin şiirlerine de yer veriyorsunuz. Peki, onların şiirlerini nasıl buluyorsunuz?

03.00'e düşüyor o artık. Ben şimdi çok tanınmış, ismi olmuş şairlerin yazılarını pek okumam. Çünkü onlar zaten tanınmışlar, onların şiirlerine zaten herkes bilir. Ben gençlere yardımcı olmak, iyi kalemien ortaya çıkarmak için ortaya çıktım. Nasıl yapıyorlar? Bilmiyorum araştırdınız mı, Facebook'ta yaşayan yazarlar arasında en çok takipçisi olan yazmışımı. 518.000 takipçisi varmış. Ölmüş yazarlardan da için içine katarsak üçüncü sıradayım. İşte bu kadar in-

san sızı bilinci bir şekilde takip ediyorsa, tabii ki size ulaşmaları çok kolay. Orada bir mail adresiniz var, oraya mail alıyorsunuz. Günlük ortalama 80-90 şair alıyoruz, ancak bunların hepsinin yayında okunması imkânsız. Bunları bir elemekten geçiyoruz ve aşağı yukarı 8-9 şair okuyor. Bunları yayınlara yayarak okuyoruz ve okunan her şair için video klip hazırlanıyor ve sayfada paylaşıyor. O kadar takipçi arasında da küçük çapta da olsa bir ününüz oluyor. Öyle birçok ün kazanmış şairler var ve beşoğu da kitap çıkardı. Gurur duyuyorum onlarla.

■ **Feyza ÜNSAL:** Eski radyo programınız "Mavi Ada"ydı. "Mavi Ev" diye de bir kitabınız bulunmakta. Bu bir rastlantı mı? Neden mavi?

Şimdi mavi nereden gelir, ben size önce bunu anlatayım. Aslında o mavi değildir mavi. Mavi ve Siyah romanını hatırlayın. Türkçede sonunda 'i' ekini almış kelimeler 'iğili' anlamını taşır. Mesela siyaset, siyasetle ilgili, ferdî, kişiyile ilgili. Eee, mavi nedir? Mavi ile ilgili. Mavi nedir? Su. O renk işte o adı alır. Ben işte o suyu, denizi ve denize rengini veren gökyüzünü çok severim. Bir özgürlüktür bu. İşte bu yüzden mavi benim için çok özeldir.

■ **Elif Bircan DOKUMACI:** Radyo programınızda şiirlerinizi de seslendiriyorsunuz. Radyoculuk şairliğinize ne kattı?

Radyoculuk şairliğime kütellere ulaşmam için yön verdi. İyi de oldu. Çünkü çok insan var şair yazan ve şiirleri insanlara ulaştırmanın yolu biraz zor. Radyo bana bu konuda avantaj sağladı. Ben yazdım, yayınlarında okudum ve insanlar beni böylece tanıdılar. 1993 yılında ben radyocu-

luğa başladım. 2001'e kadar kitap çıkarmadım. 2001 yılında "Sensizden Terk Ediyorum" kitabını çıkı. Sırf dinleyici kütellisiyle iyi bir okur sayısına ulaştım. Fakat 2008-2009 yılından sonra radyolar işlevini yitirdi. Radyonun kitaba çeken bir yanı kalmadı. Ama o yıllarda ben bir radyocudan çok bir yazardım. Zaten tanınmaya başlamışım ve artık yazar olarak yoluma devam ettim.

■ **Cansel YILDIZ:** 2003 yılında Üniversiteler Arası Kültür Edebiyat Platformu(ÜNKEP) kurdunuz ve 72 üniversiteyi bu platformda topladınız. ÜNKEP neyi amaçlıyordu, faaliyetleri nelerdi? Gençlere katkısı neler oldu?

Beni dinleyen ve okuyan kişilerin %90'ı üniversite öğrencileridir. Bu şimdi de böyle, geçmişte de böyleydi. Bunu o yıllarda fark etmişim. Amacım bu insanları bir araya getirmekti. ÜNKEP'i kurdum, bir site hazırladım ve 72 üniversiteyi o internet sitesinde topladım. Ve dedim ki bu kadar insan bir araya geldik, bir şeyler yapalım. Kitap yardımı, kütüphaneler, okuyamayan öğrencilere çocuklar kendi branşlarına ait özel ders verdiler. Birçok ödül aldık bu anlamda. Kuzey Kore'ye kadar gitti ününüz. Ve güzel bir oluşumdu o. Misyonunu tamamladı ve tam zirvedeyken defterimizi kapattık.

■ **Zeynep DINLEYİCİ:** Son olarak edebiyatımızda birçok şair ve yazar var. Kimileri iyi, kimileri kötü ve biz buna ancak kitabı bitirdiğimizde karar veriyoruz. Doğru kitap seçimi yapmak için bize neler önerebilirsiniz?

Bir an için buradan gençlere neler söyleyeceksiniz diyeceksiniz diye çok korktum. Hep böyle olur. Bir olay

anlatayım. Bir genç delikanlı elinde kalın bir dosyayla yazar bir abimizin yanına geliyor, romanını getirmiş. Yazar bakıyor, bayağı kalın bir dosya. Peki, diyor ne diyebiliyim, çünkü vakit yok. Aradan bir ay geçiyor ve o dosyayı bırakan tekrar geliyor. 'Okudunuz mu?' diyor, 'Okudum.' diyor yazar. Hemen dosyayı alıyor önünden, ortasında iki tane sayfayı birbirine yapıştırmış. Bakıyor ki hâlâ yapışık o sayfa, 'Hayır okumamışsınız, okusaydınız bu sayfalar birbirinden ayrılmış olurdu.' diyor. Yazar diyor ki 'Bak evlat. Sen şimdi bir tane hiyan aldın, soydun, ısırдың, acı çıktı. O hiyan yemeğe devam eder mısın?' Demek istediğini şu, Kitap daha ilk cümlesinden kendini belli eder. Keza şair de böyledir. Hanı size günde 80-90 şiir geliyor dedim ya ben sadece ilk ılı katasını okurum. İyini bir okur, bırakın ilk cümleleri daha arka kapak yazısından bile o kitabın ne olduğunu anlar. Ben insanlara şunu söylüyorum; Zamanla bu tecrübeyi kazanacaksınız. Ama bu tecrübeyi kazanana kadar daha çok boş kitap okuyacaksınız. Bu bir gerçek, o süreç böyle.

■ **Elif Birci DOKUMACI:** Ben çok teşekkür ederim, bu yoğun ve sıkışık programınızda bize zaman ayırdığınız için.

■ **Cansel YILDIZ:** Bu arada okul öğretmenlerimizden Sedat AŞÇI, arkadaşlarımız Büşra Nur ÇATAN, Esra KARADAĞ ve Halenur DİNLEYİCİ gelmeyi çok istediler; ancak gelemediler. Size selamlarını gönderdiler. Aleyküm selam. Çok teşekkürler

Denize bakmayı bilmeyenler bir gün mutlaka boğulacaklardır.

ŞAIR VE YAZAR NEUZAT ÇELİK

KURAK HALE GELİNDİ MİS BİR TOPRAKTA GÜR FIDANLAR, BOL MEYVELİ AĞAÇLAR YETİSTİ MİS BİR NÜFURUN DEĞİL

■ **Azelha ÖZDAĞ:** Dünyanın her yerinde hayatını insanlara adanmış, olumsuzluklar yaşamış kişiler görüyoruz. Dönüp baktığınızda, yaşadıklarınızdan pişman mısınız?

Pişman değilim. Yoldaş Kurbağalar adlı kitabımda da 'Pişman Değilim' diye bir şiirim var. Tam da senin sorunun cevabı niteliğinde. Tercihlerimi bencil yaptım. Ortaokuldan itibaren şekillendi bu tercihlerim. Pişmanlık duymuyorum, çünkü bu seçimi yaptığım tarihsel süreçte başka türlü olmak bana anlamsız geldi.

■ **Büşra KARAKALLE:** Şahsi ve edebi hayatınızda dönüm noktası olarak nitelendirebileceğiniz yaşamışlıklarınız var mı?

Genel olarak ıstıraz etme kavramını ele alabiliriz. İlkokul sonundan itibaren ağır edebî eserler okuyan bir çocuktum. Bu kitaplar benim fikir dünyamı şekillendirdi. Bir diğer kırılma noktası da, tutuklanmam ve bu sebeple edebîyata ilgimin artması diyebiliriz. İlk şiirlerimden bir tanesi o dönem çıkan 'Edebiyat Seksen Bir' dergisinde yayımlandı. Şiirim dönemin önemli şairlerinden olan A. Kadir tarafından övülmüştü. Bu olay şiire sıkı sıkı sarılmama sebep oldu. Son olarak ilk şiirlerimin bir araya gelip kitap haline getirilmesi ve bu kitabımın 'Akademi Kitabevi Ödülünü' alması.

■ **Azelha ÖZDAĞ:** Yeni neslin edebiyat, tiyatro, toplumsal sorunlar gibi kavramlarla ilgisini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Geleneksel bir söylem vardır "Yeni nesilde iş yok" diye. Bu bakış açısından söylemiyorum, ancak Türkiye için 1980 bir kırılma noktasıdır ve bu dönemden sonra düşünen, tasarlayan, geleceğe açılan kuşakları yitirdik ve yeni kuşağı bencil, köşe dönmeci, müziğin en alt sınırını dinleyen, romanın, şiirin hap haline getirilmişini okuyan bir konuma geldik. Burada toplumsal durumu incelemek lazım. Yeni kuşağı

Türkiye için 1980 bir kırılma noktasıdır ve bu dönemden sonra düşünen, tasarlayan, geleceğe açılan kuşakları yitirdik ve yeni kuşağı bencil, köşe dönmeci, müziğin en alt sınırını dinleyen, romanın, şiirin hap haline getirilmişini okuyan bir konuma geldik.

asla yargılayamam. Kurak hale gelmiş bir toprakta gür fidanlar, bol meyveli ağaçlar yetiştirmek mümkün değil. Bu yüzden çok sevgiyle anılabileceğim bir kuşak yok.

■ **Azelha ÖZDAĞ:** Özellikle Şafak Türküsü şiirinizde büyük bir yakanış var. Eserlerinizi türküler olarak nitelendirmenizin sebebi nedir?

İlk ilköğretim Şafak Türküsü ve Müebbet Türküsü. Türkü bir anlatım biçimi olarak halkın içinden çıkıp, sahipli ya da sahipsiz eserlerin döneminin sorunlarını anlatmasıdır. Bir tür iletişim aracıdır. İnsan türkülerle sevdasını, öfkesini, yenilmişliğini duyurmak ister. Benim özelimde ise cezaevindeyim ve her şey yasak. Bu çılgınlığı duyurmak istedim. Türkü yüksek sesle söylenir. Bu benzerlik oradan gelen bir durumdur.

■ **Büşra KARAKALLE:** Tanzimat, Servet-i

Fünun, Fecr-i Ati gibi edebiyatın ilk dönemlerinde yaşamış olsaydınız kendinizi hangi şairle özdeşleştirebilirdiniz?

Doğal olarak Namık Kemal yakın gelirdi. Servet i

Aşk daha keyifli, daha anlamlı kılmak kişilerin elinde. Tüketim toplumu olmanın getirdiği kolay elde etme-kaybetme döngüsü olmadan, anlam dünyası değiştirilmeden, umutlar küçültülmeden yaşanabilmesini isterim.

Büşra KARAKELLE: Çocukluğunuzu doyasıya yaşayabildiniz mi? Eserlerinizde çocukluğunuzdan izler var mı?

Evimiz İstanbul'da bir kenar mahalledeydi. Çocukluğum geçekonduda geçti. Şimdi düşünüyorum, şanslı bir çocuklukmuş. İşçi bir anne babanın çocuğuydum. Yoksulluk tabii ki vardı, ama kendi oyuncaklarımı zı kendimiz yapıyorduk. Sokaktaydık, ağaç, kuş, toprak vardı. Doğayla iç içe büyüdük. Kızlı erkekli oyunlar oynardık. Şimdiki gibi değildi. Daha özgür bir çocukluktu. Evet yollarımız çamurdur, Eliler dedi çocukları kışkırtıyorduk. Onların bisikletleri vardı, bizimse hayallerimiz.

Azelha ÖZDAĞ: İnsanı belki de en çok insan kılan duygulardan biri aşk... İlk kez ne zaman âşık oldunuz? Aşk size ne ler kattı?

n kızı okumuşlar ve mektup o şekilde meşhur oldu. Kim okuduysa başladı ilişkiler, yazdığım mektup sayesinde

Büşra KARAKELLE: Günümüzdeki aşklar ve çocukların yaşantısı hakkında ne düşünüyorsunuz? Kendi döneminizle kıyasladığınızda ne gibi farklar görüyorsunuz?

'Aşklar o zaman daha temizdi, şimdi her şey kirlendi' gibi değerlendirmeler yanlış buluyorum. Aşk varsa her şey sahicidir. O zamanlar ilişki kurmak zordu tabii. Çeşme başında mektup verilecek de, gizlice pastaneye gidilecek. Şimdi kolay. Kolay olması iyi bir şey, ama kolay olduğu için çabuk vazgeçilebiliyor. Bu durum yaşadığımız lanhsel sürecin kaçınılmaz bir gereği. Aşko daha keyifli, daha anlamlı kılmak kişilerin elinde.

Büşra KARAKELLE: Yeni yazar ve şairler hakkında ne düşünüyorsunuz?

Türkü bir anlatım biçimi olarak hal- kın içinden çıkıp, sahipli ya da sa- hupsiz eserlerin döneminin sorunla- rını anlatmasıdır. İnsan türküler- le sevdasını, öfkesini, yenilmişliğini duyurmak ister.

Fünun'da Tefrik Fikret, sonrasında zaten Nazım Hikmet geliyor.

Azelha ÖZDAĞ: Edebiyatta müziğin yeri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Tabii ki önemli bir yer vardır. Sanatsal eserlerin hepsi bir- birinden kaçınılmaz olarak beslenir. Nice müzisyenler var belki bir şiir ki- tabı okumamıştır, ancak bir şarsen mutlaka müzikle ilişkilerin olması ge- rektir. Şiirin kendi sesinde, akışında zaten müzik vardır. Şiir okumayı bi- lenler o sesi duyarlar.

Büşra KARAKELLE: Genelde ne tür müzik dinlersiniz? Çok beğendiğiniz müzisyenler kimler?

Çocukluğumuzda bir mü- zik eğitimi almadık, beğeniler kendi- liginden oluştu. Bu entelektüel kapa- siteyle ilgili bir şey. Ne kadar okursanız hayata o kadar iyi bakarsınız. İlk zamanlar türküler yakındı hayatımı- za. Gençlik çağımızda pop müzik-o zamanın pop kültürü şimdikinden farklıydı tabii- bunun yanı sıra kulağımızda bir klasik müzik vardı. Ama dö- nemin bize getirdiği koşullardan dolayı pek dinleymiyor- dük. Caz dinlermi. Sezen Aksu, Erkin Koray dinlerdik. Ezginin Günlüğü'nü çok sevenim. Türk sanat müziğün- den Zeki Müren. Kısacası kulağa hoş gelen, insanın içine işleyen her müziği dinlerim.

Azelha ÖZDAĞ: Şiirinizdeki 'gümüş kuş', sizin özgürlüğünüzü mü ifade ediyor?

Tabii ki, evimin önü yokuş/ sokağına /kar tut- muş/ al da uç gözlerini / kanatlan gümüş kuş/ al da uç.

'Meraklı Kızla Söyleşi' diye bir şiirim var. İlk- kula giderken âşık oldum. Aslına bakarsanız o zaman yazmaya başladım. Eğer bir öğretmenin beni fark edebilseydi edebiyatla tanışmam daha önce olurdu. Bir kız vardı, arkadaşımın kardeşi. Ona âşık olmuşum, ama sanki gaymahlak bir şeymiş gibi düşünüyordum. Tabii delikanlılık var şirin içinde. Kıza bir türlü açılmadım. O orta ikinci sınıfa gidiyordu, ben orta üçe. Ona çok uzun bir mektup yazdım. Sekiz-on sayfa vardı sanırım. Oku- duğum ne kadar kitap varsa, aklımda ne kadar söz var- sa uyarladım. Neruda'dan dörtlükler bile vardı. Çok et- kileyici bir yazıydı, ama ona veremedim. Tavan arasın- da sakladım mektubu. Erkek kardeşim on iki yaşına ge- lince mektubu bulmuş. O ve arkadaşları hoşlandıkla-

Ancak öne çıkan ya- zarları okuma fırsatı bula- biliyorum. Çok büyük şey- ler yazmıyor artık. İnsanı derinden sarsan şiirler gö- remiyorum. Çok beğendi- ğim yazarlardan biri Hakan Günday. Farkını gösterebi- len, yetenekli bir yazar. Bir- likte çalıştık. Kalıcı olacağı kesin, geniş bir kitleye ses- leniyor.

Büşra KARAKELLE: Yazmak için yaşamak gerektiğine mi inanırsınız, yoksa empati yapı- rak da kurgulanabi- lir mi?

Yazılar genelde kurgu- dur. Kurgu olmadan sanat yapılamaz. Yaşadıklarınız- dan, çevrenizden, hayal- lenmişlerden esinlenir, bunla- rı kurgularsınız. Kendi ya- şadığınız kadar birebir his- sedip dokunabileceğiniz ne olabilir ki. Ama romanın

kahramanı bile olsanız, o anlatıyı esere çevir- mek için kurgu şart.

Azelha ÖZDAĞ: Dünyaya tekrar gelseniz ve seçme şansınız olsa ne- rede doğmak isterdiniz? Niçin?

Daha eğitilmiş, kültürlü bir ortamda, ailede doğmak isterdim. Çocukluğumda yabancı dile, piyanoyla iç içe büyümeye şansım olsaydı, se- virdim. Yaşadığım hayattan pesman değdim ama daha çok üretmem için fırsatların fazla ol- saydı keşke

Tüketim toplumu olmanın getirdiği kolay elde etme- kaybetme döngüsü olmadan, anlam

dünyası değişti- rimeden, umut- lar küçültülmeden yaşanabilmesini istenim. Klasik bir düşünce var, ev- len, çekerek aile oluştur, bencil ya- şama kanış. Ge- nel değerler siste- mi aşk dâhil tüm ilişkileri bireyselleştiriyor. Buna üzülü- yorum.

Şiirin kendi sesinde, akışında müzik vardır. Şiir okumayı bi- lenler o sesi duyarlar.

■ **Azehya ÖZDAĞ:** İnsan ilişkilerinin temelinde yatan şey nedir? Günümüzde insanların birbirine daha az güvenmesinin sebebi sizce nedir?

Şehrin insanı tekdeşleme hali. Diyelim orada iki elma var ve tabii ki, kişi. İki de yısını istiyor. Bencil duyguların olduğu yerde paylaşıma beklenemez. Arkadaşlıktan, dostluktan değerlenilmesi için topuca bir şey yapıyor olmalı. Kişisel dünyalar yerine birlikte bir anlam dünyası oluşturulmalı.

■ **Büşra KARAKELLE:** Daha mutlu bir ülke ve dünya için umudunuz nedir?

Gerçekçi olmak gerekirse, ben çok iyi şeyler görmüyorum. Kurumsallaşmış, apolitik bir dünya var. Aydınlığa doğru gittiğimiz düşüncesine sahip değiliz. Sanatın, kültürün ön planda olması gerekir. Bu yalnızca Türkiye için değil, dünya için geçerli. Savaşlar var bir de maalesef, insanlar öldürmek hiçbir zaman çözüm olamaz.

■ **Azehya ÖZDAĞ:** Bu günlerde planınız nedir?

Yazmak istediğim çok fazla şey var. 70'lerden günümüze gelen bir üçleme roman yazmayı planlıyorum. O dönemden sonra nelerin değiştiğini anlatmak istiyorum. Sizin sorunuza da cevaplarını olacak o kitapta. Bunun dışında 'Şafak Türküsü' nün film olmasına çok istenim. Bir senaryom var, belki bir gün bu da gerçekleşir.

■ **Büşra KARAKELLE:** Bize zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.

Çocukluğum geçekonduda geçti. Şimdi düşünüyorum, şanslı bir çocuklukmuş. Yoksulluk tabii ki vardı; ama kendi oyuncaklarımızı kendimiz yapıyorduk. Sokaktaydık, ağaç, kuş, toprak vardı. Doğayla iç içe büyüdük. Şimdiki gibi değildi. Daha özgür bir çocukluktu. Evet, yollarımız çamurdu, Etiler'deki çocukları kıskanıyorduk. Onların bisikletleri vardı, bizimse hayallerimiz.

ROMAN VE OYUN YAZARI HAKAN GÜNDAY

FAZA FAZA FAZİYE ASIK OLDUM

■ **Meltem DEMİRALP:** Rodos adasında doğup büyümüşsünüz. Bu durum Türkiye'ye geldikten sonra sizin için bir sıkıntı oluşturdu mu?

Oluşturamayacak kadar küçük yaşlaydım Türkiye'ye geldiğimde. Dört yaşında döndüm Türkiye'ye ve dolayısıyla hiç hatırlamıyorum Rodos'u. Sadece birtakım fotoğraflar var evde, Rodos'ta bir aralar bulunduğuma kanıt. Onun hancinde hiçbir şey yok, hatırlamıyorum. Sadece ailem orada bulunuyormuş babamın görevi dolayısıyla. Onun için orada dünyaya gelmişim. Yoksa hiç Rodos'ta öyle uzun süre bir kalmam yok.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** Edebiyat hayatınızda okuduğunuz yazarların bir katkısı oldu mu?

Kesinlikle! Şöyle söyleyeyim, ben lise ve üniversite hayatımı boyunca hiç yazmayı düşünmedim. Hiç bu işi yapmayı düşünmedim. Ben daha çok konvansiyonel işler vardır ya, böyle işletme, idari işler gibi, ne istediğimi bilmeyenlerin yazdıkları bölümler, ben daha çok onlarla ilgileniyordum. Tam olarak bir fikrim yoktu meslek seçimlerime dair. Bu sebepten dolayı da o dönemde hiçbir zaman, okuduğum bir gün bana ilham verici olarak kaynak haline gelecektir, diye düşünmedim. Ve sadece kendi zevkim için okuyordum. Okumanın keyfi için okuyordum. Çünkü okumayı seviyordum. Okuma yolunda hayal kurmayı seviyordum. Ne zaman ki oturup yazmaya başladım, hikâyeler anlatmaya başladım, işte o zaman fark ettim ki, aslında anlatılan her hikâyede okuduğum yazarlar var. Bu insanda istese de, istemese de olan bir durum bu. Zihninden akıp kalemimin ucuna gelen ve oradan da kâğıda dökülen bir şey. Durdurabileceğim bir şey değil, en azından benim için. Hatta sadece yazarlar da değil, izlediğim filmler, gördüğüm bir tablo, dinlediğim bir müzik bunların hepsi bir yerde arşivleniyor ve o arşiv sonra şekil değiştiriyor, başka şeylere kay-

nak oluyor, yazılanlara. Galiba normal de bu. Hâliâ da öyle, okuduğum karşısında etkilenip onlardan ilham alıp yazmaya devam ediyorum. Burada önemli olan, ilham almaya, etkilenmeye açık olmak. Yani ağızda daima açık tutup bütün sanat eserlerinin, bütün sanat disiplinlerinin bizi etkilemek için orada sabırsızlıkla beklediklerini hep hatırlamak gerekiyor. Onlar hep oradalar, kütüphanelerde, sergi salonlarında, bütün müzik marketlerinde, yanı sıra gezebilecek bütün her yerde bizi bekliyorlar bizi etkilemek için. Eğer biz açık olursak etkilenmeye, o zaman zaten o ilhamı alır, devam edebiliriz.

■ **Abdülhamit DEMİRHAN:** Fransızca mütercim ve tercümanlık bölümünden siyasi bilimlere geçme sebebiniz nedir?

«İk sorunuzdaki cevabla ilgili. Ne istediğimi bilmemek. Şöyle söyleyeyim, insanın meslek seçiminde erken yaşta doğru bir karar vermesi ve bu doğrultuda eğitimi devam ettirmesi bana istisnai gelen bir durum, nadir olabilecek bir şey. Niye? Çünkü en azından benim için yok gibiydi, belki de sanat ile ilgili eğilimler, benim çevremde çok fazla bundan yararlanan insanlar olmadığı için. Hâlbuki ben buraya, biliyorsunuz bir konservatuar var, fakülteler var bu eğitim için çok iyi olan. Ve Türkiye'nin her yerinde. Benim için aslin-

Ne zaman ki oturup yazmaya başladım, hikâyeler anlatmaya başladım, işte o zaman fark ettim ki, aslında anlattığım her hikâyede okuduğum yazarlar var.

da bir nevi onlar görünmezdi. Dolayısıyla belli de kendimi o açıdan kısıtladım. Haru ne biliyorsam hayata oradan başladım. Fransızca biliyordum, hasbikader bir süre Belçika'da bulunduğum için, onun için önce mütercim tercümanlığa girdim. Çünkü o, uğrunda çok da savaş vermeden öğrendiğim bir şeydi. Sonrasında ise yeniden bir Belçika yolculuğuna çıktım ve orada da siyasal bilimlere başladım. Ve bir süre sonra fark ettim ki, ben siyasal bilimlerde, özellikle uluslararası ve kamu yönetimi ile hiç de akademik olarak değil, çok hevesli bir amatör olarak ilgileniyordum. Çok hoşuma gidiyordu siyasal bilimlerin tarihini okumak, oradaki felsefeyi okumak, oradaki düşünürlerin teorilerini okumak, ama meslek olarak bunu yapmayı, kamu yönetimiyle uğraşmayı, aslında hiç istemediğimi okuya okuya anladım. Dolayısıyla bu akademik karyer için meslek seçimi çok önemli. Ama galiba insan içinde ne istiyorsa, neye yatkınsa bir süre sonra taşı oyan su gibi mutlaka o çıkıyor ve insan kendi yolunu buluyor. Kendisini çok uzun süre kandırması mümkün değil. Mutlaka bir yerden çıkıyor ve neye meydan varsa oradan kendini onunla karşı karşıya buluyorsunuz.

■ Meltem DEMİRALP: Yazmaya ne zaman ve nasıl başladınız?

Yazmaya başlamamın temel sebebi bu hayatta ne yapacağımı bilmemek. 22-23 yaşındaydım ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi'nde 5. yılımdı. Bir gün öğrenci işlerinde bana dediler ki "Kağıncı sınıfıdasın sen?" Ben dedim "İkinci sınıftayım." "Kağıncı yılın?" "Beşinci yılım." "O zaman bizim matematiğinize göre burayı bitiremezsin sen." Ben o gün anladım ki, bu şey olacak gibi değil. Dolayısıyla bu okulla benim aramı yice açılmış. Okulumun karşısında kütüphaneler ve kütüphaneler vardı. Bir sabah gittim, okulun tarafına geçmekleense öbür tarafa geçtim, kütüphaneler tarafına, bir kütüphaneye gittim defter, kalem aldım, kütüphaneye girdim ve yazmaya başladım. İnan bunun nereye varacağı konusunda hiçbir fikrim yoktu. Sadece yazmak istedim, bir hikâye anlatmak istedim. Çünkü evvelinden de bir günlük tutmuşluğum veya yazmakta herhangi bir ilişkim yoktu, ama dediğim gibi bunu bir çare olarak gördüm, bir ihtimal dedim ben bunu yazayım, bir ihtimal yayınlabılırım. Eğer yayınlabılırsam bu yolda ilerleyebilirim. Ve her sabah düzenli olarak okula gidiyormuş gibi ben o kütüphaneye gittim. Ve iki ay sonunda ilk romanım bitti. Kinyas ve Kayra. Ve sonrasında büyük bir şans esere

ri Nevzat Çelik ile tanışınca ve onun da bu romanı kabul etmesi üzerine, yine istisnai bir şekilde, tamamen tesadüf, şans esen kısa bir sürede yayımlandı. Ve ben onun üzerine devam ettim, yazdım. Dolayısıyla benim yazmaya başlamam çok arı olmuştur. Acil, arı, derhal bir çözüm bulmam gerekiyor.

Hayal gücü ise başka bir dünya. O belki de, iyi ki var dediğimiz dünya.

du, hayatta ne yapacağıma dair. Dolayısıyla çok romantik değildir başlamam.

■ Ayşe BİÇAKÇI: İstanbul Do'la tiyatro oyun yazarı olarak görev yapıyorsunuz. Buradaki çalışmalarınızdan biraz bahsedermisiniz?

Geçen sene 17 Uluslararası İstanbul Tiyatro Festivali'nde Do' bünyesinde bir oyun sahnelendi ve o oyun Malafa adlı romanın tiyatroya uyarlanmış haliydi. Uyarlamayı ben yaptım, ben yazdım. O konuyla ilgili de bir bilgim yoktu, nasıl tiyatroya sahnesine uyarlanabilir, ama orada da Murat Daltaban yardımcı oldu bana. O da çok usta bir isim, çok yön göstermiştir bu konuda. Ve sonrasında anladım ki, aslında her uyarlamanın, ara geçişlerin, edebiyattan sinemaya ve tiyatroya geçişlerin belli bir şartı var, o da, romanın kendisini öncelikle ciddiye almamak, o yazdıklarınızdan vazgeçip, geçtiğiniz sanat disiplinin kurallarıyla yeniden inşa

vardır. Sürekli olarak metin yazarlığıyla ilgili ortak çalışmalarımıza devam ediyoruz. Ama Do'lu görüp, Do'lu'nun oyunlarını izleyip onun parçası olmak istememek mümkün değil. En azından benim için. Çünkü bana sorarsan olağanüstü bir iş yapıyorlar. Çünkü bunların hepsinin temelinde hikâye anlatmak var. Bildiğiniz en basit haliyle hikâye anlatmak. Yani bir aleşin etrafında toplanmış insanların arasından birinin çıkıp hikâye anlatması, hepsi bu. Ama bunu 170 milyon dolarlık bir sinema filmiyle yapabilirsin, bir sokak tiyatrosuyla da yapabilirsin, bunu birinin kulağına fısıldayarak yapabilirsin. Ama en nihayetinde yaptığın iş hikâye anlatmaktır. Bizim hikâye anlatma biçimlerimiz benzeriyordu Do'la. Dolayısıyla böyle bir uyum içersine girdik.

■ Abdülhamit DEMİRHAN: Yeni bir eser ortaya koyarken neler düşünüyorsunuz ya da kendinizi nasıl hissedersiniz?

Öncelikle kelimelerle başlıyorum. Önce bir kelime bulmam gerekiyor. Bu kelime, şandı şöyle söyleyeyim, Türkçe sözlükte yeterince kelime var, fazlasıyla var. Ve bunların her biri bir romanda kullanılmak için can alıyor veya bir hikâyede. Dolayısıyla o kelimelerden bir tanesi, kalın harflerle yazılmaya başlıyor bir süre sonra benim gözümde. Ve ben o kelimenin hikâyesini anlatmayı tercih ediyorum. O kelime bana ne düşünüyor, onu anlatmaya çalışıyorum. Önce kelimenizi bulduk ve ne oluyor sonra, bu kelimeler daha sonra kitapların ismi oluyorum. Önce kelime var diyelim, sonrasında da bu kelimeden yola çıkarak veya ondan bağımsız olarak insana dair hangi duyguyu ve durumu anlatmak istediğimi düşünüyorum. Ben hangi duyguyu vermek istiyorum? Hangi düşünce üzerinde sorular sormak istiyorum? Çünkü benim hikâye anlatma biçimimde yaratı vermekten çok soru sormak var. Ve öyle sorular sormak var ki, gayem de daha çok soru sorulmasına sebep olsun. Çünkü yanıtlar konusunda becerikli değilim, ama iyi soru sorabildiğimi düşünüyorum. Dolayısıyla eğer anlatmak istediğim, üzerine tartışmak istediğim ve sorular sormak istediğim insana ait olan o duyguyu ve düşünceyi veya durumu davranışı da belirlersek, kelimeyle onu yan yana getirince artık bir hikâye oluşmaya başlayabilir. Kurduğum hikâye de bunların etrafında olur, o kelimelerin ve o duygunun venlebieceği en iyi hikâyeyi kurmaya başlarız. Karakterlerin oluşur o hikâyenin etrafında, çünkü sen bir durum hayal ediyorsun. Ve o durumu yaşayacak karakterler öyle olmalıdır ki, hepsi senin en üstteki kelime ve duyguya hizmet ediyor olmalı. Bir piramit gibi düşünün ve bu piramitin en altında ben varım. Bir süre sonra ben tamamen pat-

Bu tavallara bakıp hayaller kurup yazdığım bir şey değildi. Benim yazmam gerekiyor, ben bunu yapabiliyorum diye gittiğim bir işti. Ve sonrasında ben yazdıkça yıllar içinde romantikleştim. Sonrasında yazıya yaza yaza aşık oldum.

etmek. Çünkü en nihayetinde bu roman bir mürekkep ve kâğıtken, orada ses, hareket, renkler, gürültü, yakınlık, mesafe. Bambaşka bir dünya, bambaşka enstrümanlar var. O enstrümanlara uygun olarak yeniden inşa edilmesi. Elinden geldiğince onu yapmaya çalıştım ve hâlâ da Do'la sürekli olarak böyle bir işliyoruz.

gi en iyi hikâyeyi kurmaya başlarız. Karakterlerin oluşur o hikâyenin etrafında, çünkü sen bir durum hayal ediyorsun. Ve o durumu yaşayacak karakterler öyle olmalıdır ki, hepsi senin en üstteki kelime ve duyguya hizmet ediyor olmalı. Bir piramit gibi düşünün ve bu piramitin en altında ben varım. Bir süre sonra ben tamamen pat-

romu hikâye olan bir ışın içinde, bir fabrikada çalışmaya başlıyorsunuz. Ve o ne isterse, hikâye nasıl gitsin isterse, nasıl olması gerekiyorsa, her şeyin onun hizmetinde olduğunu hatırlayıp o şekilde yaşamak. Hiç bu kadar özelleştirmemişim ben bu işi.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Kitabı oluştururken belli bir yerden mi esinlenirsiniz, yoksa sadece kendi hayal gücünüzden mi esinlenirsiniz?*

Türkçe sözlükte yeterince kelime var, fazlasıyla var ve bunların her biri bir roman-da kullanılmak için can atıyor veya bir hikâyede. Dolayısıyla o kelimelerden bir tanesi, kalın harflerle yazılmaya başlıyor bir süre sonra benim gözümde. Ve ben o kelimenin hikâyesini anlatmayı tercih ediyorum.

Şimdi hayat, tecrübeler, yaşadığınız her şey, dakikada kaç kez nefes aldığınız dâhil bütün davranışlarınıza ve zaten tepiklenmiş sızıyati ediyor. Bunu önlemek mümkün değil. Çünkü şu anki durumumuz, buraya gelene kadar geçirdiğimiz, bütün hayatta olduğumuz sürecin bir sonucu. Şuradaki davranışımız, bütün hareketlerimiz, konuşmalarımız, seçtiğimiz kelimeler, bunlar bizim aslında bütün hayatımız. Bunların sonucu, dolayısıyla yazarken de esinlenilen şey, aslında hayatın kendisidir. Dolayısıyla onları ayırt etmek çok zor. Hayal gücü ise başka bir dünya. O belki de, ıyık vâz dediğimiz dünya. Niye? Çünkü somut dünyada, bu yaşanan dünyada işler arasında, özellikle derdin insansa, insanla ilgili bir şey yapmak istiyorsan, sınırlar yine insanlar tarafından belirleniyor. "Senin adın ne?" diyorlar. Sen adını söylüyorsun ve bu onunla ilgili korku bın tane yargı oluşabiliyor. Çünkü böyle bir şey var. Böyle bir önyargı oluşuma eğilimi var. Böyle bir önyargı oluşturulsun diye zaten kurulmuş bir düzen var. Bu önyargı her zaman kötüdür demiyorum. Daha kolay birbimizi anlayalım diye önyargılar vardır. Tabi en nihayetinde bir insan önyargı değildir. Yani ben seni bir önyargı ile kavnyorsam, kesin eksik kavnyorumdur. Ve zaten gerçek hayatta bu kadar önyargı varken daha da fazlasını ortaya çıkarmak anlamsız.

■ **Ayşe BIÇAKÇI:** *Karakterlerinizi neye göre seçersiniz?*

Anlatmak istediğim hikaye neyse, o hikayenin hangi duyguları vermesi gerekiyorsa, ben hangi çatışmayı, ihtilafları anlatacağsam, çünkü çatışmalardan doğar genelde hikâyeler. Çünkü o çatışmalar sayesinde tartışabilirsin, tarafları konuşturabilirsin, hangi ihtilafları anlatmak istiyorsan, o ihtilafları hizmet edecek karakter-

ler seçilmelidir. En azından ben öyle ilerliyorum. Bu yolla o zaman konuyu tartışabiliyorsun. Zıt karakterler koymak gerekir. Her şeyi sorgulayan bir karakterin olması gerekiyorsa, onu tamamen ona göre tasarlıyorsun.

■ **Abdülhamit DEMİRHAN:** *Kitaplarımızı yazarken ya iyi olmazsa korkunuz var mı?*

Tabi, daima. Aslında şöyle söyleyeyim, yazarken yaklaşık bir iki sanye bu galiba işi oldu düşünmesini ve duygusunu hissediyorum. İlk sanye sonra geçiyor. Sonra yeni bir cümle kurduğum için, o bir önceki cümlelerin etkisi zaten unutulmuş oluyor ve yeni cümleyle uğraşıyorum. Ve o yeni cümle üzerinde bir iki sanye de bu galiba oldu, fena değil duygusu. En nihayetinde kitap bittikten sonra korkudan bir daha kitabı okumak istemiyorum. Çünkü bunlar benim üzerinde hep tereddüt ettiğim cümlelerle dolu diyorum. Dolayısıyla hiçbir zaman bir kitabın, yani benim yazdıklarımın bana genye bakıp da huzur vereni görmedim. Hepsinin içinde hatalar, eksiklikler olduğunu biliyorum. Her açıp baktığımda da görüyorum. Tabi ki hayalimde hatasız bir kitap yazmak var, ama bunun olamayacağını, en azından benim yapamayacağımı anladım. Ama bu, uğruna ölüm kalım savaşı vermeye değer. Dolayısıyla en azından benim için bu kitaplar tam kitaplar değildir. Çok nadirdir zaten öyle herhangi bir sanat esenye karşılaşmak ve zaten karşılaştığında âşık olursun. O sana her şeyi anlatıyormuş hissinde kapılırsın. Başka kitapların bazı paragrafları sana bu hussı verir, diğer paragrafları kesinlikle sana yakın değildir. Ama o paragraf bile belki senin için çok önemli bir bğıdır. Öyle bir memnuniyet yok, yani sürekli memnuniyetsizlik var hatla.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Yazarken nasıl bir ruh hali içinde olursunuz?*

Haliyle ıçıme kapamık bir ruh halinde olurum. Tamamen hayatta ilişkinin kesildiği bir dönem olduğunu düşünürsek o ruh halini, tabi ki bazen çok sıkıntılı, bazen olağanüstü keyif verici bir süreç olarak görmek mümkün. Ben daha çok bir rüya görmüş gibi oluyorum galiba. Bir uykuya yatışımı ve rüya görmüşüm gibi. Kitap bittikten sonra pek hatırlamıyorum. Belki de bir önceki soruya göre de hatırlamak istemiyorum, galiba genye dönüp tekrar yazmamak için.

■ **Ayşe BIÇAKÇI:** *Romandaki kahramanlarınızla gerçek hayatta karşılaşmamız mümkün mü?*

Mümkün tabi. Yani en azından aynı zımları taşımasalar bile bir süre onlar gibi davranan insanlarla karşılaşmak mümkün tabi.

■ **Abdülhamit DEMİRHAN:** *Romanlarınız sanki duvardan duvara vuruyor insanı. Bunu nasıl başardınız?*

Bu galiba demin söylediğimiz yazmayı ölüm kalım meselesi görmekle ilgili olabilir. Cümle kumayı çok ciddiye almakla ilgili olabilir ve eğer galiba herhangi bir iş, sadece yazmak değil, ölüm kalım meselesi gibi

yapılırsa, bu kadar ciddiye alınırsa galiba o işe muhatap olan kişi de ölüm kalım meselesini hissediyor olabilir. O da öyle okunmaya başlıyor olabilir. Ve belki de bu sebepten duvardan duvara seyahat olabilir.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Azil romanının kapağında "Deha ve delilik arasında seyreten bir hayat" demişsiniz. Bu sözle ne demek istediniz?*

Onu ben dememişim. Yayınevi oraya yazmıştı, ama en nihayetinde, kaptaki karakter Azil dış dünyaya göre bazen delice, bazen de dâlice davranan bın. Ben süper kahraman hikâyelerini çok severim. Hep bir süper kahraman hikâyesi anlatmak istiyordum ve Azil bir süper kahraman hikâyesi. Azil'in örümcek adamdan farkı onun duvarda tımanmıyor oluşu. Onun süper gücü şu, o her şeyi biliyor. Yani dünya üze-

yorsun.

■ **Abdülhamit DEMİRHAN:** *'Az' kitabı ile büyük bir çıkış yaptınız. Tüm kitaplarınızın arasından en çok satan ve okunan 'Az' oldu. Bunu neye bağlıyorsunuz?*

Bunu galiba yazmaya devam etmeye bağlıyorum. Üretime devam etmeye bağlıyorum ve üretlikçe daha fazla hikaye anlatmak ve o hikayelerin daha çok yer bulduğunu görmek ve dolayısıyla daha çok okunmaya bağlıyorum. Bu sadece üretmeye devam etmekle ilgili bir şey. Ve bunu yıllar içinde, çünkü Kinyas ve Kayra'nın üzerinden on iki yıl geçti, on iki yıl sonunda geldiğim yer burası, ama bundan sonra ne olur, ne biter hiçbir fikrim yok. Dolayısıyla onlar benim üzerinde temel düşündüğüm konu değil. Tanıtımla da ilgili olabilir, daha çok tanıtımı yapıldı çünkü. İçeride ilgili olabilir,

nde olup olmakla olan her şeyin farkında ve bilincinde. Ve buna göre davranmaya çalışıyor. Ama her süper kahraman gibi sahip olduğu bu süper gücün bir karanlık tarafı da var. Onun bir mevki, yetkisi var, o da bu bēgr altında izliyor ve bu yüzden de gerçekte olan mantıklı neden sonuç ilişkisini kaydediyor. Ve dolayısıyla kitabın kapağında birinci kelimeyi, deli kelimesini görebili-

ir, bazen denk düşer kitaplar hayatta. Onun için zordur, en azından benim için tam olarak bilmek bunun sebebini. Eğer patronun dama hikaye olarak kalırsa, o zaman zaten bunları olup düşünmeye vakitinin olması mümkün değil. Çünkü sen hep aklındaki hikayeyi kağıda dökmeye peşindesin ve bunun hancinde, sonrasında ne olacağını bilmiyorsun. Bunu kim okuyacak, na-

sıl okuyacak, bu konuda fikir yürütmeye pek gücün kalıyor zaten.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Bir televizyon programında, sunucu, kitabınızın ismi için A Z ya da Az şeklinde iki farklı ifade kullandı. Siz hangisini tercih ediyorsunuz? Ve o sunucunun kitap ismini bu şekilde dile getirmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?*

Az'ı tercih ediyorum. Muhkemelen yazılış biçiminden kaynaklanan bir sorundur. Bu yüzden A ve Z gibi algılanabiliyor. Yoksa kitabın adı Az. Hatta kitap Nevzat Çelik'in bir şımarıyla başlıyor. "Çok olan tarafta değiliz" diye, çokluk üzerine dizeler. Az yanı kitabın adı.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Az adlı eserinizde iki Derda'yı Oğuz Atay buluşturuyor. Neden Oğuz Atay? Oğuz Atay'ın sizdeki yerinden biraz bahsedebilir misiniz?*

Ben eslemedi ki, bir sanat eseniyle insanların tutkulu bir ilişki kurabilecekle bir dünya olsun. Ve bu öyle bir tutku olsun ki, biraz aşka benzesin ve onun uğruna kendi çıkarlarını yok sayarak davranabilsinler. Ve hatta o sanat esen öyle bir rol oynasın ki, iki insanı bir araya getsin. Böyle bir sanat esen Türkçede var, o da Oğuz Atay'ın eserleri.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Az romanınızda bir Kızıldeğirli ile bir Filipinli insanların kalplerini bir et halinde atıp yerlerine insanlar için hayatın anlamı haline gelen öğeyi koyuyorlar. Siz de bu ikili ile karşılaşmış olsaydınız kalbinizin yerine neyi koymalardı isterdiniz?*

Ben kalbime feruaz yaptırıldım, onlardan önce feruaz nca ederdim. Çünkü muhtemelen o sürekli değişecek bir şeydir benim için. Veya ben bu soruyu önceden hiç düşünmediğim için şu an çok saçmıyor da olabiliriz (gülüşmeler). Aslında böyle bir var, Celine'nın Gecenin Sonuna Yokculuk'u bende buna benzer bir etkiyi yapmıştır. 14 yaşında okuduğum bir romandı ve sonraki yıllarda da okumuştum. O kitap bende böyle bir etkiyi yapmıştır.

■ **Abdülhamit DEMİRHAN:** *A ve Z aralarındaki mesafeleri yıkararak bir kelime oluşturmuşlar. Sizce insanlık aralarındaki mesafeleri yıkararak bir şey oluşturabilir mi?*

Ümanmı oluşturulabiliyordur. Biz birbirimizi anlamayalım diye aramızda tonlarca şey var. Zaten birbirimiz hakkında yanlış fikirler edinilen diye bize şıngılganımız o kadar çok var ki, etrafımızda insanlarla irtibatını eksik kur, diyor. Daha doğrusu insanlarla ilişkilerini işlevsel olarak kur, diyor. Halbuki sen gerçek bir iletişim kurmak istiyorsan, o zaman hiç tanımadığın insanlarla kavga etmen mümkün olmayacak, ya da hiç tanımadığın insanlara kötülük yapma ihtiyacı duymayacaksın.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Az adlı eserinizi kendisine ithaf ettiğiniz Nevzat Çelik'in hayatınızdaki yeri ve önemi nedir?*

Çoktur, çünkü onun sayesinde hayatımın rotası değişmiştir.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Kinyas ve Karya ikisi de kopmuş ve hiçbir değerleri kalmamış tam bir anarşist karakterler. Burada vermek istediğiniz mesaj nedir?*

Sonunda söylüyorsunuz zaten, her şeyden kopmuş. Bunu vermek istiyorum. Şimdi o karakterlerin böyle olması, tekrar dönelim en başa. . Hikâye patronu ve ona uygun karakterler yapıyordu ya. Bunun sebebi şu; şimdi eğer senden ve doğumundan önce temellenen atılmış birtakım kurumlar, kuruluşlar, maddi, manevi kavramlar vardır ya ve sen bunlar hakkında en ufak bir fikir sahibi değilsen, daha doğrusu kalbi payın yoksa bunlara, sen doğar doğmaz kendini bir sistemin içinde bulduysan, bu sende bir kuzgınlık yaratabilir belki. Neden dünyayı düzenlemek için benim doğmamı beklemediniz, diyebilirsiniz. Bu senin hakkın. Yani, evet tamam, doğal on beş yıl oldu, ama benim neden bir söz hakkım yok acaba? İşte şehirlerin nasıl planlanması gerektiği hakkında, nasıl bir eğitim olması gerektiği hakkında, nasıl bir kulik luyafet olması gerektiği hakkında neden bana kimse bir şey sormuyor, yani neden siz bütün sistemi kurdunuz ve ben bunun üzerine doğdum. Bu sende bir kuzgınlık yaratabilir. Ama bu kuzgınlık çok çabuk geçer, çünkü büyüsün. Ve zaten kendini bu soruyu soramayacak kadar kredi kartı sahibi olarak bulursun. O yüzden hiç aklına bile gelmez. Kinyas ve Karya bu soruları sormaya devam eden kişiler, karakterler. Yani tekrar söyleyeyim, temellenen kelimelerden önce bütün maddi manevi kurum, kuruluş vesaire hepsiyle kavgalı olmalıdır. Bu yapıda olmaları gerekiyor ki, her şeyi sorgulayabilsinler. Dolayısıyla hikâyenin işine yarasınlar. Çünkü benim amacım orada olabildiğince çok şey sorgulamak, tartışmak. Olabildiğince çok şey. Ve ancak böyle karakterler bunları yapabilir. Bunları sorgulayabilir, sonundaki ve hiçbir şeye bağlı olmayan anarşist bir denkleme ancak böyle olabilir. En azından benim hikâyemde öyle.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Eserlerinizde, birbirinden farklı, bazen uç karakterler işliyorsunuz. Bu tür karakterleri seçmenizdeki etken burcunuz olabilir mi? Siz de içinde iki uç karakteri yaşıyor musunuz?*

Burcum! O kadar inanmıyorum ki burçlara, kate burcu mu dediniz anlamadım. Herman Hesse'in Bozkır Kurdu diye bir romanı var. Tavsiye ederim. Ona bakın ve insanın içindeki iki uçun veya belli de bir uçun neler olabileceğine dair çok güzel bir anlatımı olduğunu görün. Ve eğer sadece iki uç varsa bende, şanslıyım demektir. Sayılan sadece iki ise, o zaman yine iyi. Yani en azından bir gün bımı, diğer gün öbürünü olacağım. Ama yanı ılı olduğundan şüpheliyim.

■ **Abdülhamit DEMİRHAN:** *Sizce Kinyas mı Karya mı?*

Bilemiyorum. Yani bence aradaki "VE"

■ **Meltem DEMİRALP:** *Piç adlı eserinizde geçen Afgan, Cenk, Barbaros veya Hakan karakterlerinden biri olmak zorunda kalsanız hangisini tercih ederdiniz?*

Orada dikkat edersen bir "Hakan" var. Hangisi olmayı tercih edersin? Yani bilemiyorum. Ben bir hikâyeye öyle bakıyorum. Hikâyeye nasıl bakıyorum, biliyor musunuz? Kendimi özdeşleştirebileceğim bir karakter arayışı değil. Daha çok bütün o gösteriyi izleyip o gösterimin bende neler hissettirdiğini çok düşünüyorum. Yani onlardan herhangi biri değil, bütün o hikâyenin kendisi olmak peşindeyim aslında. Dolayısıyla bir zamanlar ben bütün o dört kişi ve hayatlarını geçirme biçimien, yanı o hikâye olmayı tercih ettiğim için o kitap var. Yazdım. Teker teker karakterler yok. Herhangi bir film izlerken, kitap okurken de böyle bakmaya çalışıyorum. Bir karakterle özdeşleşirken bulursam kendimi, hemen durduruyorum kendimi. İşte o zaman ben hikâyenin sadece bir kısmıyla ilgiliymi demek, hikâyenin diğer taraflarını atlıyorum. Ben ise şöyle bakmayı seviyorum. Bunun bir tablo olduğunu düşünmek istiyorum. Ve eğer ben bir resme elimi sokarsam tuvali yırtarım. Ben ona dışardan bakacağım. Ve ressam bana ne kadar çerçeve koyduysa, o sınırdaki ben dünyayı

yı göreceğimi, hayatı göreceğimi. Benim işim bu. Ama özdeşleşmek benim insanı güdüm. Ben olsam ne yapardım demek, onu yapmak insanı bir şey. Onu yapacak kişi sağlıklı da. Ama ben yaparken dediğim gibi durduruyorum kendimi, çünkü hikâyenin hepsinden zevk almışım. Bütün karakterlerin tercihen var, davranışları var. Ama tabii benim algım sakatlanmış bir halde olabilir. Çünkü ben hikâyeye anlaşıyorum. Böyle bir şey olabilir. Meslek bir deformasyon olabilir.

■ **Abdülhamit DEMİRHAN:** *Bir romanda geçen herhangi bir cümleyi okuduğunuzda "Bunu ben nasıl düşüne-medim" dediğiniz oldu mu?*

Tabii! Olmaz olur mu? Zaten bu beğeni, bu ilham alma arayışı daima kışkırtı bu söyletini. Keşke bunu ben yazsaydım, keşke bu melodiler benim aklıma gelseydi. Bu çok doğal.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Peki bunu de-dirten bir yazar var mı?*

Tabii ki. Oğuz Atay var, Herman Hesse var, Rıfat Ilgaz var, Yahya Kemal Beyatlı var, İhsan Oktay Anar var ve o kadar çok yazar var ki, dediğim gibi önemli olan, hayatın sürekli kapatmak için uğraştığı bu algı. Heyecanlanmamı sağlayan algı kapakları. Ye-

ter ki o algı kapaklarını açık tut. Ama bu bir mücadele ister, çünkü durursan hayat kapatır onları. Ve sen bir gün şöyle bir söz söylerken bulursun kendini: "Artık roman okuyamıyorum, aklım almıyor. Film seyretemiyorum, çünkü gündelik hayatımla çok meşgulüm" dersin. "Çünkü hayal kuramıyorum, bir ilişkiye kalmadım" Ama bunu çalıştırsan, eğer, sürekli bunun üzerine gidersen, o zaman bütün yazarlar sana ilham vancı kaynak olarak gelir.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** Kitaplarınızı ileride bir dizi ya da film olarak görmek ister misiniz?

Önemli olan nasıl işlendiği, nasıl uyarlandı. Piç ile ilgili böyle bir çalışma var. Bakalım, göreceğiz. Şu an üretim aşamasında daha. Ama dediğim gibi önemli olan geçişçi hangi sanat disiplini ise, ona uygun olarak uyarlanması. Uyarlamaların çoğunlukla en büyük sıkıntısı bu. Dikkatle çalışılmazsa "Romani çok daha iyiydi" dediğimiz şilerden olur. Ama orası başka bir dünya, bu geçişçi dünya başka bir dünya. Onun için o dünyanın çarklarına, alet edevatına uygun biçimde yeniden inşa etmemiz lazım.

■ **Abdülhamit DEMİRHAN:** Sizce iyi bir yazar olmak için neler yapılmalıdır?

Öncelikle bu konuda kendisine verilen hiçbir tavsiyeyi dinlememelidir, yazar olmak isteyen kişi. Kağıtla kalemle çok iyi anlaşmalı. Bu ne demek? Yazarak düşünmeyle çok iyi anlaşmalı ve Türkçe sözlüğü sevmeli. Sözcükler onun için, matematikteki sayılar gibi hayatın şifresi olmaldır. Eğer kelimelerin sen hayatı anlamaman bir kod sistemi olarak görürsen, o zaman ister istemez sen o kelimelerin bir de ben yazayım diye yazmaya başlarsın.

■ **Meltem DEMİRALP:** Dizüstü edebiyat hakkında ne düşünüyorsunuz?

Dizüstü edebiyat, yani bloglar. Çok iyi olduğunu düşünüyorum. Çünkü benim açımdan hangi maddeyin üzerine yazıldığı hiç önemli değil. Tekrar dönersek yazarak düşünmeye, ister bir kristal ekrana, ister bir kâğıda, ister bir anahtarla masanın üzerine yazılarak, ne olursa olsun yazma eylemi kuşu işle saydığımız bütün o sebeplerden dolayı, dönüştüren bir eylem olduğu için değerli. Dolayısıyla nerede yazılırsa yazılsın, onlar bloglarda yazarlar, başka dijital ortamda yazarlar benim açımdan eskiden de fazlasıyla vardı. Alınardı

kâğıtlarını, yazarlar, fotokopisini çektiler dağıttı. Şimdi bunu yapmak daha kolay. Hatta binlerce yapabiliyorsun. Dolayısıyla hiçbir farkı yok, püf noktası ayrı. Çiğ köş noktası bir, melin var ve onu sizinle paylaşıyorum. Hepsini bu. Dolayısıyla ayırmam mümkün değil, diz üstü, kâğıt üstü diye

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** Son olarak edebiyata meraklı bizim gibi gençlere neler söylemek istersiniz?

Dediğim gibi, eğer meseleleri yazarak görebileceğinize inanıyorsanız, o zaman çok daha ilenye gitmek mümkün. Kitaplarla arasının iyi olması gerekiyor galiba. Kitaplarla arasının iyi olabilmesi için de hayal görmek, hayal kurmaktan hoşlanıyor olması gerekiyor ve uyanık kalması gerekiyor. Yani edebiyat ile uğraşmayı düşünecek olan kişilere her ne kadar hiçbir tavsiyeyi dinlemeyin demiş olsam da, belki söyleyebileceğim tek şey şu olur: "Uyanık kalın" o kadar. Yani uyanık olursanız, görürsünüz, göz kapaklarınız açıktır. Onun için söyleyecek tek şey bu. Hatta sadece edebiyatta değil, genel olarak hayatı düşünerek algılamak

için hazırlanan bir bireyin herhalde temelde, ilk olarak yapması gereken şey uyanık kalmak. Ve senin neler tarafından uyutulduğunu önce iyi tanımlamak. Hepsini bu. Herkesin içinde farkıdır bunlar. Herkesin kendi için bir uyku ilacı vardır. O da başkadır. Önce kendininkini bulman gerekiyor. O da işte yıllar sürüyor.

■ **Meltem DEMİRALP:** Bize bu keyifli sohbet dakikalarını yaşattığınız için çok teşekkür ederiz.

41 yıllık ömründe, çocukluğunda ve yetişkinliğinde olmak üzere iki dünya savaşı görmüş.

Yaşamı süresince rejim değişmiş, cumhuriyet kurulmuş, alfabe değişmiş.

Kuyucaklı Yusuf adlı esenindeki kahramanlardan olan Kaymakam Selahattin Bey ve Şahinde Hanım'ı babası ve annesinden esinlenerek yazmış.

Annesi ve babası arasında çok büyük bir yaş farkı varmış.

Babası askerlikten sonra uzun bir süre kaymakamlık yapmış ve genç bir kadınla evlenmiş, sonraları Sabahattin Ali ile üvey annesi anlaşmakta zorluklar yaşamış.

Fikret adında bir kardeşi varmış.

Asıl mesleği öğretmenlikmiş.

Devlet sınavlarına girip kazanmış ve Almanya'ya eğitim almaya gönderilmiş.

Almanya kendisinin görüşlerini ve dünya çizgisini değiştirmiş, milliyetçiliğin diğer insanlar için tehlike unsuru olabileceğini düşünmüş.

Almanya'daki sınıfında kavga ettiği için bursu kesilmiş, 4 yıllık eğitimini tamamlayamadan ikinci senenin sonunda ülkeye dönmüş.

Almanya'da yaklaşık iki buçuk yıl kalmasına rağmen Almancayı çok iyi öğrenmiş.

Sinop cezaevinde kalırken 'Aldırma Gönül Aldırma' adlı hapishane şarkısının güftesini yazmış.

Kuyucaklı Yusuf adlı romanının bir bölümü Yeni Anadolu gazetesinde

parça parça yayımlanmış. Sonra gazete sahibiyle anlaşamayınca yayımlamayı durdurmuş.

1932 yılında Atatürk'e hakaret iddiasıyla gözaltına alınmış. Bu iddiayı atan, anlaşamadığı gazete sahibiyymiş.

12 ay ile cezalandırılmış, cezasının indirilmesi için temyize başvurmuş, aksine cezası 2 ay daha artırılmış ve 14 ay olmuş.

1933 yılında 10 yıl affı ile cezaevinden çıkmış.

Aklanmak için Atatürk'e 'Benim Aşkım' adlı bir şiir yazmış.

1934'te evlenmiş ve 1937'de Filiz isimli bir kız çocuğu olmuş.

41 yıllık ömründe ikisi İstanbul, bir Çankırı olmak üzere üç kere askerlik yapmış.

Ankara'da konservatuar kurulması için Almanya'dan gelen yabancı yö-

netmene tercümanlık yapmış.

Gezmeyi, şakalaşmayı, taklitler yapmayı çok sevmiş.

Fotoğraf çekmek, onda bir tutku haline almış. Ona, ailesine ve yaşantısına dair günümüze ulaşan fotoğrafların neredeyse çoğu kendi tarafından çekilmiş.

Çok kısa olan ömrüne; şiir, öykü, roman, derleme türlerinden oluşan 20'ye yakın eser siğdirmiş.

Aziz Nesin ile beraber 'Markopaşa' isimli bir dergi çıkarmış.

Markopaşa kapatılınca önce Merhumpasha daha sonra Malumpasha isimli dergiler çıkarmış.

Bulgaristan sınırındaki bir dağda yurt dışına kaçarken öldürülmüş.

Cesedi öldürüldükten 14 ay sonra parçalanmış halde bulunmuş.

YÖNETMEN VE SENARYO YAZARI ONUR ÜNLÜ

**İNSANIN BAŞINA GELEBİLECEK EN BETER ŞEY, KENDİNİ
CİDDİYE ALMASIDIR.**

■ **Cemre KOBOĞLU:** *Senarist veya yönetmen olmak, küçüklüğünüzden beri istediğiniz bir şey miydi? Sinema sanatına nasıl yöneldiniz?*

Yazmak ile uğraşıyordum küçükken, ama sinema ile ilgilenmiyordum. Akımın ucundan geçmezdi sinema ile uğraşacağım. Üniversiteyi bıraktıktan sonra biraz tesadüf oldu aslında. İstanbul'a geldim, ne yapabileceğimi diyerek dolarken bir şekilde senaryo işlerine bulaşım. İlk yazdığım senaryoyu televizyonda izledim. Hayatımda daha önce senaryo görmemişim, dediğim gibi bu işlerin dışındaydım. Planladığım bir şey değildi. Planlanan şeylerin gerçekleşebileceğini düşünmüyorum zaten.

■ **Ayşe BIÇAKÇI:** *Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Bilimleri Anabilim Dalı'nda yüksek lisansınızı tamamladınız. Sizce başarılı işler ortaya koymakta eğitimin payı nedir?*

Bence eğitimin payı çok büyük. Özellikle bizim işlerde eğitimin olmaması söz konusu değil. Sürekli üstüne bir şeyler koymak zorundasın. Okumadan yazamazsın. Yazabilmenin için okuman gerekir, izlemen gerekir her gün. Bunu ne kadar disiplinli bir şekilde yapabilirsen, kafanı o kadar açık olur. Yoksa bir süre sonra elindeki malzemen biter, sen de bitersin. Bir şey yapamaz hale gelirsin. Okuyarak, öğrenerek binktirsın. Binktirdiklerini de kullanırsın. Eğitim bizim için bütün bir şey değil. Sürekli devam eder, etmek zorunda.

■ **Özge KORTEK:** *Yönetmenlik, şairlik, senaristlik... Siz nasıl bilinmek istersiniz?*

Şair olarak bilinmek isterim. Yönetmenlik ve se-

naristliği çok fazla ciddiye almıyorum, o kadar önemli işler değil. Sinemayı ciddiye almıyorum. Eğlenceli, ama herkes yapabileceği bir iş gibi geliyor bana. Çünkü iyi kötü eğitim alan herkes bir senaryo yazabilir, ama herkes şair yazamaz.

■ **Cemre KOBOĞLU:** *Hem senaryolarınız hem de şiirleriniz çok farklı. Ališılmışın dışında ve zamanla insanda bir tutku halini alıyor. Sanatınızın beslendiği kaynaklar nelerdir? Böyle farklı bir sanat anlayışı ortaya koymayı nasıl başarıyorsunuz?*

Farklı bir şey yapayım diyerek farklı bir şey yapamazsın. İçinden geleni yaparsın. İçinden gelenler farklıysa ortaya farklı bir ürün çıkar. Öteki türlü çok yapacak olur ve kimse beğenmez. Bu kafanın çalışma biçimi, yetişme şeklin, beslendiğin kaynaklarla ilgili. Beslendiğin kaynaktan ilgili kendini sınırlayamazsın. Mesela benim masamda Paulo'nun bütün eserleri duruyor, Palahniuk'un birkaç tane romanı duruyor, bir yanda Mesnevi ve Cemil Me-

neç kitapları duruyor. Şöyle bir şey var, kafanı belli bir olaya takarsın bir süre, ona yönelirsin, onunla ilgili şeyler okursun. Örneğin öfke, kafanı öfkeye takarsın, okursun, araştırırsın, sonra ilgili Güney Amerika resmini sanatı çeker, ona odaklanırsın ve bu böyle gider. İşlerin dağıntığı senin yetişme biçiminle ilgili ve hayattan ne mural ettiğinle ilgili şeylerdir. Bu noktaya kimse müdahale edemez, şöyle olmalı diyemez. Bir insanın neyle ilgileneceğini sadece kendisi bilebilir. Tek önemli olan şey oradaki samimiyettir. Laf olsun diye kafanı Güney Amerika resmine takarsan oradan bir şey çıkmaz. Gerçekten paranormal bir şekilde Güney Amerika'da yapılan resimle ilgilenme noktasına getiriyor

hayat seni, oraya varırsın bir şekilde. Bilemezsen ne olacağını. Samimi bir şekilde ordaysan, oradan bir sürü şey alırsın. Ama ben "Resim önemli bir sanattır, şimdi de resim sanatıyla ilgileniyim." dersem olmaz. Akıl bir yerde biter. Önemli olan kalbin seni nereye götürdüğüdür. Orada da önemli olan samimiyettir. Kendine ve etrafına karşı ne kadar samimi olduğun hayatın akışını belirler. Özellikle sizin yaşlarınızda koşullara, bu böyle olmalı, şu şöyle olmalı diye bir sürü şey söyleniyor. Bence bunlara biraz daha şüpheyle ve sorgulayarak yaklaşmak gerek. Öyle olmayabilir, çünkü ve büyük ihtimalle onlar yanlış biliyor zaten. Bize söylenenler doğru olsaydı dünya bu halde olmazdı. Çoğun-

İyi kötü eğitim alan herkes bir senaryo yazabilir; ama herkes şair yazamaz.

olan başka kimse yok diye öyle yapmadım. Bir şekil de akıma geldi ve öyle oldu. Dizide İsmail Abi ile Mecnun birbirlerine bağınıyorlar. Onun da bir açıklaması yok mesela. İçinden öyle geldi ve öyle oldu. Bazı şeyleri açıklayamazsın, onlar için açıklama gerekmez. Açıklaadıkça, akıl bir noktaya indirildikçe büyüklüğünü yitirir bazı şeyler.

■ **Özge KORTEK:** *Yeniden şiir yazmanız söz konusu olabilir mi? Eğer yazacaksanız senaryoyu bırakmanız söz konusu mu?*

Bilmiyorum. Kitap çıkmak çok önemli bir şey değildir. Belli bir sayıda şair yazarsın, bunları bir araya getirirsin ve kitap çıkarırsın. Bu olmasa da olur. Şiir bir haldir, o hâlin içinde olmaktır. Bütün o hâl insan-

luk onanın söylediklerini yapıyor ve derlenemiyor. Demek ki yanlış biliyorlar.

■ **Ayşe BIÇAKÇI:** *Neden şiirlerinizi Onur Ünlü diye değil de Ah Muhsin Ünlü olarak yayınladınız?*

Bilmiyorum. Benim mahallede postacı bir abim vardı, onun adı Muhsin idi. Sonra oyuncak kedim oldu, kediye Muhsin Abi'nin adını verdim. Sonra kedi de ben o ismi aldım. İsminin başında ünlem olan başka kimse yoktu; ama ben, isminin başında ünlem

da birkaç yıl sürebilir. Birkaç sene sonra bir tane şair de çıkabilir. Bu nedenle kaç tane şair yazdığın önemli değildir. Kaç tane kitabının olduğu önemli değildir, önemli olan o hâle dâhil olup olmadıdır. Senaryoyu bırakmam söz konusu değil. Zaten şair yazıyorum. Bir şey bırakmış değilim.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Senaryo yazmaya Deli Yürek ile başladınız. Bildiğim kadıyla kalabalık bir ekip yazıyordunuz. O ekibin başında bir abiniz vardı;*

Ömer Lütfi Mete... Ondan neler öğrendiniz? Ömer Lütfi Mete'nin hayatınızdaki ve sanatınızdaki yeri nedir?

Nezaketin, zarafetin, samimiyetin, bir insanı gerçekten sevmenin ne olduğunu ondan öğrendim. Gözlerin dolabilir şimdiki, onun hakkındaki düşüncülerimi anlatmak çok zor. Hayatımda tanıdığım en müthiş insandı. Çok çalışkan biriydi, sevgi dolu ve neşeliydi. Sürekli doğuma, cenazeye, hastanelere, hasta ziyaretine gidiyordu. Toplantılarımızı hastanelerde yapıyorduk. Hastaları ziyaret edip oradan cenazeye katılıyorduk. Delirmişçesine sadece bunlarla uğraşıyordu. Senaryo yazma gibi işlen de öğrendim tabiri, ama bunu bir şekilde öğrenebilir insan. Ben ondan çok daha fazla şey öğrendim. Bir insanı hesapsız şekilde sevebilmeyi öğrendim.

■ Cemre KOBOĞLU: Filmleminizde post modern dini motiflere yer veriyorsunuz. Bunlar insanlara bir mesaj mı? Yoksa senaryonun gereği mi?

Şu konu biraz yanlış anlaşılıyor, mesaj vermek istemiyorsunuz. Sanatçı topluma yol gösterir, böyle hikâyelere inanmam. Örnek olmak zorunda değilim. Hatta geçmişte olmuş da insanların harı.

Ben daha çok o mevzu olan dalga geçmek için kullanıyorum. Onlarla değil, kendimle, durumla falan. O da yine benim planladığım bir şey değil. Bir mevzu herkese farklı farklı şeyler çağırıştırır ya, bana da çağırıştırdığı şeyler bazen senin dilinin referans edeceği şeyler olur, çünkü onları düşünürüm. Mesela ben sürekli Peygamber düşünürüm, düşünüyorum ne yapayım yani, o benim akımda, o benim aklımda olduğu için, bir mevzu olduğu zaman o devreye giriyor. Oraya bir şekilde giriyor, bir şekilde giriyorlar. Özellikle planlayarak yaptığım bir şey değil, zaten o rahatsız eder. O planlanan bir şey değil.

■ Ayşe BİÇAKÇI: Filmleminizi izlerken insan bir ikileme düşünüyor. Ağlanacak bir hale gülebiliyoruz. Siz seyircide böyle bir etki mi bırakmak istiyorsunuz? Yani bunu bilerek mi yapıyorsunuz?

Bu öyle haince planlayarak yaptığımız bir şey değil, ama oluşmasından zevk aldığımız bir durum. Çünkü bu bir ya da iki sefer yapıldığında hoşumuza gider bir şey. Yani hep aynı duygu üzerinde olmaması hoşumuza gidiyor. Bir insan sürekli duygusal, sürekli neşeli, sürekli öfkeli olmaz, halden hale geçer. Ötekilerden birdenbire çok neşeli bir hale geçebilir. Biz yaptığımız işlerde de bunu yapıyoruz.

■ Özge KORTEK: Bir röportajınızda "Hayata bağlı olmayı, hayatı çok sevmeyi, hayata dolu dolu yaşama fikrini küçümsüyorum." demişsiniz. Sizin için ölüm ne anlam taşıyor, hayat ne anlam taşıyor?

Çok kazık soru ya. Gerçekten de öyle düşünüyorum. Hayata bağlılık falan, bu tarz şeyler gerçekten küçümsüyorum. Şöyle söyleyeyim, yapabileceğim kadar şey yaptım ben zaten, bundan sonra yaşasam ne olacak? Ne fark edecek yani? İçtane daha film yapacağım, beş tane daha insanın kalbini kıracağım. Yaşadıkça dünyaya yarar değil de zarar verme ihtimalim daha fazla. Dolayısıyla belli bir süreden sonra uzatmamak hayatı, bence daha iyi. Yani bir yerde kesilip gitmesi gerekir. Şöyle söyleyeyim: Hayat kötü değildir. Bu hayat kötü olsa bu kadar iyi insan gelirdi, onlar dünyaya gelmezdi zaten. Ama ölüm de kötü olsaydı, onlar da ölmezdi. Ben hayata bakışı ölüme bakışı diye görüyorum. Ölümü düşünüyorsam hayatta ilgili düşünüyorum. Ölümden korkan hayattan da korkar. Oysa ben öyle inanıyorum ki: bizim yaşayacağımız toplam bir alanın parçası, bundan sonra daha ilerde bir şeyler olacak. Büyük ihtimalle bundan sonraki bölüm daha ilenik seviyesidir. Dolayısıyla da burada takılıyor işte böyle. Bunu yüceltmenin, bınak bir hale getirmenin, vazgeçilmez bir şekilde algılamamızın bir manası yok, çünkü ölmek de insanın kaçamadığı bir şey. Onun için de maddi hayata fazla değer vermenin bir lüzumu yok. Dünya geçer gider. Bundan bir on sene önce şu imkânlar bende olsaydı. Mesela şirketimiz var, mortaj sefiniz, tesisat kurulumumuz, kameralarımız falan var. Yolun başındaki genç bir çocuğun isteyebileceği her şey var şu anda. Bir şey olmuyor yani. Çalıştım oldu, ölmeye de bilirdi, ama oldu. Ama bu serim çalışmana gerek yok demek değil. Oldu tamam,

devam et, işi bitir. Bir şey yapmak istiyorsun, ama netice de çok da mühim değil. Daha önce yoktu, ölmüyorduk yani. Anlatılabildim mi, yani ne olabilir ki?

■ Meltem DEMİRALP: Polis ile Güneş'in Oğlu filminin son sahnelerinin repliklerinden bazıları aynı. Bunu yapmanızın nedeni nedir?

Öyle, kendi kendime eğlenmek istedim. Ben Güneş'in Oğlu'nu niye yazdığımı hatırlamıyorum bile. Ben Güneş'in Oğlu'nu niye çektim, onu da bilmeyordum. Gerçekten yani, o biraz öyle gerekti o zaman. Borçlarımız vardı. Tefeciden borç aldık. Onları ödememiz lazımdı. Mesela Güneş'in Oğlu'nda hiç gece yok. Niye biliyor musunuz, çünkü ben geldim eve. Bir şey yapmam lazım. O zaman ışık malzemesi pahalı bir şey. Hem o olduğu zamana ekimam, her şey artar. Ben düşündüm ki, ışık olmasın. Film gündüz geçsin, gece çalışmayalım. Gündüz olsun, aa güneş falan. Sonuç, hiç gece sahnesi yoktur, hep gündüz geçer. Işık malzemesine verecek paramız yoktu, başka hiçbir anlamı yok yani. Tüm filmin gündüz geçmesinin tek sebebi o. Çok kısa sürede yazıp çektim, sonunda da kendimle eğlenmek istedim. İnsanın başına gelebilecek en beter şey kendini ciddiye almasıdır. Kendini ciddiye alan insan kadar sıkıcı, Allah'ın cezası bir insan yoktur. Kendini ciddiye alanlar hep sıkıcı insanlardır. Buna mukabil, bak Türkiye'deki yazar-çizerlere, sevdiğiniz adamların hepsi kendisiyle dalga geçen, eğlenen, kendi kendini eleştiren, hatta acımasız bir şekilde eleştiren insanlar olurlar. O insanlar öyle insanlardır. Ben küçüklüğümde ben kendimle eğlenmeye çalıştım. Bırsı söylemeden kendimle ilgili olan bir şeyle dalga geçmemi, hem durumu daha eğlenceli kılar, hem de sınırlandırmamızı engeller. O arada yaptığım da öyle bir şey, bir önceki filmdeki saçma bir şeyi diğer filmde kullanarak eğlenmekten başka bir şey değil.

■ Cemre KOBOĞLU: Celal Tan ve Ailesi'nin Aşırı Acıklı Hikâyesi'nde aile içinde yalan söyleyen insanlar var. Gerçek hayatta Türk toplumunda da bu şekilde yozlaşma olduğunu düşünüyor musunuz?

Tabii ki, ama bununla ilgili yok. Bu insanda olan bir şeydir. Aile berbat şekildedir, insanlar birbirine yalan söyler. Şimdi kendi anne-babandan nefret etmeni istemem ama annelerimiz, babalarımız, teyzelerimiz, halalarımız hep yalan söyler. Her ailede gizli kalmış, üzen açılmayan, boş ver denilip kapalı hikâyeler vardır ya, bu acayip bir şey değildir, insanın doğasında vardır. Bir olay olur, ailen gelir üstünü kapar. Çünkü doğru olan üstünün kapatılmasıdır. Ama yapacak bir şey yok. Bu insan olmaktan kaynaklanan bir durum. Sadece Türk toplumuyla ilgili değil. Ama benim biraz eliğim asıl mevzu, aile yapısı denen şeyin ahmakça bir labirentle yüceltilip korunması. Niye mükemmel ki? Ne? var yani Türk aile yapısını? Hanı biraz sert bir şey söyleyeyim: Dünyada Anadolu kadar aile içi cinsel ilişkinin görüldüğü çok az yer vardır. Anadolu bunlar-

la ağzına kadar doludur. Kimse bunlardan bahsetmez ve %80-90 zavallı kızlar çeker bunu. Bir şeyin bu kadar yüceltilme fikri benim canımı sıkıyor. Birbirimize yalan söylemeyeelim. Türk ailesinin olağanüstü şeylerle donatılmış, kut-

Bize söylenenler doğru olsaydı dünya bu halde olmazdı.

sal ve büyük bir şey olduğunu düşünmüyorum. Aynı şekilde terör olaylarında da öyle düşünmüyorum. İnsanlar günah işler, dünyanın her yerinde insanlar günahkârdır, dolayısıyla Türklerden üstün olduğunu da düşünmüyorum. Her milletin bildiği şeyler var. Türkler savaşçıdır. 2500 sene savaşır dururlar, Türklerin özelliği budur. Türkler savaşır, Türkler matematiği bilmez. Türkler ıkı şey bilir, savaşır ve şır yazarlar. Başka bir şey yapmazlar. Siyasette uğraşırlar, devlet kurarlar. Ama makine yapamazlar. Makine Almanya'dadır. Böyle yani. Her milletin kendine has birtakım özellikler vardır. Bırsı olmasa öbürü de olmaz. Alman makine yapıyor, dolayısıyla matbaa yapıyor, ama Türkler devlet kuruyor. O, ona onu öğretiyor, o da ona onu öğretiyor. Herkes birbirinden bir şey alıp veriyor. Diğer milletlerden daha üstün olduğunu düşünme fikri hastalıklı bir fikir. Bu tıpkı şuna benzer, senin karşındakinden üstün olduğunu düşünmen ve her şeyi bunun üzerine inşa etmen. Düşünsene, manyağa dönersin. Ortalama insanlarımız işle, aramızda zekamız da var, aptallımız da var. Basitçe bu.

■ Ayşe BİÇAKÇI: Buna benzer bir soru soruldu; ama ben şunu sormak istiyorum: İnsanlara ölümü sevdirmeye mi çalışıyorsunuz, yoksa ölümün hayatın gerçeği olduğunu mu vurguluyorsunuz?

Sevdirmek değil. Ölüm üzerine düşünmeliyiz. Ölüm üzerine düşünmek bizi sağlıklı insanlar yapar. Biz ölürdük, bundan 150 sene önce bizi evin bahçesine gömerlerdi. İnsanlar mezarlıklarda iç içeydi. İnsanlar ölüden kork-

Farklı bir şey yapayım diyerek farklı bir şey yapamazsın. İçinden geleni yaparsın. İçinden gelenler farklıysa ortaya farklı bir ürün çıkar.

mazdı. Deden öldüğü zaman onu bahçeye gömerdin, sonra onun yanında oturur yemek yerdin, orada çocuk doğardı. Çocuk 6 aylık emeklerken salarlardı, dedesinin mezarının üzerinde büyürdü çocuk. Dolayısıyla ölüm hayatın doğal bir parçasıydı. Ama sonra ne oldu, mezarlıklar şehrin dışına çıkarılmaya başlandı. Ölüm bütün yan fikirleriyle beraber hayatın dışına çıkarılmaya çalışıldı.

Bu bizi sakın insanlar olmaktan uzaklaştırdı. Artık ölümden ve ölüden korkulur oldu. Niye korkarsın ölüden? Adam ölü işte. Ölmüş. Ama ben de öyle olacağım. Mesela cenaze törenlerinde içten içe bir rahatlık yaşırsın. "O öldü, ben ölmedim" gibilerinden. Yani ölüm her şeyin tersiymiş gibi bir fikir yanlış. Yani ne yapabilirsin ki, korkunun ecele bir faydası yoktur. Velhasıl bu. Ölümün hayatın dışına çıkarılması bizi bittiriyor. Derhal mezarlıklara koşmalıyız, mezarlıkların içine evler yaptırılmalı, orada yaşamalıyız. Ciddi söylüyorum, me-

zarlık olan evlerde oturmak iyidir mesela. Ara sıra mezarlığa gitmek iyidir. Dinî bir bakımdan söylemiyorum, o ayrı bir mevzu, ama insanı sakinleştirir ve açısından mezarlık iyidir. Dolayısıyla filmde yaptığımız şeyler, mesele benim başıma geldi, kanser hastası oldum ben, ama daha bir faydasını göremedim. Çünkü "Tamam ölmeyeceksin, yirtacaksın büyük ihtimalle" dediler, ben de söylenene inandım ve ölümlü tam bir yüzleşme yaşamadım. Boşu boşuna kanser oldum. Bir şey olmalı mesela. Ölürsen iyi olur. Ölürsen bir işe yarar kanser olmam. Ölmezsem yaramayacak

■ **Özge KÖRTEL:** Senarist ve yönetmenliğini yaptığınız "Celal Tan ve Ailesinin Aşın Acıklı Hikâyesi" Adana Altın Koza Film Festivali'nde en iyi film ve senaryo ödülünü aldı. Ayrıca Beş Şehir Antalya Altın Portakal Film Festivali En İyi Senaryo Ödülü ile Adana Altın Koza Film Festivali En İyi Senaryo Ödülü'nü aldı. Bu zamana kadar aldığınız ödüllerden sizi en çok heyecandıran hangisi oldu?

Ödül almak motivasyonu artırıyor tabii ki. Çünkü sana ödül veren insanlar herhangi biri değil. Senin ve seyrinin saydığı, sinemasını veya yaptığı işi beğendiğin insanlar. Adana Film Festivali'nde en iyi senaryo ve en iyi film ödülünü aldım. Jüri başkanı Derviş Zaim'di. Derviş Zaim zaten benim sevdiğim, saydığım bir yönetmen. Senin saydığın birinden ödül almış olmak. Ödül olmasa, adamın sana afenini deyip seni yollaması bile yeterli. Onu ben arkadaşlara da söyledim: Derviş Zaim orada ödül vermek şöyle dursun, beni çağırırsa sahneye, kutlağımlı çekse, vursa, ben eyvallah der giderim. Demek ki bir yerde hata yapmışım demim. Zaten o şekilde saygı duyduğum bir adam. Kulağına çekmek bir yana üstüne bir de ödül veriyor.

"Sinemayı ciddiye almamak demek" o cümle çok kişisel bir şey, asla yanlış anlaşılmasın, çok büyük bir emek harcıyor. Biz daha dün konuştuğ arkadaşlarla, bir hafta çalıştık bunun sadece sekse dakikası anlamlı. Siz seksen dakikayı görüyorsunuz. Bir haftadan sekse dakikayı çıkar, geri kalan her şeyi boşa yapıyoruz biz. Bu korkunç bir emek var ortada. Yani bu film olduğunda daha da acayip bir hale geliyor. Dolayısıyla bu insanların emeğini küçümseyen çarpılır yanı. O çok kişisel bir şey. Boş kaldığım zaman canımı film izlemek istemiyor. Elim kitaba gidiyor arkadaşım, filme gitmiyorum. Film koyup seyretilmiyorum.

Geçen 12 derecede bir çekimi yapıyorduk. Şirketten geldiler, beni zorla arabaya koyup götürdüler. Yeni ilaç almıştım. Geçen sene bir çekimde kalbim dönmüştü, o kadar soğuktu. Ve manyakça yanı, ben hep düşünüyordum, neye bu iş yapıyoruz yani, bu kadar anlamlı yok ki. Niye bu kadar insan böyle bir işi yapar. Haru diyeim ki, biz biraz daha fazla para kazanıyoruz, ama sette çalışan insan-

lar başka bir iş yapsa biraz daha az kazanır, ama aradaki maddi fark, bu işi yapmaya değer. Kazandığının on katını kazanırsın da gideyim sette şu işi yapayım dersin. Daha iyi kazanılır ortalama insanlardan, ama hayat koyuyorsun ortaya, hakikaten çok ağır bir iş. Dolayısıyla sinemayı harcanın, küçümseyenin ağız yamulur yanı. Ben kişisel olarak

bu işi yapabildiğim için, biraz da küstahça ve kibirliliğimden söyleyebilirim, ama herkes söyleyemez. Benim hakkım var. Ben söyleyebilirim, başkasına söyletmem ama. Sonuç olarak ödüller iyidir, ödül alın.

Bazı şeyleri açıklayamazsın, onlar için açıklama gerekmez. Açıkladıkça, akli bir noktaya indirildikçe, büyüklüğünü yitirir bazı şeyler.

Haluk Bilginer, Hümeysra, Köksal Engür gibi büyük oyuncularla çalışmanın avantajları nelerdir? Dezavantajları var mıdır?

Dezavantajları yok, onlar süper insanlar. Mesela iyi oyuncu senaryoyu okur, gelir, inanır ona. Para pul ikincil plandadır. Çocuk oyuncu gördüğü zaman oynamak ister ya oyuncu da senaryoyu gördüğü zaman oynamak ister. Öyle bir motivasyonla gelirler. Senaryoya inanırsa, kafadan çizginin senin tarafına geçmiş olur.

Haluk Abi'ye sordum niye benle çalışıyorsun diye, çünkü ben daha önce fotoğraf bile çekmemişim, film çekmeye çalışıyorum. "O senaryoyu yazan adam, o filmi de çekebilir" dedi bana. İyi oyuncu sana güvendiikten sonra asker gibidir. Otur dersin oturur, kalk dersin kalkar. Ne yapıyorum diye sormaz. Yönetmene acayip güvenirliler ve teslim olurlar. Kuralın bu olduğunu bilirler. Büyük oyuncular yönetmene karşı kibirlenmiş insanlardır. Sette de kibar, zarf, çalışkan, müthiş disiplinli insanlardır. Haluk Abi mesele, Polis filmi çekerken her gün vardı, her saat. Bir kere geçtik, eşi hamileydi ve kanama geçirmişti, hastaneye kaldırımlar, ondan dolayı iki saat gecikti. Onda da haber vererek geçtik. Ben olsam mesela gitmem sette mesele, o geldi. Onlar öyle insanlar. Hiç zor değil, öyle zannediliyor, ama değil.

Sana inanacak, eğer sana inanmazsa, seni sevmese bir şekilde mecburen o işin içindeyse, ki televizyon işlerinde genelde öyledir, oradan kaç, yani kimse onlarla çalışmak istemez o zaman. Ondan iki tane var yanı. Bir, sana inanmış seninle çalışmak isteyen Haluk Bilginer iki, seninle olması gerektiği için orada olan Haluk Bilginer. Onlar neşeliydi, devamlı gülerlerdi. Bir süre sonra neye güldüklerini de unutulardı. Zor değil, tahmin edebiliyorum, dışardan zoruş gibi geliyor, ama sana inanırsa zor değil. Haluk Abi'ye şuraya otur dersem oturur. Çünkü sanat biliyor ve bir yakını olarak bana güveniyor, benim ona güvendiğim gibi. O güven ilişkisini test ettikten sonra her şeyi yaparsın onunla. Leyla ile Mecnun'un da iyi gitmesinin sebeplerinden biri o. Birbirimize paslaşıyoruz yanı. Ben bir şey istediğim zaman onlar bu ne ki ya demiyorlar. Oyuncular sonu sora, özellikle dizilerde, niye bunu yapıyoruz diye anlamak ister. Bir şey istiyorsun ondan, doğal olarak adam da o yaptığı şeye gerekçe bulmaya çalışıyor ki

anlamlı gözüksün. Mesele geçen Ahmet Abi (Ahmet Mümtaz Taylan) "Hiç anlamıyorum, bunu sen istiyorsun diye yapıyorum, normalde yapmam, yoksa yaptığım, çok saçma bir şey," dedi. Güven meselesi çok önemli. Mesele o sen anlamadığın bir şey yapıyor, sen de onun yaptığına bir anlam veremiyorsun. "Dur bir bakayım nereye götüreceksin bunu," diyorsun. Hakikaten de yaptığı şey iki gün sonra anlamlı hale geliyor. Onu Burak (Burak Aksak) görüyor, onun üzerine bir şeyler yazıyor. Ufacık bir şey birdenbire sahne haline geliyor. Siz onu konuşmaya başlıyorsunuz. Aslında orada Ahmet Abi'nin aklına gelen çok küçük bir şeydir. Bu güven ilişkisinden kaynaklanır.

■ **Cemre KOBOĞLU:** Filmelerinizin hak ettiği değeri anlayabilişini düşünüyor musunuz?

Evet. Anlaşılamayacak ne olabilir ki? Filmlemede anlaşılacak bir şey olduğunu düşünmüyorum. İnsanlar Onur Ünlü sineması diye bir şeyden bahsediyorlar, bu iyi bir şey. Bu herkese nasip olmaz yanı, daha ne olacak? Birinden Altın Portakalım da var, birinden Altın Kozam da var. Daha ne yapacaklar ne isteyeyim ki? Anlamayan yok da, işine gelmeyen var. Bir sebepten dolayı beni sevmediği için sürekli aleyhinde yazı yazan, konuşanlar var. Ama bunlar olur. Bunun için bir şey yapamazsın. Şunu mesela çok yaşadım: Yazar çizer tayfasından beni bilmezken alan tutan insanların, benimle tanıştıktan sonra "Ya abı, hay Allah, sen de ne iyi insanmışsın" dedikten sonra tanık oldum. Geçen bir sinema yazan arkadaşım, Adana'da ödülü aldığımızda geldi sarıldı bana, çok sevindim. "Berbat film ya" dedi. Adam filmi sevmemiş, ama ödül almama seviniyor. Adam kişisel olarak filmi sevmek zorunda değil ki, arkadaşı olduğunu için bir yandan da ödül almama seviniyor. Bunlar güzel şeyler, bu samimiyle yaşadığı zaman güzel. Bu samimiyle her zaman yaşanmıyor ama. Bazen üzücü şeyler yaşanabiliyor, ama ne yapacaksın, bu işin öznesi bunlar. Herkes seni sevmeyi, herksten aynı ilgiyi bekleyemezsin. Zaten sılcı da olur. Öyle bir şey olmaz yanı, saçma olur herkesin sevmesi.

■ **Ayşe BIÇAKÇI:** Kolon kanseri olmanız hayatınızda neleri değiştirdi? Kanser olduğunuzu öğrendiğinizde ne hissettiniz?

Çok bir şey değişmedi. Bir işe yaramadı. Bir

şeyi değiştirdi, sabah geç gelebiliyorum, akşam ben gidiyorum dediğimde gidiyorum. Şımarabiliyorum. İş oldu aslında. Hamile gibi hissediyorum kendimi, haru insanlar ona çok özen gösterirler, bana da öyle davranıyorlar, herkes gülmüyor bana fazla. Komik bir durum.

■ **Özge KÖRTEL:** Yönetmen olarak Türkiye'deki sinema ve dizilerinin geldiği nokta hakkında ne düşünüyorsunuz? Dünya sinemasına göre iyi bir yerde miyiz?

Türk sineması diye bir şey yok, Türkiye'de yapılan sinema diye bir şey var. Türkiye'de kişisel olarak kendi sinemasını oluşturmuş insanlar var, ama ne bileyim Alman sineması, İtalyan sineması, Fransız sineması gibi bir Türk sineması olduğunu düşünmüyorum. Bu konu üzerinde kafa yormuyorum. Daha da açıkçası umurumda da değil. Ben filmlemede burada yaptığım için filmlemede dolayısıyla Türk sinemasına dahil oluyor. Türk sinemasıyla bütün bağım budur. Türk şı- n dediğin zaman onunla ilgileniyorum. Öyle bir şey vardı zaten. Dünyada şı- n olan dört beş tane medeniyetten biriyiz. Türk şı- n büyük bir şeydir. Türkler şı- n yazarlar, ama film çekemezler, çünkü film çekmek Türk kafasının yapabileceği bir şey değil. Fazla analitik bir işi film çekmek. 2000 sonrası benim de içinde olduğum bir yönetmen kuşağı var, henüz yeni çocuklar gelmedi. O kuşakta sevdiğim yönetmenler var, sevmediğim yönetmenler var. Devletler sinemayı desteklememeli. Yönetmenler devletten yardım almamalı. Ne bileyim, ben o konuda biraz genel görüşün dışında düşünüyorum. Kinci olmak için de çok fazla konuşmak istemiyorum. Bakanlıktan para alınıp film yapılması bana ahlaki gelmiyor. Ama insanlar bunu yapıyorlar. Devletten para alıp daha sonra devlet aleyhinde propaganda yapabiliyorlar. Adamdan parayı alıyorsun, daha sonra adama bağıyorsun o parayla. Bu bana ahlaki gelmiyor. Bu konular hakkında saatlerce konuşabiliriz, ama sıkıcı konular bunlar. Sonuç olarak, umurumda değil Türk sineması.

film yapılması bana ahlaki gelmiyor. Ama insanlar bunu yapıyorlar. Devletten para alıp daha sonra devlet aleyhinde propaganda yapabiliyorlar. Adamdan parayı alıyorsun, daha sonra adama bağıyorsun o parayla. Bu bana ahlaki gelmiyor. Bu konular hakkında saatlerce konuşabiliriz, ama sıkıcı konular bunlar. Sonuç olarak, umurumda değil Türk sineması.

■ **Meltem DEMİRALP:** Leyla ile Mecnun çok iyi bir yapım. Böyle bir seyirci kitlesi oluşturabileceğinizi tahmin etmiş miydiniz? Bu fikir nasıl ortaya çıktı ve bu kadar çok tutmasını neye bağlıyorsunuz?

Ben senaryonun ilk otuz sayfasını okudum. Burada yeni bir şey var, bu iş iki türkü patlayacak, ya olumlu anlamda patlayacak, ya da elimizde patlayacak, dedim. Biz bunu kendi aramızda da konuştuğ ortaktığımızla beraber. Bir dizi yapmayı düşünüyorduk, Leyla ile Mecnun iyi bir yapımdı ve bizim açımızdan da iyi olacaktı. Bunu hissettirmeyi ve başladık.

■ **Cemre KOBOĞLU:** *Leyla ile Mecnun bir durum komedisi; ayrıca içinde bilim kurgu öğeleri de oldukça fazla. Sizce bu durum, insanların dizinin gerçeklikten uzak olduğunu düşündükleri için diziyi yadırgamasına mı neden oluyor, yoksa insanların ilgisini mi artırıyor?*

Bence insanlar bununla ilgilenmiyor. Bence insanların ilgisini çeken ve insanların sevdiği şey dizinin şerh ve samimi olması. Bu karakterler bir yerde varlar. Dizi deli bütün karakterleri dışarda görebilmeniz, tabiri inandırıcı.

sınız. İnandığımız zaman bir bakkalın uzaya gitmesi size tuhaf gelmez. Bizim püf noktamız, o hayatta olan karakterleri size sunmak.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Dizi, her bölümünde bir ağılatıyor bir güldürüyor. İnsanların bunu duygu karmaşası olarak algılanmasından korkmuyor musunuz?*

Bu hakikaten planladığımız bir şey değil, kaçmaz den geliyor. Bir senaryo yazmanın çeşitli yolları vardır. Bu yollardan bansı şudur. Mesela Turgut Uyar'ın Göğe Bakma Durağı adlı şırmı koymak istersen hikayeye. Dersin ki, bununla bırırsın. Bütün hikayeyi ona göre kurarsın. Hikaye gelip gelip buraya da bir şer koyalım demezsin. Mesela, Mecnun el salladığında yedi tane İsmail Abi ona el sallasa diye düşünürsün, oradan bir bölüm çıkar. Toplanırız, kıvranırız konu bulmak için. Her defasında birbirimize bakanız ve artık bitti deniz, buraya kadarmış. Olmayacak yanı, bu sefer yapamayacağız. Sonra bir şey olur, birinin aklına bir fikir gelir. Böyle senaryo çıkıyor. 6.bölümden itibaren olan bir şey bu.

■ **Özge KORTEK:** *Köksal Engür, Ahmet Mümtaz Taylan, Serkan Keskin, İhtar Gökseven, Cengiz Bozkurt, Ali Atay, Osman Sonant, Ayşe Selen, Nalan Kuruçim, Zeynep Çamcı, Müge Boz... Böyle bir kadroyla çalışmak nasıl bir duygu? Set ortamı nasıl?*

Biraz bahsettim ondan daha önce. İyi bir şey tabiri ki. Onların da içinde birbirini sevmeyen insanlar var ta-

bi. Herkes kardeş değil birbiriyle, ama bu asla işe yansmaz. Önemli olan bu. Genelde neşeliyiz, bazen genişek de neşeliyiz, ıyıyız. İyi oyuncuyla çalışmak çok önemli. Yönetmenin bir şey yaptığını sanır insanlar, ama aslında sen hiç bir şey yapmazsın. Bir yanda da oyuncu-yönetmen ilişkisi başka bir şeydir, oyuncu-oyuncu ilişkisi başka bir şeydir. İyi oyuncuların iyi oyuncularla ilişkisi zordur. Yetenekli insanlar diğennr sevmeyizler, kusanırlar. Ama bizde o tersine döndü. Haluk abi mesela karşısındaki oyuncuyu yükseltir. O iyi gözüktürse, o da iyi gözüktür çünkü. Yetenekli ama kötü kalpli oyuncular bunun tersini yaparlar. Bizde öyle değil, bizde hep oyuncular birbirlerine yardımcı olurlar. Yetenekli oyuncuyla çalışmak büyük iüksür. Çok rahatır ne istersen yaparlar. Kendisi de şöyle bir şey yapayım mı der, onu yapar. Kötü oyuncuyla oynamak ise azaptır. Masayla çalışsan daha rahat edersin. Kötü oyuncu öldürür adamı.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Dizideki konuşmalar insanın diline doluyor. Günlük hayatınızda İsmail Abi gibi konuştuğunuz oluyor mu?*

Bizde de bazen esprisi oluyor, ama Mecnun gibi konuşmuyoruz hiç birimiz. Ali'nin kendisi de Mecnun gibi konuşmuyor. Serkan hep "Hoop hoop" deyip el sallayarak doluşmıyor ortalıkta.

■ **Cemre KOBOĞLU:** *Ekseriyetle orta yaş ve üzerindeki insanların takip ettiği bir kanalda yayınlanıyor dizi. Buna rağmen genç kuşak son derece büyük bir ilgi ile takip ediyor sizi. Bu konuda TRT ile genç nesil arasında uzlaşıcı bir rol üstlendiğinizi düşünüyor musunuz?*

Bilmiyorum, bu TRT'nin kendi sonunu. Size sorulmı siz Leyla ile Mecnun'u izledikten sonra TRT'nin herhangi bir projesiyle ilgilendiniz mi?

■ **Cemre KOBOĞLU:** *Hayır*

Bir işe yaradım demek ki. Sen sadece Leyla ile Mecnun'u izliyorsun ve güldürsün. Demek ki TRT'ye hiç bir şey kazandırmış.

■ **Özge KORTEK:** *Yapımcılar tutan dizilerin filmlerini çekmeye başladılar. Siz de Leyla ile Mecnun için böyle bir şey düşünüyor musunuz, yoksa Leyla ile Mecnun dizi şeklinde mi devam edecek?*

Filmi şu aşamada düşünmüyoruz. Haziranın başında sanırım 4. haziranda sezon finali olacak, 61 bölüm olacak. Tekrar eylül ekim gibi başlarız, ne kadar gider, bilmiyoruz. Ama benim tahminim en fazla bir sezon daha gider. Ondan sonra benim fikrim aradan üç

Ölüm üzerine düşünmek bizi sağlıklı insanlar yapar.

beş sene geçtikten sonra belki bir filmi yaparız. Belki de hiç yapmayız. Ben Leyla ile Mecnun filminin o kadar sevilceğini düşünmüyorum. Kapı pencere kırmaz yanı.

■ **Meltem DEMİRALP:** *İlerdeki zamanlarda dizi müziklerini albüm olarak bulabilecek miyiz?*

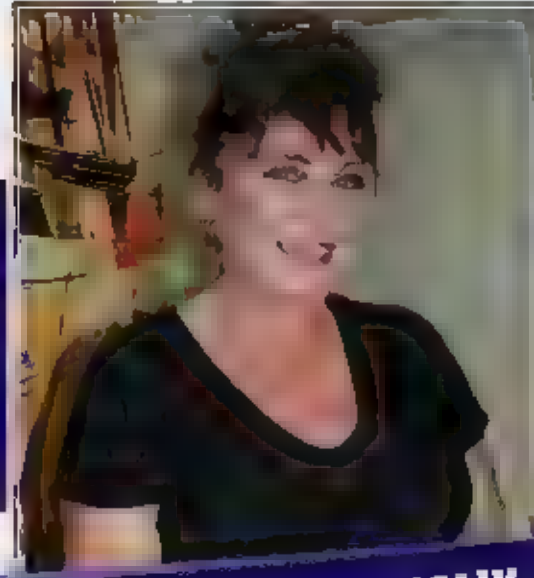
O birtakım sözleşmelere bağlı. TRT bu konuda biraz hazırlıksız. Hiç böyle bir şey yapılmadı. Sözleşmelerinde böyle bir madde de yok. Onlar da bu işin nasıl yapılması gerektiğini bilmiyorlar. Bizim de bazı konularda elimiz kolumuz bağlı. İnsanlar zaten internetten dinliyorlar.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Sizinle tanışmak, sizi dinlemek çok güzeldi. Her şey için çok, çok teşekkür ederiz.*

Türkler iki şey bilir, savaşır ve şir yazarlar. Başka bir şey yapmazlar. Siyasetle uğraşırlar, devlet kırarlar. Ama makine yapamazlar.

TIYATRO SANATÇISI GÜL ONAT

**YILDIZ KENTER, BANA HOCALIĞININ DIŞINDA ÇOK ANALIK
ETMİŞTİR.**

■ Büşra ZEYEM: Sanat hayatına nasıl başladınız?

Benim annem ve babam opera sanatçısıydı devlet operasında. Annem çok ünlü bir koleratif sopranoydu, Ferhan Onat ve Doğan Onat. Bu sahne mikrobunu, sahne tozunu kulisiere annemin İtalya temsilinde, operalarında büyük sükses yapmış bir sanatçıydı yuttum. Bu aşk bir kere içinde gelişti. Fakat ben tiyatroyu tercih ettim. Sanırım operayı seçmemi nedenim gözümün yememesi, çok daha zor ve kısa ömürlü bir meslek. Ses sonuçta bir yerde bozuluyor, bilemedin 50'den sonra o performansı sergileyemiyorsun, o yüzden tiyatroyu seçtim. Tiyatroyu seçtiğim için de çok memnunuz, bir daha da dünyaya gelesem yine tiyatroyu tercih ederim.

■ Dilan AYTAN: Her oyuncunun oynamak istediği bir rol olmuştur. Sizin oynamak istediğiniz bir karakter var mıydı?

Benim öyle bir durumum olmadı. Genelde oynadığım her rolü o kadar seyerek oynuyorum ki aşçı rolü bile oynasam, hakkını veririm. Çehov'un

çok önemli eserlerinde, çok önemli başroller Kenlerlerdeyken oynadım, keza bu tiyatrom da öyle. Oynayabileceğim roller en güzel şekilde oynuyorum, aldığım rolü çocuğum gibi benimsiyorum hakikatten. Böyle ana rahmine düşüyor, rol çıkana kadar geliyor, büyüyor büyüyor, tüm sıkıntılar çekiliyor ve en

Oynayabileceğim rolleri en güzel şekilde oynuyorum, aldığım rolü çocuğum gibi benimsiyorum hakikatten. Böyle ana rahmine düşüyor, rol çıkana kadar geliyor, büyüyor büyüyor, tüm sıkıntılar çekiliyor ve en

sonunda rol çıkıyor, öyle bir anda hiçbir şey ortaya çıkmıyor. Her rol benim için eşit değer ve aklı şu rol de olsaydı, diye bir şey düşünmedim. Bu yüzden kendimi çok talimim olmuş bir sanatçı olarak görüyorum.

■ Mustafa KÖKEL: Kendiniz de belirttiğiniz üzere çok farklı rollerde yer aldınız; komedi olsun, drama olsun. Buradan hareketle şu soruyu sormak istiyorum: İnsanları ağlatmak mı daha kolay, yoksa güldürmek mi?

Ağlatmak çok daha kolay, güldürmek daha zordur. Şimdi tiyatroya bir matematik, ancak komedi tam bir matematik. Zamanlama var ya, o zamanlamayı bir salise kaçırsan, saniye demiyorum, işte o an bütün reaksiyonu kaçırsın. Zamanlama, samimiyet, seyircinin nabzına göre şerbet verme kıyaslanamaz, çok daha zor.

Büşra Zeyem. Öğrendiğime göre Yıldız Kenler'in öğrencisiymişsiniz. Yıldız Kenler'in öğrencisi olmak, onunla çalışmak nasıl bir duygu? Biraz bahseder misiniz?

Yıldız Kenler bana hocalığının dışında çok analık etmiştir. Zaten babamın arkadaşısıydı, eşi benim kızıymıştı diye emanet ettiler. Kendisi çok büyük bir üstad. Aramızda daima usta-çırak ilişkisi olmuştur. Yarı bunu okuyarak ya da gidin evde çalışın gelin yok öyle bir şey. Oynayacaksun, ustandan öğreneceksin, bu tamamen usta-çırak ilişkisi, her işte olduğu gibi.

■ Dilan AYTAN: Yıllardır bu işin içindesiniz. Geçmiş

ve günümüz seyircilerini kıyaslamak istesek ne gibi farklılıklar veya benzerlikler görebiliriz?

Benim oynadığım oyunlar çok şanslı oyunlardı, mesela gördüğün gibi, bunun altını çizelim şu an yer bulamıyoruz salonda. Televizyonun yeni yeni çıktığı zamanlardı. Ben o zaman da sahnede idim. Bayağı bayağı sektiyeymiş tiyatro. Ama şimdi ben böyle bir şey fark etmiyorum. Geneide baktığın zaman çok zayıf bir tiyatro seyircisi potansiyeli var, gelen seyircilerden memnunuz şahsım adına.

■ Büşra ZEYEM: Sizi daha önce dizilerde ve sinema filmlerinde de gördük. Tabii ki tüm sanat dalları kendi içinde çok değerli. Ancak şu an içinde bulunduğunuz durumda dizi ve tiyatroyu kıyaslamak istesek?

Tiyatro bu yere gelme vesile oldu, ama ben hangi işi yaparsam yapayım, reklam çekiyorsam, dizi çekiyorsam veya başka bir şey oynuyorsam o an için tüm kalbim o işle ilgili. Yarı çekimim var, Lale Devri'nin setine gideceğim orada da o işle, şevkle üstüne düşeni yapacağım. O veya bu diye asla ayırmam, zaten profesyonellik de bunu gerektirir. Hepsini benim çocuğum gibi, hepsi

ne kanımla canımla sarılarak en başanlı şekilde oynamaya çalışıyorum. Hepsine bağlıyorum. Mesela tiyatroya seyreyle birebasın. Dizi daha önce çekiliyor sonra izliyorsun, ama yine de aynı zevk alıyorsun. Hepsini çocuklarım gibi, hiçbirini birbirinden ayıramıyorum.

■ Büşra ZEYEM: Peki hangisi sizi daha çok zorluyor?

Ben üç gündür ateşliydim, ama yine de sabahlara kadar çekim yaptım, daha yeni antibiyotiklerle ayakta duruyorum. Bir saniyede görebileceğim bir sahneyi 3 saat çektiğimiz zamanlar oluyor. Yorucu, ağır işçilikten farkı yok bu dizi çekimlerinin. Şimdi biliyorsun ki oyun olduğu günler ben 12.00'de evimdeyim, ancak dizi çekimi olduğunda kesin bir saat olmuyor.

■ Mustafa KÖKEL: İşiniz gerçekten çok zor. İnsanları mutlu etmek için büyük emek veriyorsunuz.

Kendimi mutlu etmek için çaba sarf ediyorum, ben kendimi mutlu edeceğim ki karşımdaki de mutlu olabilir.

■ Mustafa KÖKEL: Tabii ki. Peki, sahneye çıkmadan, oyun başlamadan önce olmazsa olmazlarınız, uğrunuz nelerdir?

Mutlaka dua ederim. Allah ile aramda garp bir bağ vardır, çok inançlıyım. Dınan hiçbir vecibesini yeme getirememekle birlikte annemden kalan bir alışkanlık olacak ki, dua ederim.

■ Büşra ZEYEM: Metin And "Tiyatro eğlence yeri değil, büyüklerin yeridir." demiş. Siz bu görüşe katılıyor musunuz?

Hayır hayır hiç katılmıyorum. Ne anlamda söylemiş acaba tabii ki eğlence yerdiz, insanlar gülmek için geliyorlar, ben öyle düşünmüyorum.

■ Dilan AYTAN: Her meslek için, insanın içinde olacak derler. Tiyatro için de bu geçerli mi, yoksa belli bir eğitimi alarak iyi bir oyuncu olunabilir mi?

Sende, onda takı şoföründe herkese o duygu var, kesinlikle var. Asıl yeleneğe de onu dışarı çıkarabilmek ve zaten eğitimi ona yakınsan kendiliğinden ortaya çıkıyor. Hayat bir oyun aslında, her dakika oynanıyor mu?

■ **Dilan AYTAN:** Peki eğitim önemli midir?

Eğitim tabii ki de çok önemlidir, ama insanın içinde olan bir şeydir, eğitim tek başına yetmez.

■ **Büşra ZEYEM:** Sizin bu oyununuzda kadınla erkeğin günlük hayattaki rolleri değişiyor. Peki, gerçek hayatta bu şekilde tersine bir dünya olsaydı sizce nasıl olurdu?

O bir fantezi tabii ki de. Ama iyi olurdu, eski eşlerimi tüfekden geçirdim en azından. Önemli olan insan olmaktır evladım, erkek kadın değil. Ne erkekler biliyoruz insanlıktan nasibini almamış, ne üremeyen kadınlar görüyorsunuz Jan Dark gibi çıkıyor ortaya.

■ **Dilan AYTAN:** Evinizde beslediğiniz ve sokaktan sahiplendiğiniz, çocukların, canların diye tabir ettiğiniz kedileriniz var. Bundan yola çıkarak bir şey sormak istiyorum; ileride sokak hayvanlarıyla ilgili bir proje düzenlemeyi düşünüyor musunuz, böyle bir hayaliniz var mı?

Nedense böyle bir hayalim yok ve ben sadece kedi besliyorum diye kedi değil sanımı olarak söylüyorum, bütün hayvanlar çok önemli. Köpek de besledim, Charlie denen maymunla oynadım dudak dudağa. İnsanlar "Abla nasıl öpüyorsun, kokuyor." diyordu ben koku falan almıyordum. Pitonla sahne çıktım, piton omuzlarıma yalıyor falan hiç korkmadım. Bütün hayvanları severim, bir ayrımı yapmam.

■ **Büşra ZEYEM:** Muhsin Ertuğrul'un bir deyişi vardı: "Tiyatro bir hastalıktır, bir kere tozunu yutmaya görün." Siz bu konu hakkında

Burası Türkiye, bir anda ustalar bile düşüveriyor.

ne düşünüyorsunuz?

Kesinlikle katılıyorum, aynen öyle. Çok gerçek bir söz. Tiyatroya bir katıldın mı, üç beş gün gidip geldin mi vazgeçemiyorsun. Çünkü neden o kadar keyifli biliyor musun, rehabilite oluyorsun, içinde sakladığın her duyguyu ortaya çıkarıyorsun, kendini adapte edip oynuyorsun. İçinde bulunduğun her duyguyu, sakınlık, ahlaksızlık, kadın olmak vs. o rol geldiğinde çıkıp oynuyorsun.

■ **Büşra ZEYEM:** Çok merak ettiğim bir şey var, zaman zaman repliklerinizi unuttuğunuz oluyor, doğaçlama yapıyorsunuz. Sonuçta tiyatro bir ekip işi, her şey bir plan üzerinde. Doğaçlamayı nasıl başarıyorsunuz?

Valla bazılarını beceremiyorum, bunun için çok tezrübeli olursun ve bir anda olur. Oyunda bir anda aklıma gelir ve yaptığım anda hissediyorsun seyircinin olumlu tepkisini, seveceğini. Mesele geçen gün Late Devri'nin çekiminde oynadığım karakter İktbal moda dergisine bakıyor, bir adamı elinde bir zarfla gelecek ve Toprak'ın bir şeyini yakalayacak. Neyse, dergiye bakarken incecek bir kadının üstünde bir elbiseyi gördüm, kameraman da yakın çekimde o sırada "10 kilo versem giyerim ben bunu." dedi, o sırada kameraman güldü. Çetin güldü ben bunu koyuyorum dedim yönelmene, o da koy abla, dedi. Doğaçlama anlık pat diye geliyor, kameraman güldüğüne göre yüzde yüz seyirci gelecek diye düşünüyorsunuz. Yoksa arızan ben burada do-

ğaçlama yapayım dersenez olmaz. Seyircinin soluğuyla, arkadaşlarımızın soluğuyla müşterek bir şey bu, o yapar hemen arkasından pat diye siz yaparsınız, ama bunun için biraz ustalık gerek, paşmış olmak gerek.

■ **Mustafa KÖKEL:** Gençlerimiz, arkadaşlarımız tiyatroya sanatına merak salıyorlar. Onlara verebileceğiniz tavsiyeler var mıdır?

Benim öğim 18 yaşına yeni bastı ben çok geç doğurdum onu. Küçükken çok sıcak bakmazdı tiyatroya, onu buralara gelmiyordum, isteksizdi, ügümsüzdü. Sonra birden bir sevdalandı inanılmaz. Tiyatroyu bütün çocuklara, gençlere tavsiye ediyorum. Eğer kendilerine yakın buluyorsa, içlerindeki yeteneği çıkarabileceklerse, eğitim diyerek mutlaka konservatuar tavsiye ediyorum.

■ **Büşra ZEYEM:** Peki ya böyle bir yeteneğe sahip değilseniz?

Yeteneğiniz olmasa bile burası Türkiye, şansın yaver giderse bir yerlerde olursun, ama okuduğun konumu da iyi muhafaza etmek lazım. Dedik ya burası

Türkiye, bir anda ustalar bile düşüveriyor. Yetenek her keste vardır, asıl önemli olan onu çıkarabilmek, gözlemleyebilmek, birazcık eğitimle pekiştirebilmektir.

■ **Dilan AYTAN:** Bize zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederiz efendim.

Önemli olan insan olmaktır evladım, erkek kadın değil. Ne erkekler biliyoruz insanlıktan nasibini almamış, ne üremeyen kadınlar görüyorsunuz Jan Dark gibi çıkıyor ortaya.

SİNEMA OYUNCUSU TARİK AKAN

ÖNCE ARTİST OLDUM. SONRA YAVAŞ YAVAŞ OYUNCULUĞU ÖĞRENDİM.

■ **Şevval KEKLİK:** Yıldız Teknik Üniversite-si Makine Mühendisliği ve Gazetecilik Enstü-tüsünden mezun olduğunuzu öğrendik. Ama oyunculuğu tercih ettiniz. Bu oyunculuk, si-nema aşkı nereden geliyor?

Makine Mühendisliğinde 1 sene okudum. Gece üniversitesiydi. O yıl artist oldum. Mühendisliği okumak zor geldi. En kolay üniversite hangisi, diye sordum. Gazetecilik dediler ve ben de oraya gittim. Ama ilk başta artist oldum. Artist oldum diyoruns, çünkü sonra yavaş yavaş oyunculu-ğu öğrendim. Daha sonra bilinçlen-me, okuma ve araştırma başladı. Ondan sonra gazığı değişti. Başka yer-lere gelmeye başladım.

■ **Binnur Fatıma DAİMAGÜ-LER:** Oyunculuğu-nuzun ilk dönemle-rinde yakın çevreni-zin size olan tavır-larında değişiklikler var mıydı? Oyuncu olmanızı nasıl değer-lendirdiler ve bu değerlendirmeleri ne ölçüde göz önünde bulundurdunuz?

Artist olmayı para kazanmak için seçtim. Çünkü o zamanlar işportacılık yapıyordum, hem de üniversiteye gidiyordum. Bir süre sonra, tamam para kazanıyorum, ama oyuncu olmak için çok farklı şeyler lazım, diye düşünmeye başladım. Okumak gerekir, araştırmak gerekir, çok önder insanlarla beraber olmak gerekir. Bunlarla beraber şekil ve ufuk değişmeye başlıyor. O zaman para ikinci duruma düşüyor. Anaç, ülke adına daha güzel filmlerin yapılması olu-

yor. Benim o zamanki arkadaşlarım hâlâ yakın arkadaşla-rım. Hâlâ berabers. Düşünün aradan 40 küsur sene geçti.

■ **Şevval KEKLİK:** Sanat yaşamınızda dö-nüm noktası dediğiniz bir olay oldu mu?

Dönüm noktası olarak mesela 1974'ten itibaren salon filmlerini bırakarak sosyal içtenli filmlere yönelmemi. Yılda 10 film den 3 filme düşmek oluyor bu. Neden böyle bir şey yaptım? Çünkü kültür ve bilgi birikimi yükseldikçe bu değişime mec-bur kalırsınız, ona mani olamaz-sınız.

Artist olmayı para kazanmak için seçtim. Çünkü o zamanlar işportacılık yapıyordum, hem de üniversiteye gidiyordum. Bir süre sonra asıl amacın para kazan-mak olmaması gerektiğinin, gerçek ama-cın ülke adına daha güzel filmlerin yapıl-ması olduğunun farkına vardım.

■ **Binnur Fatıma DAİMAGÜLER:** Ta-rik Akan denildiğinde birçok insanın aklına 'Fenit' karakteri geliyor. Sizce sizi bu karakterle farklı kılan ya da ben-zeştiren nedir?

Güzel filmlerdi onlar. Ben salon filmlerini de o kadar dışlamıyorum. Fenit, Ertem Ağabeyin oğludur. Ertem im-raz yönetmen. Kendi oğlunun adını koyar, oradan kaldı Fe-nit. O dönemde Türkiye'nin oyuncular koca bir grup. Zeki Alasya, Münaz Ağabey, dünya kadar insanlarla beraberiz. O filmler hâlâ televizyonlarda çok oynadığı için adımı öyle anımsıyorlar.

■ **Şevval KEKLİK:** Dizilerde ya da filmlerde oynamaktan en keyif aldığınız karakter han-gisi oldu?

Aa, çok vardır. Ben öyle ayırmam da ayrıca. Anadolu'nun her şehrinde oynadımı neredeyse. Anadolu

başka gözle baktığım ülkenin çok farklı yerleridir.

■ **Binnur Fatıma DAİMAGÜLER:** Yüzlerce filmde, yüzlerce rolde oynadınız; ama yine de içinizde kalan, keşke şöyle bir rol teklifi gelseydi, ya da şu konuda bir filmde oynasaydım dediğiniz oldu mu?

Yok hayır. Hiç olmaz, çünkü ben kafama koyduğum şeyi yaparım.

■ **Şevval KEKLİK:** Oyunculuğunuzdaki başıyayı neye borçlusunuz?

Bakın o tamamen şuna bağlı okumak ve çok okumak. Araştırmak çok önemli. Hangi meslekte olu-rsanız olun. Kitaplarda daha çok felsefe ve sosyoloji ter-cih etmek, dolayısıyla insanı ve mesleği tanımak ve hırs.

■ **Binnur Fatıma DAİMAGÜLER:** İki sene önceki bir konuşmanızda, iş yapan filmlerin seviyesinin düştüğünden bunun da zaten halktan kaynaklandığından söz etmiştiniz. Sizce şimdi Türk sineması ne-reye doğru gidiyor?

O toplumun kültür seviyesinin aşağıya inme-sine bağlı. Okullarda o seviye gösterilmediği zaman ço-cuklarda hangi meslekte olursa olsun kültür seviyesi aşağıya iner ve bu seviye de okullarda da verilemiyor.

■ **Şevval KEKLİK:** Biz dahi sizin dö-

neminizin filmlerini çok beğenerek izler-ken hâlâ böyle bel altı espriyerin çok bu-lunduğu, herhangi bir mesaj içermeyen, boş filmlerin bu kadar tutmasına ne diyor-sunuz? Bu kültür seviyesinin yükseltilme-si için sizce herhangi bir girişimde bulu-nuluyor mu?

Her şey para kazanmak üstüne gider ve me-saj vermek de önemini yitirir.

■ **Binnur Fatıma DAİMAGÜLER:** Yaklaşık 6 yıldır dizilerde sizi göremiyo-ruz. Bunun nedeni nedir? Şimdiki diziler hakkında ne düşünüyorsunuz?

Dizide çalışmak çok zor çocuklar. Bir kere günlük aşağı yukarı 18-20 saat çalışıyorsunuz. Günde 3-4 saat uyursun. Yapılacak iş değil. Avrupa'nın her ye-rinde diziler en fazla yirmi dakikadır, ama bu ülkemizde 1 saat 40 dakikayı bulmaktadır. Bu da kullanılacak şey değil. Şimdiki diziler hiç seyretilmiyorum, kısacası tele-vizyon izlemiyorum.

■ **Şevval KEKLİK:** Türk sinemasının ço-cuklara yönelik çalışmalarının, filmlerinin azlığı ve yetersizliği konusunda ne düşü-nüyorsunuz? Bu konularda devamlı ya-bancı filmlerin çocuklara izletilmesi ne ka-dar doğru?

Yok izlesinler, bu hiç sorun değil. Bir ülke ken-di kültürüne sahip çıkmak isterse, o sanat yukarı çıkar,

Gençler her şeyin başının okumak olduğunu ve bilinçlenerek yaşamak gerektiğini unutmasınlar.

ama bizde tam tersi. Mesela şimdi tiyatroların başına gelenler, film yapılırken sermayenin bulunamaması gibi nedenler başka ülkelerin filmlerine yönelir. Bu da zararı verir tabii ki de. Sanat kendi ülkesinden uzaklaşır.

■ **Binnur Fatıma DAİMAGÜLER:** *Günümüzde en fazla ihtiyaç duyulan film türü hangisidir?*

Benim dünyaya bakış şeklim biraz farklıdır. İçinde mesajı olan filmleri sevenim tek baktığım şey budur.

■ **Şevval KEKLİK:** *İnternet, televizyon, cep telefonları yüzünden gün geçtikçe asosyalleşiyoruz, kültür seviyesi düşüyor. Sizce bu nasıl çözülebilir, gençler sanata, sinemaya müziğe daha fazla nasıl yönlendirilebilir?*

Cep telefonuyla ne alakası var. Bu çağın gelişmiş olduğu bir sistem. Bu kötü bir şey değil. Benim zamanımda görmediğim şeyleri şimdi görüyorum, ama bunları yaparken de hayattan kopmamalıyız.

■ **Binnur Fatıma DAİMAGÜLER:** *Edebiyatla aranız nasıl? En beğendiğiniz kitap hangisi? Bu kitabın filmi çekilseydi ve siz oynasaydınız, hangi karakter olmak isterdiniz? Bize bu karakterden biraz bah-*

seder misiniz?

Soner Yalçın'ın Samizdat'ını bitirdim şimdi. Filmi yapılabilir bence, ama dönem şartlarında bu mümkün görünmüyor.

■ **Şevval KEKLİK:** *1991 senesinde kendi okuduğunuz okulu alarak Özel Taş Kolejini kurduğunuz öğrendik. Eğitime çok önem verdiğiniz buradan da anlaşılıyor. Burada yapılan kültürel ve sanatsal çalışmalardan biraz bahsedebilir misiniz?*

Burada 500 tane çocuk okuyor. Her yıl 60 çocuk mezun ediliyor. 60 çocuğun 60' ı da yabancı okulların tüzünü kazanıyor. Robert, Fransız, İngiliz okullarına girerler. Hepsi Anadolu Lisesi kazanıyor. En iyilerini, Kabataş, Beşiktaş, Üsküdar okulları başta olmak üzere. Buradaki eğitim sistemi farklıdır. Burada her şey ders çalışmak değildir. Sosyal etkinlikler çok farklıdır. Profesyonel tiyatrolar oynanır. Ve hazırlık okumadan tiyatroya başlar öğrencilerimiz.

■ **Şevval KEKLİK:** *Sizi hayata bağlayan en önemli şey nedir?*

Herkesin hayata bağlanmak için dünya kadar nedeni vardır. Olmazsa yaşam olmaz zaten. Benim için bir kere omuzlanmanın üzerinde taşıdığım baş çok önemli. O beni çarpmış olduğum yol üzerinde götürür.

■ **Binnur Fatıma DAİMAGÜLER:** *Son olarak, sinema ve daha geniş kapsamıyla sanatla ilgilenen bizim gibi gençlere neler tavsiye edersiniz?*

Her şeyin başının okumak olduğunu ve bilinçlenerek yaşamak gerektiğini unutmasınlar.

■ **Şevval KEKLİK:** *Bize zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.*

İNİMLERİ İYİLETTİRECEK BİR DÜNYA
KURUL TOSUN

■ **Edanur ÖZÇETİN:** *Oyuncu bir aileden geliyorsunuz. Sizin oyuncu olmanızda babanızın ve diğer aile üyelerinin ne kadar payı oldu?*

Mutlaka çok büyük etkisi vardır. Küçük kardeşimde ben etkili oldum da, babamın oyuncu olması gerçekten benim için çok etkili oldu. Fakat ben konservatuvara gitmeden önce başka deneyimlerde bulundum, yani gazetecilik ve halkla ilişkiler yüksek okuluna gittim ÖSS sınavından sonra 3 yıl okudum, ondan sonra akim başına geldi. Dedim ki, benim konserva-

tuvara gitmem lazım, yaş sınırı dolmak üzere ve okulu bırakıp sonra konservatuvara yönelirim. Ama tabii babamın etkisi büyük.

Bir ressam resmini yapmak zorundadır. Tuval yoksa duvara yapmak zorundadır duvar yoksa kafasına yapmak zorundadır. Yoksa delirir.

■ **Serhat BAYAZIT:** *Yeteneğinizi biraz geç fark etmiş gibi mi oldunuz?*

Yeteneği geç fark etmekte ığısı yok. Yani çocuklar, yetenek şimdiki yarışmalarda gördüğümüz gibi bir şey değil. Yetenekten önce ilgi alanınızın ne olduğunu fark etmeniz gerekiyor. Bunu fark etmek bir an kafanızda bir ampulün yanması değil, onun peşinden gidebilecek kıvama gelmeniz gerekiyor. Yani oyuncu olmak istiyorum, çok yetenekliyim, ama şimdi bakayım dalgama, sonra bir proje geldiğinde çıkar orda oynamam değil oyunculuğu, yıllarca çalışmam gerekiyor. Yıllarca çalışmak da okuyup yazmak gerekiyor, ama oyunculuğu için kendinizi yetiştirmek ya da ne olursanız ona göre yaşamak gerekiyor. Her şeyi bir ara-

da kovalayıp sonra bir tanesine yönelmek, sonra çılap top sektirmek değil. Ben onu böyle fark etmedim.

■ **Şahide AKSV:** *Kardeşiniz Gürdal Tosun ile birlikte bir oyunda rol aldınız mı?*

Evet, devlet tiyatrosunda oynadık. Ama o benden daha küçük sınıftaydı, o okurken ben okulu bitirmiştim. Ben Antalya'ya devlet tiyatrosuna gittiğimde o okulu bitirmişti. Tiyatroya başlamıştı. Yani onun için sadece o okurken ve ben okurken ortak bir zamanımız oldu.

■ **Serhat BAYAZIT:** *Peki dizi veya filmde beraber oldunuz mu? Çünkü Bir Demet Tiyatro'da birlikteydiniz sanırım?*

Tabii ki öyle çok oldu. Bir Demet Tiyatro'da yüzlerce bölüm çektik, Güneş Yanıktan diye bir dizi daha vardı. Birçok dizide beraber olduk.

■ **Serhat BAYAZIT:** *Aile bireylerinin dışındaki sanatınıza etki eden, oyunculuğunuzu etkileyen ustalar oldu mu?*

Evet oldu tabii. Onlar bizim hayatımıza önce hoca olarak girdiler, mesela Müşfik Kenter, mesela Zeliha Berksoy. Sizin için bu isimlerin hiçbir şey ifade etmediğini biliyorum, ama bunlar sizin seyrettiğiniz şeyleri var eden insanlar, yani onlar olmasaydı bunların hiçbirisi olmazdı. Şimdi bu tip insanlarla ilgili, sen tiyatrocu olacaksan bir gün sana diyorlar ki, Müşfik Kenter var, sen onun hakkında bilgi sahibi oluyorsun, etkileniyorsun, seyrederiyorsun, ama onun dışında başkaları tanıtmıyor onları. Onlar çok önemli insanlar ve bizim hocalarımız gerçekten. Beni mesela en çok etkileyen Müşfik Kenter'dir, Zeliha Berksoy'dur. Onlardan daha genç, abı olarak beni konservatuvara hazırlayan Nihat İken vardır.

Mezopotamya Üçlemesi için 60 kişi aynı manş-la sabahleyin tiyatroya geliyorduk ve hepimizin elinde bir poşet, bir otobüs bekliyorduk. Nereye gideceğimizi de bilmiyorduk, çünkü yönetmenimizin belirlediği bir yerde sabahleyin oturuyorduk, çantamızda ne varsa onu yırtıp akşama kadar orada prova yapıyorduk. Çok tatmin edici bir şeydi ve zaten ondan sonra tiyatro yapmak zor geldi bana. O oyundan beri biraz zor.

■ **Serhat BAYAZIT:** Yılmaz Erdoğan'la da yakınlığınız var.

Yılmaz'la beraber büyüdük diyelim, birbirimizi etkilemekten çok birbirimizin hayatını etkiledik yanı.

■ **Edanur ÖZÇETİN:** Bir tiyatro ya da sinema filminde oynayacağınız karakterleri neye göre seçiyorsunuz? Kriterleriniz nelerdir?

Bir kere önce filmi seçiyorsun, yani ben en azından öyle yapıyorum. Karakterden önce bu filmi içinde olmak istiyor muyum, istemiyor muyum, bunu düşünüyorum. Ondan sonra bakıyorum, benim göstermek istediğim yüzlemeden bir tanesini göstermemeye izin veriyor mu? Çoğu oyuncu bundan kaçıyor mesela, daha önce oynadığı role benzer bir rol geldiğinde ondan kaçıyorlar. Bu doğru bir yaklaşım, çünkü biz içimizde onlarca ruh hafızla dolaşıyoruz, yani onlardan bir tanesini gösteriyoruz, o beğeniliyor. Oysa bizde 10 tane daha var o yüzden, onları da göstermek istiyoruz, çünkü yıllarca bunun için yaşamışız yanı. Mesela bizim içimizde sizin gazetelerde okuduğunuz kadar büyük paralar fa-
han dönüyor, öyle bir şey yok, ama biz tutkuyla bağlıyız içimize. Yani gerçek bir oyuncu, gerçek bir sanatçı ne demek biliyor musunuz, o iş yapmazsa yaşayamaz demek. Yani o parayı vermezseniz ben onu yapmam, bu paraya sahil olmazsa bu resmi yapmamı diyorsa, o başka. Teknik bir şeydir, çok da başarılı olabilir, ama o bir tekniktir. O yaşayan arkadaş sanatçı değildir, bunu be-

cerebilen birisidir. Bir sanatçı zaten o resmi yapmak zorundadır, tuval yoksa duvara yapmak zorundadır, duvar yoksa kafasına yapmak zorundadır. Yoksa delirir. Zaten sonuçta bir sanatçı sanatını yapmazsa yaşayamayacak olandır.

■ **Şiheba AKSV:** Birçok yapımda yer almanıza rağmen Yarım Elma dizisinde canlandırdığınız Medeni Karpuz karakterinin "Kıroyum ama para bende" repliğiyle tanınıyorsunuz. Bunun nedenini neye bağlarsınız?

Bir kere sizin biraz genç olmanıza. Ondan önce de "Sen hiç kurbagaan düşündün mü Züleyha?" diye tanınıyordum, şimdi Şarapçı

zun olduktan sonra Özel Tiyatro'yu kurdunuz. Buradaki çalışmalarınızdan biraz bahsedebilir misiniz?

Özel Tiyatro. Özel bir tiyatroydu, çünkü hepimiz zaten başka tiyatrolarda çalışıyorduk yani Uğur Yücel başka yerde çalışıyordu, öteki arkadaşlarımızın hepsi. Metin Akpınar, Zeki Asasya da çalışıyordu ve biz kendi içimizde de bir araya gelip bunun dışında demin de dediğim gibi hepimizde dışa çıkmak için bekleyen şeyler var ve onları fişkırtmak istediğimiz bir oluşumdu Özel Tiyatro. Bir karşılık beklemeden o insanlarla bir araya geldiği, çok güzel 3 tane oyun yaptığı bir tiyatromuz oldu ve biraz kısa sürdü, ama bizi çok mutlu etti. Uğur Yücel vardı, ben vardım, daha tanıdığınız birçok insan vardı ve güzeldi.

leniyordum. Ne yediğimizle, ne yaptığımızla ilgilendik, kanımız-kocamız, eşimiz dostumuz, çocuğumuz sadece yaşamsal faaliyetlerimiz için görüştük, ama onun dışında o oyunda oynamak çok etkilemişti bizi. Çok önemliydi, onu oynadık ve dolayısıyla hayatımın en güzel günleriydi diyebilirim. 60 kişi aynı manş-la sabahleyin tiyatroya geliyorduk ve hepimizin elinde bir poşet, bir otobüs bekliyorduk. Nereye gideceğimizi de bilmiyorduk, çünkü yönetmenimizin belirlediği bir yerde sabahleyin oturuyorduk, çantamızda ne varsa onu yırtıp akşama kadar orada prova yapıyorduk. Doğayla ilgili bir şey ve oyun da onunla ilgili ve belirli yerler seçilip oralarda çalışıyorduk. Çok tatmin edici bir şey ve zaten ondan sonra tiyatro yapmak zor geldi bana. O oyundan beri biraz zor.

■ **Şiheba AKSV:** Devlet Tiyatroları'ndaki görevinizden ayrıldıktan sonra BKM oyuncular arasına kabıldınız. Sizin pencerenizden bakıldığında oradaki çalışmalar nasıl tanımlarsınız?

Berim tarafından bakıldığında orası bir yuva, onun için çok başarılı oldu. Artık şu anda tiyatro faaliyeti hemen hiç yok BKM'yle ilgili, ama o günlerden kaynaklanan geniş bir kadro oluştu BKM'de. O insanlar dizilerde, filmlerde, yönetimlerde, hepsi hâlâ devam ediyor çalışmaya. Ve birbirini terk etmeyen bir aile, gerçekten BKM de etkile-yici bir oluşumdu.

■ **Serhat BAYAZIT:** Babanız sempatik ve komik bir aşçı olarak tanınıyordu. Siz de çoğunlukla komedi alanında yer alıyorsunuz. Mizah hayatınız size özgü mü, yoksa babanızdan kalan şeyler var mı? Ve gerçek hayatta da neşeli biri misiniz?

Yani normal birisiyim, mesela kızım birden çok neşeli oluyor "Ya bırak artık şu telefonu" dedin mi çok sınırlanıyor. Yani baz ailecek öyleyiz, herkesin durumu aynı. Komedi anlayışı da benden birisine miras kalmaz, toplumlarda ortak bir komedi alanı yetişir. Yani siz şimdi Recep İvedik'i seyrederken, benim "Böyle film mi olur?" demem aslında sosyolojiye aykırı olur. Yani sizle biz yaş farfara ve yaşamışlıklara karşı, yine de aynı şeye gülersiz. Biz işte bunu özümseyebilelim, bunu güzel yerlerde kullanalım, bu sılahı güzel kahramanların eline verelim. Çok sevdi-

■ **Edanur ÖZÇETİN:** Tiyatro, sinemaya göre daha zor bir daldır; çünkü tekrar çekme şansınız yoktur. Bu zorluklara rağmen 1994 yılında İstanbul Tiyatro Festivalinde "Mezopotamya Üçlemesi"ni oluşturdu 3 oyun arka arkaya 11 saat boyunca sergilendi. Bunu nasıl başardınız?

Şimdi yine aynı yere geldik. Biz 2,5 yıl Antalya'da o oyunu oynamak için yaşadık. Hâââ etki-

adam tiplemesiyle tanınıyorum. Ama işle bunlar dediğimiz gibi bizim içimizde var olan ve daha onlarcasını göstermek istediğimiz şeylerden bir tanesi ve o da çok severek oynadığımız, bizim de oynamak sevdiğimiz, çok tatlı bir işti. Ama öyle çok ısrarı vardı, bundan sonra da olsun istiyoruz.

■ **Serhat BAYAZIT:** Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı'ndan me-

girmes bir kahramanın yaptıkları hepimizi yaralayabilir, ona da gerek yok. Yani komedi alanı ortaktır aslında, ben babamdan devralmışımdır, ona başkasından kalmıştır, Haldun Taner'den Yılmaz Erdoğan'a geçmiştir Yılmaz'dan Tolga'ya (Özçevik) geçmiştir, yani böyle devam etmiştir bu. Hepimizin harmanı aynıdır.

■ **Edanur ÖZÇETİN:** Sizce tiyatro sahnesinde yer almak mı daha güzel, yoksa kameralar önünde olmak mı?

Daha güzel daha özel diye bir şey yok. Yapacağınız işi o gün seviyorsanız o çok güzeldir. O da günlük bir şeydir. Tiyatro oyunlarında endorfin salgısı salgılanır. Ve o anda olur her şey. Salonda ışığın söndüğünü hissettiğiniz anda daha perde açılmadan önce vücudunuzda bir şey yayılmaya başlıyor. Bu gerçek bir ağrıya da hissetmemenize, başka bir şey düşünmemenize neden oluyor. O günlük bir şey. Ama bu heyecan bir filmde de yaşanabilir. Bu başlayıp o filmin yayınlanıp sonuçlanacağı güne kadar devam eder. O yüzden akışı birbirleriyle kıyaslanmasa iyi olur. İnsanlar muflu olduğu yerde, kendisini iyi hisseder. Tiyatroda oynamak çok daha zordur. Herkesin becereceği bir şey değildir. Onu da kimseden bekleyemeyiz. Sen televizyon dizisinde oynadın gel bakalım tiyatrodan da oyna gibi çarpışmalara gerek yok. Televizyon ve sinema sendeki ışılda ilgili bir şeydir. Doğru yere denk geldiğinde ışığın varsa, biraz oluyorsa yenne televizyonda her şey yapılabilir. Tiyatro böyle değil. Tiyatro bir eğitim işi zaten.

■ **Serhat BAYAZIT:** Ama şöyle de bir şey var. Başkalarına sorulduğu zaman ti-

yatro o an yapıldığı için insanlara daha zor gelir. Ama kamerada yanlış bir şeyler yapılırsa da yeniden çekilebilir.

Tiyatroda bıçak üstündesin. Ama çektiğin bir film de yıllarca seyretilir. Tiyatroda öyle değil. O gün iyi ya da kötü oynadın ve bittir. Ertesi güne yok. Risiden aynıdır. Tiyatroyu yapmak biraz daha donanım istediği için ve o anda insanın enerjisini yüksettiği için tiyatro daha farklı geliyor bize.

■ **Şüheba AKSV:** Bugüne kadar oynadığınız film ve tiyatrolarda pişmanlık hissi yaşadığınız oldu mu?

Oldu. Neden olmasın? Benim aynı zamanda hayatımı kazandığım yer burası ve eve devamlı para götürmek lazım. Kırayı da ödemek lazım. Kızım var. Sonuçta çok fazla tercih etme şansımız olmadan oynadığımız işler de oluyor. Çünkü bu bir sektör ve o sektörün yürütmesi lazım. Siz o anda o film içinde cebinizde paranız olsa olmak istemeyebilirsiniz. Ama şansız bu olduğu için ve o paraya da ihtiyaç olduğu için böyle roller oluyor mutlaka. Her oyuncunun vardır. Şener Abi hangi halde. Son 20 yılda istemediği hiçbir şey yapmadı.

■ **Serhat BAYAZIT:** Şimdiye kadar oynadığınız dizi ve filmlerde en çok beğendiğiniz karakter hangisiydi?

Ben buna cevap vermek istemiyorum. Bir şeyleri ayırmak lazım ki, ayırmaya gerek yok. Hepsi benim evladım. Birbirlerinden ayırmak hatadır, çünkü ben oynadığım rollerde, oynadığım işlerde mutlaka yapabil-

leceğimin en iyisini yapmaya çalışıyorum. Bazen olur, bazen olmaz. Ama ben hepsine aynı özeni göstermişimdir. Onun için ayırmaya çalışmayacağım. Gora'ya selam söylesem Vizonte'nin hafrı kalır. Onun için ayırmaya gerek yok.

■ **Edanur ÖZÇETİN:** Peki, karakterinize en yakın olan rol hangisiydi? Böyle bir ayırım yapabilir misiniz?

Yaparam onu. Toplumsal pozisyonuma değil, ama karakterime en uygun rol Organize İşier'deki rolümdü. Hiç konuşmadığımda, neden konuşmuyorsun dediklerinde "Hiçbir işe yaramıyor, artık konuşmuyorum" diyen adam.

Atıf Yılmaz benim hayatımı değiştiren adamdır. Konservatuara gitmeye de ondan sonra karar verdim.

■ **Edanur ÖZÇETİN:** Hayatında dönüm noktası oldu dediğiniz bir olay, dizi, film ya da kişiler oldu mu?

Oldu. Atıf Yılmaz diye bir yönelim vardı. Siz tanımazsınız, ama tanıyacaksınız eminim. Çünkü filmler yüzlerce yıl oynayacak. Ben daha ne konservatuara gidiyordum ne başka bir iş yapıyordum. Bu arada Atıf Abi Türkiye'deki çok önemli yönetmenlerdendir. Ben evde otururken, benim Necdet Tosun'un oğlu olduğumu da bilmeden, halta evde yatarken gelip yattığım

odanın camına vurdu. Pencereyi açtım, baktım benisi bakıyor. Bana, "Biz film çekiyoruz, ben senle konuşmak istiyorum. Bana uğra." dedi ve gitti. Ben herkesin onu tanınması gerekiyor diye düşünüyordum; ama ben tanımıyordum. Cihangir'de oturuyorduk. Arkadaşımı var, oyuncu. Ona anlattım, "Atıf Bey beni aradı" dedim. "Film çekiyoruz" dedi. "Gel onun yanına gidelim" dedi. Beni mahallede görmüş. Sersen rolü varmış. Bu çocuğu değerlendirelim demes. Atıf Yılmaz benim hayatımı değiştiren adamdır. Konservatuara gitmeye de ondan sonra karar verdim.

■ **Serhat BAYAZIT:** Bu ilk filminiz Mine'ydii sanırım. Oynarken ne hissettiniz?

Hiçbir şey hissetmedim. Bir baktım karşımda Türkan Şoray. İlk filmim, dizilerin bağı çözülüyordu. Kolay değil karşımdaki Türkan Şoray'dı.

■ **Şüheba AKSV:** Sizin gibi usta oyuncular, tiyatrocular hayatlarını ve deneyimlerini anlatan güzel kitaplar yazıyorlar. Siz de kitap yazmayı düşündünüz mü?

Hatırlasam yazarım ama hiç hatırlamıyorum. Bende öyle bir hafıza var. Her şeyi sadece lazım olduğunda konuşurken hatırlıyorum. Yoksa bir şey yazmaya kalksam hiçbir şey hatırlamam. Ama bundan 10 yıl sonra bugün ile ilgili bana bir şey söylediğinde bu konuştuklarınızı kelime kelime konuşuruz. Başka türü çok zor. Zaten tiyatrocuların da en büyük korkusu budur. Sahneye çıkarsın, ama söyleyeceğin hiçbir şeyi hatırlamıyorsundur. Ama genelde arkadaşlarımız kurtlanır sizi.

■ **Serhat BAYAZIT:** *Günümüzdeki komedi oyuncular hakkında neler düşünüyorsunuz?*

Komedi Türkiye'de süper ilen bir seviyede. Herkesin üzerine saldığı bir durumda, çünkü tıcan anlamda bir karşılığı var. Bu yüzden insanlar buna yöneliyor. Ama televizyonda aynı şeyi söyleyemeyiz. İnsanlar para vererek bir şeyler satın aldıklarında bunun komedi olmasını istiyorlar. Türkiye'de komedinin önü açık. Sanatçılar, zeki insanlardır. Komedyenler onlardan biraz daha zekidir. Komedyenler siyasete bulaşmıyorlar. Beni yaralayan tarafı da bu. Pekâlâ, zekice siyaset işlenebilir. Gençlere öğretilir. Çünkü bence şu an gençlerin zekâsı siyaset hizmetine gerektiği gibi giriyor.

■ **Edanur ÖZÇETİN:** *Sizin gibi tiyatroya yolunda ilerlemek isteyen gençlere ne öğütler verebilirsiniz?*

Okuyacaksınız ve seyredeceksiniz. Tiyatro eğitimi, lise bilgisi almış binne verecek bir eğitimidir. Ondan önce verilen eğitim tiyatroya eğitimi değildir. O çocuğun yeteneğini sahneye çıkıp göstermesi için kullanılmış yöntemlerdir. Gerçek tiyatroya eğitimi ise eğitimden sonra başlar ve lisede çok okuyup, seyretniş ve çok yazmış olmanız gerekir. Çünkü sen konservatüara gittiğinde sınav parçası oynuyorsun sahnenin üzerinde ve sana soruyorlar Bach kim? Çaykovski'yi duydun mu? Herhangi bir müzeye gittin mi? Resim, heykel müzesini gördün mü? Çünkü size bunlar lazım. Aslında bunlar herkese lazım, ama sanatçı olacaksanız ekstradan lazım. Okuyup yazmak, gezip görmek çok önemli şey. Sadece kendi sevdiğin müziği dinleyerek bir yere varamazsın. Sadece kendi sevdiğin müziği dinleyerek hoş vakit geçimsin, ama müzikte bir şeyler öğrenmek için her şeyi dinlemek zorundasın. Seni uyutuyor idasik müzik, hayır dinlemek zorundasın. Onunla ilgilenmek zorunda değilsin, ama bilmek zorundasın, çünkü birerke şey ondan kaynaklanıyor. Tiyatronun eğitimi liseden önce bu. Tiyatronun eğitimi ustalık-çıraklık ilişkisiyle başlıyor aslında. Konservatuarlarda da, öğrenciler gider gitmez hemen kendilerine bir usta edinirler, hocalarından birini ustaları belerler. Bir 4 yıl da onun disipini ve teknikten üzerinde çalışılır. Ondan sonra kuralları içinde yaşamayı benimseyebiliyorsa tiyatrocu olmak kolaydır. Tiyatrocu olmak işte adamın 30 yılına mal oluyor, ondan sonrası kolaydır.

■ **Serhat BAYAZIT:** *Hiçbir okul okumadan sadece yeteneği üzerine oyunculuk yapanlar var, bir de konservatuar okuyup da oyuncu olanlar var. Sizce hangisi daha iyi? Eğitim temel şart mı?*

Her zaman için iyi oynayan daha iyidir. Bunun kim olduğunu bilemeyiz. Şimdi, Cem Yılmaz konservatuarın önünden bile geçmemiş. Kötu diyebilir misiniz? Diyemeyiz. Kimse diyemez. Kimisi de vardır hayatını oyunculuk öğrenimine vakfetmiştir. Ondan oraya seminerlere, öğrenimlere gitmiştir. Eee, bir oyna da görelim, yok. Yani onun için iyi oynayan yzdir ve bunu sürdürebilen tabii ki. İşle bakın çocuklar, tiyat-

ro eğitiminin en önemli artısı sürdürebilir olanı gösterirsin. Yani sız birinci gösteride izleyip "Aaa, ne güzel" diyen birisi ikinci gösteride "Bu neymiş ya, bunu fazla ciddiye almışız" demez. Sadece o rol oynamış ama o adam yine aynı, kendini parçalıyor. Onun için tiyatroya eğitimi sadece sürdürebilir olmasını sağlar. Gensinin hepsi sızın bileceğiniz iş, sızın eğitiminde, o güne kadar birkün naze bağlı bir şey. Siz sorularınızla beni komedi meselesyle fazla içi dışı yapmışsınız, hâlbuki değil. Yani normal dramatik roller de çok oynadım, çok da hoşuma gider. Daha doğrusu ilosi de hoşuma gider. Oyuncuların arasında böyle bir ayrım yoktur. Hiçbir oyuncu sadece komedi oynar diye ya da bu adam komedi oynayamaz diye değerlendirilmez. Onun için oyunculuk eğitiminin faydası budur. Yani öteki türü de alaylı olarak oyunculuk yapan insanlar da olağanüstü başarılı olabilir. Fakat dikkat ederseniz onlar kendilerine bir yol belirlerler ve gerçekten çok başarılı oldukları o yolda, bütün hayat boyunca devam ederler. Tabi bunda hiçbir sakınca yoktur, yeter ki sız seyrettiğiniz şeyden hoşlanın, seyrettiğiniz şeye ilginiz artsın, o oynayan adam sayesinde. Mühim olan budur. Nereden geldiği, kimin neresi bildiği değil. Bir tane uçağın pilotu olduğunu düşünün. Siz giderken pilot kaptı kızı geçiyor ve yolculardan bir tanesi gelip uçağı sağ salim indiriyor. Peki, ama uçağın pilotu bu değil, ama fark etmiyor. Yani işini iyi yapan her zaman iyidir. Ama bu çok ağırdır, yani en ağırdır. Tiyatroyla ilgilenenlere baştan söyleyeyim, çok kolaydır, ama size çok fazla yer kalmaz, her şeyi ister tiyatroya.

■ **Nurten AYIK:** *Bir de yaşadığınız ortamı, her şeyi iyi değerlendirep gözlemlemeyi de gerektiriyor değil mi? Aslında çok güzel ironik olarak verilebilir her şey komedi babında; ama çok az o tür oyunlar. Peki, özelde yapıyor mu?*

Muflaka. Evet maalesef, yok yapıyor, terah ediliyor. Çok az yapıyor, orada da çok az yapıyor. Yoksa ülkemizde malzeme çok.

■ **Serhat BAYAZIT:** *Dramatik de oynuyorum demiştiniz, biz daha çok komedi alıyoruz.*

Tiyatro oyunlarında endorfin salgısı salgılanır. Ve o anda olur her şey. Salonda ışığın söndüğünü hissettiğiniz anda daha perde açılmadan önce vücudunuzda bir şey yayılmaya başlıyor. Bu gerçek bir ağrıyı da hissetmemenize, başka bir şey düşünmemenize neden oluyor.

da sormuştuk. Sizce komedi yapmak mı daha kolaydır, dramatik oynamak mı?

Kolay yok. Kolay diye bir şey yok. Birisini güldürecekse, ya neyin bir tanesi çok güldürüyor da öteki-

ler sınıtılıyor? Çünkü o adam kendini yırtıyor seni güldürecek için. Çalışıyor devamlı çalışıyor. Neyi, ne zaman söylemesi gerektiğini düşünüyor, 5 defa tekrarlıyor, 50 kişiye dinletiyor, o uğraşıyor. Öteki uğraşmıyor, ben yetenekliyim deyp çıkıyor, yeteneğini göstermeye çalışıyor, sırtıyorsun. Tekrar söyleyeyim kolay yok.

■ **Serhat BAYAZIT:** *Peki hangisi daha zor diye sorsam?*

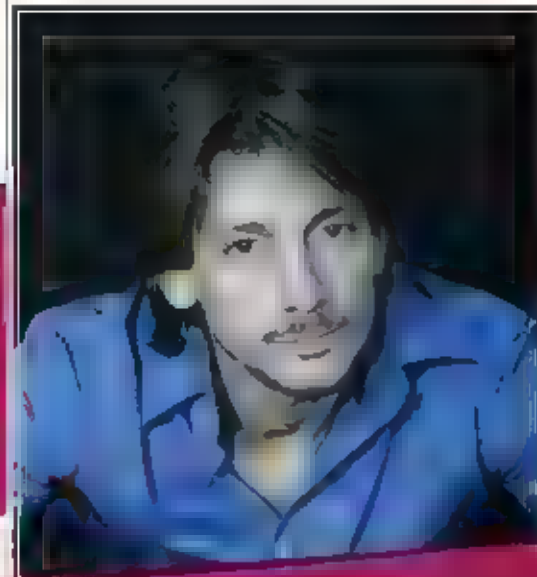
Aynı derecede zordur çocuklar, gerçekten aynı derecede zordur. Kolayını aramayın zaten, kolayını ararsanız sıradan olursunuz. Hangi iş yapıyorsanız ötekilerden daha farklı, daha iyi yapmaya çalışacaksınız. Öğretmen de olsan öteki öğretmenlerden fazla özelliğin olması lazım. Yani bir yemnde fazla, büyüktük tasiamaktan söz etmiyorum. Ben fizik öğretmeniyim, ama dersienimde bütün öğrenciler çok eğleniyor dediğinizde bu bir özelliktir, kendinize bir özellik katmışsınız. Hiçbir işte kolayın çok başarılı olduğunu söyleyemeyiz. Bazen şans insana yardım eder, fakat sonra hayat şartları onu geri alır. Şans bir gündüktür çünkü, çalışmak ise her gündük.

■ **Şaheda AKSV:** *Bize zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.*

Sanatçılar, zeki insanlardır. Komedyenler onlardan biraz daha zekidir.

TIYATRO, SİNEMA VE TELEVİZYON OYUNCUSU, TIYATRO YÖNETMENİ ENGİN HEPİLERİ

BEN HER ŞEYİ YILDIZ KENTER'DEN ÖĞRENDİM.

■ **Büşra SAKAR:** Sizi hepimiz tanıyoruz; ama kendi cümlelerinle ifade etmenizi istesek, kendinizi nasıl tanımlarsınız?

Ben bir oyuncuyum. İnatçı bir oyuncuyum. Mesleğini çok seven ve aslında hayatını bu mesleğin üzerine kuran ve bu mesleğin tüm gerekliliklerini yerne getirmeye, duyarlı bir vatandaş olmaya çalışan bir oyuncuyum. Bu iş ve bu sanatı yapma sebeplerinden en önemlisi, bu duyarlılık meselesi. Farkındalık yaratmak benim mesleğimin en önemli amaçlarından bir tanesi. Sahneye çıkıp bir görsellik sergilemenin yanı sıra insanların beyninde bir farkındalık yaratmak, farkındalık oluşturmak gibi bir misyonunun olduğunu bilen ve bunun için elinden geleni yapan bir oyuncuyum.

■ **Gamze CENGİZ:** Tiyatroya nasıl başladınız? Sizin için baştan beri bir hedef miydi yoksa bu yeteneğiniz sonradan mı keşfedildi?

İsdede başladım. İsdede tiyatro kolu vardı, oraya girdim. Çok keyifliydi, o zaman Turgut Özakman'ın bir oyununu çalışmıştık. Çok güzeldi. Sonra yanı çocuklar aslında biraz geç, geç demeyeceğim 14 yaşında filan tiyatroyla tanıştıktan sonra edebiyatla tanıştım. Edebiyat öğrenmemi vardı. Ben yazarlarımızla o zaman tanışmaya başladım. Sonra şairle tanıştım, sonra işte romanla tanıştım, bir sürü şeyle tanıştım. Tanışıkça anladım ki ben aslında bunlarla uğraşmak istiyordum ve sonra şunu anladım; tiyatro

aslında bütün bunları içinde barındıran bir sanat. Resmi de barındırıyor, işi de barındırıyor, korkuyu da barındırıyor, fıkı da barındırıyor, düşünceyi de. Hepsi içinde kolektif bir sanat. Dolayısıyla sadece tek bir şey yapmak yerine, sadece resim yapmak, sadece şarkı söylemek, sadece kitap yazmak yerine, tiyatrosun tüm bunları içersinde barındırabilecek, kendimi ifade edebileceğim bir alan olduğuna karar verdim.

Sadece tek bir şey yapmak yerine, sadece resim yapmak, sadece şarkı söylemek, sadece kitap yazmak yerine, tiyatrosun tüm bunları içersinde barındırabilecek, kendimi ifade edebileceğim bir alan olduğuna karar verdim.

■ **Büşra SAKAR:** Aileniz oyuncu olma isteğiniz karşısında size destek çıktı mı?

Yaklaşık bir buçuk sene kadar ailemi ikna etmek zorunda kaldım. Genç bir evladı ve hakkı olan tüm aileler gibi. Onları ikna etmek zorundaydım ki kendi geleceğini kendim belirleyeyim. Ve bunun bir gençlik hevesi olmadığına onları inandırmak zorunda kaldım. Çok da memnunum o kadar zorladıkları için. İy ki zorladılar ki, ben gerçekten sevip sevmeyi öğrendim. Şimdi böyle şeylerle de karşılaşıyorum. Yapmak istiyorum ama ailem izin vermiyor. Ailen tabii ki izin vermeyecektir. Çünkü ben de çocuğuma izin vermeyeceğim, sanatçı olmasına Türkiye'de. Ama o ila olursa, beni ikna edebilecekse, o zaman zaten kendisi olacak demektir.

■ **Gamze CENGİZ:** İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümünü bitirdiniz. Aynı bölümde yüksek lisans eğitimi gördünüz ve araştırma görevlisi olarak çalıştınız. Sizce başarılı işler ortaya koymakta eği-

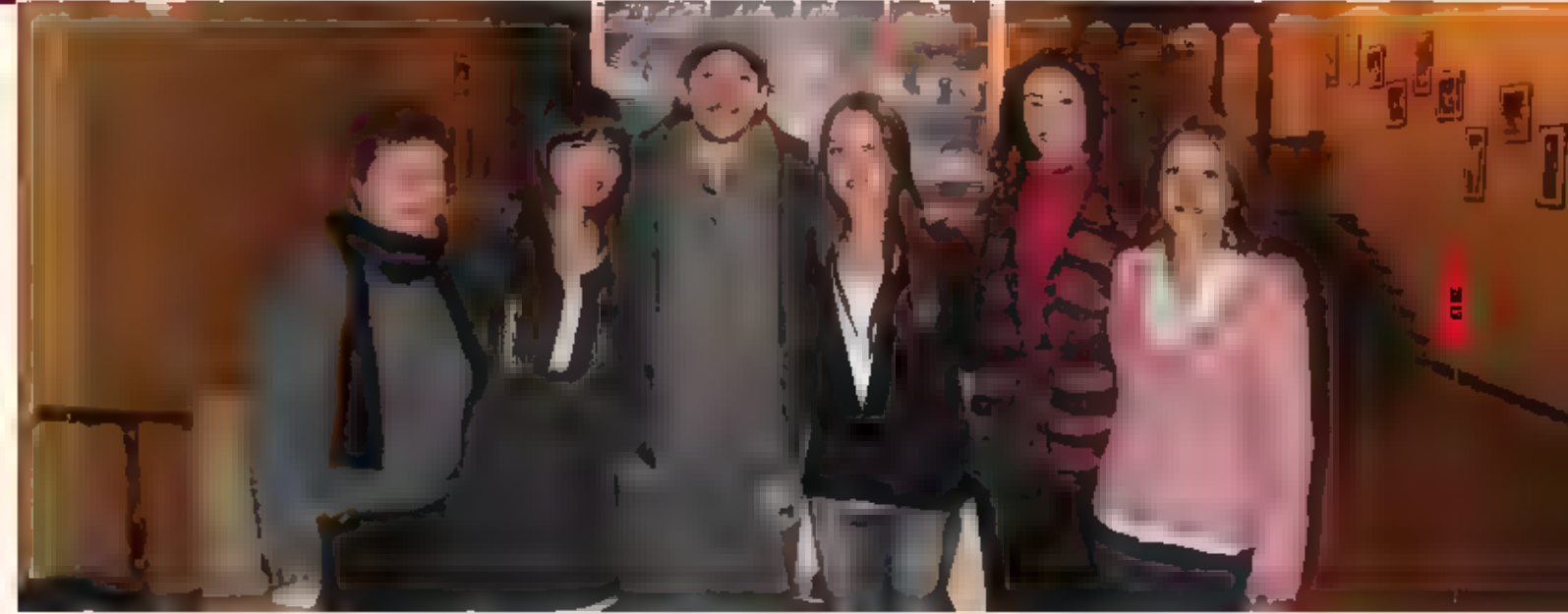
timin payı nedir?

Çok. Çok, çünkü eğitimsiz bir şeyten yapabilirsin, ama neyi yaptığını anlayamazsın. Eğitimi alırsan yaptığın şeyten farkında olarak yaparsın. Neden konservatuvar deniyor, çünkü konservatif bir eğitim veriliyor. Yani bilgiler konservatörün içine konuluyor, aslında gerçeği bu. Bir öğrencinin, bir sanatçı adayının, bir oyuncu adayının 4 sene boyunca bir mesleğe sahip çıkma çabası aslında. Siz bu 4 sene boyunca her sabah tiyatroyla kalkıp her gece tiyatroyla yatıyorsunuz. Çünkü her gün ders var ve dersleri hepsi tiyatroyla ilgili. Dolayısıyla 4 senelik bir antrenman geçmiş oluyorsunuz. Ve bu antrenmanın sonunda artık belli şeyleri, neyi yapabileceğinizi karar vermiş oluyorsunuz. Fakat şunu her zaman parantez içinde söyleyeyim, bir sanatçının sanatçı olabilmesi için ille de eğitim almasına gerek yok. Ama eğitim alırsa, bu sanatçı olma vasfı çok daha kolay ve çok daha yere basan, sağlıklı bir şekilde olur. Ülkemizde konservatuvar okumayan, kendi mesleğini yapan çok yetenekli oyuncular var. Ama onlar ne yapmışlardır. Konservatuvara gitmemiş

için ayrı bir önemi olsa gerek. Kenter Tiyatrosu size neler kazandırdı?

Konservatuarda Yıldız Hoca'yı tanıdım. Benim hocamdı zaten. 2.sınıfta burada bir proje ortaya kondu. Mart'tı. Çok büyük bir projeydi. İçinde Müşfik Kenter, Yıldız Kenter, Tille Saran, Köksal Engin gibi çok önemli oyuncular oynuyordu ve ben okulda geçireceğim zamanı burada geçirmeye tercih ettim. Tercihimin sebebi de şuydu. Burada daha çok şey öğreneceğimi düşünüyordum o provaya gerek. Ve bir gün Yıldız Hoca bana dedi ki: "Senin okulun yok mu, burada ne işin var?" Dedim ki: "Burası da okul, ben burada da öğreniyorum, hatta şimdi orada öğreneceğimden daha çok şey öğreniyorum. Onun için müsaade ederseniz burada kalmak istiyorum." O günden ben de, 13 sene oldu hâlâ buradayım.

■ **Gamze CENGİZ:** Peki, Yıldız Kenter'den; oyunculuk ve hayata dair öğrendikleriniz neler? İşte aslında bütün bu anlatıkların hepsini on-

olabilirler, ama bu mesleğe zaman ayırmışlardır. Bu mesleği hayatlarının rengi noktasına koymuşlardır, ortasına koymuşlardır. Benim hayatımda şu anda oyunculuğum dışında mesleki anlamda hiçbir şey yok. Olamaz, çünkü ben 24 saat böyle yaşıyorum. Hani ben araya gireyim, ila dakika oyunculuk yapayım olmaz bu iş, yapamazsın yani. Hayatını ona göre yönlendireceksin. İşte okul da bunu sağlar. Okul şunu da sağlar, diplomayla bir yerde daha rahat iş bulursun. Devlet tiyatrosu sana daha önce konservatuvara gittin mi diye sorar, oraya girerken daha rahat gidersin. Ben yüksek lisans yaptım, şimdi TRT Okul'da kültür sanat programı yapıyorum. Şimdi bütün bunları yapabilirken benim güzel bir CV'm var. O CV'yi önlemeye koyabiliyorum. Yaptığım bir tez var, ortaya koyduğum bir tez var. Dolayısıyla dediğimiz gibi, eğitim kapılarını hepsini açıyor. Yani hiçbir kapıyı açmak zorunda kalmıyorum. Kapıları hepsini açıyor eğitim.

■ **Büşra SAKAR:** Kenter Tiyatrosu ile ilişkiniz ne zaman ve nasıl başladı? Burasının sizin

dan öğrendim. Ben her şeyi ondan öğrendim. Gerçekten öyle. Yani bu mesleğin nasıl yapılabileceğini, bu mesleğin bu ülkede ne kadar zor olduğunu, bir şeylerden fedakârlık göstermen gerektiğini, aileden, dostlarından, belki kendinden, zamanından, enerjiden, her şeyinden ne kadar çok fedakârlık göstermek gerektiğini öğrendim. Türkiye'de böyle sağlam asıldı, özel bir tiyatro olarak taktır Kenter Tiyatrosu. Maalesef keşke olab dese, ama kendi başına dönen, hâlâ mülkiyet vergi yükünün altında zorlanan bir bınadır burası. Çünkü devletimiz destek vermiyor. Ama buna rağmen burayı 45 senedir ayakta tutabilmiş ve hayatının 60-62 senesini sanata vermiş bir kadın. Onun için her şeyi ondan öğrendim. Yani tek tek sayamam, bitmez. BÜŞRA SAKAR: Yıldız Kenter'in dışında hayatınız ve mesleğinizin yön veren kişiler oldu mu?

Tabii, çok yetenekli oyuncular var. Onlar gibi olma isteğim oldu tabii, oluyor da hâlâ. Beni etkileyen en önemli sözlerden birini Işık Hoca söylemiştir. "Bir oyuncu olmaktan önce insan olun" der. "Önce kendinizi tanıyın, nasıl bir

insansınız, zaafımanız nedir, onları bildikten sonra başlayın bu mesleğe" demişti. Bir başkası da benim için Bülent Emin Yarar'dır. İki gün önce de oyuna geldi. O gerçek bir insandır, müthiş bir adamdır, yani tanışsanız çok seversiniz. Hanı rylüklerden bahsediyor, ünlü büyük insanlardan, toprak adamı olan insanlardan bahsediyor, öyle bir insandır. Ve o insanı sahnede görmek, bilmiyorum izlediniz mi hoc Bülent Emin Yarar'ı, tavsiye edenim müthüştür. O tür oyuncular sahnede gördüğüm zaman, onun yaptığı şeyin ayırsı yapmak değil, ama onun yolu nasıl bir yol diye öykünüyorum. Çünkü herkes kendi yolunu çizer, kendi stilini oluşturur. O yolunu çizmiş ve o yolda başarıyla devam ediyor. Müthiş bir oyuncu, çok yetenekli ve tiyatro görüşü olan ve yine bir tiyatro birasını benndirmeye çalışan, destekleyen bir tiyatrocudur. Benim için aslında bu mesleğe sahip çıkan, sadece oyuncular değil tiyatrocudur. Oyunculuk sadece bir kısımdır, sahnede işle. Biz burada oyunculuk yaptık, ama ışık var arka tarafta, arka tarafta kızlar şimdi dekorları topluyor, kostümleri yerleştiriyorlar, dekorlar çalıyor. Müthiş bir mutluluk var burada. Dolayısıyla bütün bu işleri yapmaktır benim için önemli olan.

■ **Gamze CENGİZ:** Pek çok oyunda rol almanın yanı sıra televizyon dizilerinde ve sinema filmlerinde de yer alıyorsunuz. Ruhunuza hangisi daha fazla hitap ediyor? Beyaz perde mi kişiliğinize ve oyunculuk perspektifinize daha yakın, yoksa tiyatro sahnesi mi?

Hepsi farklı farklı galiba. Televzyonda oynamak bambaşka, kuralları başka. Sinemada oynamak bambaşka, kuralları başka, tiyatrodaki oynamak bambaşka. Hepsisi benim mesleğimin bir kolu. Hepsinde oyunculuk yapıyorum. Hiçbiri birbirinden aşağı veya yukarıda tutmuyorum. Ama ille de tercih etersen, oyuncunun er meydanı tiyatrodur. Herkes gel-san karşıma, beklenim yanı.

■ **Büşra SAKAR:** 2008 yılında tiyatro yönetmenliğine başladınız ve sanıyorum ilk yönettiğiniz oyun da İsrail Horowitz'in Kuyruk adlı oyunuydu. Yönetmenliğin oyuncululuğunuzda beslediğini düşünüyor musunuz? Nasıl bir disiplin yönetmenlik? İnsana neler katıyor?

Kesinlikle, aa çok güzel bir soru, bravo, çok teşekkür ediyorum. Çünkü uzaktan bakabilmeye imkânı buldum sahneye. Hep içinde olduğum için başladığımdan beri, böyle dışardan bakamıyordum. Yani nedir, nasıl oluyor, çekiyoruz oyunları, izliyoruz, ama tiyatro biliyorsunuz öyle bir şey değil, çekince aynı lezzetli vermiyor. Ama oyun yönetmeye başladıktan sonra, bir oyunun dramatisesine çalışıp

onu sahnede oyunculara anlatıp sonra da nasıl uyguladıklarına bakıp uzaktan her oyunda gidip onun oyuncunun seyrizyle buluşmasını gördükçe, nasıl tepkiler aldığını gördükçe, evet bir şeyler bana "Hiim bak öyle değiş, onu yaparsan daha iyi, seyirci bunları daha iyi algılıyor" gibi tüyolar vermiş oldu. Onun için, bir de güzel bir dünya yaratmak başka bir şey. Yönetmen çünkü kendi dünyasını yaratıyor, oyuncu yönetmenin yarattığı dünyanın içersindeki bir piyon, ama o satranç tahtasının tamamının benim oması güzel yanı, arada sırada yapacağımı bunu.

■ **Gamze CENGİZ:** Peki, sizce oyunculuk mu yönetmenlik mi daha keyifli?

İkisi de keyifli ya, ikisinden de vazgeçmem. Onu söyleyeyim. Yani ikisini birbirine tercih etmem. Niye tercih edeyim ki, ikisini de yapacağım derim.

E. Ödül almak güzeldir, güzel bir şeydir. Evet, sağ olsunlar, onur duyarsın. Seni mükâfıllandırıyorlar, güzel yaptın diye, ama hanı ne bileyim ben ödül aldım diye takılmam, sonraki işimi düşünürüm her zaman. Kişiyi göre çok değişir. Bazısını çok iyi etkiliyor. Bazısı ödül alınca hemen oyunculukta bir ıla adım genye gitmeye başlıyor. O biraz senle ilgili. Ödülü alıp seneye de alma fikri var çünkü, bir sonraki seneye de alma fikri var. Eğer bunu düşünüyorsan sorun yok, ama aldim zaten deyip evin kenarına koyup, sen de karşıya ge-

Düşündüm de hepsi galiba, hepsi ya. Ben Oğuz'u çok seviyordum. Ama o ilk televizyon işimdi zaten. Çok severek oynadığım bir herdi o. Zıpır, tam bir yaramaz üniversitelilerdendi. Aile Saadeti'ndeki doktoru da çok seviyordum. Başka ne vardı? Emret Komutanı'nda Seyfi de tabii bir herdi. Seyfi biraz daha başka bir adamdı. Şimdi Koyu Kırmızı devam ediyor. Şimdiki Ufuk da güzel. Ufuk'u seviyorum, çünkü onun da bir derdi var. Bir derdin peşinden koşan karakterleri seviyorum. Yani en azından kendi başına Türkiye'deki organ mafyasının peşine düşen bir genç adamın hikâyesi beni heyecanlandırıyor. Güzel bir sefimi var, güzel oyuncularla çalışıyorum, iyi bir yönetmenim var. Şansayım o konuda, çünkü televizyonda her şey benim anlattığım kadar gülük gülüstanlık gitmiyor.

■ **Büşra SAKAR:** Aile Saadeti gibi dönem dizilerinde de çalıştınız. Dönemsel bir dizi veya film çekmenin zorlukları nelerdir?

Ben "Bu Kalp Seni Unutur Mu" da da oynamıştım. Belki izlemişsinizdir, çok güzel bir işti. Dönem işiydi de zordu. 17 bölümden birirmek zorunda kaldık, maddi yetersizliklerden dolayı. Dönem işi zor, ama ben severim. Çünkü oyuncuya yeni alanlar açar. Bugünün dizisini çektiğin zaman oyunculuk ekolüne çok bir değişiklik yapamazsın, çünkü ben böyle başka bir yerden bir şeye inandırnamam seni televizyonda. Bugünü oynamak zorundayım, ama dönem işi olunca biraz formunu değiştirebilirim. Dolayısıyla kendim de aslında daha heyecanlı şeyler yapabilirim, aynı Mahir'in bastonu gibi filan, ya da işte Bu Kalp Seni Unutur Mu'daki Engin'in yürüyüşü gibi. Orada da bir şeyler yapabilirim, işte bıyığımla hanı 1970'lerdeki gibi gömlekle ya da kazakta, ama çekimi çok daha zor. Teknik şartları oluşturmak çok daha zor.

■ **Büşra SAKAR:** Başımın Belası, Gülüm, Beyza'nın Kadınları, Son Ders, Nefes ve Ay Mevsimi gibi filmlerde çok önemli isimlerle çalıştınız. Cimri, Anna Karenina, Kumbarbazın Seçimi gibi pek çok önemli oyunda yer aldınız. Oynayacağınız oyunu seçerken belli kriterleriniz var mıdır?

Tabii ki, tabii ki. Benim içime sinecek, benim derdimi yansıtacak. Benim derdimle ilgili bir derdi yoksa o karakteri, heyecanlanmıyorum o zaman. Bir sebep, kü-

çap ona bakarsan, ömrünü ona bakarak geçirirsin.

■ **Gamze CENGİZ:** Pek çok dizide rol aldınız. Aile Saadeti'nde Mahir, Emret Komutanı'nda Seyfi, Kampüsistan'da Oğuz gibi pek çok karakteri canlandırdınız. Peki, bu karakterlerden size en uygun olduğunu düşündüğünüz, sizi yansıtan hangisi oldu?

■ **Büşra SAKAR:** Biraz da ödüllerinizi bahsetmek istiyoruz. 2004'te 8. Affe Tiyatro Ödülleri Tiyatroda Yeni Kuşak Özel Ödülü, 2010'da 15. Sadri Alışık Oyuncu Ödülleri Tiyatro Komedi Dalında Yardımcı Rolde En İyi Erkek Oyuncu Ödülü'nü aldınız. Neler hissettiniz o anlarda? Ödül almak oyuncunun motivasyonunu ne derece artırıyor?

çünkü bir sebep. Nedir o sebep. Belki Yavuz Turgul'la çalışmak. Ay Meyvemi'nde Benim için rolün büyüklüğü ya da ulatıldığı önemli değildi. Yavuz Turgul'la çalışmalıydım, Türk sinemasının en büyük yönetmenlerinden bir tanesiyle, onun selinde olmalıydım. Gittim, oldum. Küçük bir rol oynadım, çok da memnunum. Celal Tan ve Ailesinin Aşkın Acıklı Hikâyesi'nde Onur Ünlü'yle çalıştım. Çok beğeniyorum senaryolarını. "Ufak bir şey vardı, sana teklif edeyim mi, etmeyeyim mi, bilemedim." dedi. Dedim ki "Ben hemen geliyorum. Edeyem mi ne demek? Ben senin yanında olmak istiyorum." Çünkü neydi orada derdi, Onur Ünlü'nün sineması, onun fân, kafası ve algılayışını yakalama.

Televizyonda şöyle bir sit com düşünüyoruz, diye geliyorlar bazen. Siz düşünüyorsunuz da ben hiç öyle bir şey düşünemedim yani; çünkü hiçbir şey söylemiyor, suflu zırtlak bir şey. Gel de şaklabanlılık yap diyorlar bana. Yapamam, beceremem yani. İnanmadığım, tutunmadığım bir şey olduğu zaman, hemen düşecekmiş gibi hissediyorum kendimi.

Kumarbazın Seçimi de bambaşka bir oyun, Anna Karenina, Cıvırı tabii. Yani bunların her birinin içersinde beni etkileyen, beni ayakta tutan çok önemli nedenler var. O nedenlerden bir tanesi benim için yeterlidir yoluna gitmek için, ama hiç yoksa yapmam. Geliyor bazen, televizyonda şöyle bir sit com düşünüyoruz, diye. Siz düşünüyorsunuz da ben hiç öyle bir şey düşünemedim yani; çünkü hiçbir şey söylemiyor, suflu zırtlak bir şey. Gel de şaklabanlılık yap diyorlar bana. Yapamam, beceremem yani. İnanmadığım, tutunmadığım bir şey olduğu zaman, hemen düşecekmiş gibi hissediyorum kendimi.

■ **Gamze CENGİZ:** Bir oyuna hazırlanırken ne kadar çalışırsınız? Oynayacağınız rolü benimsemek için ne kadar zamanın geçmesi gerekir?

Oyunlar genelde iki- üç aylık bir süreç içersinde çıkar. İşle, üç ay önce filan belli olması yeterlidir benim için. Bir ay bir metin çalışması, bir ay yönetmen ve ekip ile masa başı çalışması, son bir ayda da sahne çalışması. Aslında toplamda bir oyun üç ayda çok çok çok temiz çıkar.

■ **Büşra SAKAR:** Canlandırmayı çok istediğiniz ya da 'Şu rolü başarıyla canlandırdım' dediğiniz rol vardır tahminimce. Nedir ve neden o rol?

Bu soruda hep zorlanıyorum ya, bilmiyorum, çünkü öyle bir şeyim yok benim. Ha, şunu yapacağım, Hamlet oynayacağım, onu yapacağım. Fikir adamının o durumu, müthiş bir klasik tabii ki. Dolayısıyla evet, bu rolü oynamak istiyorum. Ama ben şimdi sana Hamlet diye cevap vermek istemiyorum. Çünkü yani daha günümüzün derdiyle de uğraşmak istiyorum. Bugün söylenmesi gereken şeyler de var.

Şimdi Türk sineması çok güzel yerlere gitmeye başladı. Sinema tarafından baktığımda, belki gerçekten sözü olan, bugüne dair sözü olan bir fikrin başkaraklerini oynamak istenir. Ya da yine bir tiyatro oyununda, yeni tiyatro yazarlarımız da yetişmeye başladı. Bugünün derdiyle uğraşmak istenir. Birbirine bugünün derdinden, kendi gözünden bir şeyler söylemek istenir, çünkü ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

■ **Gamze CENGİZ:** Günümüz modern dünyasında daha çok insanı tiyatro sanatına yaklaştırmak için neler yapılabilir sizce?

Bilmiyorum, hiçbir şey yapılmaz. Tiyatro sanatını insanlara yaklaştırmaya uğraşmamak lazım. İnsanlar tiyatro sanatına gelirler zaten. Çünkü tiyatro sanatı reklamı yapılabilecek bir şeyler değildir. Çünkü hiçbir sanat yokken tiyatro sanatı vardı zaten. Mağara devrinde, insanlar mağarada yaşarken, gündüz yaptıkları avları, böbürlene böbürlene anlatırlardı eşlerine, arkadaşlarına, akşam yemeklerinde o harıl harıl şeyler yerlerken. Oraya gittim de, kaplan karşına geldi de, onu böyle karşıladım da vurdum da, aı sana tiyatro. Tiyatro olabilmesi için hiçbir şeye ihtiyaç yoktur. Oyuncu, seyirci yeterlidir. Birer kişiyle, yani iki kişiyle tamamlanır. Dolayısıyla ben hiçbir zaman, evet insanlar tiyatroya gitmek istiyor, ama gelmiyorsa da hiç kimseyi kolundan tutup tiyatroya götürmenin doğru olduğunu düşünmüyorum. Çünkü zorla götürürseniz bir daha hiç gitmez. Ama bir gün belki televizyondaki, dizideki bir oyuncuyu görmek için, belki alışını çok beğendiği için, belki metnin içersindeki bir lafı beğendiği için, ya da belki çok çok böyle uzaktan bir merakı olduğu için, tiyatroya gelip de seven insan da bir daha gelmez. Hep oyunlara gider. Onun için zorlamayla olacak bir iş değildir bu. Yani ben kimseyi tiyatroya zorla gitmeye çalışmam. Anlatırım derdimi, hoşuna giderse gelir izler, beğenir beğenmez o da onun hakkıdır tabii ki.

■ **Büşra SAKAR:** 10 sene sonra kendinizi nerede görmek istiyorsunuz? Bunun için ne gibi hedefler koydunuz kendinize?

Geçenlerde ben bir televizyon programına katıldım. 2004'te bu soruya benzer bir soru sorulduğunda demişim ki, "Daha çok gençim, 10 sene gibi bir süre en azından almak istiyorum" Pat diye söyledi bunu, "Bak 2004'te on sene demişsin, 2014 iki senen kaldı, ne yapmayı düşünüyorsun?" dedi. Dedim ki "Bir on sene daha istiyorum" Onun için, bilmiyorum diyorum. Yani benim bu işi yapacağımı kesin. Yani on sene önce de yapacağım diyardım. Onu da attım ama tutturmuşum. Bu iyi, ama nereye gidecek bilmiyorum. Daha önce de buradaydım, bu da güzel. Ama hâlâ burada olur muyum, başka bir yerde mi yaparım, nasıl bir şey yaparım, bilmiyorum. Yeni yeni şeyler öğrenmeye çalışıyorum, şimdi biraz dünya üzerinde neler oluyor, onlara bakmak gibi derdimim olmaya başladı. Uluslararası festivallere gidiyorum, geliyorum falan. Biraz böyle çapı büyümek istiyorum galiba.

■ **Gamze CENGİZ:** Son olarak tiyatro ile ilgilenen öğrencilere neler tavsiye edersiniz?

Okumalarını tavsiye ederim bol bol. Okumadan olmaz bu iş. Yani anlamadan olmaz, anlamak için de okumak lazım. Bol bol okumak lazım. Sonra okuduktan sonra işle izlemek lazım. Ve sonra acaba yapabilir miyim diye bir kez ol-

sun denemek lazım. Denemeden olmaz. Denedikten sonra eğer hâlâ o içimizdeki şey kalmıyorsa devam etmek lazım. Ama bir yerlerde kalmıyorsa, okurken beğenmiyorsanız, izlerken beğenmiyorsanız ya da yaparken bir sorun olduğunu düşünüyorsanız, kendinize sarmayın olmanız lazım. Yok hayır ben bunu denedim, ama hayır ben bu işi yapmamalıyım, ben şu işle çok daha başarılı, mutlu ve huzurlu olurum diyorsanız, direkt menemiz lazım. Çünkü çok öyle arkadaşım var. İlle tiyatrocuya olacağımı, ille olacağımı, diyen. Tamam, gel deneyelim, yapalım 2 sene 4 sene ne konservatuvara girebildin, ne bir yerde bir şey yapabildin. Şimdi artık benim söylemem gerekiyor bunu sana. Senin kendin demen gerekiyor ki, "Evet ben bu işi yapmamalıyım." Pek çok farkedilebilir kol var. Çok seviyorsan bu mesleği başka bir yerde de devam edebilirsin, onu yapabilirsin, bunu yapabilirsin. Her şeyi yapabilirsin, ama sahne üzeri öyle değildir. Yani sahne herkesi kabul etmez. Senin verdiğini sana geri veremeyebilir bazen. Onun için de kendine sarmayın olmak lazım, yani yapabiliyorsan yap, yapamıyorsan yapma. Benim de vardır yani, bu işi gereyim mi, yok gıneyeyim, işle yok ben onu yapamam. Yani,

Bir kere ödül aldım zaten diye düşünerek, evde sık sık karşısına geçip ona bakarsan, ömrünü ona bakarak geçirirsin.

ya-pamazsam da kendimi de zorlamayayım, mutsuz etmeyeyim. Söyleyeceğim budur, sarmayın olun.

■ **Büşra SAKAR:** Çok teşekkür ederiz.

TYATRO VE SINEMA OYUNCUSU MERT FIRAT

■ **Rabia ÇELİK:** *Mert Firat deyince aklınıza nasıl biri gelmeli? Mert Firat nasıl biridir?*

Mümkün olduğunca işiyle uğraşan, işini ön planda tutan bındır. Mert Firat kımdır, derseni, oyunu seven, kendini oyunda var etmeye çalışan bındır. Daha çok 'işkolik' diyebilirsiniz.

■ **Utku KORKMAZ:** *Tiyatroyu seçme nedeniniz neydi? Sahne sizin için ne ifade ediyor? Nasıl başladınız oyunculuğa?*

Nasıl bir marangoz kendini tamamen ağaca adıyorsa, ben de kendimi insana adıyorum.

Ortaokulda başlamıştım. Ortaokulda Victor diye bir hocamız vardı, sıyahlı. Amenka'dan Türkiye'ye büyükelikte çalışan kız arkadaşı için gelmiş ve Ankara'ya yerleşmişler. Sonra özel bir okulda öğretmen olmuş. Victor çok iyi bir hocaydı. Bizde daha çok 'speaking' derslerine gınyordu. Bu yüzden hazırlıkta çok ataktık. Sınıfta 14 kişydik, ama 140 kişiye bedeldik sanki. Bizi ikiserli gruplara ayırdı. Ardından bu 7 gruba her hafta bir skeç yazıp sınıfta oynama görevi verdi. Herkesin oynaması gerekiyordu. Biz yarışmaya başladık. Kazanana belirlenmek için açık oylama yaptık, ama son oy Victor'a ait ti, o da zaten kazanana belirlendi. İlerleyen haftalarda, beraber oynadığımız arkadaşlar karşı takımdayken oy verince, öncelen karşı çıktık. Sonra bu bize yarışmayı değil, takımın daha çok hak ettiğini göstermişse daha 12 yaşındayken. Sonra okul oyunlarında çalışmaya başladım. Ve işe sonra

kadar hem yazıp hem oynamadım. Hatta insan haftasıyla ilgili bir oyun yaptık. Öğretmenlerin çalışma saatleriyle ilgili. Öğretmenlerin zor çalışma saatleri ve uygulamalarını göstermişlik. Bu olay Ayrancı Lisesi'nde olmuştu. Oyunculuğu çok istiyordum, ama ailem izin vermiyordu. Sonra İsveç'e gittim. Orada, İsveççem olmadığı için çok küçük rollerde ancak oynayabildim. Ardından Türkiye'ye döndüm ve Ankara Üniversitesi Tiyatro Bölümü Oyunculuk Ana Sanat Dalı'na girdim, bıldirdim. Bir de Kadir Has'ta master yaptım. Sahne bence özgürlük alanı. Karşımda faşist bir yönetmen yoksa; bu yönetmenlerin çoğu öyle oluyor, derdini anlatmanın bir yer. Engelin olmadığı bir yer.

■ **Sena DİZDAR:** *Genel olarak nasıl bir izleyicisiniz? İzlerken dikkat ettikleriniz nedir, neler ararsınız bir oyunda?*

Oyunda bir tek oyun aranım. Oyuncu, dekor, teknik, yönetmen bunların hepsi oyunun asıl gösterilmek istendiği temalardır. Yani oyuncuyu görmek için sadece bir ışıkla bile tiyatro yapılabilir. Benim için asıl olan şey oyun. Ve oyuna sahip çıkmak. Mesela İran sineması yapıyor. Küçük bir çocuğun parasının mazgalın arasına düşmesini 90 dakika sana izletebiliyor. Hiç sıkılmadan izleyebilirsin. Ama Amerikan sineması şöyle yapıyor, dünyaya bir meteor çarpacak, bir sürü olay olacak. İşte bunun bütçesi bir anda 200 milyon dolar oluyor. Ben çekiyor 20 bin dolarla, diğeni çekiyor 200 milyon dolarla. Bazen yüksek bütçeli, düşük bütçelilerin altında kalabiliyor. Çünkü diyorsun, canım benim son kalan parasını da düşürdün, bak şimdi nasıl alacak? Bir projeye evet diyeceksem, verdiğim örnekteki gibi bir proje aranım.

■ **Rabia ÇELİK:** *Suç ve Ceza, Şeyh Bedrettin, Palyaço Prens, Atları Da Vururlar, Sersem Kocanın Kumaz Karısı, Hastalık Hastası ve*

Hırçın Kız gibi oyunlarda oynadınız. Bir tiyatro oyununda rol almaya karar verdiğinizde, seçiminizi hangi kriterlere göre yaparsınız?

Demem söyledim aslında. Yine de, derdi benim derdime yakın olan ya da derdi benim ideolojime çatışmayan projeleri seviyorum. Antonius ve Kleopatra oyununda Cesar'ı oynuyordum. Roma'da cumhuriyet dönemi. Senato'ya bağlı üç yönetici var. İşte Cesar bu üç yöneticinin başını kesen ve ardından 80 kişiyi öldüren bir adam. Ama bu tarihsel süreci biz oyunda faşizmin doğuşu olarak görüyoruz. Bir tarafta Roma'dan ve mutlak hâkimiyeti savunan taraf, diğer tarafta Dionysos, Apollon gibi düşünürlerin olduğu taraf. Bu yüzden bunu oynayabildim. Bana aşkın kaybettiğini ve savaşın devam ettiğini gösterdi. Aşk, savaşın kaybedildiğinden ben faşizmi hüküm sürüyor. Dünyada hiç savaşın olmadığı sadece 16 yıl varmış. Yani uzun bir zaman boyunca da sevgi hüküm süremeyecek sanırım.

■ **Utku KORKMAZ:** *2007 yılında 'Arda Kanpolat Oyunculuk Ödülü'nü kazandınız. 'Başka Dilde Aşk' filmi ise 'En iyi aktör', 'En iyi senaryo', 'En iyi yönetmen' ve 'En iyi film' ödüllerine layık görüldü. Öncelikle sizi ve ilksen Başarı'nı tebrik ederiz. Sizce ödül almak nasıl bir duygu? Oyuncunun motivasyonunu ne derece artırıyor?*

Ödül almak güzel bir duygu aslında; ama orijinal bir şey. Belirli bir grup veriyor ödülü. Yani seçmiş birkaç kişinin sayesinde ödül alıyorsunuz. O yüzden ödül hiçbir şeyin anlamı değil, sadece bir vasyon aracı. Ama aday olup da alamayanlar veya isimlen konuşulup alamayanlar olunca insanların kafasında sonu eşaretilen kalıyor, bazen tartışmalara neden olabiliyor. Bazen de çok çıkan oluyor. Masalarda verildiği bile olabiliyor. Yaşına hürmeten ödül verilen oyuncular var. Oscar da bu yıl öyle oldu. Sanki son adaylığı gibi. Ben ödül alsak da almasak da herhangi bir şekilde duygusal olarak çokmedim; ama paralı ödüller hang. Çünkü yaptığımız projelere inanılmaz bir destek sağlıyor. Kısaca çok önemli bir şey değil ödül almak.

■ **Sena DİZDAR:** *Başka Dilde Aşk'ta sağır ve dilsiz bir adamı canlandırdınız. "Atlıkarnca"da ise enest ilişkiyi irdelediniz. İki filminiz de toplumu ilgilendiren konular, toplumdaki üstü kapalılımlıklar ya da Başka Dilde Aşk'ta olduğu gibi, ister istemez dışlanmışlıklarla ilgili. Sanatın böyle bir gayesi olduğuna inanıyor musunuz? Yani hem ruha hitap etme, hem de farkına varılmasını ve üzerinde düşünülmesini sağlama gibi?*

Taht bu böyle bir görevi var. Ama ila bu de böyle olacak, diyemeyiz. Mesela bir romanı eline alıp seçimi safhasında ben bununla ilgilieniyorum diyorsun. Roman aşkı anlatıyorsa ve sen de aşıkısan o sıralar, kendini romana çok sıkı kapatabiliyorsun. Bir de Almanya'da bir sıralar Werther

modası varmış. Sokaklar mavı ceket, sarı pantolonla acılı şekilde yürüyen adamlarla doluymuş. Bu aşk yüzünden öleceğin demış sanki insanlar. Yani derdi olmadan yaşayan bir insanın sanat yapması bence mümkün değil. Çünkü sanat, bu insanların yaşamaya bıçanı. Bir mimar mesela; çizdiğine hep evet bu olmuş demez, mutlaka bir yerde bir şey çıkmalı ki, onu düzeltebilsin.

■ **Rabia ÇELİK:** *Bu filmleri çekerken oyunculuğun yanında işin teknik ve maddi boyutlarıyla da ilgilenmek zorunda kaldınız. Bir filmin mutfağında neler yaşanır? Nasıl bir ön çalışma yapmak gerekir bir film ortaya koymak için?*

Çok uzun ön çalışmalar gerekli. Ama çektiğimiz filmler çoğu düşük bütçeli oluyor. Ve genellikle filmler 4-6 hafta arası çekilirken bizim filmlerimiz 2 haftada batabiliyor. Başka Dilde Aşk'ın çekimlerini 18 günde bitirmişlik. Atlıkarnca'yı 13-14 günde çekmişlik. Çünkü bütçemiz o kadardı. Bizim daha çok ön hazırlığımız uzun sürüyor. Mutfağın kısa sürmesi için oyuncuların isteği, teklisi ezberlen, oyuna bakışları çok önemli oluyor.

■ **Utku KORKMAZ:** *Bütçe konusunu nasıl çözdünüz, zor oldu mu?*

İlk filmimde Kültür Bakanlığı'ndan destek aldım. Fakat sonra bizim de biraz paramız oldu. Ayrıca bazı destekleyen kurumlar oldu. Böyle böyle filminizi çektik. Ama onlara bütün paraları ödedik. Sinema sektöründe para direkt verilmez. Bir seneye bile yayılabilir paraların ödenmesi.

Hiç kimseyle sorun yaşamadık. Hatta Atlıkarnca'da sete girmeden insanların paralarını ödemişlik. Bunun için ilk filmimizde sıkıntının olmaması lazım.

■ **Sena DİZDAR:** *Zuhâl Olcay ve Haluk Bilginer'in kurduğu Oyun Atölyesi'nin oyuncularındasınız. Atölye*

çalışmaları- nızdan ve oradaki ortamdan biraz bahseder misiniz?

Ben 6 yıldır orada çalışıyorum. İlk 'Hırçın Kız' oyununu sahneledim. Sonra 'Testosteron' oyununu oynadık. 4 sezondur oynuyoruz. Seneye de 5. sezonu oynayacağız. Testosteron oynanırken Antonius ve Kleopatra'yı oynamaya başladık. 17 oyunu oynadık. Ve bu sezonu 18 oyunda sonlandıracağız. Bununla birlikte toplam 44 oyun oynamış olacağız. Bunların 3'ü İngiltere'de olacak. Festivalle katılıyor. Orada da oynanacak.

Oyun Atölyesi'ne ilk girdiğimizde 17 kişydik. Sonra bazı arkadaşlarımız gitti, bazılarımız kaldı. Oyun Atölyesi'nin en güzel kısmı birbirimizin resmi olmamızdır. Hepimiz aynı açıdan bakabiliyorduk bazen. Kısaca Oyun Atölyesi sanat yaşamına ve sanat yaşamımıza çok şeyler kattı bir yerdir.

■ **Rabia ÇELİK:** *Binbir Gece, Yersiz Yurtsuz, İşte Benim, Bizim Evin Halleri, Kapalıçarşı gibi pek çok dizide rol aldınız. Canlandırdığınız karakterlerden en çok hangisini be-*

ğendiniz? Sizin kişiliğinizi az da olsa yansıtır mıydı o karakterler?

Hepsinden bir parça vardı bende. Bizim Evin

Haller'nde Bora karakterini oynuyordum. Bora yeni gazeteci olmuş, Rüya diye bir kıza âşık. Ona daha yakın hissediyordum kendini. Çünkü ben de radyo-televizyon ve sinema okuduğumda küçük bir yerde başlamıştım. Sonra üzerine oyunculuk okumaya, zaten en sonunda bizzat rollerden icazet alıp oyunculuk yapmaya terfi etmişim. Yani o süreçte Bora'nın yaşadıklarını ben de yaşadım, o biraz daha bana yakın bir karakterdir. Kapalıçarşı'daki Arda'yı çok severdim, ama bana hiç benzemiyordu. Çünkü kendi halinde, sıcak, fırtına ama biraz çapkınken ciddi durabilen bir adamdı. Hayat mücadelesine, arkadaşlarına kendini adanmış biriydi. Bir de Burak karakteri vardı. Birbir Gece'deki Burak. Onu sevmemin nedeni de, öyle bir karakterle hayatımda hiç karşılaşmamıştım. Bana söylerken "Türkiye'deki Top 10 zenginler listesinde ilk üç teli ailelerden birinin torunu" dediler. Dolayısıyla bu adam Feran'ye beniyor. Zaten ben de Feran'ye beniyordum (gülüyor). Ya insan neden Feran'ye biter ki, diye başladığım bir proje oldu aslında. Çünkü basıyorsun ve uçuyor. Araba gitmiyor ki, yani gidiyor da çok gidiyor ya. (gülüyor). Ya da park ederken harcadığı benzin ile ben bir günümü geçirebiliyorum. Öyle bir araba, öyle bir yaşamı, ne bileyim, öyle bir hayat ilk başta anlamlandıramadığım bir şeydi. O şımarıklık Burak şımarık, çünkü Amerika'daki eğitimi yanda bırakmış. Anlayamıyordum, bir insan Amerika'daki okulunu naye yanda bırakır? Öyle insanları anlayabilmemi sağladı Burak karakteri. Bu nedenle Burak karakterinin oyunculuk yaşamımda bana çok yardımı olmuştu.

■ Rabia ÇELİK: Her karakter size bir şey kazandırıyor yani?

Her karakter bir şey öğretiyor. Zaten bu yüzden keyifli oyunculuk. Yani niye oyunculuğu seçtiniz, sorusuna cevap aslında. Küçükken bana sorduklarında "Ne olrak

istersen?" diye, "Gündüzleri doktor, geceleri şarkıcı olacağım" demişim. Hep iki işi birden yapayım, aman hiç birinden geri kalmayayım, hem insanları keseyim, hem sanat yapayım. Maymun iştahlı olmaktan seçtim oyunculuğu diyebilirim. Asıl sonuya gelirse, bir avukatı oynarken biraz hukuk bilmeniz gerekiyor. Kısacası nasıl bir marangoz kendini tamamen ağaca adlıyorsa, ben de kendimi insana adlıyorum.

■ Vtlu KORKMAZ: Kendi filmlerinizin dışında, Devrimden Sonra, Dede-

Aşk savaşı kaybettiğinden beri faşizm hüküm sürüyor. Dünyada hiç savaşın olmadığı sadece 16 yıl varmış. Yani uzun bir zaman boyunca da sevgi hüküm süremeyecek sanırım.

min İnsanları ve Hayattan Korkma gibi filmlerde de rol aldınız. Çağan Irmak, Berrin Dağçınar, Mustafa Kenan Aybaş gibi yönetmenlerle çalışmak nasıl bir duygu? Özellikle Çağan Irmak'ın sizin sanat disiplininize kattıkları nelerdir?

Kenan çok genç bir yönetmendi. Benim harika bir insan ve iyi bir yönetmendi. Çok sevenim Berrin'i. Çağan inanılmaz bir tecrübe. Gerçekten kafası bu kadar hızlı çalışan yönetmen görmek çok zor. İlk sen ile çalışırkenki rahatsızlığın çok benzerini yaşadım ben Çağan ile. İnsan olarak da mükemmel insanlar. Ben şanslı bir oyuncuyum bu anlamda. Şimdi Yılmaz Erdoğan ile çalışıyorum. Temmuz'da onunla da bir film çekeceğiz ve o da mükemmel birisi. Aynı şekilde ilksen ile çalışmak da çok zevkti. Bana ne katıyor? Değişik bakış açıları kazandırıyor. Her yönetmenin başka

bir bakış açısı ve başka bir dünyası var. O dünyanın içine girmek, onların hayaline ortak olmak, en önemlisi şu galiba; hem yazıp hem yöneten bin sana hayal etki edeni emanet ediyor. Ve bu çok değerli bir şey. Bu anlamda Çağan'ın dedesinin hikâyesiydi, Kenan'ın hayalidir, bir devrim ve ondan sonra yaşanacaklar, yaşananlar, halkın buna uyumu vs. bunun varoluş hikâyesiydi. Benim'inki de aynı şekilde, üçünden de çok memnunum açıkçası.

■ Sena DİZDAR: Bu isimlerin dışında sanatınızın belli bir çizgiye ulaşmasını sağlayan, tecrübeleriyle eğiten, örnek aldığınız kişiler var mı?

Örnek aldığım kişi yok. Şu olmak istiyorum, ya

şey yok. Beni heyecanlandıran her şeyi oynayabilmem.

■ Vtlu KORKMAZ: Yazıyor ve oynuyorsunuz. Peki, sizi ileride yönetmen olarak da görecek miyiz?

Bilmiyorum. Bir gün gelir belli yönetmen olurum. Ama şu an daha çok oynamak istiyorum. Çünkü Türkiye'de bir şey çekince diğer yönetmenler sana cephe alırlar.

■ Vtlu KORKMAZ: Öne geçmeye mi çalışıyorlar?

Önüne geçmek değil de, seni bir kumaşa bürümek istiyorlar. Sanat işinin hiyerarşik bir düzeni var. Türkiye'de ve onun en yüksek mertebesi yönetmenlik ve yapımcılık. Bence bu çok sağlam bir bakış açısı, ama Türkiye'de bu düzen var. O yüzden bir süre daha yönetmenlikten çok, oynamam gerektiğini düşünüyorum, ama bakalım hayat ne gösterecek. Teklif geliyor ama.

■ Sena DİZDAR: Tiyatro ve sinema hayatınızda hiç parasız kalıp aç yattınız mı? Türkiye'nin en büyük sanat sorununu sizce nedir?

Parasız çok kaldım, ama aç yatmadım. Kamım aç, uyursam geçer durumu olmadı. Kübrü Kız'a ulaşamadım daha (gülüyor). Tabii ki çok parasız kaldım. Okul hayatı boyunca, İsveç'teyken. Ama o süreci iyi ki de yaşamışım. Bana çok şey kazandırdı.

En büyük sanat sorununa gelirsek, samimiyetsizlik, cesaretsizlik, sanatın kabuk ve gövde içinde olup içi boş olması. En büyük problem bence bu! Bizim sanatımız bizi kıyıda oynatıyor. Ki-

da şunun gibi olmak istiyorum dediğim birisi veya birileri yok. Bence hiçbir sanatçının da olmamalı ki devam edebilsin. Sadece birini örnek alırken çok kısıtlı yaşarsın hayatı. İnsan insandan üstündür ve ben değilse de bir başkası, yani kendine sınır koymamalı insan. "Hedefiniz var mı?" dediklerinde hedefim yok diyorum. Niye olsun ki? Orda görebildiğin bir çizgiye gitmek saçma bence. O çizgiye bakmak tansa boşluğa bakmak, daha ileriye bakmak daha makul geliyor bana. Bizim sanatımızı keyifli kılan şey sonunun olmaması. Her zaman daha iyisi var.

■ Rabia ÇELİK: Oynamak istediğiniz özel bir karakter, ben burada oynasaydım dediğiniz proje var mı?

Valla Tom ve Jerry' de ki Jerry olmak isterdim (gülüyor). Ya da Tweety'i. Oynamak istediğim spesifik bir

"Hedefiniz var mı?" dediklerinde hedefim yok diyorum. Niye olsun ki? Orada görebildiğin bir çizgiye gitmek saçma bence. O çizgiye bakmak tansa boşluğa bakmak, daha ileriye bakmak daha makul geliyor bana. Bizim sanatımızı keyifli kılan şey sonunun olmaması. Her zaman daha iyisi var.

yıda oynamakla denizde yüzmüş olamazsınız! İlerde koskoca bir deniz, bir okyanus var açılmayı bekleyen ki, bu da cesaret ışıdır.

■ **Rabia ÇELİK:** *İyi bir okuyucu musunuz? Kitaplarla aranız nasıldır?*

Kitaplar ile aram fena değil. Okumaya çalışıyorum. Eskiden haftada dört ila beş kitap okurken şimdi iki yahut üç kitabı zor buluyor ve bu üzücü. Tempom yoğun, yapacak bir şey yok.

■ **Rabia ÇELİK:** *Ne tür kitaplar okuyorsunuz?*

Belirli bir tür gözlemiyorum. Roman okumayı seviyorum, sonra inceleme-araştırma yazıları, sosyolojik eserler, psikolojik araştırmalar, deneme, kısacası bir tür ayrılmamı yok. Şu sıra şair okuyorum. Bir şair oynayacağım. Şairin hiç bu kadar art arda okumamıştım. Şair okumanızı tavsiye ederim. Çünkü konuşmanız değişiyor. Ya ne bileyim ilginç bir şey. Bitti mi sorulandı Rabia? (gülüyor)

■ **Rabia ÇELİK:** *Yok birkaç tane daha var. (gülüyor)*

■ **Vfku KORKMAZ:** *Hayatta " Bu yoksa ben de yokum" diyebileceğiniz şey*

Ülkemizdeki en büyük sanat sorunu bence samimiyetsizlik, cesaretsizlik, sanatın kabuk ve gövde içinde olup içinin boş olması. En büyük problem bence bu. Bizim sanatımız bizi kıyıda oynatıyor. Kıyıda oynamakla denizde yüzmüş olamazsınız! İleride koskoca bir deniz, bir okyanus var, açılmayı bekleyen ki; bu da cesaret ışıdır.

nedir?

İnim, düşünüyüm. Hangi bını söyleyeyim, çok varmış (gülüyor). İnternet yoksa ben de yokum, sörf yapmamı yoksa diyormuşum (gülüyor). Sevdığım insanlar yoksa ben de yokum. Ne yazık ki ve iyi ki insanların varlığıyla beslenen biriyim, bu anlamda insanlar yoksa ben de yokum. Kısacası yalnızlıktan korkan bir adamım. (gülüyor)

■ **Sena DİZDAR:** *Ben tiyatroya meraklıyım; fakat ailem bunu hobi olarak yapmamı istiyor. Bense meslek olarak yapmayı düşünüyorum. Bu konuda benim gibi düşünenlere vereceğiniz tavsiyeler nelerdir?*

Hayallerimin peşinden koş derim. Öğrenmenin ve öğretmenin bir bir çeşit yolu var. Hepsini kendi içinde büyük problem ve eğer sen hevesliysen, devam et derim. Yalnız hem aileni hem kendini memnun et. Hem yetenek sınavlarına, hem üniversite sınavlarına gir derim.

■ **Vfku KORKMAZ:** *Son olarak bizlere ne gibi tavsiyeler verebilirsiniz?*

Rabia'nın sorularından uzak durun! (gülüyor) Ne bileyim ki, sevdiği işi yapmalı insan ve bundan emin olmak gerekir. Bu bağlamda idealizminizin peşinden gidin derim.

■ **Rabia ÇELİK:** *Her şey için çok çok teşekkür ederiz.*

SENARİST YONETMEN
SELÇUK AYDEMİR

ORTUKU ÖZCAN'IN YETİŞTİRDİĞİ, SİYAH ÖZCAN'IN YETİŞTİRDİĞİ SİYMONSIN' ONU KURAN

■ **İrem FIRAT:** *Öncelikle sizi kendi kelimelerinizle tanımak istiyoruz. Bize biraz kendinizden bahsedebilir misiniz?*

1982, İstanbul doğumuyum. Bir ara bir şey vardı bizim zamanımızda, süper lise diye, şu an kalmamıştır herhalde de. İsmi afili diye orada okudum ben. Orada okutular bana bir sene hazırlığı. Sonra üniversiteye gittiğimde hiçbir şey öğrenmediğimi anladım. Bir daha okutular. Yüksek lisansa başladım, bir daha okutuyorlardı, yüksek lisans yapmadım. Tek sebebi bu yanı.

Süleyman Nazif Süper Lisesi'nde okudum. Akabinde de İstanbul Teknik Üniversitesi uçak mühendisliğine girdim. Biraz zor oldu, ama çıktım. Sonra nıye bilmiyorum, o an çok gaza geldim, mülkiyetçi bir tarafım var herhalde benim, hemen askere gittim ki, aynı zamanda ben bir de açık öğretimde işletme okuyordum. O da sadece askerliği istediğim zamanda yapabteyim diye yaptığım bir şeydi. Neyse, gittim askere. Bir sene silah zoruyla uçak mühendisliği yaptırıldılar. Bayağı uçak mühendisliği yaptım ben. F16'ların modernizasyonlarıyla falan uğraşıyorduk. Komutanların isteklerine göre yapıyorduk.

O bitikten sonra bir tane televizyon filmi çektim, Kurbanlık diye. Öncesinde de kısa filmler çekiyorduk ama. "Ayrılık, Yüzlük, Güzelim vs." Kuzenimle beraber yapıyordum o zaman. Kurbanlık'ı çektim. Kurbanlık'ı çektikten sonra Sinan Çetin ne yaptı etti o filmi kaybetti. Çok yakın bir süre içerisinde bir iş teklif etmiş bana, o sırada sordum, haberi bile yok filminden. Haybeye bir tane film çekmiş oldum. Ama o filmi nasıl olduysa TRT'den ben izlemiş bulundum. TRT'ye satmaya çalışmışlar herhalde. TRT de bize "Bu minvalde bir şey yapabilir mısınız?" dedi. Biz de oraya "Ramazan Güzelidir" diye bir dizi yaptık. Ramazan Güzelidir'i yaptım, teslim ettim, bitti. Dedim ki, bu işlerle uğraşılmaz, sen mesleği olan adamsın, git adam gibi mühendislik yap bir yerde. Sonra Türk Hava Yolları'na girdi mühendislik yap-

maya başladım. Bir buçuk sene sürdü. O bir buçuk sene içerisinde Çalgı Çengi'ni çektim. 6 günde çekti filmi. Çalgı Çengi ortaya çıktıktan sonra şu oldu. Ben diğer işlerimi kâğıt üzerinde seviyordum, ama ortaya çıkan şeyi sevmiyordum aslında. Kurbanlık çok içime sınırmıştı. Baktığım zaman, bu değil benim yapmak istediğim, diyordum. Ama Çalgı Çengi bence kafamda oldu yanı. Tamam, dökülüyor film, ama 30 bin liraya çekersen dökülür. Daha sonra da bir şekilde "Yaa, bunu yapayım ben" diye bıraktım Türk Hava Yollarını. İşle Çalgı Çengi vizyon macerası, akabinde Üsküdar'a Giderken, şimdi de başka bir dizi, işle böyle gideceğiz.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Çalgı Çengi' de şarkıcı iki kuzenin ünlü olup çok para kazanma yolundaki maceralarını anlatmışsınız. Bu filmin hikâyesi nasıl başladı, gerçek hayattan bir şeyler olabilir mi?*

Birebir gerçek hayattan. Salih'le Gürkan yaşıyor normalde. Bunlar benim çok da yakın arkadaşlarım. Ben bunlara hep diyordum ki, "Sizinle alakalı bir şey yapacağım, sizinle alakalı bir şey yapacağım." Sonra unuttum ben bu dediğimi. Onlar bir gün dediler ki, "Ya bizimle alakalı bir şey yapacağın, ne oldu?" Cuma akşamıydı, oturdum yazdım. Cumartesi günü bitirdim. Pazar günü oyunculara gönderdim senaryoyu. Zaten az çok kafamdaydı ne yapacağım. O yüzden hızlı yazılabildi. Birçok noktaları da kendileriyle konuştuk zaten, böyle bir durumda ne yapardın, diye. Bir şarkı muhabbeti var ya, "Ellerimde çiçekler, kolumda bilezikler," o, onların her programında yaptığı bir şeymiş. Mesela onu onlardan aldık. Bu filmin garp bir şekilde gerçekçi gelmesinin sebebi bu. Ankara maceraları gerçek. Hafife yüzde ellisi gerçek. Ben oraya mafya tipi iki adamı koyup bunları zor duruma soktum. Gerçek yanı hikâye

■ **Aylin AYDEMİR:** *Filminizi Bağcılar'da çektiniz. Bunun özel bir sebebi var mı?*

Beni diğer yönetmenlerden ayıran, insanların benimle çalışmak istemesinin bir nedeni de uçak mühendisliği okumuş olmam. Uçak mühendisliği adıma falan boş verin, bana ne kattığını biliyorum ben, sinemaya kattığı şeyi biliyorum. Benim o sahneyi kurgularken kafamda bilmem kaç tane parametreyi bir arada hesaplayabildiğimi görebiliyorum, insanlar da görebiliyor. Çok hızlı hesap yapıyorsunuz. Size bir bakış açısı sunuyor. Mühendislik dediğimiz şeyin sinemaya kattığı şeyi anlatamam.

Var. Birincisi Bağcılar hikâyesi, Bağcılar çocuklarını anlatıyor. İkincisi de paramız yoktu. Mekan kiralamak gibi bir kavramımız yoktu yani. Para harcamazdık mekâna. O ev (Salih ile Gürkan'ın evi) bizim görüntü yönetmeninin kaynanasının evi. Kömürlük, Bağcılar'daki bir kömürlük. Emlakçı bir arkadaşımızın elindeydi, para vermedik. Sonra Sübhane'ye espresso yapıldığı yer, Bağcılar Balkan Demeği, Seydoğlu'nun hemen yanı, biliyorsunuzdur belki. Haliyle bunların hepsi bedavaydı. İkinci sebep bu.

■ **İrem FIRAT:** *Bu projede hem senarist, hem yönetmen olarak bulundunuz. Bu yorucu olmadı mı?*

Yok. Sinema filmlerinde hiç yorucu değil. Zaten şöyle bir şey var sinema filminde, senaryoyu yazıyorsunuz, çekimi çıkana kadar normalde bir sene okuyor zaten. Hani yazdım, hemen ertesi gün çekim olmadı için yorucu değil. Hatta daha kolay. Bir başkasının senaryosu üzerinde normalde harcamayacağınız mesamin yansıma harcıyorsunuz kendi senaryonuzda. Zaten yazarken de kafanızda bir şeyler canlandığı için daha kolay oluyor. Ama sinema filmine has bir şey bu. Dizide falan çok yorucu.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Çalgı Çengi filminin kafanızda tasarladığınız haliyle bitiş hali arasında farklar oluştu mu? Bir izleyici olarak kendini-*

ni nasıl buluyorsunuz?

Benim tek bir kıstasım var sinema filminde. Beyaz perdede ne görmek istiyorsam onu çekiyorum. Hani hiçbir şekilde, ya şöyle yaparsam daha çok izleyici alır falan, bunlar zerre umrumda olmuyor benim. Ben ne görmek istiyorsam beyaz perdede bunları çekiyorum. Çalgı Çengi de bunlardan bir tanesiydi. Seyirci olarak da istediğim şey. Yönetmen olarak yaptığım şey, seyirci olarak istediğimi çekmek.

■ **Aylin AYDEMİR:** *Önceki kısa filmlerinizi için kafanızda tasarladığınız hali çok fazla yansıtamadığınızı söylemişsiniz. Sadece görmek istediğinizi çekiyorsanız, acaba onlarda neden böyle bir farklılık oluştu?*

Çok fazla neden var. Bir tanesi kısa filmde fazla ıkel şartlarda çalışıyorsunuz. Yani ben kısa filmlerimi çekerken senaryo yazdım,

zım. Böyle bir şey ilk seferinde olmuyor, keşke olsa; ama olmuyor yani. Belli bir şeyi almanız gerekiyor. Deneyim elde etmeniz gerekiyor. Ve sinema çok garp bir şey. Hani oyuncunun psikolojisi diye bir şey var, ekibin psikolojisi diye bir şey var, havası var, yediğimiz yemek var, içtiğimiz içki var. O kadar çok etkenle mücadele etmeniz gerekiyor ki. Hani yönetmen dediğinizin sadece kadrajı koyayım, oynatayım abı demek olduğunu sanmayın, alakası yok bununla. Olduğu gibi şartları yönetiyorsunuz orada. Kamerayı koy, oyna abı de, bunu herkes yapar. Ama sen oradaki 80 kişiyi yöneteceksin ilk önce, o 80 kişiyi bir şeye mandıracaksın, o 80 kişinin annesi babası gibi olacaksın. Kannları tok mu, uyuyabiliyorlar mı, evlerinden nasıl alındılar, bir zorluk çektiler mi, bunlarla ilgileneceksin. Ve onlara hadi arkadaşlar bir şey yapıyoruz beraber diyeceksin. İlk önce arkadaşları olacaksın. Hani bunları anlayamıyorsunuz tabii kısa zamanda. Hani ilk işinizde de anlayamıyorsunuz. Yavaş yavaş oturuyor her şey.

Salih ile Gürkan da, Zeki ile Metin ikilisi gibi olsun, bir şekilde muzahı paslaşabilsinler, ben diğerine pas versin. Hani klasik Kavulu-Pişekâr marifetinden çıkan bir şey zaten bu. Haliyle bize çok yakın, haliyle bizim çok rahat yapabileceğimiz bir şey. Kalkıp da muzahı uzayda aramayacağımı. Hep bunu yapacağım, çok sevdiğim bir şey.

■ **İrem FIRAT:** *Filminiz istediğiniz tepkiyi aldı mı? Sosyal paylaşım sitelerinde yorumlar yapılıyor bu film ile ilgili, onları takip ediyor musunuz? İkinci serisi ile ilgili yorumlar yapılıyor bunları dikkate alıyor musunuz?*

Sosyal paylaşım sitelerini çok aktif kullanmıyorum, hiç kullanmıyor da değilim. Zaten bu yönden çok arada kalmış bir nesildenim. Yaşım olmuş 30. Pek vakitim de olmuyor zaten. Zaten iş yaparken de bilgisayarın başında olduğum için iş olarak görüyorum bilgisayar. Eskiden eğlenceli bir şeydi. Oyun oynuyordum, film izliyordum öğrenirken. Şimdi sıkıcı bir şey. Her an iş yapıyormuş hissi uyandırıyor. O yüzden şım dışında bilgisayarından kopuk yaşamaya çalışıyorum. Zaten sosyal sitelerden çok kopuğum.

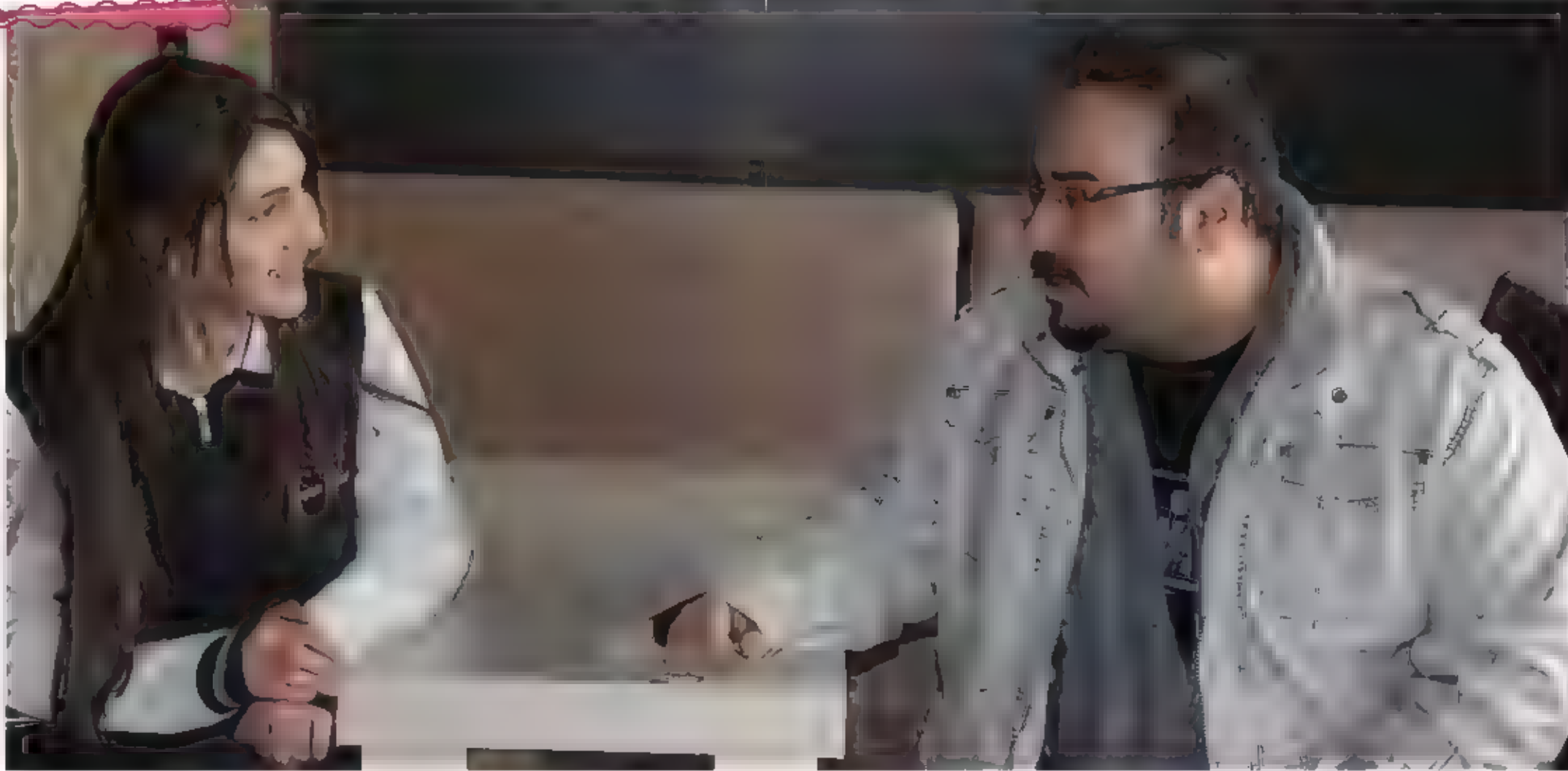
Ama şu var, matematiksel rakamlar var. Film vizyona çıktığında beklemediğim ilgiyi almadı tabii ki. Çünkü biz 70 kopya çıktık. Çok düşük bir kopyadır. Zaten az kopya girdik. Bir de kopyaların hiç birini İstanbul'da yoktu. 3 tane kopyamız vardı İstanbul'da. Şimdi 3 tane sinema salonunda çıkıyorsunuz, bir de bunların hiç bir merkez salonlar değildi. Sonra bir şey oldu, kopyalarla beraber DVD si en çok satan komedi filmlerinden 3. oldu. O aralar bir de Üsküdar Giderken yayınlanmaya başladı. Karakterler de aynı olduğu için izlenim oranı arttı. Yani siz yaklaşık 3 yıl sonra tanıtmaya başladınız filmi.

■ **Halil DALAK:** *Film Fabrikası'nda da görünmüyorsunuz artık.*

Ya, Film Fabrikası amacının dışına çıkmaya başladı bence. Eskiden bir şeyler öğreniyordum ben oradan hakikaten. Şimdi günlük "ne haber, nı senden ne haber" konularının konuşulduğu bir arama motoru haline gelmiş.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Çalgı Çengi filminde saf muzah anlayışını kullanmanızın özel bir sebebi var mı?*

Bir şekilde hoşuma giden film türü olduğu için. Bu benim daha çok hoşuma gidiyor. Zeki-Metin filmleri gibi ki benim oluşturmaya çalıştığım şey de hemen hemen o.

■ **İrem FIRAT:** *Çalgı Çengi 2* filmiyle ilgili biraz ipucu verebilir misiniz?

Vereyim, çok komik olacak. Benimle alakası olmayan bir komikliği olacak. Çok büyük bir film olacak, biraz kafanız karışacak izlerken. Bizimkiler biraz dolambaçlı şeyleri içine giriyor, bir süni sürpriz geber olacaklar ve istediğin gibi bir senaryo oldu. Zeki bir senaryo oldu. Karakterleri zekice hareketlen var. Çok güleceğiniz eğitim sahneleri var, mafya bunları eğitime alacak. Mafya aileleri de girecek olaya. Daha fazla müzik olacak. Yani kısacası daha zeki bir film olacak.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Türk insanının kısa filmlere olan ilgisi hakkında ne düşünüyorsunuz?*

Çok nezdin bir kitle var. Zaten bunlar da bebirlerini buluyorlar. Ve onlar dışında kimse hiçbir şey anlamıyor kısa filmde. Ne oldu, ne bitti, bilmiyor. İgi göstermiyorlar yani. Başka bir şeymiş gibi, çocuk oynuyormuş gibi bakıyorlar. Haliyle bizim ülkemiz kısa filme hiçbir zaman değer vermeyecekmiş gibi geliyor bana.

■ **Aylin AYDEMİR:** *Ayrılık ve Yüzük adlı kısa filmlerinizi izledik. İkisinde de konu ayrırlıktı. Böyle bireysel bir konuyu işlemenizin bir nedeni var mı? Kısa filmlerinizin konusunu belirleyen etkenler nelerdir?*

Ben kız arkadaşından ayrılmaya çalışıyordum. Ayrılık'ı çektiğimde. O gerçek, ben kızdan bir türü ayrılmıyordum. Ne zaman gitsen anlatıyorum. "Sende hiç bir sorun yok, sorun bende. Acaba okulu geç bitirdim ondan mı? Askere gitmek istiyorum, galiba ondan olabilir. Ya, ne olur beni affet" falan. "Ya öyle bakma olaya" diyorum, bir şey oluyor aa ayrılmadık yine, devam ediyor ilişki. Ben 6-7 gün böyle denedim ciddi ciddi, ayrılmadım. İlk ay sonra o beni terk etti. Ayrılığı çektim, izledi, bir ay sonra ayrıldı. Anlaması bir ay sürdü.

Yüzükte de, tam askere gideceğim, bir iki ay falan var. Evi ilaçlamışlar, benim haberi yok. Okuldan geldim eve, girdim içti. Garip bir koku var. Açtım Word dosyasını, bir şeyler yazıyorum. İçini geçti bildiğiniz, sabahleyin uyandım. Annemi getiriz uyandırmaya çalışıyor beni, bayağı zehirlenmişim yanı. Orada o ilaç kokusunu çeke çeke kafam girmiş benim ve o girmiş kafayla sabah kalktığımda o yüzük senaryosu vardı. Hiçbir şey hatırlamıyorum. Sonra biraz nasıl komik yaparım diye düşündüm, biraz senaryoyla oynadım ve Yüzük çıktı.

■ **İrem FIRAT:** *Mizahın hayatınızdaki önemi nedir?*

Benim ailem komik, babam komik, annem komik. Benim babam bir kere çok değişik bir adam. Benim aynı bir odam var ve babam beş kere yılda duvar. Salona

kattı odamı, tekrar yaptı, salona kattı tekrar yaptı. En son yaptı, baktı olmadı yenne bir kare açtı, pencere. Klima getireceğim dedi, klimayı da getirmede. İlk sene boyunca böyle özel hayat falan kalmadı. Babam kafasını sokup baka biliyor. Kitap okuyorum, ne okuyorsun diyor. Ee, görüyorsun zaten. Böyle bir babam var, biraz değişik bir adamdır. Ben fizik olimpiyatçıydım. Fizik lercih yapacağım zaman TÜBİTAK'tan puan da veriyorlar. Sınav bitti, gremeyeceğim fizik bölümü yok. Okul seçmeye başladım. Koç daha fazla aklıma yatı, çünkü imkânları çok genişli. Babam lercihlerin son günü "Ne yazdın?" dedi. "Koç Üniversitesi fizik yazdım" dedim. "Fizik ne öğlüm? Öğretmen mi olacaksın sen?" dedi. "Öyle bir şey yok baba" dedim. "Bu fen edebiyat bölümü, formasyon falan değil, bilim adamı olacağım ben." dedim. "Bilim adamı diye meslek mi var, olur mu böyle şey?" dedi. "Kahveye falan gidiyorsunuz, bilim adamı diye bir şey duydu mu sen?" dedi. "Kredi kartı çıkarılacak mı öğlüm, ne yazdırılacak mesleğime? Bilim adamı mı yazdırılacak? Bana bunu söyle." dedi ya. "Bilim adamı diye bir meslek yok öğlüm, kandırılmışlar seni" dedi. "Baba kandırılmışlar ne demek ya, Allah Allah bilim adamı olacağım ben." diyorum. "Öğretmen olacaksın" diyor. "Uçak mühendisi yaz" dedi, ben de hemen Koç fizik altına yazdım. İlk orada duymuştum uçak mühendisliğine. Babam sabahleyin kalkmış silmiş, uçak mühendisliğini başa almış, Koç fiziği ilana yazmış ve ben uçak mühendisliğine gittim. Bizim aileden geliyor yanı, tümü böyle. Dede böyle, mine böyle, anne böyle, baba böyle, arkadaş çevren böyle, eşim böyle, hepsi böyle. Benden daha komikler. Ben zaten sağma soluma bakıp yazıyorum.

Türkiye'de kısa filmle uğraşan çok nezdin bir kitle var. Zaten bunlar da birbirlerini buluyorlar. Ve onlar dışında kimse hiçbir şey anlamıyor kısa filmde. Başka bir şeymiş gibi, çocuk oynuyormuş gibi bakıyorlar. Haliyle bizim ülkemiz kısa filme hiçbir zaman değer vermeyecekmiş gibi geliyor bana.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Senaryo yazarken ailenizden alıntılar yapıyor musunuz?*

Tabii canım. 50 kere anıyorlar "Böyle şeyler yazma, insanlar anlayacak." "Baba nereden anıslar?" diyorlar. "Yaa, anlayacaklar, komşular garp bakıyor bana." "Baba komşular izlemiyor ki diziyi." Siz anladınız mı benim amcamın yanında çalıştığımı, 13 bölüm izlediniz? Benim ofisten arkadaşlarım arayıp "Selçukçuğum, ismin ne vermedin? İsmi de ver ben tam olsun, ismini de ver. Allah belanı versin, bir daha beni arama" diyorlar. "Ben seni aramadım ki." diyorum. "Tamam, ben arayınca da açma bir daha." Bayağı küfür eden falan oluyordu.

■ **Aylin AYDEMİR:** *Üsküdar'a Giderken ve Çalgı Çengi'nin türü komedi. Başka bir türde film ya da dizi projeniz var mı, ya da olur mu?*

Hazırda olan senaryoların hepsi komedi.

■ **İrem FIRAT:** *Uçak mühendisliği okudu-*

ğunuz halde sinemayla ilgileniyorsunuz. Bir-biriyle bağlantılı olmayan iki meslek dalında adınızın bulunmasının size getirileri nelerdir?

Ben yine sınava girsem, o zamanki puanımdan on puan daha fazla yapsam yine uçak mühendisliği yazardım. Ben bu kadar dolu bir bölüm olduğumu bilmiyordum. Uçak mühendisliği adını falan boş venni, bana ne kattığını biliyorum ben, sinemaya kattığı şey biliyorum. Benim o sahneyi kurgularken kafamda bilmem kaç tane parametreyi bir arada hesaplayabildiğimi görebiliyorum, insanlar da görebiliyor. Çok hızlı hesap yapıyorsunuz. Size bir bakış açısı sunuyor. Mühendislik dediğimiz şeyin sinemaya kattığı şey anlatamam. Beni diğer yönetmenlerden ayıran, insanların benimle çalışmak istemesinin bir nedeni de bu aslında. Uçak mühendisliği okumasaydım, böyle bir yönetmen olamazdım. 6 günde film çekemezdim mesela.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Hem sinema filmi, hem de televizyon dizisi senaristliği yapmış biri olarak sizce hangisi daha iyi? Siz nasıl anılmak istersiniz?*

Dizi senaristliği benim sevdiğim bir şey değil. Bir senaryo grubu kurdum, onlarla yazıyorum, ama bir süre sonra da yazmak istemiyorum. Dizi senaristliğinde, sinemadaki özgürlük yok. Her hafta bir şey vermek zorundasınız. Bazen iyi, bazen de kötü senaryo vereceksiniz. Çünkü o hafta çıkmadı. Kanala da bu hafta yayımlamayın, diyemezsiniz. O yayınlanacak, haliyle kötü bölümler çıkacak. Dizi senaristliği sevdiğim bir şey değil, senaristlik sevdiğim bir şey değil aslında, ama başkasının yazdığı şeyi çekmek istemediğim için mecburen kendim yazmam lazım, yazmasam başkasının yazdığını çekemem, ama yaza da biliyorum. Haliyle anılmak istediğim şey komedi yazıp yöneten bir adam.

■ **Aylin AYDEMİR:** *Türkiye'de dizinin ya-*

da filmin popülerliğini belirleyen etkenler sizce neler? Her popüler dizi/film aynı zamanda çok iyi midir?

Popüler olan şey iyidir mantığı tamamen yanlış. Çünkü şöyle bir şey var, neye göre popüler, kime göre popüler? Televizyon dediğimiz şeyin ölçümü de zor. Anne balarımızın izledikten, 20 sene öncenin beğenilene hırlap eden bir şey. Bizim neslimiz kumandayı eline alan ve reytingi tayın eden nesil olana kadar bunları da yapamayacağız. Haliyle şu an Türk dizilerinde güzel olan şeylerin hepsi yirmi sene önceki jenerasyonun izlediği şeyler. Haliyle de bana sorarsanız çağı yakalayamamış, gende kalması şeyler. Popüler olan zaten adı üstünde, tüketilmesi kolaylaştırılmış içecek gibidir benim gözümde, zaten değersiz.

■ **İrem FIRAT:** *Hem dizinizde hem filminizde "ya beğenilmezse" korkusu yaşadınız mı? Size destek olan, hep yanınızda olan biri ya da birileri var mıydı?*

O kadar çok yaşıyorsunuz ki. Ben Çalgı Çengi'yi çektim. Bitti, evde kurgulamaya başladım. Her şey bitti, elimde bir film var. Bu filmi sinemaya sokacağız, ne olacağını biliyoruz. Bir kopya bende var, bir kopya görüntü yönetmeninde var. Film komik mi bilmiyoruz, hiçbir şey bilmiyoruz. Birine izleteceğiz, Cem Yılmaz'a izleteceğiz falan filan, ama bilmiyoruz yanı. Bir on gün geçiyor, ben Gökmen ağabeyi anıyorum "İş yemden ben bir arkadaşla izlettim, he-men güldü abi ya" diyorlar. "Güldü mü?" "Harbi güldü" falan. Sürekli birbirimize anlatıyoruz on gün boyunca. Gışedekinden daha çok ben izlettim. Üsküdar'a Giderken'de de vardı aynı olay. Acaba gülecekler mi, güldüler mi? Hep oluyor bu. Üsküdar'a Giderken'i kanalda izedik, onlar gülünce bir garp oluyorsunuz. "Tamam oldu, bu sefer oldu" diye çocuk gibi sevinyorsunuz. Ben filmi 20 kere falan seyrizyle izledim. Nasılsa tanınıyorlar beni, rahatça izledim sinema salonunda. Garp onlarla birlikte izledim ve bir ara "Buraya ne

Beyaz perdede ne görmek istiyorsam onu çekiyorum. Hani hiçbir şekilde, ya şöyle yaparsam daha çok izleyici alır falan, bunlar zerre umrumda olmuyor benim. Ben ne görmek istiyorsam beyaz perdede bunları çekiyorum.

den gülüyorlar ya?" diye düşünmeye başladım. Artık garp bir şeye dönüşüyor 20 kopya izlemişim, seyirci gülmüş biliyorum, hâlâ başka bir sinema salonunda izlemeye gidiyorum. Bu sefer gülecekler mi, diye merak ettiğimden.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Kıtapların diziyeye ya da filme uyarlanması hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizin böyle bir çalışmanız var mı?*

Benim nihai amacım o. Kendi hikâyelemle bir dil oluşturup televizyonda ya da sinemada, kendi üslubumu da yenne oturtuktan sonra artık daha fazla yazmamak. Biraz daha inceltmek yazı denem şeyi, aktıyım şu an her sene film yapacaksam mesela o zaman 5 senede bir kendi yazdığım filmi yapayım, ama kalan süre içersinde de uyarlatma senaryolar yapayım. Hakan Günday'ı çekeyim, Oğuz Atay'dan çekeyim. Bir şeyler de ben yapayım. Beslediğin şey tamamen edebiyat zaten. Benim yazdığım şeyler komedi de, benden daha iyisini yazan insanlar varken bunları yazmaya saplanmak eğer amaçsa çok kötü. Ben bunları araç olarak kullanıyorum. Bir edebi metni rezil etme şansım var, çünkü kafandaki yönetmen değilim. "Her şeyi çekebilirim, şöyle yapabilirim" Hayır ya, öyle değil yani. Bunların basamaktan var, olacağı yavaş yavaş. Ve olana kadar da istiyorum ki kendi metinlerimi yazayım. Günün birinde de tamamı diyeyim, ben başlıyorum. 5-6 sene sonra kitap uyarlamaya başlayacağım. Belki on sene.

■ **Aylin AYDEMİR:** *Size göre küfür ve argonun sinemadaki yeri nedir?*

Küfür ve argo olması gerekiyor, ama dozajını ayarlamamız lazım. Ben birinci filmimden bunu öğrendim. Bir süre sonra öyle oluyor ki, filmle alakalı her şey biter ve küfürler konuşmaya başlıyor. Şu anki aklım olsaydı 3'te ilosi olmazdı küfürlerin. 10 tane mi küfür var, 3 tanesi olurdu. Şu an çok muzdampım o konuda, ama için içersindeyken fazla algılayamıyorsunuz hadiseyi. İlköncü, zamanlamayı iyi yapmam lazım. Benim filmimin sonundaydı hep küfürler. Seyirci o filminden çıktığı zaman, aklında küfür kalıyor. Bu kadar yapmamız lazım. Argo da bir edebiyat, küfür dediğimiz şeyi edebiyatın dışında bir şeymiş gibi görmeyin, halkın konuştuğu dil, bunun olması lazım, evet, ama bunun göze batmaması lazım. Öyle bir yapmamız lazım ki "Aaa, küfür de mi vardı ya filmde?" desin insanlar. Eğer bunu deniyorsa "küfürü" diyorsa kusura bakmayın, ben de

bakmayayım, bir yerde bir yanlış yapılmıştır ve insanlar küfürlere takılmış. Mesela filmde 10 tane küfür varsa, bunların on tanesini bir sahneye yığmayın. Ben bu hatayı yaptım, teras sahnesindeydi bütün küfürler ve o sahne filmim sonuydu.

■ **İrem FIRAT:** *Çalgı Çengi 2'de buna dikkat edeceksiniz yani.. Neredeyse hiç küfür yok*

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Bilimkurgu unsurlarının kullanıldığı filmler batıda yaygın. Artık bizim sinemamızda da yaygınlaşmaya başladı. GORA ve AROG gibi. Siz bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz? Bilimkurgu unsurları kullanılmadan da sağlam bir film yapılabilir mi?*

Tabi ki yapılabilir. Zaten o unsurlar kullanıldığı zaman, sağlam bir film yapılabileceğinden endişeliyim. Cem Yılmaz örneğinde de aynı. En sevdiğiniz film hangisi, dediğinizde "Her Şey Çok Güzel Olacak" diyeceksiniz, "Hokkabaz" diyeceksiniz. GORA ve AROG en son gelecek belki. Niye? Çünkü o sözler size gerçekçi gelmiyor, o dekor size gerçekçi gelmiyor. Karakterin uzayda, geçmişte, gelecekte aramaktansa etrafında aramak daha sağlamcı geliyor bana. Daha gerçek bir şey izleteceksin insanlara. Dün olan olayı anlatmak başka, bir rüya gördüm deyip anlatmak başka. Bence dezavantaj, bilimkurgu ışın samurayını övdürüyor. Seyircinin filmle özdeşleşmesini engelliyor.

■ **Aylin AYDEMİR:** *Absürt komedi hakkında ne düşünüyorsunuz?*

Ben absürt komedi yapmıyorum. En iyi örneği dünyada Monty Python olsa da gülmüyorum. Benim mizah anlayışımın bir adı da olduğuna inanmıyorum. Absürt değil, sürreal değil, kara mizah en yakını yaptığım şeye. Ben daha kara mizah yapmaya çalışıyorum açıkçası. Absürt mizah, absürt olduğundan çok yakalayamıyor beni. Bilimkurgu ne kadar uzaksa, absürt de bana o kadar uzak. Ayağının yere basması lazım, gerçek olması lazım, drama çatışması olması lazım, gelişme sonucunun olması lazım. Absürt bir rahatlık sunduğu için insanlara, başka yerlere uçabiliyor. Televizyon dizisinde yapılabilir, ama sinema filminde hiç haz etmiyorum. Hiçbir absürt sinema filmi de sevmem.

■ **İrem FIRAT:** *Bir röportajınızda "Okulda öğrendiğiniz en önemli şey?" sorusuna "Ayetel kürsi" cevabını vermişsiniz. Bunun sadece bir esprî olabileceğini ya da bu değere dikkat çekmek isteyecek olabileceğinizi düşündüm. Bununla ilgili bir şeyler söylemek ister misiniz?*

Tabi ki espi amaçlı, ama şu da var. Yani "aleş olmayan yerden duman çıkmaz" diye bir şey var ya, ne öğrendim, düşünüyorum okul hayatında, bakaç sure var. Evet, ben okula girmeden önce de biliyordum onu, ama bir yaran da var. Tamamen espi amaçlıydı bir, ilköncü de o kasırlı sorulmuş bir soruydu. O bana

şunu sormaya çalışıyordu. "Okulla yaptığı şeyin alakası yok. Okulda ne öğrendin diye sorayım" Ben de diyeyim ki oraya "Hiçbir şey öğrenmedim."

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Bir senarist olarak edebiyatta aranız nasıl, hangi edebiyatçıları takip ediyorsunuz?*

Benim edebiyatla ilgim biraz garip, güçlü. Ben çok fazla okuyan bir adamım. Fazla okumanın da şöyle bir dezavantajı var, sizin yaşlanmazdayken fazla okuyordum, gözler bozduğum zamanda o zamanlara tekabül ediyor. Atrıyorum yani, insan kendi dinini öğrenmek için, önce ben bir dört büyük kitabı okuyayım kardeşim, ondan sonra daha salını kafayla bakayım der mi? Ben mesela öyle başladım hadiseye. İlk okuduğum kutsal kitap İncil'di. Tevrat, Zebur, en son Kuran. Ben biraz daha sağlamcı gittim o zamanlar. Ve bu nedenle de çok büyük eserleri yaşıyordum. Şu an onlarla alakalı çok az şey biliyorum. Seneyi bölüyorum. 2011 için örneğin, yeraltı edebiyatını bitir, Hakan Günday'dan okumadıkları bitir, ilköncü yarısında beyin ve bilinçaltıyla ilgili bütün kitapları bitir. 2010'da da daha çok şairler ve hayaller vardı. Yıl yıl bölüp, o yıl okuyacağım karar verip, aralık ayı gibi onun üzerine gidiyorum. Edebiyatla ilgim bu. Bir şekilde eksiklerimi tamamlamam lazım. Belli aralıklarla belli kitapları okumam gerekiyor benim. Ben her sene bir kere Kalemimin Sapını Gülle Donattım' ı, Tutunamayanlar' ı okurum. Bazı kitapları da okumam gerekiyor yani, belli aralıklarla. Edebiyatı koparıyorsunuz. Hele hele bir şeyler yazıyorsanız edebiyatla beslenmeniz lazım. Çok üzür duyuyorum, tabi kötü, ama kusmak gibi bir şey yazmak.

■ **Aylin AYDEMİR:** *Dünya sinemasıyla aranız nasıl?*

İyidir. Ben de herkes gibi daha çok Hollywood sinemasıyla besleniyorum.

■ **İrem FIRAT:** *Televizyon ve sinemayla ilgilenen gençlere, bir yönetmen senarist olarak tavsiyeleriniz neler?*

Ben kötü bir örneğim. Sizin kendi hayatınıza bir yön vermeniz lazım. Sinema-TV okuyan insanların büyük sinemacılar olmadığı bir ülkede yaşıyorsunuz. Sinema-TV okuyan insanlar kameramanlık yapar, bilmem ne yapar, sektöre dâhil olur. Şu an ciddi ciddi senaristik, yönetmenlik yapan insanların çok büyük bir çoğunluğu sinema-televizyon okumayan insanlar. Okul anlamında sinema-televizyon okuyun, okumayın diyemem. Bence mümkünse ne yapmak istiyorlarsa, onu yapsınlar. Eğer sinema-televizyondan geçiyor benim yolum, diyorsa gidip okusun.

■ **Ayşe BİÇAKÇI:** *Her şey için çok teşekkürler.*

■ **Deniz Zeynep TEKİR:** Mine Hanım, benim annem de güzel sanatlar mezunu ve sizinle aynı dönemin koşullarında eğitim almış. O, hayatını sanata adamaya karar verdiğinde ailesinden destek görse de çevreden olumlu tepkiler alamamış. Siz de böyle bir durumla karşı karşıya kalmış mıydınız?

Ö dönemlerde Ankara Üniversitesi Hu-

kul Fakültesi'ni kazandım, ancak sağ-sol meseleleri yüzünden gıdemedim. Ve "Sanat oluyacağım" dedim. Ben bir memur kızyım. Babam öğretmenin olmamı istedi. Ben direk olarak ressamlığa

rek olarak ressamlığa başlamak istedim, ancak sanat yaşamım öğretmenlikte başladı. Öğrencilerimi benim çocuklarımla gibi ve ben resim derslerimin bir sanat eğitimi olduğuna inanıyorum.

■ **Tuğçe GÜNER:** Mine Hanım biz sizinle röportaj yapmadan önce bir araştırma yaptık. Fakat edindiğimiz bilgiler bizi tatmin etmedi. Bu yüzden bir de sizin dilinizden Safiye Mine ERDURAK'ı dinlemek istiyoruz. Kendinizi nasıl tanımlarsınız?

Çılgın, deli, sevanlı ve sevecen. Ben istediğimi şeyler yapabilirdim için mutluyum. Ama her şeyin bir sırası olmalı. Kaybedecek hiçbir şeyiniz olmadığını düşündüğünüzde daha başarılı olursunuz. Safiye Mine'nin kaybedecek hiçbir şeyi yok. "İnsan hayatında insan bırıkinsa başarılı olur." Bu, Müdat GEZEN'in lafıdır. Bu sözü çok severim. Ben kafama koyduğum her şeyi yaparım. Hayatta önemli

olan istediğin şeyleri başarabilmek

■ **Tuğçe GÜNER:** Duygu ve düşünceler farklı insanlar tarafından farklı sanat dallarıyla ifade edilebilirken, siz neden güzel sanatları seçtiniz?

İlkokulda çok güzel resimler yapmışım. İlkokul öğretmenim resimlerimi çok beğenirdi ve bana bir boya takımı hediye etmişti. Lisede önce müzik dersi görüyorduk. Daha sonra bizi resme yönlendirdiler. Resim seçimi diyerek ayrıntı yapmamı. Ama resim seçmeye ilk lisede karar verdim. Siyasal sebepler yüzünden kazandığım bölüme gidemedim ve sanat okuyacağımı dedim. Ankara'ya gittim. Şartlar zordu; ama bunu kafama koymuştum. Bu işe öğretmenlikle başladım ama biraz yapacağımı ve bırakacağımı dedim. Sanat ha-

yatına atılacağımı. Hayallerimi 50 yaşında gerçekleştirdim ama 20 yaşında gerçekleştirmeyi çok istedim.

■ **Tuğçe GÜNER:** Her sanatçının kendine özgü bir sanat anlayışı vardır ve bu anlayış eserlerine yansımaktadır. Siz niçin ortaya koyduğunuz eserlerde renkçi bir sanat anlayışıyla, doğal soyutlamalar yapmayı tercih edtiniz?

Renk yaşamın kendisidir. Aslında eserlenizde hayatınızı yansıtırıyorsunuz. Aslında hem ben şu konuyu seçeyim ve şu resmi çizeyim diyemezsiniz. "Hayata Gel" sergimi aslında ironik Düşündürmeye sevk ediyor. Bakalım ne hayaller varmış dediriyor. Ben son yıllarda yaşadığım olayları eserlenimde yansıtırım. Renkçiliğim çılgınlığımda özdeşleştirilebilir. Ben deniz kenarına gidip işte şunu çizeyim demiyorum. Eserlenimden birinde bir çocuk var ve efinde oyuncak ayı. Burada tacizi anlatırım. Benimi lekeci bir anla-

yışım vardı ve kullandığım renkler yaşından daha olgundu. Benjamin Bottom gibiyim. Yıllar geçtikçe gençleşiyorum.

■ **Deniz Zeynep TEKİR:** Çalışmalarınızda disiplinli misinizdir, yoksa ilham perilerinin kapınızı çalmasını bekler misiniz?

- Ben bugün kelebek çizeyim yarın şunu çizem diyemem. Bu açıdan disiplinin yok. Benim hayatımda sanat hayatımda tek bir amacım vardır. Yani bir Safiye vardı, güzel eserler vardı dedirtebilmek. Yani kalıcılık. Ancak belli bir sanat karyerinizin olması için belirli bir disiplininiz olması gerekir. Gerekli eğitimi almalısınız. Bu anlamda bir disiplininiz olmalı. Tabii biz de istediğiniz mesleği gerçekleştirmeniz gerekiyor.

■ **Deniz Zeynep TEKİR:** Renkçi bir sanat anlayışınız var ve doğal soyutlamalar yapıyorsunuz. Ancak her zaman fırçanız gökkuşağının ikizi olabilir mi?

Hayır, hayır. Öyle bir şey yok. O içgüdüsel çıkıyor. Siyah ve beyaz ortaya çıkıyor. Çok renge renk değil her şey. Önemli olan renkleri düzgün kullanmak, renk geçişlerini iyi yapmak. Hayatı yaşayan sızsınız ve bu durum, yani renkçiliğin duygulara göre değişmesi içgüdüseldir. Ama bu durumda düzeni önemserim. Ben ilk olarak 2 sene desen çalıştım.

■ **Tuğçe GÜNER:** Röportajımızı yapmadan önce hakkınızda yaptığımız araştırmalarda "KAÇ ZAMAN ?" adlı serginiz dikkatimizi çekti. Serginize bu adı verirken insanlara vermek istediğiniz mesaj neydi?

^oKAÇ ZAMAN / ? de Safiye ya-

Sanat kışrye, zamani ve ne zaman, nerede, ne yapılacağını öğretir. Sanat insanı besler ve olgunlaştırır.

diği yıllar boyunca zamanının ne kadarını yedi? Kendisine ne kadar zaman ayırılabildi ve başkaları onun zamanının ne kadarını çaldı? Bu sergide geçirdiğimiz yıllar boyunca zamanının ne denli verimli kullandığını kullanmadığını sorguladım ve yanıtlarını almaya çalıştım. Bu yanıtları ise büyük bir cesaretle topluma sundum.

■ **Tuğçe GÜNER:** Sanat yaşamınız boyunca eserleriniz ve sergileriniz için hiç keşke dedğiniz oldu mu?

Hiç baştan keşke'lerim olmadı. Bunu kırk yaşında anladım. Hiç keşke demiyorum ben. Çünkü çok ne biddiğim bir şey var ki, insan keşke'lere düştükçe mutluluğu ve huzuru yakalayamaz.

■ **Tuğçe GÜNER:** Etiklendiğiniz ve örnek aldığınız usta sanatçılar kimlerdir? Örnek aldığınız sanatçıların hangi özellikleri sizin sanatçı olmanızın doğru bir karar olduğunu hatırlatıyor?

Bizim yetişme dönemimizde sanal kitaplar bu kadar yaygın değildi. Ankara'ya okunaya gittiğimde Kültür Kitabevi vardı. Bunun dışında da yabancı kütüphaneler vardı; fakat burada kitaplar dolarla satıldı. Ben memur kızı olduğum için babam bana yüklü miktarlarda para gönderemezdi. Ben de sıklıkla kitap ala-

mazdım. Bir keresinde birikindiklerimle aldığım bir kaptaki küçük küçük birçok ressamın resimleri ve açıklamaları vardı. Orada gördüğüm ve lisede de takip ettiğim sürrealist sanatçılar beni besledi. Safiye Mine Erdurak, resimlerinde beslendiklerini uyguladı. Hıdeler özgür ve disiplinli. Sürrealist bir ressam olan Marks Ernst benim sanat yaşamıma ilk adımlarımı atarken etkilediği bir sanatçıdır. Marks Ernst'i sevmemdeki nedenlerden biri de Ernst'deki Alman disiplindir. Ben sanatta Alman disiplinine hayranım. Bunun dışında soyut ustası Rus Kandinski de örnek aldığım bir sanatçıdır. Türk sanatçılarıdan en çok etkilendiğim Fikret Mualla'dır. Birkaç sergimde aldığım yorumlara göre "Çağdaş Fikret Mualla" benim. Bu isme layık olmak ve bu isimle anılmak gerçekten müthiş bir duygu.

■ **Deniz Zeynep TEKİR:** *Oluşturduğunuz eserleri maddi olarak elden çıkardığınızda, manevi olarak o eserin arkasından neler hissedersiniz?*

Bu çok zor bir soru. Her sanatçı gibi ben de maddiyattan anlamam ve paradan nefret ederim. Fakat yaşayabilmek için üretip bunun karşılığını almak zorundayım. Eserlerime maddi bir değer biçmiyorum. Ve bu noktada bir sanat menajerine ihtiyaç duyuyorum. Ben her sanatçının bir sanat menajeri olmalı. Siz gençler bu işe gelecekte el atarak biz sanatçıları bu ıstıraptan kurtarın.

■ **Esra YAPICIOĞLU:** *Safiye Hanım, son olarak sanatla ilgilenen öğrencilerimize tavsiyeleriniz nelerdir?*

Gençler zamanlarını çok iyi kullanmayı öğrenmeliler. Ebeveynleri kısıtlayıcı değil, arkadan kumanda edici olmalıdırlar. Çünkü bu hayat onların ve kendi seçimlerini yapacakları. Onlara tavsiyem; düşündükleri her şeyi hayata geçirmeler. Şartlar ne olursa ol-

sun olacağı şartları zorlasınlar. Yaptıktan ya da yapacakları yanlış gibi görünen şeyler yanlış değil. Yanlış diye bir şey yok. İnsanlar her şeye bir şekilde denerler. Hiçbir insan mükemmel değildir. Ben hayatı yaşayarak öğrenmelerinden yanayım. Hayatla engellere takılıp düştüğünüzde birilerinin sizi kaldırmasını beklemeyin. Çabalayın. Ve kendi ayaklarınızın üstünde durmayı öğrenin.

Safiye Mine Erdurak yalnız bu soruları kısıtlı değil. Ressamımız ve üyesi olduğu Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği bir ilk'e aracı oldular. Onlar dünyada birçok özel gün varken neden bir sanat gününün de olmadığından yakınıyorlardı. Ve bir sanat gününün otabileceğini hayal ediyorlar. Bu hayalleri onları bir ilke miza atmaya götürdü. Düzenlenen kurultay delegelere sunulan 'sanat günü' fikri olumlu karşılandı. Meksika'nın Guadalajara kentinde yapılan 17. Dünya Plastik Sanat Dernekleri Genel Kurulu'nda (A.I.A.P.) Türkiye'yi temsil eden UPSD'nın (Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği) önerisiyle Leonardo da Vinci'nin doğum günü olan 15 Nisan, "Dünya Sanat Günü" ilan edildi.

6 Nisan 2011 tarihinde bu fikir onaylanmıştı. Bu Safiye Mine Erdurak için muhteşem bir projeydi. Çünkü ressamımız bu günün kabulünden önce doğum gününü kutlamıştı. Ve ona bu projeye dünyanın en güzel hediyesi gelmişti.

Hayatta engellere takılıp düştüğünüzde birilerinin sizi kaldırmasını beklemeyin. Çabalayın... Ve kendi ayaklarınızın üstünde durmayı öğrenin.

KURTULUŞ SAVAŞIMIZIN KAHRAMANLARINDAN KAZIM KARABEKİR'İN KIZI TİMSAL KARABEKİR'DEN O DÖNEM VE BABASI HAKKINDA ÖĞRENDİKLERİMİZ

KURTULUŞ SAVAŞIMIZIN KAHRAMANLARINDAN KAZIM KARABEKİR'İN KIZI TİMSAL KARABEKİR'DEN O DÖNEM VE BABASI HAKKINDA ÖĞRENDİKLERİMİZ

Hepimizi sevgiyle, saygıyla ve büyük bir heyecanla selamlıyorum. Gençlerle bir olunca ben de kendimi genç hissediyorum galiba. Şimdi sizlerle geçmişe yolculuğa çıkacağız. Ben tarih öğretmeni değilim, keşke olsaydım, ama elimdeki yegâne zenginlik Kazım Karabekir dedenizin arşivinden topladığım bazı anılar. Geçmişe yolculuğumuza başlarken benim sizlerden bir ıstırapla, bir şartım var ki, hanı uçağa gidiyor olsaydık her yerde kemer bağlamamız konusunda itirazlar olurdu ya, ben kemerle uğraşmayacağım. Benim bir tek ncam, bugün şu çok güzel okulumuzda, çok rahat ortamda, özgür bayrağımız altında birbirimizle buluşmuşken buralarda bızın rahat olmanız için kimler can verdi, bir an kendinizi o günlerde ve o insanların yaşadığı ıstırapları yüreklerinizde hissederek geçmişe yolculuğumuza başlayalım diyorum. Geçtiğimiz günlerde hanı 120 çocuğun, bilmem izlediniz mi, çabaları bizim bugün bu rahatlığımız içindi. Televizyon dizisi ya da senaryo değildi. Bizim rahatımız için canını veren evlatların gerçek hayat hikâyesiydi. Dolayısıyla onları rahmetle anarken, neler yaşanmış, ne ıstıraplarla bize Türkiye Cumhuriyeti armağan edilmiş, altın bir lepede sunulmuş, tüm bunları hatırlamak gerek. Türkiye Cumhuriyeti'ne hizmet etmek başından mezara her Türk

evladının borcudur, görevidir, ibadesidir. Geçmişe bir yolculuğa çıkıyoruz, Kazım Karabekir dedenizin albümüyle. Ama ne hikmetse İstanbul yangınlarını mutlaka duymuşsunuzdur. Paltıcan zamanı olmuştuk, bir ocak devrim, bir köşk, bir konak derken mahalleler küll olmuş. İşte bizim ailemiz de o kötü günlerden nasibini almıştı ki, elimizde çok fazla hatıra kalmamış. Daha sonra Kazım Karabekir kendine benzeyen karakalem bir resimle bir Mevlevi dedesi olan atalarından birinin karyefiliyle "Ceddim Karabekir" diye albümüne başlamış. Karabekiroğlu olarak bânıyorlar. Bugün Karaman ovanında Kazım Karabekir ilçesi var, ama kendisi o ismi aldığını bilmedi, onun ölümünden çok seneler sonra bu ismi verdi.

Timar olarak kendilerine toprak veriliyor. Setçuklu'ya dayanan bir geçmişten var. Kırmızı şalvar, kırmızı cepken giyorlar ve ne zaman gerek duyulsa padişah yanlısı olarak savaşlara katılıyorlar. Kazım Karabekir'in babası Mehmed Emin, 15 yaşındayken Kırım Savaşı paltak veriyor. Elraftan asker toplamak için memurlar geliyor. Fakat kimse evladını askere göndermek istemiyor. Bunun üzerine Mehmed Emin Efendi'nin babası Ahmet Bey "Eğer biz evlatlarımızı askere göndermesek bu vatanın şerefini kim kurtaracak? Yazın, ilk gönlü Mehmed Emin'indir!" 15 yaşın-

daki Mehmed Emin, Kırım Savaşı'na katılıyor. Gazî olarak madalyalarıyla yurduna dönüyor. Ben hep burada Allah'ın lütfi diyorum, yurduna döndüğü zaman babasının tarafında ömrünü bitirebilirdi. Ama alaylı olarak ordu da kalıyor, Jandarma Generalliği'ne kadar yükseliyor. Neden Allah'ın lütfi diyorum, Kazım Karabekir'in çocukluğu daha sonra kurtaracağı doğu ilerimizde, halkta, Ermeniler ve yerleri çok iyi bilerek geçiyor. Kendi yaptığı bir albümü esli yazı bir albüm olduğu için resimler sağdan sola resimler. 1882 yılında İstanbul'da dünyaya geliyor. Fakat o yıllarda Türkler ve Ermeniler çok iyi ilişkiler içerisinde yaşarken bir dedikodu çıkıyor ki, Rusya'dan bir grup Ermeni arayı bozmak üzere gelecektir. İşte Mehmed Emin Paşa'yı padişah o nedenle, asayiş korusun diye Van'a gönderiyor. Fakat yeni doğmuş olan küçük bir bebek ellerinde, beş erkek kardeşin en küçüğü, Van'a gitmek bugünkü kadar kolay değil. Hanı burada uçağa bindim, orada indim. Yok öyle bir şey! Trabzon'a kadar deniz yoluyla gideceksin, oradan Van'a kadar kağıdı mı bulursun, kabır mı bulursun, bazı hatıralarında 'eskem'lere bindik, diyor. Nedir diye araştırdığımda, bir çeşit kabır olduğunu öğrendim. Çok zor, meşakkatli bir yol. Üç, üç buçuk yaşına kadar bekliyorlar ki yolda başına bir hal gelmesin. Babasının yanına gitmek üzere hazırlanırken annesi ona bir kumandan el-

bisesi diyor. Ve babasıyla kavuştuğu zaman devamı babasının peşinde babamın yaverımı diye gururla dolaşiyor. Bir Rus generalinin de bulunduğu bir toplantıda küçük yaver yine babasının yanında. Rus general yanına çağırıyor. Küçükken hepimize bu soru sorulmuş- tur "Sen büyüyünce ne olacaksın?" İşte Rus general de küçük kumanda- na büyüyünce ne olmak istediğini soru- yor. Hiç tereddüt etmeden "Kumandan olup ne yapacağım?" dediği zaman, "Yur- duma göz dikenin gözünü oyacağım!" diyor daha üç buçuk yaşındayken. Bu- nun üzerine Rus General, "Evladınız- dan çok etkilendim, kendisine bir hedi- ye gönderebilir miyim?" diyor. Ve ak- şam eve ufak bir paket geliyor. Dedem, o yaşta bir çocuğa tabanca gelmesin- den rahatsız oluyor ve kurcalarken ger- çek bir memur babasının gözünün yanından geçiyor ki, Rus General ün- de tehlike olacağını sezdiği küçük ku- mandana bir suikast terip etmiş...

Ermenilerle çok iyi ilişkiler içerisinde geçiyor çocukluğu. Arkadaş- ları, halta açgınlına kadar çevresinde Ermeniler var. Ermeni şarkılarını, tür- külerini bilecek kadar iç içe yaşıyor Er- menilerle. O dönemde dostluk içersin- de yaşamış. Hacca giden Müslüman aile reisi, ailesini Ermeni komşusuna emanet edenmiş. Derlemiş ki "Ermeni- ler, Türkdenn Hınsıyan olanı." Bu kadar benzerlikler varmış.

Çocukluğu Van, Harput, Er- zurum yörelerinde geçiyor. Yaramaz bir çocukmuş galiba, Erzurum'da bir yer- den bir yere atılarken düşünüyor, başın- dan bir avuç kan toprağa kanşıyor. "Za- man içinde, Erzurum'a girdiğinde alı- mı daha büyük şevkle mahmurladım. Benim oradan alacak kanım vardı." di- yor.

Daha sonra babasının göre- vi nedeniyle Mehmed Emin Paşa vali muavini olarak tayin ediliyor. Mekke'ye gidiyorlar. Fakat şanssızdır ki, Ka- zım Karabekir Paşa on bir yaşınday- ken, kolera salgınında babasını kaybe- diyor. Aile İstanbul'a dönüyor. O güne kadar mahalle okullarında okuyor kü- çük Kazım Karabekir Mahalle okulunu hiç sevmiyor, o falakalar, cezalar falan hep onu okudan soğutuyor. Asken ha- yahı İstanbul'a gelince şekilleniyor. Fa- lih Asken Rüştiyesi, Kuleli Asken Rüş- tiyesi ve Harbiye Harp Akademileri. Enteresan bir habirasını nakletmek istiyorum: "Bir okul çıkışı ortada bir elekt- rikli hava sezdim. Hepiniz mutlaka duymuşsunuzdur, İstanbul'da Ermeni- leri Osmanlı'ya yaptığı kanlı baskınla- rı. O Bab-ı Ali baskınları gibi. O kadar şaşkırdım ki, nedir diye abime sordum. Ve Ermenilerin yaptığı kanlı baskınlar olduğunu öğrendim. İnanamamıştım, "Bizim Ermeniler mi yaptı bunu, o kar- deş ilişkiler içersinde bulunduğumuz insanlar nasıl canavarlaşabilir?" diye sormuştum abime. Abimin cevabı "Ara- ya nifak sokulduğu zaman insan insana düşman olur" Şeklindeydi.

Harp Akademileri'ni birinci- likte bitiriyor ve Altın Maanî madalya- sı alıyor. Ve altın maanî madalyası ve- nienlere de okula öğretmen olarak de- vam etme şansı veriliyor. Ama Kazım Karabekir'in aklı fikri kıtaya çıkarak as- kerliğine başlamak. Bir acı yaşıyor, be- nin de lise ikinci sınıfa giden torunum duyunca çok üzülüşü. "Paşa dedem nasıl esir kalmış?" diye Bulgarlara esir olduğu dönem var, o Balkan Harbı sı- ralarında. Her ne kadar Bulgarlar ken- disini bir "otel odasında misafir" et- mişlerse de müzesinde esli yazı vec- besinde "Hür öl, esir yaşama!" yaza- rak o dönemdeki sıkıntısını dile getir-

miş. Edirne'nin savunmasında Kazım Karabekir'i Şükri Paşa'nın kumandanı olarak görüyoruz.

"Çanakkale" dediğimiz za- man gençler, yürekler adeta kanıyor. Çanakkale Türkün destanıdır! Ama bir adım daha geri gitmeye izin ven- seniz eğer Allahuekber Dağları'nda ge- hirt olan doksan bin şehidin yaşasaydı Çanakkale'de onlar savaşıyorlardı. Belki o yıl tıbbiye mezun verecekti, vermedi. Ne tıbbiye, ne bir lise, ne bir ortaokul. O yıl o gencecik fidanlar Çanakkale'ye canlarını vermeye gittiler. Mustafa Ke- mal Paşa'yı görüyoruz Çanakkale'de. "Ben size savaşmayı değil, ölmeyi em- rediyorum!" dediği zaman tereddüt et- meden, üç dakika sonra öleceğini bîle bîle, gül bahçesine girer gibi ölüme ko- şuyor evlatlar, bizler ölürken arkadan başka kuvvetler gelecek ve düşma- na onlar karşı koyacak bîlcüyle Kan, yangın, gerçek bir cehennem Çanak- kale. Ve Kazım Karabekir'i görüyo- ruz Çanakkale'de, Kereviz Dere mev- kinden Fransızlarla çarpışırken. Anıla- rında "Kereviz Deresinden su değil, kan akıyordu." diye yazar. Vatanın her yöresinden, Bağdat'tan, Bosna'dan, Azerbaycan'dan akın akın o genç ev- latlar Çanakkale'de can vermeye geldiler. Bir 57 Alay düşünün ki aşısından, topçusuna kadar hepsi şehit. "Va- tan ve bayrağı için şehit olan bu kahra- man askerleri minnet ve şükranla anı- yorum. Seve seve canlarınızı verdiğiniz kutsal vatan topraklarında rahat uyuyu- nuz. Aziz ruhunuz şad olsun!" Musta- fa Kemal.

Ve o yüce insanı anıma- dan Çanakkale geçemez. Koca Sey- yid, Edremitli Seyid Onbaşı. Normal bir adam. Kilosu, boyu normal, fakat yerden 276 kiloluk memnisi sırtlamaya gelince sıra, bir dev kesiliyor Koca Se-

yd. Ve bir tek yüce insanın gücüyle, bir zıhlı batıyor. Daha sonra diyorlar ki "Nasıl yaptın koca Seyid? Bir kez daha kaldırı." Hayır, ikinci kez kaldıramıyor. Neydi ona o gücü veren? "Aşk"ı, va- tanına duyduğu aşk, Allah'ına duyduğu inandı. Nusrat Mayın Gemisinin sabah- ta kadar mayınladığı Çanakkale'ye ge- lip çarpan her zıhlı, ya batıyor ya kaçı- yordu. Dünya'ya haykırıyoruz

ÇANAKKALE GEÇİLMEZ!"

Fransızlarla çarpışırken kur- ban bayramı oluyor ve kurban bayra- mında askerine bir kutlama mesajı ile- tecek Kazım Karabekir Kelime keli- me söylemeye inanın gücüm yetmi- yor. "Yann mübarek kurban bayramı- dır. Bu yıl düşmanın zulmü nedeniyle Osmanlı'dan hiç kimse Hac görevi- ni yapamıyor. Bu melanet, gayretullahı dokunacaktır. Gelecek yıl muzaffer ola- rak Allah'ın huzurunda görevimizi yapa- cağız. Bugün her evde tekbirler ile kur- banlar kesilirken, bizim Çanakkale de verdiğimiz kurbanlara dualar okuyalım. Allah bizi şehitlik ya da gazilik ile şereflendirsın. Mübarek kurban bayramınızı kutlanm."

Çanakkale cephesinde ye- mek istesi: Sabah üzüm hoşafı, öğlen yemek yok, akşam yağlı buğday çorba- sı, ekmek tam. Fakat öyle bir an geli- yor ki, artık un tükemiştir. Sabah üzüm hoşafı, öğlen yemek yok, akşam yemek yok, ekmek yanı. İşte bu vatanın na- sıl kazanıldığını bilmeyenlere ya da an- lılamak istemeyenlere bunları anlatmak vatan borcumuzdur, şehitlenimize olan borcumuzdur.

Ve Karabekir, Anadolu'muza geliyor. Kırk yıl Rus çzmesinde inlemiş doğu ılenimizi düşmandan kurtarıyor.

(Fotoğraf gösterir.) Bu arabaya çok dikkat etmemizi istiyorum. Biraz sonra Erzurum'da araba dediğimde bu ara- bayı anımsayın. Bu arabayı daha sonra Karabekir bakalım kime verecek? Bu- rası Kars. O gün için o arabada uzakta gördüğünüz, hareket edebilen ışıık yu- mağında adeta birer mucize aletler var. O günün şartlarıyla düşünün dedim ya, burası Kars ve Kars'ın kurtuluşunu gö- rüyorsunuz. Erzurum, Erzincan, Kars, San- kamsı yanı Rus zulmünde inleyen, ade- ta kanayan topraklarımız kurtulmuşlar artık.

Kazım Karabekir Nahçıvan'ı da düşmandan kurtararak İran Tebriz'e kadar gider. Fakat 'gen dön' emni alır, Mondros Ateşkesi imzalanmıştır. Ateş- kes dediğimiz zaman birinci sınıf çocu- ğumuz bile "Adı üstünde, ateşi kes, ate- şini keseyim." diyecektir. Hayır, Osman- lı için ateşkes 'gel vatanımı zapt et' ol- muştur. Başta padişah acız, ilk eli bağı durumunda, egemen yabancı güç- ler. Kazım Karabekir, Osmanlı'nın son paşalarından, doğu ılenimizi kur- taranmış, Nahçıvan'ı kurtarmış, İran'a ka- dar gitmiş, fakat İran'da gen dön emni almış. Sabırlarının altını çizerek aynen size emanet ediyorum. " Batum'dan gemiye binerken, boylarda bulduğum küçük Japon toplarını, gemilere yükleyip, Trabzon'a bıraktım. Ne demekdir bu? Bir millî mücadele fikri var ki, Ana- doku sâhlanmaya başlıyor (Mustafa Kemal'e ilk hediyelerindir.)" der. Yine Reşit Paşa gemisiyle ancak deniz yo- luyla İstanbul'a gelecek, o zaman ka- rayolu falan yok. İstanbul'a gelir gelmez Harbi- ye Nazım Abdullah Paşa'ya çıkımdı. "Pa- şam, ben size doğuda Ermeni mezallı- mını içeren birtakım vesâkalar yollamış-

diğim zaman bir Türk gemisinde İngiliz zabıt, Türk zabıtenne emir vermekteydi. "Türkün bayrağını indir, yenne İngi- liz bayrağı çekeceksin" diye. Hayatım- da hiç bu kadar acı çekmemiştim. Fa- kat o an yükselen minareleriyle İstan- bul şehri bana şu yemini ettirdi. " Tek dağ başı mezar oluncaya kadar çarpı- şacağım!" Bu yemini ettikten sonra şu yabancı zıhlılar gözümde bostan kor- kulduğu niteliğindeydi, hiç değen kalma- mıştı. " diyor Kazım Karabekir. Hatıra- yın Mustafa Kemal Haydarpaşa'ya çık- tığı zaman " Geldikten gibi giderler" de- mişti. Ama çok kan döküldü, çok ıstırap çekildi, gidislen hiç kolay olmadı.

Osmanlı, 'hasta adam' Leş kargaları gibi meas paylaşmaya üşüş- müşler, İngiliz'i, Fransız'ı, İtalyan'ı. Yunanlı İzmir'e çıkmış ve bütün doğuyu önlenne dizmişler, Ermenilere vaal et- mişler. "Sadece Ankara ve etrafı Türk e- yeler. Ufacık bir kıpırdamada orada da beynimize menz." O yüce kadın, Sul- tanaahmet mingtonlerinde Halide Edip, her yüreğe bir kor, bir meşale yakmakta. Başta padişah acız, egemen yaban- cı güçler. Küstah bir Fransız general Tophane'den bindiği atıyla Fatih Sultan Mehmed'i taklir ediyor, İstanbul'u fet- hettiğişçesine. Türkün şerefi, Türkün bayrağı yerlerde sürüklenmekte, bütün yürekler kan ağlıyor, fakat kimse nere- den başlayacağını, ne yapacağını bile- memekte.

Çok güncel bir konu olduğu için, özellikle altını çizerek size em- net ediyorum. Anılarında Karabekir di- yor ki " İstanbul'a gelir gelmez Harbi- ye Nazım Abdullah Paşa'ya çıkımdı. "Pa- şam, ben size doğuda Ermeni mezallı- mını içeren birtakım vesâkalar yollamış-

tır. Nigr bastırınadınız? İlerde Ermeniler bundan ötürü Türklere suçlayacaklardır." Aradan neredeyse yüzyıl geçmiş, biz hâli bu pusıldan aşabilmiş değiliz. Abdullâh Paşa'nın cevabı "Bunlardan hiç haberim yok, sağda solda buldum bu vesikaları ve nısale halinde bastırdım, yetmezdi, Fransızcaya basılmalıydı ki ecnebler de bunu anlarsın. Devletin bütçesi dahil kimsenin cebinde Fransızcaya çevirip, bastırarak para yoktu. Temin ettim ve bastırdım." olmuştu. "Bu iki kitapçık arşivlerimizde bulunuyor, bir Rus generalinin utanarak Ermeni zulmünü anlatışı şeklindedir.

Amaçım yürekdenizi acıtmak değil, ancak bu toprağın gerçekleri, bilmeniz lazım. Eğer özür kampanyası açan bazı karanlık gençliklerinde bunları bilselerdi özü Ermenilerden değil, kendi cedlerinden dileyceklerdi. Kanlıdere yakınlarında sonradan açılan toplu mezarlar vardır. Türk olduğunu nereden anladınız diyeceksiniz, üzerlerinden kanlı Kur'an-ı Kerim parçaları, ay yıldız düğmeler çıktı. Daha açılmayı bekleyen 189 tane toplu Türk mezarı var. Bir soykırım var orada ama Ermeni Türk'e yapmış. Bizim topraklarımızda, bizim soyumuza yapılmış bu soykırım. Bugün bırakın dışarıdakileri, içimizden bile bazıları Osmanlı şu kadar Ermeni keski diye Nobel alabiliyor. Ne acıdır ki o tarihte Osmanlı gerçekten Ermenileri 'sadık' diye sarmalamış. Osmanlı metâsında Bodossyan adlı bir mebus, Osmanlı topraklarında kaç Ermeni vardır diye nüfus sayımı yapıyor ve o yazarımızın söylediği kadar sayı yok. Bir milyon iki yüz elli bin olarak belirleniyor. Bunlardan bir kısmının Fransa'ya, Amerika'ya, Kanada'ya götüldükten de düşünülürse orada gerçekten hatalar var. İşte bu bizim toprakda-

larımızda bizim ecdadımızın toplu mezarları. Ve buna mukabî bu mukaddes topraklarda bir tek toplu Ermeni mezarına rastlanmadı. Şimdi sizden Şişli'de bir konağa davet ediyorum. Mustafa Kemal Paşa'mızın yaşadığı konak burası. Mustafa Kemal uzak bir kulak ameliyatı geçirmiş, hasta yatmaktadır. Kazım Karabekir kendisini ziyaret etmeye gider. "Paşam, İstanbul'da kalmaktan hiçbir şey yapamayız. Kurtuluşun anahtarı doğudadır, doğuya gelin. Ben on beşinci kolordumun başında Erzurum'a gidiyorum. Sizi bütün kolordumla destekleyeceğim." Mustafa Kemal Paşa'mızın cevabı "İyi olur olmaz, size mülakat olacağım." Okuyor. Ve 19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal Samsun'a güneş gibi doğar. Kolay mı doğar o güneş? Kolay mı özgür vatanında o yüce insan bir şehirden diğerine gidiyor diye gidebilirsin? Baştaki padişah acız, bir paşası İstanbul'dan Samsun'a İngiliz'in verdiği pasaport olmadan gönderemiyor. Ve Mustafa Kemal Paşa'ya biçilen görev de çok acı, "Türkler isyan etmiş, git isyanları bastır. Süahları topla." O yüce insan her göreve razıdır, yeter ki ayağını mukaddes Anadolu toprağına basabilsin. Mustafa Kemal Paşa'mızdan bir ay önce 18 Nisan 1919'da Kazım Karabekir Erzurum'a gidebilmek için Trabzon' gelmiştir. Ve çok büyük bir münîng derlenmiştir. Ve Karabekir orada şöyle bir konuşma yapar: "Ben buraları hülyalı kafalara vermeye değil, vatanında gözü olanın gözünü oynatmaya geldim."

Mustafa Kemal tabii ki kendisine biçilen görevi yapmayacaktır. Gidip Türk'ü bastırın, silahları toplayın. Hayır! O Amasya Genelgesini dünya'ya haykırır "Millet bir bütündür, bölünmez! Vatan bir bütündür, bölünmez!"

Anadolu'ya ilk çıkan beş inanmış komutanınız, beş inanmış yürek. Bahrî Cemal Kutay onlara "Beşi bir yerde alınılar" derdi. Ali Fuat Cebesoy (1. Kolordu), Kazım Karabekir (Erzurum, 15. kolordu), Mustafa Kemal Atatürk, Refet Bele, Rauf Orbay. Anadolu'ya ilk çıkan beşier Amasya Genelgesi imzalamırken, vatan ve millet bölünmez ilkelere İstanbul'da yankılandığı zaman İngilizler çok rahatsız olurlar. "Biz onu oraya Türk'ü bastırın diye gönderdik, o Türk'ü yüceltendiriyor. Mustafa Kemal'in suçu çok büyük. Derhal tutuklanması gerekir." şeklinde baskırı İngilizler padişaha yaparak Mustafa Kemal Paşa'nın tutuklanmasını isterler. Niye suçu büyüktü peki? "Vatan bölünmez!" dedi, "Millet bölünmez!" dedi ama bu sözler İngilizlerin işine gelmedi. Başta ki padişah acız ve tutuklama emrini Kazım Karabekir'e verir.

Şimdi sizden Erzurum'da bir konağa davet ediyorum. Anılarında Karabekir "Mustafa Kemal Erzurum'a geldi, kendisini şanına yakışır askeri bir törenle Hıca'da karşıladım." diyor. Her ne kadar Erzurum'a davet eden Karabekir ise de, askeri törenle karşılayan Karabekir ise de, Mustafa Kemal tedirgindir. Karabekir'in padişahlardan aldığı emri bilmektedir. O günün şartlarında padişahın ağzından çıkan her kelime, o günün evlatları için kanun netağıneydi. Mustafa Kemal Paşa'nın, Kazım Karabekir'in padişahın sözüne nayelet etmemesini düşünmek aklının ucuna bile gelmezdi. İşte o gün bu konakta bir 8 Temmuz gecesi, sabaha kadar uyumayan Mustafa Kemal "Azledileceğime, tutuklanacağıma ben istifa ediyorum!" der ve hepinuzun bildiği gibi rübelennı söker. Artık o hiçbir askeri yetkisi olmayan sıvî bir vatan daştır.

O gün bu konakta bir masa başında Rauf Orbay ile otururken en güvendiği kurmay Kazım Dink içenye girer "Paşam" der, "İstifa ettiniz, bundan böyle kimden emir alacağım, elimdek dosyaları kime teslim edeceğim?" Yıkılmıştır Mustafa Kemal. Bir saat öncesinde "sen her şeyisin" diyen kişiler artık "sen sıfırsın" demekte. O sırada yaver Cevat Abbas koşarak içenye girer. "Paşam, Kazım Karabekir bir bölük süvanyile gelmekle." der. Anılarında Rauf Orbay "Mustafa Kemal bir an sarardı. Bana "Her şey buraya kadarmış Rauf, millî mücadele başıamadan bitecek." yazar. Kapılar açılır, içenye Kazım Karabekir girer, sıvî olan Mustafa Kemal'in karşısında bir asker selamı çakar "Paşam" der "Dün olduğu gibi bugün de bütün kolordumla emrinizdeyim, sizi koruması için bir bölük süvan bir de araba getirdim." Hatırlayın benim daha önce size gösterdiğim arabayı. ki dava arkadaşı gözden yaşlı bir biridenne sarılır. İşte o gün bu konakta ıstıklal harbimiz başlamış, kazanılmıştır. O gün bu konakta Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli atılmıştır. O gün bu konakta Mustafa Kemal, Atatürk olmuştur. Çünkü onu destekleyen bir on beşinci kolordu var.

15. Kolordunun önemi şöyle Osmanlı'nın bütün orduları dağıtılmış, bütün asker terhis edilmiş, silahlar toplanmış. Askerni dağıtmayan silahları teslim etmeyen yegâne gücümüz Erzurum'da Kazım Karabekir'in 15. Kolordusudur ve o kolordu Mustafa Kemal desteklemektedir.

Erzurum Kongresi toplanır. Ben size sadece satırbaşı veriyorum. Ne şartlarda, ne ıstıraplar yaşanmış, onları siz araştıracaksınız. General Harbour Erzurum'a gelmiştir. Bir konuda rapor yazacaktır. Erzurum bir Türk yurdu mu, Ermeni yurdu mu? Karabekir alıyor onu, Tepsi Minare derler, "Sayın General," diyor "Ölülenimiz söyleyin burası kimin yurdu? Burada yaşamış, burada ölmüş Müslüman Türk mezarlığı, bir uçtan diğer uca kadar. Şurada da ufak bir Ermeni Mezarlığı var." Dolayısıyla "Erzurum bir Türk yurdu" raporu yazılıyor. İkinci rapor "Türkler Ermenilere nasıl davranmıştır?" konusu üzerine yazılmıştır. Ve bugün Amerikan senatosuna sunduğu rapor Amerikan arşivlerinde. Eğer açılabılırsa arşivler aynen okuyacağınız satırlar şöyledir. "Erzurum'a gittim. Olayı yennedinceledim. Esas yok edilmeye çalış-

ılmış olanlar öz yurtlarındaki Türklerdir. Türkler Ermenilere kötü davranmamışlardır." İşte geçtiğimiz haftalarda Sarkozy'e hep beraber sınırlendik. Siyasilerin oy avcılığı nedeniyle yaptıkları soytarlıktan vazgeçilip de gerçek tarihçiler arşivleri açarlarsa, dünya milletleri Türk'len özür dileyecekler.

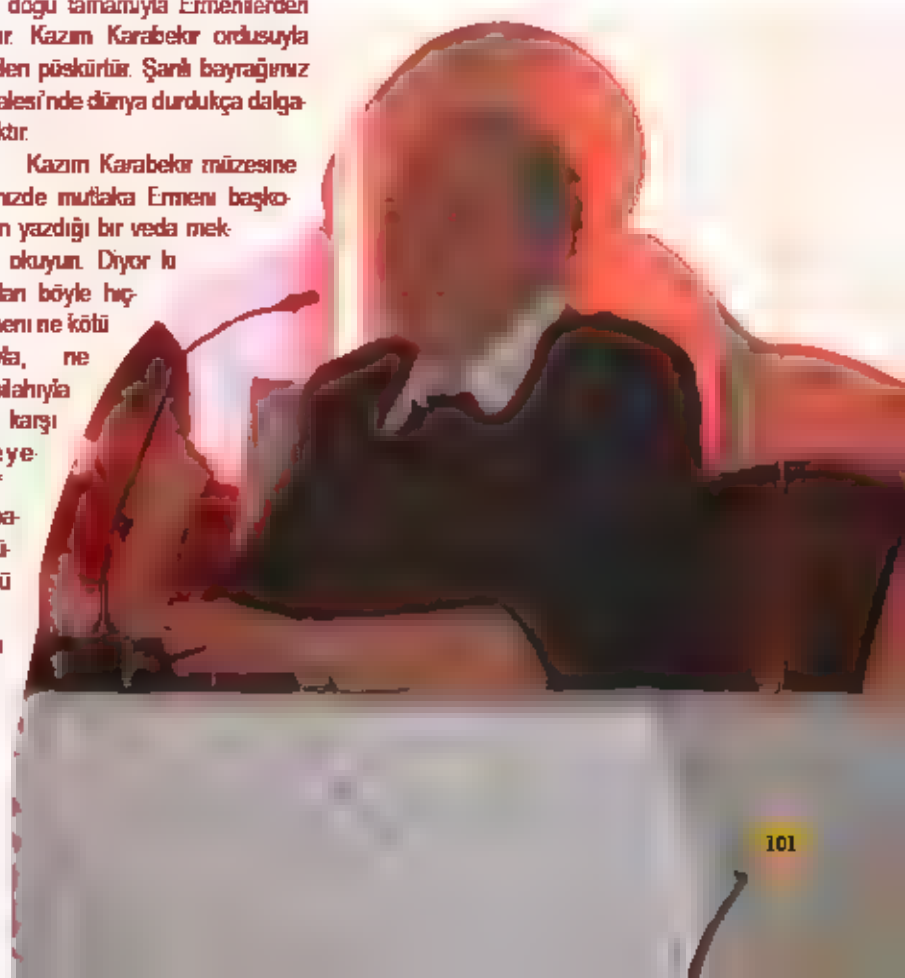
Yine General Harbour ile yaşadığı, bir anısını anlatmak istiyorum. Onuruna bir yemek verilmiş ardından kahve içilecekken içenye bir "Arap baci" kahve getiriyor. Sağında beyaz yeldirmesi, fakat Amerikalı heyet yüzü kara olan, zenci olan Arap bacıyı görünce rahatsız oluyordur, ırkılıyorlar. Mutlaka Amerikalıların zencileri ne kadar çok sevdiğini konu edinen filmien görmüşsünüzdür. Karabekir diyor ki "Sayın General ve arkadaşları, yüzü kara olan bu kişiyi gördüğünüzde rahatsız oldunuz ırkıldınız. Ama biliniz ki onların ak sütü bizim bebelerimizi büyütür. Süt annelerimizdir onlar. Ama gelin görün ki bizlere barbar, sizlere medeni deniliyor (!)" General utanarak başını eğdi cevap veremez. Nasıl bir takdiri ilâhi varsa bugün Amerika'nın başında Obama var.

Sivas Kongresi bunu takip eder. 23 Nisan 1920 bir cuma günü Hacı Bayram-ı Veli Camii'nde kılınan cuma namazından sonra şanlı, şerefle dualarla, Fatihalarla Türkiye Büyük Millet Medisi açılır. Ve TBMM'nin aidiği kararla doğu tamamıyla Ermenilerden kurtarılır. Kazım Karabekir ordusuyla Ermeniler püskürtür. Şanlı bayrağımız Kars Kalesi'nde dünya durdukça dalgalanacaktır.

Kazım Karabekir müzesine geldiğinizde mutlaka Ermeni başkomutanın yazdığı bir veda mektubunu okuyun. Diyor ki "Bundan böyle hiçbir Ermeni ne kötü nazarıyla, ne de silahıyla Türk'e karşı gelmeyecektir." Üç basit görüş nümülükalemi. Doğutamamıyla düşmandan.

anılmıştır. Sıra yeni açılmış olan TBMM'nin ilk anlaşmaları, ilk başarıları olan Gümrü Anlaşması, Moskova ve Kars Anlaşmalarını imzalamaya gelmiştir. Ve burada bizim doğu sınırlarımız belirlenmiştir. Hafta Mustafa Kemal ve Kazım Karabekir'in ortak fikri Nahçıvan için şöyle bir durum söz konusudur. "Nahçıvan Türk'ün doğuya açılan turanıdır. Buraya da hemen bir Türk devleti kurulacaktır." Ve nitekim kurulmuştur.

Son olarak tarihini belgeye dayalı kitaplar aracılığı ile araştırınız. Yani romanlar çok güzel, çok oyalayıcı. İşte televizyon diziler yüzyıl, muhteşem yıllar filan. güzel eyvallah da gerçekleri belgeye dayanan kitaplara rağbet edin. Gerçeği yenned anlayın. Kazım Karabekir dediniz diyor ki "Vatan daştı! Yanlış bilgi felaket kaynağıdır. Evvela her işin gerçeğini öğren, sonra istediğin gibi münakaşa yap." Nasıl münakaşa edeceğin seni ilgilendirir. Kibar mı edeceksin, kavgacı mı edeceksin ben ona karışmam ama diyor, gerçeği bil. Yani aile içinde ufak bir yanlış bilgi aileleri dağılmasına hafta onayetlere bile sebep oluyor. "Her şeyin özünü öğren, gerçeği bil, ondan sonra konuş" diyor. Bu da bir dede nasihatı olarak, kulaginza küpe olsun.

OSMANLI ARŞIVI DAİRE BAŞKANI ÖNDER BAYIR

DEVLETLERİN MİLLİyetİNİN HARİZESİ ARŞİVLERDİR

■ Meltem DEMİRALP: Sayın Önder Bayır, bize kendinizi tanıtır mısınız?

Ben 1967 senesi doğumuyum. İstanbulluyum, ama ailem Rumeli'den göç etmiş bir aile. Mübadele ile gelmişler. Baba tarafım Tokat, anne tarafım da Kırklareli'nden gelmiş. Babamın görevi yeni İstanbul'da buluşup İstanbul'a gelmiş. Ben de burada dünyaya geldim. Velhasıl kelam ailemiz "Evlat-ı Fâilhan'dan, tarihi tabirle söyleyelim, yani bu önemli bir unsur anlatıcağım içinde. Daha sonra Üsküdar Bağlarbaşı İlköğretim Okulu'nu, akabinde Üsküdar Cumhuriyet Lisesi'nde ortaokul ve lise kısmını bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünü bitirdim. Akabinde Marmara Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü'nde yüksek lisansımı tamamladım. "IV. Murad'ın Halk-ı Hümayunları" Daha sonra 2001 senesinde de "18.Yüzyıl Sosyal ve İktisadi Tarih" konulu doktorasını yaptım. 1988'de henüz mezun olmadan Osmanlı arşivinde tasdik elemanı olarak göreve başladım. 1993'de yeni açılan üniversitelerden Celal Bayar Üniversitesi'ne öğretim görevlisi olarak tayin edilmiştim. Arşivden oraya gittim. 1993-2001 senesinde tarih bölümü öğretim üyesi olarak orada görev yaptım. 2001 senesinde İstanbul Üniversitesi'ne arşivcilik bölümü öğretim üyesi olarak atandım. 2004 de de Osmanlı arşivine gen döndüm. Kırkçü dükkânına gen döndük yani. Hâlâ bu vazifeyi yürütüyoruz. Önceden de arşivle ilişkimi olduğundan bana bu görevi uygun gördüler.

Bir kişi kütüphane kütüphane dolaşmak yerine evinin kütüphane olmasını ister.

■ Rabia ÇELİK: Bir arşivci olduğunuza göre çok dikkatli, aşırı düzenli, kasacası ayrıntılı adamsınız. Bu tutum ve davranışlarınız çevrenizi ve ailenizi nasıl ve ne ölçüde etkilemektedir?

Masamın dağınık hali bu ifadeye fazla uymuyor, ama aslında bir noktada bunu doğruluyor. Arşivci her şeyi tutmak zorunda. Bizim görevimiz zaten saklamamız gerekeni tutup gensemiz imha etmek. Bu tabii hayatınıza da ister istemez aksediyor. Ne gelirse gelsin kitapları koyamıyorsunuz. Burada gördüğünüz kitapların bir iki katı da evde var. Artık evde yer kalmadığı için kitapların bir kısmını buraya getirdik. Sosyal bilimler hocalarınız da burada, onlar da onaylar, bir kişi kütüphane kütüphane dolaşmak yerine evinin kütüphane olmasını ister. Bir araştırma yapacağı zaman kendi kütüphanesine bakar. Özellikle sosyal bilimcinin eli ayağı kütüphanesidir. Bu yüzden hem bir kütüphane, hem de bir arşiv oluşmak zorundadır. Kendi vazifem olması dolayısıyla bazı şeyleri arşivlemem gerekiyor. O nedenle hem dikkatli olmak, hem de arşivciliği kendi hayatınızda da uygulamak zorundayız. Bu durum aileyi de etkiliyor tabii. Evde hanımın ve çocukların kendi sahalarını işgal edince cıngır çıkıyor tabii cıngır. Allah nasıp ederse, dubleks bir ev bulursam çatı katındaki bir odayı kitapları ayırmayı düşünüyorum. Bu mecburen şimdilik teinde kalan bir...

■ Şenay BOZKURT: Arşivinizde en çok hangi konuda belge bulunmakta ve bu belgelere ulaşırken en fazla yararlandığınız kaynak nedir?

Burası Osmanlı arşivi. Osmanlı arşivi dünyanın en büyük tarih arşivi. 100 milyon belge, 370 bin defter var ve biz Osmanlı Devleti'nin 600 yıllık tarihini burada barındırdığınıza göre Osmanlı döneminde tarihî, sosyal,

iktisadî, demokratik, hukukî her türlü meseleyle alakalı belge var. Yani "şu fazladır" diyemeyiz açıkçası. Başta Divan-ı Hümayun'da alınan kararlar, padişahın fermanları, haktan, medeten bizzatı devletin en üst kademesinden başlayıp en alta kadar mali kayıtlar (şenye siciller, kadıların hükümleri) olmak üzere Osmanlı Devleti'ne ait bütün arşiv materyalleri bizde. Tabii bu, yakın döneme girdikçe artıyor doğrusunu söylemek gerekirse. Mesela 15 yüzyıla ait belgeler azken 19 yüzyıla ait belgeler çok fazla. Bu oran tabii ki de yakın döneme girdikçe daha da artıyor. Ama konularına göre bir şey demek zor. Böyle bir ayırımı yok.

■ Meltem DEMİRALP: Arşivcilik hayatınız boyunca karşılaştığınız en ilginç olayı bizimle paylaşır mısınız?

Osmanlı arşiv materyali, bize Osmanlı Devleti'nden intikal etti. Fakat bir dönüşüm geçirdik malum. Osmanlı Devleti'nden cumhuriyete geçişin izleni biz Osmanlı arşivinde de gördük. Her dönüşümde bu böyledir malumunuz. Meleka Fransız İhtilali yaşandı, krallık dönemine ait emareler silindi, orlardan kaldındı. Hatta kanunlar değişti. Hamdolsun, Türkiye Cumhuriyeti'nde böyle bir geçiş yaşanmadı. Türkiye Cumhuriyeti bu inkılabı millî mücadele sonrasında yaşadı. Daha sonra meclis kuruldu. Halkın kendi kendisini yönettiği bir mekanizma gelişti. Ama bu kolay değil. 600 senelik bir yönetimden yeni bir düzene geçiyorsunuz. Tabii bu böyle olunca Osmanlı Devleti'ne ait bazı izler silindi ya da göz ardı edildi. İşte arşiv de bu göz ardı edildiği yaşayanlardan bir tanesi. Osmanlı Dönemi arşiv evrakı bir müddet incelenemedi, gen bırakıldı ve kötü mahzenlerde tutuldu. Biz Turgut Özal döneminde o depolardan modern arşiv depoları inşa ettik. Bu restorasyon döneminde çok acınası anılarımız oldu ve bu restorasyon dönemi devam ediyor. Biz bu durumu ibret alıyoruz, arşivciliği öğrensinler diye yeni arşivcilere de anlatıyoruz. Ama şu anda o menfi durumdan çok iyi bir hale geldik. O halen düşünürsek şimdiki arşivimiz beş yıldızlı otel gibi. Tabii ki o halen unutmayacağız. Eskiden arşivden çıktığınızda kömür madeninden çıkmış gibi oluyorduk. Tabii ki bu manzaralar geçmişle

kalıdı.

■ Rabia ÇELİK: Türk arşivciliğinin doğru yolda ve sağlam adımlarla ilerlediğini düşünüyor musunuz? Osmanlı arşivinde garipsediğiniz ne gibi kareler bulunmaktadırlar?

Şu anda Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, dünya isimlerle baktığınız zaman bizim yüz akımız durumunda. Burası Başbakanlığa bağlı bir teşebbüs. Üst kadememiz "Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü" Genel müdürlüğümüze bağlı üç başkanlık var, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı. Osmanlı arşivi İstanbul'da ve diğer iki daire başkanlığı Ankara'da. Tabii ki gereği zaten böyle olması lazım. Osmanlı arşivi materyali İstanbul'da.

Son 10 yılda yapılan çalışmalarla, biz şu an diğer devletlere nisbeten bir gömlek daha ildeyiz. Hem verdiğimiz araştırma hizmetleriyle, hem yaptığımız tasnif çalışmalarıyla, hem de arşivde kullandığımız otomasyon teknolojisiyle biz onlardan çok daha iyi durumdayız. En hızlı araştırma izni alınan ve araştırma yapılan arşiv Osmanlı arşividir. Diğer devlet arşivlerinde bu kadar kolay olmaz. Şu ana kadar 7 milyona yakın belgenin dijital görüntüsünü almış bulunmaktayız. Garipsediğimiz şu kare olabilir, devlet arşivleri kamuoyunda hâlâ kapalıymış gibi aksettiniyor. Bu doğru değil. Arşivde 20-30 seneden beri çok rahat araştırma yapılabilir.

■ Şenay BOZKURT: Osmanlı arşivi, bir tarih tutkunu olarak her zaman ilgimi çekmiştir. Siz Osmanlı arşivinin en çok hangi vasfından etkileniyorsunuz?

Kesinlikle tarihçiler için vazgeçilmez kaynak Osmanlı arşivi. Tarihçi eşittir "Osmanlı Arşivi". Bilhassa Ortaçağ, Yeniçağ, Yakınçağ ve hatta cumhuriyet dönemi tarihçileri için vazgeçilmez kaynak Osmanlı arşivi. Arşiv materyalini sadece kâğıda yazılanlar olarak algılamamalıyız. Tabletler, mezar taşları da arşiv materyalidir. Bu açıdan baktığımızda her şey arşivciliğin kana-

didir aynı zamanda. Bens en fazla etkileyen unsura geldiğimizde, başta da belirttiğim gibi biz Evlad-ı Fatihani aynı zamanda. Osmanlı'nın bir hak ve adalet anlayışı var ve biz bunu belgelerden açıkça görebiliyoruz. Zaten biz bu anlayışı gösteren "Gökübe Altında Birlikte Yaşamak" diye bir kitap neşrettik. Osmanlı Devleti bu anlayışı bütün coğrafyalara yaymış ve adeta adaletin temsali olmuş. Bu belgelerden de görebiliyoruz. Çok çeşitli coğrafyalara girmiş, çoğu Türkçe buluyor. Çünkü bizim derdimiz bu değil. Diğer devletler sömürge yoluyla ezerek biz 'hak ve adalet' davası güdüyorduk. Bunu da belgelerden görebiliyoruz.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Türk toplumunun ecdadı hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz? Sizce bu bakımdan üstümüze düşen görev nedir?*

Şimdi bizim şeref duyacağımız bir tarihimiz var. Orta Asya'dan ben baktığımız zaman Moğollar ile Türklere âdetleri, gelenekleri çok karışıyor. Şamanizmi, eski şaman olarak tarih kitaplarında vardır galiba. Eski Türkler Gök Tanrı'na dînine inanıyorlardı, tek tanrılı bir inanca sahiptiler. Orhun abidelerine baktığımız zaman Gök Tanrı da kuf bulmuş yüce hükümdar Muhtun diye bahseder. Türkler tek tanrılı bir inanca sahip olduklarından hızlı bir şekilde İslamiyet'e meyâl ediler. Mesela Moğollar hâlâ inanmıyorlar. Böyle olsa onların da hızlı bir şekilde kabul etmesi lazımdı. Cengizhan bir Moğol hükümdarıydı, ama Türk hükümdarı olarak biliniyor.

Biz gerçek tarihimizi kültürel olarak da, dîni olarak da bilmiyoruz. Selçuklular mesela İslam medeniyetini en iyi gören, tanıyan, tanıyan ve muazzam bir ilmi mekânına kuran toplum. Bu noktada ön plana çıkmışlar. Osmanlı bütün bunların en mükemmel hali. Ancak Osmanlı'da ilmi araştırmalar Selçuklular kadar ön plana çıkmamış. Nizamiye Medreseleri, astronomi araştırmaları, matematik sahasındaki araştırmaların en mükemmel halini Selçuklular döneminde görüyoruz. Yine o döneme hasıl Arap bilim adamları var. Osmanlı bütün bu birikimlerle alarak muazzam bir medeniyet kurmuş, ama bunları biz hâlâ gençliğimize anlatamıyoruz.

Osmanlı'nın bilime verdiği önemi bilmiyoruz. Mesela matbaa hep ön plana çıkar ya, "Matbaa bilerek geç bırakıldı" diye, ders kitaplarında hâlâ var mı biliyorsunuz. İnşallah kaldırılmıştır. Çünkü yazıcılıktan, hattatlıktan çok fazla para kazanan insanlar var ve uzun bir müddet Kuran, hadis kitapları gibi dîni kitaplar el ile yazılmış onlara hürmetten. O yüzden dîni kitaplarda matbaa çok uygun görülmemiş saygısızlık olmasın diye. 19. yüzyılda ancak Kur'an Kenan'ın matbaada basıldığını görüyoruz. Matbaanın bilerek geç bırakılması gibi bir durum yok, ama öyle bir lanse ediyor ki. "TV Murat için müptelasıydı, içkiyi yasakladığı halde içkiden öldü." diye söylentiler var. Benim yüksek lisans tezim IV Murat IV Murat'ın içki içtiğine dair bir tane belgeye ulaşamadım.

Maalesef biz gençliğimize tarihimizi sevdiremiyoruz. Osmanlı'yı müdafaa edemiyorlar. Ama gidin Amerika'ya, Amerika'nın tarihi yok, millîti yok. Amerika Amerika'larında diye bir felsefe tutunmuş adamlar. Filmlemlerde de görüyoruz 100 yıllık tarihlerini nereye sığdıracaklarını şaşırıyorlar. Hepimiz şu Kuzey-Güney savaşı

larını biliniz, Kızıldenizden katlediyorlar, ama öyle bir anlatıyorlar ki sanki Kızıldeniz onları katletmiş. Biz muazzam medeniyetimizi ne öğrencilere anlatabiliyoruz, ne sevdirebiliyoruz, ne de müdafaa edebiliyoruz. O manada hocalarımıza çok iş düşüyor. Çocuklara bunu anlatmamız lazım. O yüzden, tarihimizin tam olarak anlatılmadığı ve anlaşılmadığı, gençlerin de tarihi bilmekten o manada uzak yettiğini düşünüyorum. Ne olursa olsun fen bilimler elbette önemli, ama onunla birlikte kendi tarihimizi de öğrenmemiz gerek.

■ **Rabia ÇELİK:** *Cihan devleti vasfını üstlenmiş olan Osmanlı Devletinin son dönemlerinde bir iç çöküş yaşamasını neye bağlıyorsunuz? Sizce Avrupa "hasta adam" tepitinde ne ölçüde haklı?*

Tabii, Osmanlı Devleti hakikaten bir cihan devletiydi. Yıkılmasıyla keşke, olmasaydı diyenler var. Tarihî hadiselerden sonra keşke olmasaydı demek doğru değil. Ama ben şöyle düşünüyorum. Bakın biz milî ufaklı 120'ye yakın devlet kurmuşuz, hanlık, beylik, atabeylik, imparatorluklar da dâhil. Osmanlı'ya imparatorluk demiyoruz, cihan devleti diyoruz. Bakın, emperyal, sömürgeci bir sistem değil, ortak yaşamı temel alan bir sistem var. Osmanlı'da. Ama Fransız İnkılabının tesiriyle engel olamadı. Bir yandan da düşünün, Aydınlanma Dönemi'nden sonra fabrikalaşan, sömürgecilik politikalarıyla tek taraflı olarak büyük zenginlikler elde eden bir Avrupa, buna karşılık devamlı savaşlarla uğraşan bir Osmanlı var. Bir yanda Sırp isyanı, Bulgar isyanı... Osmanlı devamlı bir mücadele içinde olmuş. Hiçbir toplum bu denli büyük bir güçle mücadele edemez, hemen yıkılır. Hasta adam neden deniyor, çünkü yıkamıyorlar. Hasta ediyorlar, biliyorlar Avrupalılar, bu hasta adam tabiri de oradan geliyor. Rusların, İngilizlerin niyetleri boğazlara hâkim olmak için ideolojik tarafları da var içinde. Ortodoks merkezini Müslümanların elinden kurtarmak. Rusların amacı sıcak denizlere inmek. Fransızlar, İngilizler Osmanlı'nın petrol yataklarını ele geçirmek istemiş. Düşünün Musul, Kerkük Türk nüfusu, niye bizim elimizde

değil? Misak-ı millî sınırları içersindeydi, ama petrol bölgesi. Bize bıraktıkları bölgeden ne hükmetse petrol çıkıyor. Öyle ince hesaplar güdülmüş ki. Yani bununla mücadele etmek çok zor, ama bütün bunlara rağmen II. Abdülhamit döneminde muazzam bir yapılarma var. Denizaltı alıyoruz, teyyare alıyoruz. Ülkenin dört bir yanına demir hatlar yapıyoruz. Hanı o "Demir ağlarla ördük" lafı bana çok sıcak gelmiyor, çünkü o Abdülhamit'in projesi. Gençlere bunları da anlatamıyoruz. Osmanlı tabii ömrünü tamamladı. Yani bir devlet kurduk ve yeniden to-

parlandık. Bakıyoruz, 100 sene sonra coğrafyamızın en güçlü devletlerinden biri olacağız. Çünkü liderlik bizim genlerimizde var. Ne olursa olsun bir sülkînet dönemi olur. Selçuklular da parçalandı. Osmanlılar kuruldu, yıkıldı. Şimdi yeniden Türkiye Cumhuriyeti olarak güçlü bir devlet olacak. Başka şansımız yok.

■ **Şenay BOZKURT:** *Arşivde bulunan en eski belge kaç yılına dayanıyor?*

En erken tarihî belgeler 1430 yılına ait bir tahrir defteri. Maalesef ondan öncesine ait kayıtlar yok elimizde.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Arşivler bir ülkenin tarihini, kaderini nasıl yahut ne derece değiştirebilir?*

Kesinlikle değiştirir. Biz şu an eğer tarihimize övünüyorsak işte bu arşivlerimiz sayesinde. Biz bunları muhafaza ettiğimiz için. Ermeni meselesi başımızın ağrısı, eğer arşivlerimiz olmasa hak iddia edemeyiz. Biz diyoruz ki, "Gerçek burada, bak kardeşim siz bizim kadınlarımızı çocuklarımızı katletmişsiniz, köylerimizi yağmalamışsınız, biz de bunun üzerine tahrir kararı almışız. Peki, biz bunu ispat edemezsek ne yapacağız, bizi milyonlarca lirah tazminata mahkûm bırakacaklar. Belki toprak alma girişiminde bulunacaklar. Tarih burada değişiyor. Dolayısıyla devletlerin, milletlerin hafızası arşivlerdir. Tarih de buna göre yönlendirilir."

■ **Şenay BOZKURT:** *Osmanlı'nın istihba-*

rat, anlaşma ve belgelerinin yok olmasına karşın önlem olarak çoğaltıldığı ve bu belgelerin Topkapı Sarayı'nın altında gömülü olduğu doğru mu?

Yok. Bizim dışımızda Topkapı Sarayı'nda da belgeler var. Vakıflar Genel Müdürlüğü arşivi var, Tapu Kadastro Arşivi var, ama en fazla Osmanlı arşivi belgesi bizde ve bunlar da öyle bir yerde değil. Arşivcilik zaten belgeleri korumak demek, biz bu belgeleri modern şartlar altında depolarımızda saklıyoruz. Depolarımız bilgi sayarlı sistemlere sahip, iklimlendirme sistemine sahip, sıcaklığı ayarlanmış, gündüz ve gece, yaz- kış, bütün bunları bilgisayarlarla takip edilen, mikrop üremesine engelleyen depolardır. Dünyanın en modern depolarına sahibiz. Yeraltına gömmek falan, öyle bir şey yok, mümkün değil. Belgelerimizi çok iyi şartlarda muhafaza ediyoruz. O depolarda binlerce sene kalır inşallah. Siz müsterih olun, emin ellerde.

■ **Meltem DEMİRALP:** *Ermeni Soykırımı hakkındaki düşüncelerinizi alabilir miyiz? Sizce gerçekten böyle bir soykırım var mıdır?*

Ermeni meselesinde maalesef şöyle kötü bir kaderimiz oldu. Biz senelerdir, Türkiye'nin o büyük devlet olma şınyıyla "Gül kardeşim! Bizim böyle bir sorunumuz yok!" mantığıyla yaklaşıp bu meseleye. Ama ne zaman ki 80'li yıllarda büyükçekleniz katledilince, şehit edilince "Ya, ne oluyoruz kardeşim? Bunlar ne yapıyorlar?" demeye başladık ve bir de bakık ki senelerdir adamlar habirelerden, şunılardan, bunlardan yazmışlar. Osmanlı aleyhine, tek taraflı olarak, kesinlikle arşiv değeri olmayan belgelerle karşımıza çıkmışlar.

Hep şunu diyoruz: 15'li yıllara kadar biz bu adamlara Millet-i Sadıka diyorduk, ne oldu da 1915'te birden bu adamlar Millet-i Ham oldu. Bu adamlar devletle en üst mevkilere kadar gelmişler, zenginleşmişler, ticaret yapmışlar. Osmanlı toplumunda en ufak bir nefret yok, ayrımcılık yok. Çeteler kurulup köyler basıldı ve bu nedenle Osmanlı Devleti tehlikeli karan aldı.

■ **Rabia ÇELİK:** *Ermeni Soykırımı hakkında lehimize yahut aleyhimize işe yarayacak belgeler bulunmakta mıdır?*

Evet var. Ama maalesef başta söylediğim gibi, arşivleri almışız bir kenara. Rahmetli Özalp "Kardeşim, bu böyle olmaz! Bizler arşivleri açacağız, doğruyu yanlış anlatacağız!" dedi. Çok şükür biz şu an dünya kamuoyuna diyoruz ki: "Yok kardeşim böyle bir mesele!" Ama iş artık öyle bir merhaleye gelmiş ki, parlamentolarda öyle kararlar alınmış ve dünya kamuoyunda bazı aynı Hitler'in Yahudilere yaptığı gibi göstermişler ki, Osmanlı hak ve adalet anlayışını, hoşgörünü.

Diğer devletler sömürge yoluyla ezerken Osmanlı 'hak ve adalet' davası güdüyordu. Bunu belgelerden de görebiliyoruz.

sünü anlatmadan adamlar karşımıza 'katliam' diyerek geçiyor.

■ Sedat AŞÇI: Öğrencilerimiz ve okuyantar daha iyi anlaması için soruyorum. İlimi ve fıkri eser arasındaki fark nedir?

İlimi eser sağlam kaynağı olmalıdır. Yani arşiv belgesi yahut kronik belgeye dayalı olmalıdır. Eğer eserde dipnot olarak bir belirleme yok ve yorumla dayalıysa, işte bız buna fıkri eser diyorsunuz.

■ Meltem DEMİRALP: Tarihe gönül vermiş biri olarak Osmanlı tarihi boyunca en beğendiğiniz ve kendinize örnek olarak gördüğünüz padişah kimdir?

Birbiriinden ayırmak çok zor. Hepsinin ayrı faziletleri var, ama benim için öne çıkan II. Abdülhamit'tir. Sıkıntılı dönemde dört bir yanda okullar açmak, halta o dönemde Amerika'ya yardım göndermek kolay değildir ve bunu II. Abdülhamit başarmıştır.

■ Rabia ÇELİK: Bir tarihçi olarak "Muhteşem Yüzyıl" dizisini ve "Fetih 1453" filmini hem tarih hem de senaryo bakımından değerlendirir misiniz?

Öncelikle şunu belirteyim; tarihi hadiseler mutlaka film edilmeli. Medya en iyi öğretici şekildedir. Yani görsel unsurlardır en iyi öğretici aracı. Ben üniversitede bile çocuklara, örneğin İstanbul'un Fethi, bunu slaytlarla anlatıyorum, çünkü o zihinde kalır. Bu bağlamda medya aygıtının kullanılmasına taraftarım.

Bu filmleri yapanlar her ne kadar kurgu da deseler tarihi hadiselerle uygun davranmadılar. İngiltere'de Fransa'da asla yapamazsınız. Hanedan üyelerine bir şey dediniz takdirde başta halk küpüre biter, fakat bızda entelektüel eşitlik atalara küfredmek ve Osmanlı'ya menfi gözle bakmak. Olmaz yani bu. Gerçek entelektüel, fıkri bir eser yapacaksa o doğru etrafta fantezi yapan insandır. Bızda maalesef Osmanlı'ya ne kadar hakaret edersen, geçmişine ne kadar kötülersen o kadar entelsin. Bu yanlış! Çok

şükür, yeni yeni silinmeye başladı. Dizilen yapan insanlar buna dikkat ederek yapmalılar bence.

■ Şenay DOZKURT: Şu zamana kadar yapılan en etkileyici tarihi film ve yazılan en iyi kitap sizce nedir?

TRT'deki Osmanlı Kırım dizisini tavsiye edebilirim. Bızın yayınlarımızı, yani devlet arşivlerinin yayınlarını ve Yusuf Halaçoğlu hocamızın eserlerini okumanızı öneririm.

■ Meltem DEMİRALP: Ahmet Ümit'in "İstanbul Hatırası" adlı eseri hem polisiye, hem de İstanbul tarihi açısından övgü alarak ödüllendirilmiştir. Sizin görüşünüz ne yönde?

Okumadım. Son dönemde işlerim ribaniyle takip edemiyorum yeni yayınları, ama okumak lazım. Demek ki eksikliğim olmuş.

■ Rabia ÇELİK: Son olarak bizlere ne gibi tavsiyelerde bulunursunuz?

Kendi branşınızda en iyisi olun. Teknolojiyi çok iyi takip edin. Her meslek kendi tarihini bilmeli. Ben matematikçiyim, ben fenciyim bana lazım olmaz, anlayışı olmaz! Araştırmacı olun. Bızın gibi zengin bir kültüre sahip olan bir devletin evladı olarak bunu kullanın derim.

■ Namık DÜNDAR: Bize zaman ayırıp, değerli bilgilerinizi bizlerle paylaştığınız için çok teşekkür ederiz.

Osmanlı kendinden önce kurulan tüm Türk devletlerinin birikimlerini alarak muazzam bir medeniyet kurmuş; ama bunları biz hâlâ gençlerimize anlatamıyoruz.

BAĞCILAR BELEDİYE BAŞKANIMIZ SAYIN LOKMAN ÇAĞIRICI'YA OKULUMUZUN TÜM KÜLTÜREL FAALİYETLERİ, ÖZELLİKLE DE OKUL DERGİMİZİN BASIMI İÇİN GÖSTERDİKLERİ DESTEK İÇİN GÖNÜLDEN TEŞEKKÜR EDERİZ

İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRÜMÜZ SAYIN KADİR KUŞ BEYİ VE FATİNİN ARDINDAN ÖZLEM VE RAHMET TE MENNİSİ İLE ANIYORUZ RUHUNUZ ŞAD OLSUN SAYIN HOCAM

Sn:
Kadir KUŞ

"Eğitimde Fatih Projesi"

"Eğitimde Fatih Projesi" ile okulumuzun bazı sınıfları tablet ve akıllı tahta ile eğitim yapma olanağına kavuştu. Proje kapsamında öğretmenlerimize seminer verilirken, İl Millî Eğitim Müdürümüz Sayın Muammer Yıldız, Bağcılar Kaymakamımız Sayın Veynel Yurdakul, İlçe Millî Eğitim Müdürümüz Rahmetli Kadir Kuş ve Şube Müdürümüz Sayın Ersin Kudretioğlu okulumuzu ziyaret ettiler.

SPOR ALANINDAKİ BAŞARILARIMIZ

Okulumuz Erkek Basketbol Takımı

İlçe 1. Olmuştur

ETKİNLİKLERİMİZ

Okulumuz
Kız Basketbol Takımı
İlçe 2. Olmuştur

Okulumuz

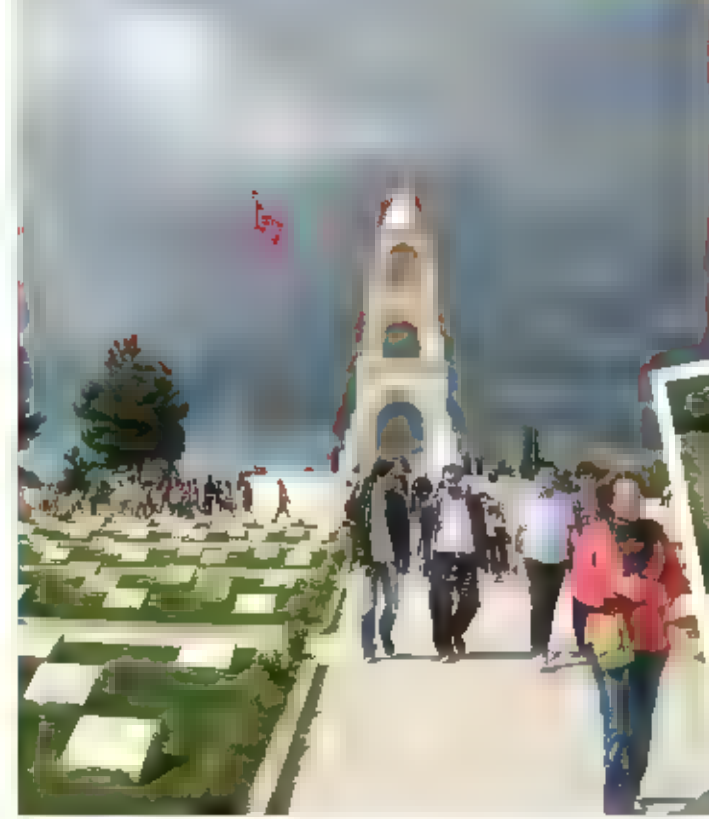
Masa Tenisi Ferdi Olarak 4. Olmuştur
Masa Tenisi Takımı 6. Olmuştur
Kız Voleybol Takımı 4. Olmuştur
Satranç
Badminton okulumuzda gelişme

Okulumuz Futbol Takımı İlçe 4. Olmuştur

ETKİNLİKLERİMİZ

Okulumuz Çanakkale
Gezisinde

Sunay AKIN
ve
Oyuncak Müzesini
Ziyaret Ettik

ETKİNLİKLERİMİZ

ETKİNLİKLERİMİZ

ETKİNLİKLERİMİZ

ETKİNLİKLERİMİZ

FETİH - FATİH Gezimizden Hatıralar

Topçular-Bursa Feribotunda

Bursa gezimizden bir anı

Gezi Kulübümüz Uludağ'da

Kazım KARABEKİR Müzesi Ziyaretimiz

BURSA GEZİMİZ

ETKİNLİKLERİMİZ

Caput da bağlılık
Meryem Ana da

Selçuk Efes Antik Kent

Meryem Ana Tepesi

EFES GEZİMİZ

Efes Kütüphanesi'nden bir hatıra

ETKİNLİKLERİMİZ

Kuşadası gezimiz

Kuşadası Golt Spa Hotel de ferahladık

Öğretmen ve
Öğrencilerimiz
Ayasuluk
Kalesi'nde

KUŞADASI GEZİMİZ

ETKİNLİKLERİMİZ

12 YD sınıfıyla Taksim
Hilton Yurtdışı Eğitim
Fuarı'nda

İsviçreli öğrenciler
okulumuzu ziyaret etti.

12 YD Sınıfından bir anı

12YD SINIFI

ETKİNLİKLERİMİZ

ÖĞRETMENLERİMİZİN
PİKNIĞISÜLEYMANİYE
GEZİSİ

ETKİNLİKLERİMİZ

İstanbul Erkek Film Yarışması
Gecesinden bir kare

FİLM YARIŞMASI

İstanbul Erkek Kısa Film Yarışması

